

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

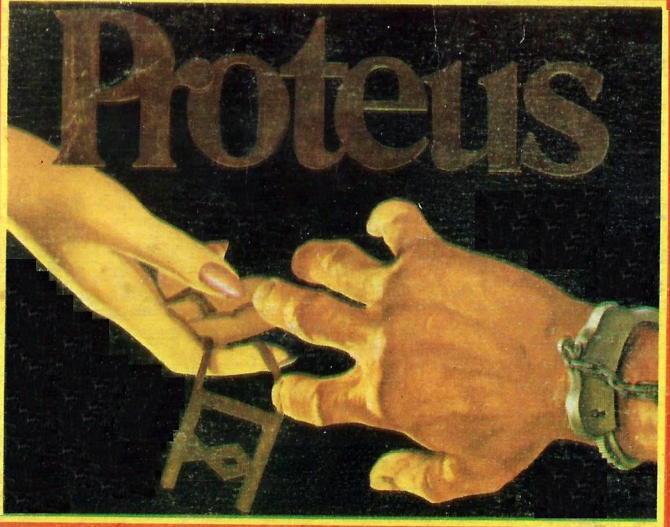
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>



MORRIS WEST

KERTENKELE yazarı



TIRMANMA



161

TIRMANMA

MORRIS WEST

e yayınları

türkçesi : ayşe alev

1980, İstanbul

birinci baskı : nisan 1980



yerebatan cami çıkmazı
no 40/4
telefon: 278720
posta kutusu 12
istanbul

Romanları yayınlanır yayınlanmaz bütün dünya dillerine aktarılan ve büyük ilgi uyandıran Morris West, aslında bir din adamı olarak yetiştiriliyordu. Manastır eğitimi on birinci yılında bırakıp savaşa katıldığı zaman din adamı olmasına yalnızca bir yıl kalmıştı. Morris West savaştan sonra, ne içinde bu bir yıllık eğitimi tamamlamak için bir istek duydu; ne de olanak bulabildi. Radyo programları ve reklam yazarlığı alanında çalışmaya başladı. 1954 yılında beklenmedik bir hastalık onu yatağa çiviledi, felç olmuştu. Her şeyi yeni baştan ve derinlemesine düşünme olanağını bulmuştu ve her şey onu yazarlığa zorluyordu, ilk kitabını yazdı: **Şeytanın Avukatı**, kitap adeta bir bomba gibi patladı. Bütün dünya dillerine aktarıldı ve satış rekorları kırdı. Bu ilk başarıyı yeni kitaplar ve yeni başarılar izledi. Hemen her kitabı olay yaratıyordu. **Büyükelçi** (e yayınları, yeni dizi : 5) Amerika'nın Vietnam politikasını kıyasıya eleştiriyor; **Büyük Gerçek** (e yayınları, yeni dizi: 10) politika ve basın çevresinde dönen rezaletleri sergiliyor; **Babil Kulesi** Arap-İsrail çekişmesinden yeni kesitler veriyor; **Kertenkele**, (e yayınları, yeni dizi: 2) İtalya'da faşist darbenin gizli hazırlıkları üzerine bir kehanet getiriyor; **Şaklaban**, (e yayınları, doludizgin dizisi) uluslararası bankacılık ve şirketlerin gerçek yüzünü insana ürperti veren bir başarıyla sergiliyordu.

Kuşkusuz bütün bunların arasında TIRMANMA/PROTEUS'nın özel bir yeri olacaktır. Arjantin'deki kanlı zorbalıkla devrimciler arasındaki öleşiyeye çatışmalardan yola çıkarak, dünyanın her yerinde hızlı bir tırmanma içinde bulunan terörle açık bir hesaplaşmaya girişir yazar. Evrensel bir soruna dönüşen ve boyutları her gün daha da büyüyen zorbalıkla, özgürlük arasındaki savaşım alışılmadık bir boyutta sergilenir TIRMANMA'da; faşizm, bütün dünyanın önünde kendi silahıyla köşeye sıkıştırılır. On yedi ülkede yayınlanan kitap bütün dünyada büyük ilgi uyandırdı.



PROTEUS/TIRMANMA

MORRIS WEST'ten

türkçeye aktaran : ayşe alev

1979 Compania Financiera Perlina S.A

1980 e yayınları, İstanbul

yayın hakları : Paul R. Reynolds Inc. New York/1979

kesim ajans, e yayınları/1980



yazarın hazırladığı özgün baskıdan
eksiksiz olarak dilimize aktarılmıştır.



diziyi yöneten: sermet puza

kapak : kemal kaldı film : ebru grafik

dizgi, baskı : Zafer Matbaacılık

dizgi düzeni : 8/10 sorbon no : 233

TIRMANMA

Morris West



E YAYINLARI/GENEL DİZİ

Vicdanları yüzünden
acı çekenler
için.
Sayılarının çokluğu
insanlığın
utancısıdır.

İnsanlığı tehdit eden en büyük tehlike, açlık, kanser ya-
da mikroplar değil, insanın kendisi'dir. Çünkü insan, et-
kisi en büyük doğa felaketlerinden çok daha yıkıcı olan
ruhsal hastalıklardan gerektiği gibi korunamaz.

— C. G. Jung.

Bir Ruh Arayan Modern İnsan

Her zaman büyük bir konfor içinde ve çok sık yolculuk eden bir adamdı. Bunun için onda bir turistin merakından çok, işini bir an önce halledip, hemen yola çıkmak isteyen bir işadaminin sabırsızlığı vardı.

Oysa Roma'daki bu pazar, bu paskalya günü farklıydı. Bu bir aile şöleni, bir kabile töresiydi. Bu olayın yanında, kentin tarihi güzellikleri, Vatikan'a giden hacılar, St. Peter alanında Papa'nın da katıldığı dua töreni, hatta Papa'nın kente ve dünyaya seslenen konuşması geri planda kalmış, önemini yitirmişti. Bu, ömrü boyunca ender yaşadığı günlerden biriydi. Göğsünü şişirip, bütün gücüyle haykırmak istiyordu : «Bana bakın! Bugün elli beş yaşına basan ve yaşadığı yılların her saati için Tanrıya şükreden John Spada'ya bakın! Hâlâ ilk gördüğümü günkü kadar güzel olan Anna'ma bakın! Teresa'ya ve evlendiği adama bakın... bana, Spada imparatorluğunu yüklenecek bir erkek torun verecek olan yürekli ve iyi adama! Öylesine mutlu, öylesine gurur duyuyum ki, bu çılgın, harika dünyayı kucaklamak istiyorum!»

Kuşkusuz bu sözlerin hiçbirini yüksek sesle söylemedi. Böyle bir şey yapmayacak kadar kendine hakimdi. Burada, atalarının toprağında bile yarı yabancı sayılırdı: New Yorklu John Spada; çokuluslu bir şirketin başkanı; bu İmparatorlar ve Papalar kentindeki eski soylular ve yeni huzursuz halk tabakası arasında bir ticaret prensi. Ama Anna, ne kadar mutlu olduğunu biliyordu. St. Peter alanındaki kalabalığın arasından, Andrea Amca'nın şoförünün kendilerini beklediği Borgo Santo Spirito'nun arkasındaki sokağa doğru yürürlerken, heyecandan yanakları pembe pembe olan karısı koluna sımsıkı yapışmıştı.

Biraz önlerinden yürüyen Teresa ile Rodolfo'yu gururla; sevgi dolu bakışlarla izliyordu. Teresa annesi gibi ufak tefekti, esmerdi. Rodolfo ise uzun boylu ve ince yapılı. Arjantin düzlüklerinde at yetiştirmekle uğraşan eski bir aileden geliyordu Rodolfo. Teresa'dan on yaş büyük olması, Spada'nın hoşuna gidiyordu. Çünkü bir erkeğin aile kurmadan önce bir iş tutması gerektiğine inanırdı. Otuz sekiz yaşındaki Rodolfo Vallenilla ise Buenos Aires'in en iyi yazarlarından biriydi ve onun Güney Amerika politikasına ilişkin yazıları bütün dünyada saygıyla okunuyordu.

Spada'yı biraz üzen, Anna'nın da sürekli yakınmasına yol açan tek nokta ailelerin birbirlerinden bu kadar uzakta yaşamak zorunda kalmalarıydı. Aile büyükleri New York'ta, yeni evlilerse Arjantin'de yaşıyorlardı. Ama ne önemi vardı! Jet uçakları, telefonlar, teleksler çağında uzaklık lafta kalan bir kavramdı. Torunlar dünyaya geldiğinde, daha sık görüşmek için bir şeyler düşünülebilirdi. Ayrıca Anna'nın yanında bu düşüncesini de açık açık söylemiyordu ama, Teresa'nın anne olmadan önce eş olarak deneyimlerini biraz daha artırması çok iyiydi. Kızının evlenir evlenmez hamile kalmasını arzulamıyordu.

Neyse, bütün bunlar gelecekte düşünülecek şeylerdi. Her anı dolu ve iyi bir gündü bugün. Arabayla Andrea Amca'nın Frascati'deki villasına öğle yemeğine gidecekler, ılık bahar güneşi altında uykulu uykulu, aile sorunlarından, iş konularından ve siyasetten söz edeceklerdi. New York'ta özlemini çektiği de buydu zaten: Uyum, süreklilik ve aile sorunları dışında her şeye karşı kayıtsızlık. Lejyonerlerin kemiklerini örten toprağa basa basa ilerlerken, Dow-Jones borsa endeksiyle kafa patlatmak olacak iş değildi.

Irmağı geçerlerken Spada şoföre San Callisto Katakompalarına kadar Appia Antica'dan gitmesini sonra Via Ardeatina'ya sapmasını söyledi. Rodolfo bu kalıntıları, tarihi ölüm anıtlarının artıklarını görmeliydi; kendisi de dinsel bir görev yerine getirecekti. Şoföre kaldırıma yanaşmasını söyledi; çiçekçiden bir demet menekşe satın aldı. Çiçekler hafif kokuluydu, minicikti, satın almak için ödediği fiyat ise korkunç. Teresa mızıldandı ama Anna gülümseyerek onun kolunu okşadı :

«Bugün babanın doğum günü. Bugün her istediğini yapmaya hakkı var.»

«Sanki her zaman her istediğini yapmaz mı?»

Anna sakın bir sesle, «İşte tamam,» dedi. «Ama evde başka kurallar vardır.»

Rodolfo Vallenilla gülerek, «Ben bu sözleri daha önce de duydum,» dedi. «Annem babama Arjantin'deki en iyi at yetiştiricisi olduğunu ama ahırdaki tutumunu evde sürdürmemesi gerektiğini söylerdi.»

John Spada, «Bugün ben bir azizim,» dedi. «Günah çıkarttım. Dua törenine katıldım. Papa beni kutsadı. Saygı görmek istiyorum. özellikle evli kadınlardan!»

«Andrea Amca'nın yemeğine kimler geliyor?»

«Kim gelmiyor ki?» Anna'nın sesinde şeytanca bir anlam vardı. «Babanın geldiğini duydukları anda konukları çağırmaya başlarlar. Quirinal'den biri, Vatikan'dan bir ya da iki kişi, Torino'dan Carlo Magnoli, Roma Bankasından hiç kuşkusuz Fonseca... ve daha kimbilir kimler. En az bir düzine konuk eşleri ve aileleriyle birlikte çağırılmıştır. Her neyse!.. ben böyle büyük toplantılara katılmaya, katılmaya alışkanlığımı biraz yitirdim.»

Spada karısının yakınmasını fazla önemsemedi. «Sakin ol Anna mia! Bırak bu işlerle biraz da kızın uğraşsın. Yeni evli olarak bu anaerkil topluluğa asıl onun alışması gerekli.»

«İşte şu anda seni ellerimle boğabilirim Baba!»

«Ama neden? Oldukça uzun bir süredir burnunun dıkine giden bir iş kadınısın. Bu anaerkil kulüpte de yerine getirmen gereken görevlerin var. Bugün senin için iyi bir fırsat.»

«Tam şovence ve erkek işi bir laf. Ben dedikodu meraklısı bir kadın değil, bir doktorum.»

«Eğer başarılı bir doktor olmak istiyorsan, hasta yatağının başında nasıl davranacağını da iyi bilmen gerekir. Yatak başında da dedikodu çok işe yarar.»

«Rodo, niçin karını savunmuyorsun?»

«Büyük John Spada'ya karşı mı? Ben sadece bir yazarım, tank subayı değil!»

«Burada duralım.» Spada arabanın penceresinden siyah kapıları gösterdi. Bu kapıların ardında Almanların, Via Rasella'ya yapılan partizan saldırısına misilleme ola-

rak üç yüz rehineyi kurşuna dizdikleri Fosse Ardeatine taş ocağı vardı.

Anna Spada ürpererek arabanın köşesine büzüldü. «Ben arabada beklerim.»

Teresa, «Ben de annemle kalacağım,» dedi.

Elinde menekşe demeti olan Spada ile Rodolfo Vallenilla mağaralarını girişine doğru yan yana yürüdüler. Spada, Vallenilla'ya anıtın anlamını açıkladı; üç yüz taş lâhidin sıra sıra dizildiği loş mağaraya soktu onu. Alçak sesle, «Bu olay meydana geldiğinde ben İtalya'daydım,» dedi. «Abruzzi geçitlerinden Roma'ya doğru yol alıyorduk. O sırada Eduardo amcamın da kurbanlardan biri olduğundan haberim yoktu. Ailesiyle görüşüp haberi öğrenince, babama bir mektup yazarak, durumu bildirmek zorunda kaldım... Babam perişan oldu. Ölmeden önce babama Roma'ya her gelişimde onun adına ve kendi adıma burayı ziyaret edeceğime söz verdim.»

Menekşeleri taş lahidin üstüne bıraktı, uzun bir süre başı önüne eğik, sessizce durdu. Neden sonra tekrar başını kaldırıp damadına baktı. Yeniden konuşmaya başladığında sesi son derece ciddiydi: «Korkuyorum Rodo. Ben eski bir denizciyim ve havayı koklamasını bilirim. Böyle bir olay tekrarlanabilir. Belki aynı biçimde değil, ama yine de tekrarlanabilir.»

Vallenilla başını salladı. «Biliyorum. Olaylar başladı bile.»

«Seninle konuşmak istiyordum. Uygun bir fırsat olmadı... hem kadınların tatilini de mahvetmek istemedim.»

«Aslında birbirimizi çok iyi tanıdığımız söylenemez, öyle değil mi John?»

«Bu durumu değiştirmek istiyorum Rodo. Buenos Aires'e geldiğim zaman biraz başbaşa konuşalım ha?»

«Çok memnun olurum.»

«Genel tutumumu ve işimi yönetme biçimimi tam olarak onaylamadığını biliyorum...»

«Teresa'nın sizi çok sevdiğini biliyorum.» Vallenilla garipsenecek derecede resmiydi. «Benim de size çok saygım var. Bu da iyi bir başlangıç sayılır. Karşılıklı anlaşmaysa daha sonra gelir. Burada, bu yerde bunu biraz daha iyi anladım.»

John Spada, «Sen düşünen bir adamsın, bense uygulayan,» dedi. «Ben toprağı kazıp, maden çıkartıyorum. Üretiyor ve satıyorum. Ben para, mal ve siyasi gerçeklerle uğraşıyorum... Çapı ne kadar büyürse, iş de o denli basitleşiyor.»

«Yoksa sadece basitleşmiş gibi mi görünüyor? Yani bir elbombasının emniyet mandalını açmak ya da üç yüz rehineyi makineli tüfekle taramak gibi?»

«Olabilir. Ama benim hakkımda çok çabuk karar verme Rodo. Birbirimize karşı sabırlı davranalım ha?»

«Gayet tabii.» Vallenilla gülererek omuz silkti. «Doğum günün kutlu olsun, Kayınpederim!»

John Spada'nın koluna girerek, onu güneş ışığına çıkardı. Dışarıda Spada tekrar durdu ve cesetlerin bulunduğu mağaraların girişlerini eliyle işaret etti.

«Bir zamanlar bu mağaralar ve bu mağaraların içinde olanlar rüyalarımın girerdi. Garipti ama rüyalarımın kendimi hiçbir zaman olayların içinde görmezdim. Hep kenarda durup seyrederdim. Alman kamyonlarının geldiğini, tutukluların boşaltıldığını, girişe doğru itildiklerini görürdüm. Sonra burada, bu noktada durur, içeriye bakar, tüfekli adamların nişan alıp ateş etmelerini, kurbanların yere yıkılışlarını seyrederdim... Hiç konuşmazdım. Kıpırdamazdım bile. Beni hiç kimse görmezdi. Mağaralar mühürlenip, son Alman da uzaklaşırken yine burada dururdum. Hep bu katliamdan ben sorumluyum gibi utanç duyardım. Uzun zamandır bu rüyayı görmüyorum.»

«Demek sonunda şeytanlarını kovmayı başardın?»

Spada'nın yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi. «Belki de şeytanlarıma alıştım.»

«Ben de böyle duygulara kapılıyım.» Vallenilla birdenbire ciddileşmişti. Sesinde bir öfke seziliyordu. «Hoş değildir. Kör çocukların bir mezbahada oynamasına benzer!»

Bu şiddet Spada'yı şaşırmıştı. Damadının yüzüne bir şeyler arar gibi uzun uzun baktı, anlamsız bir sesle, «Belki de şu konuşmayı şimdi yapsak, daha iyi olacak,» dedi.

«Vakit yok.» Vallenilla'nın sesinden bu konuda kararlı olduğu anlaşılıyordu. «Tartışmaya başlarsak, çekişmemiz kaçınılmazdır. Ayrıca partiyi mahvetmek iste-

mezsin. Teresa ve ben sabah uçağıyla dönüyoruz. Ben mektup yazıp, durumun ve Amerika'nın oynadığı rolün dengeli bir değerlendirmesini yapmaya çalışırım. Durum kötüleşirse, Buenos Aires'deki Spada bürolarının telekslerinden yararlanmak isterim.»

«Ne zaman istersen. Artık ailedensin.»

«Biliyorum. Teşekkür etmem gerekir... yani şükrediyorum.»

Vallenilla özür dilemek üzereyken, Spada ona engel oldu.

«Bu ailede her zaman kibar davranmak zorunda değilsin. Artık gidelim. Kadınlar sabırsızlanmaya başlamışlardır.»

Kırk dakika sonra Andrea Amca'nın villasında, katile törelerine yakışan bir biçimde kabul edildiler. On çocuğu, yirmi iki torunu olan, eski Adalet Bakanı, Avcılık Kulübü üyesi, orkidelerin ve güzel kadınların hayranı yetmiş beş yaşındaki Andrea Amca Spada kabilesinin önderiydi. Andrea Amca aynı zamanda ünlü bir arabulucu olarak da tanınıyordu; zeytin bahçeleriyle üzüm bağları arasındaki villası sol kanat ve merkeziler arasında pek çok klasik manevralara tanık olmuştu. Bugün ise odak noktası aileydi. Yaşlı halalar, genç kuzenler, onların çocukları, Amerikalı akrabaları tarafından kucaklanacak, övgü yağmuruna tutulacak, sevildiklerini hissedecek ve onurlandırılacaklardı. Sonra yeni damat tanıtılacak ve gelin hamile olup olmadığını anlamak için göz ucuyla süzülürken, damadın ailesinin soyluluğu, tavırları ve erkekliği değerlendirilecekti. Spada ile Andrea Amca bu seremoniyi biraz da hınzırca bir zevkle seyrettiler. Sonunda yaşlı adam gülererek hoşnut bir biçimde başını salladı.

«İyl! Damadının vücudunda ateş, kafasında da beyin var. Memnun olman gerekir.

«Memnunum Amca. Ama aynı zamanda da korkuyorum.»

«Damadından mı?»

«Damadım ve Teresa için korkuyorum. Güney Amerika'daki olayları izliyor musun?

«Ben her şeyi izlerim, Giovanni. Saat kaç?»

«İkiye geliyor. Niçin sordun?»

«Önce aile sorunlarını çözümlememizin daha iyi olacağını düşündüm. Onun için de diğer konuklara ikiyi çeyrek geçe gelmelerini söyledim. Üçte yemeğe otururuz. Daha sonra da kütüphanede konuşabiliriz.»

«Kimler geliyor?»

«Magnoli, Frantisek, Fonseca... hep bildiğin kişiler; ama iki de yeni konuğumuz var bu kez.» Bir an duraktı sonra özür diler gibi ekledi, «Devir değişiyor. Biz de değişikliğe ayak uydurmak zorundayız. Yeni konuklardan biri İtalyan Komünist Partisi'nden Castagna. Berlinguer'in yakın adamlarından biri.»

«Diğeri kim?»

«Hugo von Kalbach.»

«Neden o?»

«Zamanımızın en büyük düşünürlerinden biri de, ondan. 'Tırmanma: Şiddet olgusu' adını verdiği önemli bir yapıtı bitirmek üzere. Onun bize önemli şeyler söyleyeceğini sanıyorum.»

«Ya Castagna?»

«Son seçimde oyların yüzde otuz sekizini Komünistler aldı. Ülkede işlerin yürümesi için onlarla işbirliği yapmak zorundayız. Castagna kuşkucudur ve fanatiklerden korkar... Aklıma gelmişken...» Bütün çekiciliği ve sabrıyla en yaşlı halalarla konuşan Vallenilla'yı işaret etti... «ona anlattın mı?»

«Henüz anlatmadım.»

«Ondan emin misin?»

«Evet.»

«Öyleyse onu da getir. Nasıl bir adam olduğunu ve bize öğretecek şeyleri olup olmadığını kısa sürede anlatalarız.»

Tam o sırada Anna gülümseyerek ama kararlı bir tavırla yanlarına geldi.

«Haydi bakalım. Öğle yemeğinden önce kulis yapmak yasak! Yeniden insanların arasına katılın! Aile seninle konuşmak istiyor John. Sen de Amca, artık Rodo'yu kurtarmalısın. Yeterince işkence çekti.»

Anna iki adamın ortasına geçip kollarına girdi, onları basamaklardan aşağıya, bahçeye doğru sürükledi. Bahçede hizmetkarlar çocuklara limonata, büyüklere de şampanya dağıtıyordu.

Spada'yı gören kadınlar, bir köy alanında seyyar satıcının başına üşüşen köylüler gibi hemen onun çevresini sardılar. Bu kadar zengin olmayı başaran Spada'nın vereceği haberleri duymak, onun tarafından farkedilmek, ondan ilgi görmek istiyorlardı. Onun, çocuklarına hamilik etmesini, çok yakında geleceğine inandıkları kötü günlere karşı güvence vermesini istiyorlardı. Yüzü bir kış elması gibi kırışmış yetmiş sekiz yaşındaki Lisa Hala, o kaba Roma lehçesiyle her şeyi özetleyiverdi.

«...Şimdi kaçırılacak kişilerin listesini çıkarmışlar. Gazete almaya giden adamları kurşunlamaya hazır çocuklar köşe başlarında bekliyor... Bunların sağcı ya da solcu olmaları ne farkederek? Sonuç değişmiyor. Güvensizlik, düzensizlik; emniyet sağlanamıyor. Haydutların, paralı askerlerin devrine geri döndük! Ben durumu biliyorum. Andrea Amcan da biliyor. Bizler iki savaş gördük, faşist rejimde yaşadık... Bütün belirtileri görebiliyoruz. Patlama noktasına çok az bir şey kaldı...»

Spada kolunu kadının zayıf omuzlarına doladı ve onu yatıştırmaya çalıştı.

«Haydi Lisa Hala! Fazla abartıyorsun. Durum söylediğin kadar kötü değil.»

«Senin için böyle konuşmak kolay. Sen burada yaşamıyorsun.»

«Evet ama burada bir sürü işim var. Sistemin nasıl işlediğini biliyorum. Aşırı uçlar büyük yaygara kopartıyor; hükümet düşüyor; yeni bir hükümet kuruluyor; ama masada hâlâ şarap ve ekmek var. Bu adeta bir sihirbazlık, bir tiyatro hilesi.»

«Ama seyirci siyasi hilelerden bıktı. Oyunu bırakıp gidiyor. Yeni bir tiyatro arıyor. Kahramanı olan bir oyun oynanmasını ve evine dönerken sokakların emniyetli olmasını istiyor...» Lisa Hala gruptakilere baktı. «Bunlar yeni kuşak. Onlara ne düşündüklerini sorsana.»

Spada gülümseyip başını salladı. «Yemekten önce olmaz! Hele doğum günümde hiç olmaz! Sen asıl bana bizim Rodo'yu nasıl bulduğunu söyle?»

Genç kadınlar birbirleriyle bakışıp, kıkır kıkır gülerlerken, Lisa Hala tiz bir kahkaha attı.

«Bir yabancı için fena sayılmaz! Ama onu ehlileştirmen kolay olmayacak.»

«Ben onu ehlileştirmek istemiyorum. Evimde bir erkek olsun istiyorum.»

«Öyleyse umut edelim de çok çocuğu olsun... peki ya Teresa... o çocuk sahibi olmak istiyor mu?»

«Niçin istemesin?»

«Ne bileyim! Özgürlükçü düşüncelere sahip, bu iş sahibi modern kadınlar...!»

«Teresa çok iyi bir doktordur.»

«Artık evlendi. Bakması gereken bir kocası var. Eve döndüğü zaman karşısında eter ve iyot kokan yorgun bir kadın bulmak kocasının pek hoşuna gitmez! Bunu Teresa'ya da söyledim.»

«Teresa'nın her şeyi gayet iyi idare edeceğinden eminim Lisa Hala.»

«İdare etmesi gerekir; Anna'nın seninle işi hiç de kolay olmadı.»

«Onun yakındığını hiç duydun mu?»

«Hayır ama sen bir Spada'sın... Spadalar ise bir çok erkekten çok daha dayanıklı olurlar!»

«Amma da fesatsın Lisa Hala!»

«Öyle olmak gerekir oğlum.» Spada'yı hafifçe iteleyerek kendinden uzaklaştırdı. «Diğer konuklar da gelmeye başladı. Haydi Andrea Amca'nın yanına git!»

Öğle yemeği terasta, güneşin altında yeniliyordu. Toplum stratejicisi Andrea Amca, konuşmaların daha içtenlikli bir havada yapılması ve yabancıların aile dedikodularıyla sıkılmaması için konuklarını altışar kişilik masalara oturtmuştu. Spada, Hugo von Kalbach, Luigi Castagna, Lisa Hala ve genç akrabaların diğerlerinden biraz daha akıllıca olan iki karısıyla aynı masaya oturtulmuştu. Andrea Amca bu kadınlar için, «Belki kadınların en güzelleri değiller ama hiç olmazsa gevezelik etmiyor ve ne zaman susmaları gerektiğini biliyorlar,» demişti.

Bu gruptaki en etkileyici kişi Von Kalbach'dı. Yele gibi beyaz saçları, bir çocuk kadar yumuşak ve saf gülümsemesiyle dev gibi, iriyarı bir adamdı Von Kalbach. Tutuk bir İtalyancayla konuşuyordu ama konuşmanın hiçbir ayrıntısını kaçırmak istemeyen hevesli bir dinle-

yiciydi. İ.K.P. üyesi Castagna ise daha değişik bir tipti. Bu ince yapılı, esmer asık yüzlü, güvendiği bir zekaya ve neden söz ettiğini çok iyi bilen, her şeyi kitabına göre yapan bir adamın berrak mantığına sahipti.

Daha makarna bitmeden Lisa Hala adamı zorlamaya başladı : «Demek Floransalısınız?»

«Annem Floransalı. Babam ise Arezzolu.»

«Babanız ne iş yapardı?»

«Taş oymacısıydı. Mezar taşları konusunda uzmanlaşmıştı.»

«Peki ya siz?»

«Ben sinyora, mezar taşlarından başlayıp, siyasi risaleler okuyarak mezun oldum.»

«Mezar kitabelerinin siyasi risalelerden çok daha uzun ömürlü olduğunu göreceksiniz.»

Castagna gürültülü ve neşeli bir kahkaha attı. Onun gibi soğuk görünümlü bir adamda böyle bir kahkaha şaşırtıcıydı. Spada da gülerek yaşlı kadının elini okşadı.

«Senin mezar taşının daha uzun zaman yazılmaya-
cağından eminim Lisa Hala. Şimdi artık uşlu dur! Devrim
o,ursa, dostluk kurduğun herkese gereksinmen olacak.»

«Doğrusu çok ilginç.» Von Kalbach tutuk ve kusursuz olmasına çalıştığı İtalyancasıyla esprili konuşmaya çalışıyordu. «Çok karma bir grubuz... Amerikalı büyük bir kapitalist, Komünist bir siyaset adamı, Vatikan'dan bir Piskopos, bir banker, bir otomobil imalatçısı, liberal bir yazar, iflas etmiş bir düşünür... hepsi de prensler gibi yaşayan bir Hristiyan Demokrat'ın çağrılısı!»

Lisa Hala sertçe, «Andrea komediden çok hoşlanır,» dedi.

Castagna, «Mantıksal bir uzlaşma konusunda da yetenek sahibi,» karşılığını verdi. «İçinde yaşadığımız dönemde buna gereksinimimiz var.»

«Aynı fikirdeyim.» Von Kalbach birden canlanmıştı. «Şu anda bizi tehdit edenler mutlakiyetçiler... tarihi, bir bomba patlatarak değiştirmek isteyen teröristler, içinde her geçen gün biraz daha geliştiği şimdiki zamanı olduğu gibi devam ettirmek isteyen diktatörler.»

«Bu biraz fazla sıradan bir sınıflandırma olmuyor mu?» Castagna'nın sesindeki yumuşaklık aldatıcıydı. «Böyle bir sınıflandırma terörü destekleyen ve kendi çı-

karları için diktatörlüğü besleyen örgütleri saf dışı bırakmıyor mu?»

«Örneğin sizin üyesi bulunduğunuz partiyi?» Lisa Hala'yı susturmak kolay değildi.

Castagna'nın cevabı kibar ama iğneleyiciydi. «Ya da Şili'de Pinochet'nin iktidara gelmesine yardım eden ve başka ülkelerdeki benzer rejimleri destekleyen Spada şirketlerini?»

Bütün bakışlar, sessizce oturup bu suçlamayı hazmetmeye çalışan Spada'ya çevrildi. Spada sınılandığını biliyordu. Castagna, bir tartışmada kurnaz bir yaşlı kadın tarafından köşeye sıkıştırılamayacak kadar zeki bir adamdı. Kendisi de bu saldırıyı savuşturacak kadar zekice davranmalıydı. Bir an daha düşündükten sonra sakin bir tavırla, «Bu kendi içinde mutlakiyetçi bir yargı değil mi?» dedi. «İş dünyasında insan varolanla birlikte yaşar, olgulara uymaya çalışır. Bizler eski devirlerdeki kervan başlarına benzeriz. Onlar da yolları üzerinde bulunan kabilelerle anlaşmalar yapmak, kent kapılarında kralın haracını ödemek zorundaydılar. Yoksa ticaret dururdu.»

«Bazan da yeni bir kralın başa geçirilmesi için komploculara para verir ya da kabilelerle savaşmak için kralın adamlarına katılırlardı.»

«Ama bu devirlerde yaşamamış olan bizler onlar hakkında doğru yargılara varabilir miyiz?»

«Güzel bir noktaya değindiniz dostum.» Castagna gülümsedi ve kayıtsız bir tavır takındı. «Kaba davranışlarım için özür dilerim. Belki daha sonra şimdiki durum hakkında konuşabiliriz.»

«Memnun olurum.» Spada, Von Kalbach'a döndü. «Andrea Amca, şiddet olgusu hakkında yeni bir yapınızdan söz etti.»

«Bitmek üzere.» Von Kalbach garip bir şekilde yunuşmuştu. «Ama sonunu nasıl getireceğimi bildiğimden ya da sonunu getirmeye zamanım olacağından emin değilim.»

«Niçin profesör?» Bu soruyu genç kadınlardan biri sormuştu.

«Şey...» Von Kalbach cevabını İtalyanca olarak keimelere dökmeye çalışırken biraz durakladı. «Bu olguya,

meydana gelen olaylara hiçbirimiz yabancı değiliz: Adam öldürme, uçak kaçırma, bombalama, polisin, güvenlik görevlilerinin şiddete başvurusu, profesyonel işkencecileri... Asıl sorun bizim buna gösterdiğimiz tepki. Nereye kadar dayanabiliriz? Hangi ahlak kuralları geçerli?»

John Spada, «Peki buna sizin karşılığınız nedir profesör?» diye sordu.

«Karşılık yok.» Yaşlı adamın sesi sıkıntılıydı. «Hangi yöne dönsen bir ikilemele karşılaşıyorum. Bir Hristiyan olarak pasif direnişi seçebilirim. Ama bir başka insan şiddetin pençesindeyken seyirci kalmaya hakkım var mı? Ben bir karşılık değil, bir bilmece yazdım : 'Eyleme geçersen, onlardan biri olurum. Eyleme geçmezsem, onların kölesi haline gelirim.'»

Lisa Hala kararlı bir sesle, «Bence eyleme geçmek zordur,» dedi. «Bu bir insan olarak sizin hakkınız ve göreviniz.»

«Gerçekten öyle mi sayın hanımefendi?» Von Kalbach Lisa Hala'ya döndü. «Öyleyse size söylemem gerekiyor. Ülkemde gericilerin bir aleti olduğum iddia edildiği için, Baader-Meinhof örgütünün kara listesindeyim. Rusya'da tanınmış bir meslektaş, ülkesinde insan haklarının çiğnenmesini protesto ettiği için bir akıl hastanesine kapatılıp ilaçlarla bitkisel hayata sokuldu. Çok geçmeden her ikimiz de ölebiliriz. Bu konuda siz ne yapabilirsiniz sinyora? Ya da siz Bay Spada? Ya da sizler genç bayanlar? Çocuklarınıza ne yapmalarını öğretilirsiniz?»

Castagna serinkanlılıkla, «Bayanlar bir şey yapmayacaklardır,» dedi. «Çünkü onlar bireylerdir ve örgütler karşısında iktidarsız kalırlar... Spada da işlerine ya da kârına zarar verebilecek herhangi bir şey yapmayacaktır.»

«Peki ya siz Castagna?»

«Ben şanslıyım.» Bu karşılıklıta açık bir alay vardı. «Ben partiden emir alıyor ve bana söyleneni yapıyorum. Bu, günah çıkartacak bir rahip bulmak kadar rahatlatıcı bir şeydir.»

Spada güldü. «Size inanmak isterdim. Ama sanırım siz de bizim kadar rahatsız oluyorsunuz... Lisa Hala'ya kayıp asker öyküsünü anlattırmalısınız.»

«Efendim?» Castagna şaşırmişti.

Lisa Hala tekrar tiz bir kahkaha attı. Spada açıkladı.

«Almanların geri çekilmesi sırasında, bu villada bir SS bölüğü karargah kurmuştu. Bölüktekilerden biri de, villadaki kadınlara sürekli dehşet saçan sarhoş bir serşeriydi. Bir gece ortadan kayboldu ve onu bir daha gören olmadı. O zamanlar üzüm bağlarının uzak bir köşesinde eski bir kuyu vardı. Şimdi kuyunun ağzı tuğlayla örülmüştür. SS subayı da hâlâ bu kuyunun dibindedir.»

Lisa Hala, «Kuyu çok derindi,» dedi. «Kurumuştu da. Bunun için kendimizi sudan yoksun bırakıyor sayılmayız.»

«Peki onu öldüren siz miydiniz sinyora?»

Lisa Hala sakın bir sesle, «Efsaneye göre öyle,» dedi. «Ben hiçbir zaman bunu doğrulamak ya da yalanlamak gereğini duymadım.»

John Spada, «Ne demek istediğimi anlatabildiğimi umuyorum,» dedi. «İnsanların nasıl davranacakları konusunda önceden karar vermek ya da daha sonra onların ne derece haklı ya da haksız oldukları konusunda bir şey söyleyebilmek çok zordur. Ne dersiniz, konuyu değiştirelim mi?»

Yemek bitince, Andrea Amca seçkin konuklarını kütüphaneye götürdü. Bir uşak kahve ve likor ikram ettikten sonra çekildi. Andrea Amca, kısa ve resmi olmayan tır açıklama yaptı.

«Siz üçünüz evimi ilk kez ziyaret ediyorsunuz. Yemekten önce de sizlere özel olarak açıkladığım gibi, buraya, uzun zamandan beri süren bir işe katkıda bulunmak üzere çağrıldınız. Bu işe katılmaya karar verseniz de vermeseniz de, burada bugün konuşulacakları kimseye söylemeyeceğinize dair bana şeref sözü verdiniz. Anlaştık değil mi?»

Vallenilla, Castagna ve Von Kalbach, mırıldanarak kabul ettiklerini belirttiler. Andrea Amca başıyla John Spada'ya işaret etti. Spada cebinden siyah bir not defteri çıkardı, aradığı sayfayı buldu, sonra küçük gruba dönüp konuşmaya başladı.

«İçinizde bazılarınız, bugün sahibi olduğum işin, bu odada, buna çok benzeyen bir toplantıyla başladığını bi-

lır. O zaman da Andrea Amca şimdiki gibi evsahibiydi. Carlo Magnoli ile Freddie Fonseca buradaydılar. Piskopos Frantisek burada yoktu... o sırada henüz Philadelphia'da papazlık yapıyordu. Ben... Ben ise bankada beş yüz doları bulunan, kafası parlak fikirlerle dolu bir çocuktum. Her neyse, Andrea Amca ile dostları bana inanıyorlardı ve bugün sahip olduğumuz işi kurmama yardımcı ettiler... Daha da fazlasını yaptılar. Beni işi yürütmekte özgür bıraktılar. Bunun için ölünceye dek onlara şükran duyacağım...»

Spada sözünü yarıda keserek, eğilip amcasının elini öptü.

Andrea Amca şefkatle, «Onlara geri kalanını da anlat,» dedi.

«İş büyüdükçe, duvarlarını kendi ellerimle ördüğüm bir hapishanede tutsak hale geldiğimi gördüm. Başarı insanın dört bir yanında duvarlar yükselmesine yol açar. İnsan bilançoları, iş raporlarını okumaya o kadar alışır ki, ayakkabısı olmayan adamı, çocuğuna süt bulamayan anneyi göremez hale gelir. Ama her zaman için günahlarını bağışlatabilecek bir şeyler vardır. Onun sermayesi olmadan, fabrika kurulamaz, işgücü iş bulamazdı. Fabrika, maden ya da petrol kuyusu olduğu için, başka koşullar altında kurulması mümkün olmayan bir kasaba, bir okul, bir hastane de vardır. O bir gerçekçi olduğu için, politikacıların bir dereceye kadar dürüst olmalarını sağlayabilir, bankerleri yeni serüvenlere atılmaya razı edebilir. Yani her şey propaganda afişlerindeki gibi akla-kara değildir... Şili, Kore, İran ya da Brezilya gibi yerlerde, benimki gibi şirketlerin bazen diktatörün yatağında yatan, onun polisinin sağladığı olanaklardan yararlanan orospular oldukları doğrudur... Yine de bir orospuyu suçlamak kolaydır da, namuslu bir kadını bir fahişe haline getiren nedenleri ortaya çıkarmak o kadar kolay değildir... kadın nedamet getirip yeniden namuslu olmaya karar verdiği zaman, neler olabileceğini söylemek de kolay değildir... Kadının yaptıklarından, yatağını paylaştığı adam dışında pek çok kişi de yarar sağlar.» Spada bir kahkaha atıp, yenilgiye uğradığını kabullenmiş gibi kollarını iki yana açtı. «İşte görüyorsunuz! Burada bile bir sanığı savunur gibi ko-

nuşuyorum! Ben aslında bir insanın vicdanının sızısını dindirmek için kocaman bir iş imparatorluğunu yıkmayacağını söylemek istiyorum! Yapılacak en iyi şey, bu işin size verdiği gücü, Andrea Amca'nın bir zamanlar «iyilik köprüleri» adını verdiği ilişkileri kurmak için kullanmaktır. Bu köprüler, yalnız, zenginlerle yoksullar arasında değil, bir arabulucu bulunmazsa, düşman olarak kalabilecek kişiler, protokol yüzünden birbirleriyle konuşamayan dostlar, sınırlar ya da ideolojilerle birbirlerinden ayrılmış iyiniyetli adamlar arasında da kurulmalıdır... Bu grup da böyle bir köprüdür. İran'da, Kore'de ve dünyanın daha pek çok yerinde başka gruplar da var. Bu grupların hepsi gizli ve hepsi ortak bir işaretle tanınıyor... Bu odada henüz tam anlamıyla kabul edilemedikleri için bu işareti bilmeyen üç kişi var. Sözüme devam etmeden önce onlara sormak zorundayım. Bu konuda daha fazla bilgi edinmek istiyor musunuz, yoksa işe daha fazla karışmadan ayrılacak mısınız?»

Uzun bir sessizlik oldu; sonra Rodolfo Vallenilla buğ gibi bir sesle sordu. «Ben sizin kızınızla evliyim, yine de beni hiç uyarmadan, birden bu grubun içine sokuyorsunuz. Neden?»

«Çünkü kontrol bende değil. Üyelerin de seni onaylamaları gerekiyor. Aynı şekilde üyelerin önerilen her şeyi onaylamaları da gerekir.»

«Grupları paraca siz mi, besliyorsunuz?»

«Kısmen. Diğer üyeler de kendi olanaklarına göre katkıda bulunuyorlar. Fonlar her bölgede ortak yerel kontrol altındadır.»

«Bu kontrol nasıl sağlanıyor?»

«Çoğunluğun oyuyla.»

«Yani her grup özerk olarak çalışıyor?»

«Evet.»

«Her üye de özerk mi? Örneğin Piskopos Frantisek... o kendi adına mı yoksa Vatikan adına mı konuşuyor?»

Frantisek, «Yalnız kendim için konuşuyorum,» dedi. «Vicdanımın sesini dinleyerek davranıyorum.»

«Peki, ya oylamanın sonucu vicdanınızın sesine ters düşerse?»

«Eyleme katılmam. İstersem gruptan büsbütün de ayrılabilirim. Ancak bugüne kadar bunlardan birini yapmamı gerektirecek bir durum olmadı.»

Luigi Castagna da konuşmaya katıldı. «Ben iyilik köprüleri kurulabilmesi fikrini çekici bulduğum için burada bulunuyorum. Bugüne dek yapılanlar hakkında bir şeyler öğrenebilirim daha da memnun olacağım.»

Bu kez cevap veren Andrea Amca oldu. «Geçen hafta Şili'de, Allende'nin partisinin ileri gelen dört üyesi hapisten çıkarıldı ve bu adamların ülkeden ayrılmalarına izin verildi. Güvenlik servisi DİNA'nın yetkilerinde önemli kısıtlamalar yapılacağı da doğrulandı. Bunu yeğenim ve bazı iş arkadaşları sağladılar.»

«Nasıl?»

«Bu iş halledilinceye kadar Şili'ye bankalar tarafından yeni borç verilmesini desteklemeyi reddetmekle. Washington'daki diplomatlarla New York'taki bankerlerin çok sıkı pazarlık etmeleri gerekti, ama sonunda istedikleri desteği elde ettiler.»

Carlo Magnoli, «Dün de Güney Kore'deki Hristiyan Protesto Hareketi'nin lideri Tokyo'ya ulaştı,» dedi. «Seul'deki grubumuz Devlet Başkanı Park'ın gizli polisini sonunda atlatıp, onu ülkeden kaçırdı.»

Banker Fonseca da kendine düşeni söylemekten geri kalmadı. «Üç ay önce oldukça tanınmış bir Güney Afrikalı yazar evinde göz hapsine alınmıştı. Gruplarımızdan biri onu gizlice ülkeden kaçırdı ve İngiltere'ye götürdü.»

«Bizlere insan kaçakçısı diyebilirsiniz.» Spada damadına bakarak güldü. «Ya da eğer tarihten hoşlanıyorsan, bizleri, Ortaçağda kendilerini Mağriplilerin elindeki köleleri kurtarmaya adanmış Eşek Adamlar gibi fidyeciler olarak düşün.»

Castagna sakın bir sesle, «Bu işleri yapmak için kimden emir aldığınızı öğrenmek istiyorum,» dedi.

Spada, «Bu emri ben kendi kendime verdim,» dedi. «Toprağı kazıp bakır çıkartmak ya da ilaçlarla ilgili bir araştırmaya girişmek için bir emre ihtiyacım olmadı. Bir hayat kurtarmak ya da bir adamı özgürlüğüne kavuşturmak için niçin olsun?» Vallenilla yeniden, «Bu işleri nasıl yapıyorsunuz,» diye sordu.

«Elimizdeki tüm olanaklardan yararlanıyoruz : Diplomatik görüşmeler, ticari pazarlık, rüşvet, şantaj, bazan da...»

«Bazan da ne?»

John Spada en tatlı sesiyle, «Kısacası insan böyle bir çalışmada çok esnek olmak zorundadır,» dedi. «Ne dersin Rodo? Bu iş seni ilgilendiriyor mu?»

«İlgilendirebilir.» Vallenilla ihtiyatlı ve çekimserdi. «Yine de bu konuda daha fazla şeyler bilmek isterim. Orneğin Arjantin ya da Brezilya'da da faaliyet gösteriyor musunuz?»

«Evet.»

«Hiç duymamıştım.»

«Gizlilik için gösterdiğimiz özen açısından bunu bir övgü sayabiliriz. Ama daha fazla üyeye gereksinmemiz var. İyi birileri çok zor bulunuyor. Sizler de bu toplantıya zaten bunun için çağrıldınız.»

«Yardım etmeye karar verdiğiniz insanları nasıl seçiyorsunuz?»

Andrea Amca, «Bazı kişiler olayları bizim dikkatimize sunar,» dedi. «Örneğin Profesör von Kalbach bizden Moskova'da bir akıl hastanesine kapatılan meslektaş Lermontov'un durumu ile ilgilenmemizi istedi. Şimdi bu konuda çalışıyoruz. Castagna da bizden altı ay önce bir bombalama eylemiyle ilgili olarak, sahte bir suçlamayla polis tarafından Milano'da tutuklanan bir öğrenciyle ilgilenmemizi istiyor.»

Vallenilla sesini çıkartmadı. Spada onu konuşturmaya çalıştı. «Seni rahatsız eden kimin emir verdiği konusu, öyle değil mi?»

«Bir bakıma öyle.»

«Öyleyse kendi kendine sor bakalım. Yazdığın makaleler, yayınladığın hikayeler için sana kim emir veriyor... Herhalde bu konudaki emri bir hükümet ya da partiden almıyorsun.»

«Hayır bu benim için bir vicdan sorunu.»

«Ve okuyucularında da aynı vicdanı oluşturmaya amaçlıyorsun?»

«Doğru.»

Andrea Amca, «Biz de böyle davranıyoruz,» dedi. «Öyleyse neden bizim amaçlarımız, seninkilerden daha kuşkulu olsun?»

Castagna kuru bir kahkaha attı; sonra biraz alaycı, «Ben de aynı ikilem içine düştüm dostum,» dedi. «Ser-

mayenin sosyal bir vicdanı olduğuna inanmak insana zor geliyor.»

Piskopos Frantisek, «Ya da kilisenin diktatörlükten hoşlanmadığına,» dedi. «Tarihin suçlarını hepimiz omuzlarımızda taşıyoruz.»

Von Kalbach, «Ve de bugünün utancını,» dedi. «Beni tehdit eden anarşistler çok basit bir ilkedен yola çıkıyorlar! Sistemimizin hastalığı için tamamen yıkma ve yeniden başlama dışında herhangi bir tedavi yolu yoktur. Biz ise protesto ve reform olasılığı da bulunduğunu kanıtlamak zorundayız.»

«Kayınpederime bir soru daha sormak istiyorum.»

John Spada, «Sor bakalım,» dedi.

«Bu... bu işte... hiç adam öldürdünüz mü?»

«Öldürdüm ve gerekirse yine öldürürüm.»

«Peki ya siz Piskopos Frantisek, siz buna ne diyorsunuz?»

«Hiçbir şey. Şimdiye dek koşullar beni zorlamadı. Zorladığı zaman da ne yapacağımı söyleyemem. John Spada bana vicdanının derinliklerinde neler olduğunu hiç anlatmadı. Onu yargılama olanaklarına ve hakkına sahip değilim.»

«Ama yine de onunla birlikte çalışmaya hazırsınız?»

«Evet.»

Rodolfo Vallenilla, «Ben değilim,» dedi. «Özür dileyim John. Ben katillerle işbirliği yapamam.»

Spada, «Kararına saygı gösteriyorum,» dedi. «Senin de bu toplantıda verdiğin söze saygı göstereceğine inanıyorum.»

«Bunu sorman gerekli mi?»

«Evet gerekli.» Spada'nın sesi sertti. «Hayatımız söz konusu, hepimizin hayatı.»

Rodolfo Vallenilla, «Benden yana korkunuz olmasın,» dedi. «Özür dilerim baylar.»

Ayağa kalktı, başını hafifçe eğerek zoraki bir selam verip odadan çıktı. Kapı kuru bir sesle kapandı arkasından.

Uzun bir sessizlikten, sonra Andrea Amca şefkatle, «Bu gerekli miydi Giovanni?» diye sordu.

Spada son derece ciddi bir sesle, «Gerekliydi,» dedi. «Şimdi Profesör von Kalbach, siz ne diyorsunuz?»

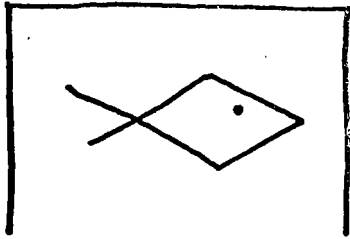
«Elimden geirse, yardım ederim.» Yaşlı profesör durumu soğukkanlılıkla kabullenmişti. «Fazla zamanım kalmadı. Geri kalan zamanımı da tahtirevalliye binmiş bir çocuk gibi geçiremem.»

«Siz Castagna?»

«Ömrümün en iyi yıllarını Parti için harcadım. Ama Partinin bütün sorunların karşılığı olduğuna eskisi kadar emin değilim artık. Bu nedenle enerjimi biraz da kendim için harcayacağım. Evet... beni de sizlerden biri sayabilirsiniz.»

John Spada, «Teşekkür ederim,» dedi. «Şimdi sizinle küçük bir oyun oynayacağız.» Not defterine kaba hatlarıyla bir resim karaladı, sonra sayfayı koparıp incelemeleri için havaya kaldırdı. «Örgütümüzün işareti budur. Ne anlama geldiğini çıkarabiliyor musunuz?»

Bu içinde bir balık bulunan ve bir kenarı açık bir dikdörtgendi :



Castagna ile Von Kalbach şekli uzun bir süre inceledikten sonra yenilgiyi kabullendiler.

Spada alışılmamış bir akıcılıkla açıkladı: «Dikdörtgene benzeyen şekil P harfinin en eski biçimlerinden biridir. Balık ise sadece bir balıktır. İkisi birlikte Proteus anlamına gelirler. Proteus; deniz Tanrısı. engin denizlerde yaşayan fok balıklarından yunuslara, orkinoslardan sazanlara kadar tüm yaratıkların çobanı ve koruyucusudur. Poseidon; Proteus'a geçmişe, içinde yaşadığımız ana ve geleceğe ait her şeyi bilme hakkını, istediği anda istediği şekle girme yeteneğini vermiştir. O istediği anda alev, aslan, çiçek, yılan ya da bir yaban domuzu olabi-

lır...» Spada bir an sustu. Biraz da güzel konuştuğunu bilmenin rahatlığıyla gülümsedi ve sonra açıklamasına devam etti. «Bu işaretin yaptığımız işe nasıl uygun düşüğünü anlıyorsunuzdur. Bizler, yabancı bir ortamda insanların ilgisinden yoksun olarak yaşayan kişilerin koruyucularıyız. Dünyanın her yanından bilgi ve zeka hizmetimize sunulmuş durumda. Birçok kimliğe girip, birçok görevi yerine getirebiliriz... Tehdit edildiğimiz zaman, deniz mağaralarına çekilip, biçim değiştirmiş olarak yeriden ortaya çıkabiliriz. Bir balık yakalanırsa onun yerini alabilecek başka balıklar her zaman vardır. Şimdilik Proteus benim, çünkü ben üyelerimizin çoğundan daha rahatım, daha özgür hareket edebiliyorum. Ama eğer John Spada'nın başına bir şey gelirse, yeni biri görev ve sorumluluklarımı yüklenecektir. Bütün şifrelerimiz de deniz yaratıklarının adlarından alınmıştır. Birbirimizi bir çocuğun bile çizebileceği bu şekil aracılığıyla tanı-
lız.»

Luigi Castagna, «Çok eğlendirici bir oyun,» dedi.

Hugo von Kalbach ise, «Ben bunu eğlendirici olmaktan çok, dokunaklı buluyorum,» dedi. «İnsanların ilgisinden yoksun kişiler sözü çok hoşuma gitti. Toplam olarak kaç üyemiz var?»

Andrea Amca, «Bunu sormayız,» dedi. «Diğer ülkelerde çalışma arkadaşlarına ihtiyaç duyduğumuz zaman New York'ta Giovanni'ye başvururuz. Gerekli ilişkiyi o sağlar. Bu istihbarat servislerinden örnek alınmış bir güvenlik önlemidir.»

«Ama herhalde birinde üyelerin tam bir listesi vardır.»

John Spada kelimeleri dikkatle seçerek, «Böyle bir liste var,» dedi. «Bu listenin nerede olduğunu ve içeriğini bilen tek kişi de benim. Ölümüm ya da artık çalışmayacak duruma gelmem halinde, bu liste, görevi yürütmekle yükümlü olan iki kişiden birine geçecektir.»

Luigi Castagna kuru bir sesle, «Çok ilginç,» dedi. «Esirleri özgürlüklerine kavuşturmak için bir diktatörlük kuruyoruz.»

Banker Fonseca, «Başka bir görüş daha var,» dedi. «Karasabana ilk el atan John Spada'ydı. Bugüne kadar

da, taşlarla dolu bir tarlayı oldukça düzgün bir biçimde sürmeyi başardı. Ona güvenmeyi öğrendik.»

Luigi Castagna, «Ben biraz güç öğrenirim,» dedi. «Umarım bana karşı sabırlı olursunuz.»

«Bu berbat dünyada ihtiyatlı olmak her zaman için yararlıdır.» Spada anlaşılmayı kesinleştirmek için elini uzatı. «Şimdi artık iş konuşmaya başlayalım. Önce siz profesör. Acaba New York'a gelmek için bir daveti kabul etmeniz ve...»

Akşam vakti arabayla Roma'ya dönerlerken, Rodolfo Vallenilla sessiz ve düşünceliydi. Bir süre sonra Teresa o her zamanki dobralığıyla, «Bugün seninle babam arasında bir şey geçti. Ne oldu?» diye sordu.

John Spada kısaca, «Özel bir mesele,» dedi. «Seni ilgilendirmez.»

«Otelde konuşuruz.» Anna belli etmeden şoförü işareti etti. «Şimdi ne yeri ne de zamanı.»

«Rodo ve ben yarın gidiyoruz.» Teresa kararlıydı. «Aile sorunlarını da birlikte götürmek istemeyiz.»

«Ortada bir sorun yok.» Vallenilla kesin konuşuyordu. «Baban bana bir öneride bulundu. Ben de kabul etmedim. Kabul edip etmemek hakkımdı. Konu kapandı.»

Spada gözlerini kapatıp arkasına yaslandı. «Evlilikte en zor şeylerden biri eşinin özel düşüncelerine karışmaktır. Onun için üstüne varma, Teresa mia! Rodo ile ben birbirimizi anlıyoruz.»

«O anlıyor.» Vallenilla neşeli gözükmek için kendini zorladı. «Ben henüz ne diyeceğimi bilemiyorum. Ama baban haklı. Üstüne varma sevgili karıcığım!»

«İşte bunun için İtalya'dan nefret ederim. Saatin kaç olduğunu bile sorsan hemen anında kendini bir komploya karışmış bulursun!»

Anna, «Bunu Manhattan'da sorduğun zaman da insanlar hemen soygun yapıldığını sanırlar,» dedi. «Ben önemli sayılan küçük şeylerden hoşlanırım... İşler büyüyüp karmaşılaşmaya başladığı zaman da çarşafı başıma çeker ve uyurum.»

«Teslim oluyorum.» Teresa bıkkınlıkla içini çekti. «Tatlı, eşine sadık ve sıkıcı bir Latin kadını olacağım ve harika erkeklerin büyük işlerine karışmayacağım.»

«Harika!» Spada rol yapar gibi ellerini iki yana açtı. «Anna sevgilim, demek sonunda rahat bir soluk alabileceğiz. Küçük kızımız artık kocaman bir kadın oldu!»

«Aman baba. Cehenneme kadar yolun var!»

«Çok memnun olurum bambina! Zaten bütün güzel kızlar oradadır!»

Böylece gergin hava biraz olsun dağıldı ama daha gün sona ermemiştir. Saat gecenin onuydu. Anna ve Spada akşam yemeğini yemiş yatmaya hazırlanıyorlardı ki Vallenilla odasından telefon etti ve yatmadan önce kısa bir yürüyüş yapmalarını önerdi. Spada bir katır kadar yorulmuştu ama yine de kabul etti. Otelin salonunda buluştular ve Via Bissolati'den yukarıya, Veneto'ya doğru yürümeye başladılar.

Vallenilla birden, «Bugün beni çok kırdın John,» dedi.

«Niçin?»

«Sırrınızı tutacağım konusunda şeref sozu vermiştim. Erkekler arasında bu kadarı yeterli olmalı.»

«Sen bana katil dedin. Bu da çirkin bir yargı değil miydi?»

«Evet, haklısın. Özür dilerim.»

«Sözünü tekrarlamayı istediğim zaman amacım seni küçük düşürmek değildi. Seni kırdımsa özür dilerim ama o anı çok iyi bir şekilde hatırlamayı istiyordum.»

«Niçin?»

«Buenos Aires'e dönüp, hükümet aleyhinde yazmaya devam ettiğin zaman neler olabileceğini hiç düşündün mü?»

«Hem de çok sık düşündüm. Ben de birçok kişi gibi aniden ortadan kaybolabilirim.»

«Yani?»

«Yani öldürülebilirim, ki bu o kadar kötü olmaz. Ama tutuklanıp işkence de görebilirim ki, bu çok daha kötü olur.»

«Ve en sonunda bütün bildiklerini anlatırsın.»

«Bu kaçınılmaz bir sonuçtur.»

«İşte bunun için bir gün daha, bir saat daha dayanabilmeni sağlayacak her şey bir hakaret değil, bir armağandır. Öyle mi değil mi?»

«Öyle.»

«Bugün benim de amacım buydu: Sana unutamayacağın bir an yaşatmak.»

«Bu açıdan düşünmemiştim.»

«Frantisek'in 'koşulların zorlaması' olarak adlandırdığı olayı da hiç düşünmemiştin. Koşullar zorlarsa, bir adamı öldürmek zorunda kalabileceğin anı.»

«Ben öldürmeye, her türlü şiddet eylemine kesinlikle karşıyım. Sosyal kan davasına bir son verilmeli.»

«Bu kolay. Beyaz bayrağı çek. Teslim ol. Arpını Babıl kıyısına bırak ve ağla.»

«Bunun bir çözüm yolu olmadığını biliyorsun.»

«Öyleyse sen bana kendi çözüm yolunu söyle Rodo! Teresa bana telefon edip, senin ortadan kaybolduğunu söylediği zaman ne yapmam gerektiğini söyle.»

«Buenos Aires'e gelip, onu alır, götürürsün.»

«Peki o benimle gelmeyi reddedip, seni kurtarmak için bir şeyler yapmamı isterse ne cevap veririm? Seni kurtarmak için ne kadar ileri gidebilirim? Benim hangi noktada durup, teslim bayrağını çekmem gerekir?»

«Buenos Aires'de seksen milyon dolarlık yatırımın ve beş yüz işçin var... bunların hepsi de rejimin elinde esir. Onları tehlikeye atamazsın... Hem ayrıca böyle bir durumla hiç karşılaşmayabilirsin.»

«Ama ya karşılaşırsam?»

«Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum.»

«Öyleyse artık bir karar versen iyi olacak!» Spada öfkeli ve acımasızdı. «Masanda oturup bir makale yazdığın, gelecek kuşakların okuması için bilgece düşünceler kaleme alan ak saçlı bir bilimadamı değilsin. Münih'te bir odaya gizlenmiş kahrolasica bir terörist gibi sen de saatli bombalar yapıyorsun. Tıpkı onun gibi senin de ödemen gereken bir bedel, ölçmen gereken bir etkin, yüklenmen gereken bir sorumluluğun var! Sana bu işleri bırakıp bir kenara çekilmeni söylemiyorum! Ama kendini kandırma oğlum! Sen ölümcül silahlarla bir düelloya girişmişsin. Onun için yerde kan gördüğün zaman da şaşırma...»

Vallenilla, «Çok güzel bir konuşmaydı,» dedi. «Bunu yazmak isterim.»

«Bunu kafanın bir köşesine yaz ve her gün oku. Yataкта da karına oku.»

«Sanırım o bunu daha önceden duymuştur.»

«Tanrı aşkına!» Birden Spada'nın tüm öfkesi, üstüne su dökülmüş gibi sönüverdi. «Çekişmeyelim. Teras'ı kendi hayatımdan da çok, hemen hemen Anna'm kadar severim. Bence o kendine iyi bir erkek seçti. Ama dikkatli ol. Ve eğer günün birinde biri gelip Proteus kelimesini kullanır ya da sana kutu içinde bir balık resmi gösterirse, onun sözünü dinle, olmaz mı?»

«Proteus ve kutuda bir balık. Bunu unutmayacağım. Ve bana bu kadar güvendiğin için de çok teşekkür ederim.»

Spada, «Kurallara karşı geldim,» dedi. «Ama sana güvendiğimi bilmen gerekli. Yoksa sonunda birbirimizden nefret ederiz.»

«Bana bunları söylediğin için de çok teşekkür ederim. İnan sandığından çok daha fazla yararı oldu... Bir şey daha var.»

«Nedir?»

«Bugün başka bir John Spada tanıdım. Kaba kuvvet kullanılmasına her zaman tepki gösterdiğim için önce ondan hoşlanmadım. Ama şimdi zaman zaman kaba kuvveti kışkırttığımı anlıyorum ve bunun için de sahip olduğum azıcık kuvveti yanlış kullanabilirim.»

John Spada, «Kuvvet oyunu golfe benzer,» dedi. «Çok çalışmak gerekir. İnsan bir sürü hata yapar. Ben kendi hatalarımı kabullenerek yaşamaya alıştım; senin kendi hatalarından ötürü öldüğünü görmeyi de istemiyorum.»

«İşte bunun şerefine içilir. Odaya çıkmadan önce birer brandi atalım.»

Latin usulü kolkola girdiler ve hızlı adımlarla Vene'to'daki dükkana doğru yürüdüler. Hiçbir zaman birbirlerine bu kadar yakın olmamışlardı ve John Spada bütün kaygılarına, bütün bildiklerine ve bütün korkularına karşın hiç de kötü bir Paskalya geçirmediğini itiraf etmek zorundaydı.

Kötü günler New York'a varır varmaz başladı. Tabii her zamanki gibi huzur kaçıran ufak tefek olaylar oldu, bu kötü günlerin öncüsü.

Anna yorgun ve huysuzdu. Kendinden bu kadar uzakta yaşayan kızı ve henüz daha görünürde olmayan ve nereden çıktığı anlaşılmayan hara sahibi bir aile tarafından büyütülecek olan torunları için kaygılanıyordu. Trafiğin çok yoğun olması nedeniyle Kennedy Havaalanı'nın üstünde bir saat tur atmak zorunda kaldılar. Gümrük görevlisi Anna'nın valizlerine tek tek bakmakta ısrar etti ve fazla bagaj için 30 dolarlık bir fatura yazarken, bir yirmi dakika daha oyalanmak zorunda kaldılar. Gümrükten çıktıktan sonra yarım saat burunlarından soluyarak beklediler. Onları almaya gelen şirket arabasının yolda lastiği patlamıştı. Neden sonra eve vardıkları zaman da kahya Carlos'un gripten yattığını, karısının ise, hizmetçi alışverişte geciktiği için panik halinde olduğunu gördüler.

Spada bu kadarına dayanamadı. Bu iç buhranla uğraşmayı Anna'ya bıraktı ve alelacele bir duş alıp, sakin çalışma odasına çekildi. Ama burada da uzun zaman yalnız kalamadı. Beş buçuğa birkaç dakika kala Kitty Cowan telefon etti. Merhaba derken sesi gerektiğinden bir parça daha neşeliydi.

«Yuvana hoş geldin şef! Büyük patron bugün nasıl bakalım?»

«Şaşkın ve felaket bir halde.»

«Havaalanındaki terslik için özür dilerim.»

«Sadece o olsa, bir şey değil! Bugün Tanrı beni unuttu! Dükkanda işler nasıl bakalım?»

«Valla nasıl söylesem!» Spada, Kitty'nin bütün vü-

çudunun gerildiğini adeta hissetti. «Siz nasıl söylememi isterseniz Sayın Bay Spada? Hiç yumuşatmadan mı?»

«Lafı dolandırmadan söyle yavrum.»

«Maury Feldman yanımda. O söylese daha iyi olacak. Ben sonra gözyaşlarını silerim.»

Üçü aralarında hep şakalaşırlardı. Kitty Cowan ilk Spada şirketi için ilk faturaları daktilo eden ve şimdi Central Park West'deki cam kulenin en yüksek katındaki görevlilerden biri olan güzel bacaklı, kızıl saçlı bir kadındı. Usta bir müzisyen gibi piyano çalan ve onbeşinci yüzyıl tabloları toplayan muzip, şakacı bir adam olan avukat Maury Feldman ise Mott sokağında kutu gibi bir bürodan gelip, Manhattan'ın en ünlü şirket avukatlarından biri olmuştu. Maury bu dünyadan bıkmış gibi içini çekerek telefonu aldı.

«Para işleri iyi ama durum kötü... haberler ise bundan da felaket.»

«Uvertürü dinledim Maury, artık operaya geç.»

Feldman neşeyle, «Öyleyse sıkı dur,» dedi. Central ve Western için yaptığımız reaktörü hatırlıyor musun?»

«Gayet tabii.»

«İki numaralı üniteye bir çatlak varmış. Büyük bir felakete yol açabilir. Peters ve Dubrowski'yi palaspanyas Detroit'den getirip, bize rapor vermeleri için oraya gönderdik. Kitty reaktörün özelliklerini belirten belgelerin ve onay belgelerinin kopyalarını istetti. En iyi olasılıkla zarar az olacak, yerel protesto gösterileri düzenlenecek ve rahatsız edici yayınlar yapılacaktır. En kötü olasılık ise büyük bir hasar meydana gelmesi, büyük tehlike doğması ve büyük bir ihmal davası açılması.»

«Benim de reaktöre gitmemi ister misin?»

«Kesinlikle olmaz!» Maury Feldman kararlıydı. «Sen bu işten uzak dur. Anlaşmayı imzalayan şirket Spada Nucleonics. Sorumluluğu da bu şirketin yönetimi yükleyecek. Ana şirket ise işten uzak duracaktır. Bu birinci sorun...»

«Tanrım! İkincisi de mi var?»

«Var tabii. San Diego'daki bankadan Waxman aradı. Hesaplarında yarım milyonluk bir açık varmış.»

«Güzel. Oldukça yuvarlak bir rakam. Nereye gitmiş bu para?»

«Muhasebecilerden biri bilgisayarla ve Las Vegas'daki kumar masalarında bazı oyunlar oynuyormuş. Şu anda ise Waxman'ın odasında hüngürdemekle meşgul. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?»

«Herifi işten çıkartın.» Spada kararlıydı.

«Waxman adamın felçli bir karısı ve sakat bir çocuğu olduğunu söyledi.»

«Demek şimdi de iyiniyet konuşmaları dinleyeceğiz... Parayı geri alma şansımız nedir?»

«Sıfır. Hava!»

«Konuşmamız bittikten sonra Waxman'a telefon et ve beni evden aramasını söyle. Sinirimin geçmesi için biraz zamana ihtiyacım var. Hepsi bu kadar mı?»

«İki cici daha var. İngiltere'de Oxford tesisindeki grevi çözümlediğini söylemiştin.»

«Çözümledim. Ben oradan ayrıldığımda sözleşme imzalanmak üzereydi.»

«Yine başladıkları noktaya dönmüşler. Hükümet toplu iş sözleşmesinin koşullarının işçi ücretlerinin artışı ile ilgili olarak alınan kararlara ters düştüğünü söylüyor.»

Spada patladı : «Yani toplu iş sözleşmesini yapsak da yapmasak da başımız belada! Bu arada kanımız, ilğimiz kuruyor.»

«Kovalarla kan kaybediyoruz hayatım. Bir şey daha söylesem dayanabilecek misin?»

«Kendimi ciğeri akbabalar tarafından deşilen Prometheus gibi hissediyorum.»

«Sen İtalya'dayken Carl Channing öldü.»

«Biliyorum. Bir başsağlığı telgrafı çektik.»

«Ama vasiyetnamesinin şartlarını duymadın. Mallarının yarısını karısına bırakmış. Spada hisseleri de dahil olmak üzere geri kalan yarısı ise oğlu ve kızı hesabına işletilmek üzere vekillerine teslim edilmiş.»

«Yani?»

«Yani vekiller Hoffman ile Liebowitz.»

«Aman Tanrım! Ben de Channing'in dost olduğunu sanırdım.»

Feldman, «Sen hiçbir zaman anlamak istemedin hayatım,» dedi. «Carl Channing çok hırslı bir adamdı. Seni de çok kıskanırdı.»

«Yani hisseler için Hoffman ile Liebowitz oy kullanacaklar.»

«Hem de nasıl oğlum! Üstelik bir zamanlar Max Liebowitz'e dar görüşlü ve beceriksiz dediğin için seni hiç sevmediklerini de bilirsin. Yani şu andan itibaren artık çoğunluğu sağlayamazsın. Oyların çoğunluktan yüzde iki eksik ve oldukça amansız bir hisse savaşı olacağı benziyor.»

Spada bir süre hiç sesini çıkartmadı.

Feldman endişelenmişti. «John, telefonu kapatmadın ya?»

«Düşünüyorum. Hissedarlar toplantısına ne kadar zamanımız var?»

«Üç ay. Fazla uzun sayılmaz.»

«Biliyorum. Yarın toplanıp, bir strateji kararlaştıralım. Bu arada piyasadaki en küçük hisseyi bile satın almaya çalışacağız.»

«Böyle bir şey yapmamızı bekliyorlardır. Onlar da fiyat artıracaklar.»

«O zaman hangimizin daha dayanıklı olduğunu göreceğiz... Neyse, artık bana biraz iyi haber ver!»

«Raymond Serum Laboratuvarlarını satın alabiliriz.»

«Ne kadarını?»

«Yüzde yetmişini; buna Avrupa şubeleri de dahil.»

«Bize ne kadara mal olacak?»

«Hissesi on beş dolara.»

«Koşullar?»

«İhtiyar emekli oluyor. Araştırma bölümünü yönetmesi için oğluyla beş yıllık bir sözleşme imzalayacağız.»

«Fazlasıyla ucuz. Onlar ne yarar sağlıyor?»

«Bankalar kredi vermiyormuş. İhtiyar yorulmuş. Bir kalp krizi geçirmiş. Artık balık avlamak istiyormuş.»

«Ya oğlu?»

«Oğlu kendini bilime adanmış bir biyolog. İş sorunlarından nefret ediyor. Rahat rahat geçimini sağlayacak, kâr getirecek bir yatırımı olmasını ve araştırmalarına devam etmeyi istiyor.»

John Spada hasretle, «Akıllı adam,» dedi. «Herhalde doksan yaşına kadar mutlu bir yaşam sürdürür ve bu arada Nobel ödülünü de cebine indirir. Tamam Maury, satın alıyoruz. Sen işleri ayarla. Sabah onda görüşürüz.»

Maury Feldman neşeyle, «On buçuk olsun,» dedi. «Bir tablo için bir adamla görüşmem gerekiyor. Adam tablonun bir Andrea del Sarto olduğuna yemin ediyor. Ben sahté olduğunu sanıyorum ama kim bilir belki de şansım yolunda gider.»

«Bu kadar lüks zevklerini nasıl karşılıyorsun?»

«Bazı cömert müvekkillerim var. Bu tablonun parasını Raymond anlaşmasından ödeyeceğim.»

«Seni orospu çocuğu! Bana Kitty'yi ver. Ona bir şeyler yazdırmam gerekiyor.»

«Ben de tam onu akşam yemeğine götürüyordum»

«Buraya bak, onun maaşını ben ödüyorum. Sen kendine başka kadın bul.»

«Oğlum Johnny gerçekten seni çok seviyorum. Haydi iyi uykular!»

Kitty Cowan tekrar telefonu aldı. Bu kez biraz daha sakin ama yine de kaygılıydı.

«John, bırak San Diego işini ben halledeyim.»

«Ne öneriyorsun?»

«Mahkemeye verme, hiç olmazsa şimdilik. Waxman'ın elinde nasıl olsa yazılı bir itiraf var. Söyleyelim adamdan bir belge daha alsın : Adam tanınmış bir kurumda psikiyatrik muayeneden geçmek istediğini belirtsin. Waxman'a her şey açıklığa kavuşuncaya dek adamın karısına ve çocuğuna maaş ödemeye devam etmesini de söyleyeyim.»

«İşte buna bayıldım!» Spada gülmesini zorlukla tuttu. «Yarım milyonumuzu alıp götürüyorlar, biz de buna karşılık suçluya bedava olarak psikiyatri tedavisi yaptırıyor ve ailesinin bakımını üstleniyoruz.»

«Parayı nasıl olsa geri alamayacaksın. Öyleyse Spada şirketinin biraz da insanî yönünün bedava reklamını yapalım. Bunun ne zararı olur?»

«Bak hele! Ben de senin insanî duygularının kabbardığını sanmıştım.»

«O da var ama malum son kararı sen vereceksin. Sana bu işi çekici göstermek zorundayım. Ne diyorsun şef?»

«Tamamdır diyorum! Şimdi bir not al. Piyasadaki tüm Spada hisseleri toplanacak. Max Liebowitz, dostları ve akrabaları hakkında da bütün kişisel ve mali bilgi-

leri topla. Gelecek ay New York'taki yönetim kurulu toplantımızda bir konuşma yapması için Profesör Hugo von Kalbach'a resmi bir davetiye yolla. Münih'e telefon et, onunla konuş ve yolculuk için gerekli hazırlıkları yap. Ücret on beş bin dolardır. Bunun ne şekilde ve nerede ödenmesini istediğini sor. Spada hissedarlarının listesi de yarın sabah masamın üstünde hazır olsun.»

«Hope pırlantasıyla, ay taşlarını da hazır ederim! Biraz sakın ol şef! Ben Kitty'yim, unuttun mu? İmkansızı yapmak sadece bir iki saat daha uzun sürer ama sonunda mutlaka başarırız. Başka bir şey var mı?»

«Evet. Maury'ye sor bakalım, Henson ile Korkuluk'u nerede bulabiliriz?»

Bir an bir sessizlik oldu, sonra Kitty alçak sesle sordu : «Balığa mı çıkıyorsun?»

«Olabilir. Haydi sana iyi geceler.»

«Sen de fazla endişelenme. Anna'ya sevgilerimi söyle.»

«Ciao Caterina!»

«Shalom John! Rahat uykular.»

John Spada biraz acı bir sesle, «Nedense herkes benim uyumamı istiyor,» dedi. «Onun için de yatağımın içine diken koyup pijamama da kaşıntı tozu döküyorlar...!»

Anna yatıp, rüyalara daldıktan sonra, saatlerce oturdu. Uykusu kaçmış ve sinirleri gerilmişti. Yeni tehditin derecesini ölçmeye çalışıyordu. Uluslararası büyük bir şirket; istikrarı, bazıları yazılı, bazıları yazısız ama hepsi de karşılıklı güvene, ortak çıkarlara ve koşullarla kişilerin hassas dengesine bağlı bir sürü anlaşma ve sözleşmeye dayanan bir çeşit imparatorluktu. Her genişleme, her yeni yatırım; yeni fonlar, yeni çıkarlar ve ilk anlaşmaların biraz daha zorlanması demekti. Dostlar ölüyordu. Aile içi rekabetler işe karışıyordu. Partiler seçmenlerin oylarını kaybediyorlardı. Rakipler güçleniyordu. Uzun zaman gizli kalan eski düşmanlıklar, talaş içine atılan bir kibrit gibi alevleniyordu. Her zaman daha fazla kâr peşinde koşan hisse sahipleri huzursuzlanıyor ve gökteki yıldızları vaat eden dalaveracılar için daha kolay avlar haline geliyorlardı.

John Spada bu oyundaki her türlü hileyi biliyor ya da bildiğini sanıyordu. Akrabalarının ve Amerika'daki dostlarının yardımıyla yirmi beş yıldır iktidar gemlerini iki elinde birden tutup, atın üstünde kalmayı başarmıştı. Şimdi ise birdenbire tehlike belirmişti. Çünkü yaşadığı sürece kendisine meydan okumaya asla cesaret edemeyen bir adam, şimdi mezarından onunla alay ediyordu.

Carl Channing'in bankasının başı derde girdiği zaman, Spada onu önce nakit parayla bu sıkışık durumdan kurtarmış, sonra da Spada hisseleriyle satın almıştı. Bu anlaşma iflas etmek üzere olan Channing'i zengin bir adam yapmıştı. Ama bir adamı zengin etmenin, onu dost olarak kazanmaya yetmediği meydandaydı. Channing yapılan iyiliği değil, Amerika'nın en eskilerinden olan Protestan aile adına, Roma'dan gelme bir İtalyan asıllının adını eklemek zorunda kalarak nasıl küçük düştüğünü hatırlıyordu. Bunun için de Spada Şirketini bir zamanlar büyük bir olasılıkla Mafia fonlarıyla finanse edilen kuşku bir şirket olarak niteleyen ve o günden beri de hırstan tırnaklarını kemiren Max Liebowitz ile işbirliği yapmıştı.

Yine de Spada için her şey sona ermemişti. Liebowitz hisse savaşını kazansa bile, şimdikinden daha üstün bir yönetim önermek zorundaydı ve bildiği kadarıyla henüz ortada bir aday yoktu. Önerilecek adayın bir diplomat, bir maliyeci, bir politikacı, olağanüstü bir yönetici ve aynı zamanda da serüvenlerden hoşlanan biri olması gerekiyordu. Yerini alacak bir oğlu olmadığı için Spada da sürekli böyle bir yetenek arıyor ama çevresinin bu bakımdan pek kısır olduğunu görüyordu.

Demek ki, büyük savaştan önce biraz rahat soluk alacak zamanı vardı. Ama bu zamanın her saniyesini iyi değerlendirmeli, her müttefiği iyi tartmalı, kendisini destekleyenlerin son anda karşı tarafa geçip geçmeyeceklerine iyi karar vermeliydi. Başka nedenlerden ötürü de ihtiyatlı olmak zorundaydı. Kendisinin çifte kimliği vardı : Spada Şirketinin başkanı olduğunu herkes biliyordu ama o aynı zamanda karanlık ve tehlikeli işlerle uğraşan bir yeraltı örgütünün başı, Proteus'du.

Gizli faaliyetleriyle ilgili olarak çıkarılacak en küçük

bir söylenti bile, mali çıkarları için kendisine güvenen ve özel girişimleri konusunda herhangi bir bilgi sahibi olmayan hissedarların kendisini lanetlemesine yol açardı. Bir vakfa bağışta bulunsa, bir bale topluluğu kursa ya da kanser araştırmaları için para yardımı yapsa, hissedarlar hoşnut kalabilirlerdi; ama ahlaki konularla uğraşıp, siyasi faaliyet göstermesi düşünülemezdi bile.

John Spada ise ahlaki konuları ve siyasi faaliyeti her gün düşünmek zorundaydı. Frankfurt'taki adamı arayıp, «Polis, Baader-Meinhof'un kara listesinde olduğumu söyledi. Okula giden çocuklarım için koruyucular, evimde bir alarm sistemi ve kurşun geçirmez bir araba istiyorum.» dediği zaman insan ne yapabiliirdi? SAVAK' dan bir adam, «Tahran'da çalışan yüz teknisyeniniz var ve bunlardan bazıları, Şah'ın ülkeyi yönetim biçimi hakkında biraz fazla rahat konuşuyorlar. Sırası gelmişken söyleyeyim, Baraheni'yi büro yöneticiliğinden alsanız çok memnun olacağız, çünkü yakında onu çağırıp biraz sohbet etmek niyetindeyiz.» dediği zaman ne söyleyebilirdi? Şili'deki adamdan, yanında çalıştırdıklarının siyasi görüşleri konusunda rapor hazırlaması ve iş yerindeki herhangi bir sendika faaliyeti hakkında DİNA'ya bilgi vermesi istendiği zaman nasıl tepki gösterilecekti? Rio'da yollara salınan Ölüm Tugaylarının, rejim ayrılıkçısı olduğundan kuşkulanan kişileri kurşunladıkları bilindiği halde, üstü kapalı olarak polis fonuna katkıda bulunulması istenirse, ne cevap verilecekti? Buenos Aires'de kocası beğenmedikleri bir makale yazdı diye polis, kızının evini basarsa, ne yapacaktı?

John Spada bir dahi değildi; ama altı dil bilirdi ve Avrupanın Latin kültüründe olan köklerinden hâlâ kopmamıştı. Ama acaba Max Liebowitz nasıl davranırdı? Max yeni fonlar sağlamak konusunda gerçekten bir usta, güçlü bir İsrail lobicisi ve Nazi katliamını çok iyi hatırlayan adamlardan biriydi. Ama şirketin Cape Town'daki şubesinin kapısına bir Bantu'nun cesedini attıkları ve bu adamın sarhoş olduğu için götürüldüğü karakolda birden öldüğünü söyledikleri zaman acaba ne yapardı? Belki çok başarılı olurdu. Belki bunların hiçbirine aldırmaz ve 'insan belli bir yerde iş yaparken vahşi bir ülkede birbirini öldüren barbarlara hiç aldırmamalı' ilke-

sinden hareket ederdi... Belki, belki, ama nasıl davranacak olursa olsun, Max Liebowitz yine de kolay kolay göze alınmayacak bir riskti.

Spada birdenbire kendini son derece yorgun hissetti. Çalışma odasının lambasını söndürdü, apartman daire-sini son bir kez dolaştı, alarm sistemlerini yokladı ve sessizce yatağa süzüldü. Anna'ya sarıldı. Karısı uykuda sevgi dolu bir şeyler mırıldandı ve Spada'ya iyice yaklaştı. Spada şefkatle kolunu Anna'nın omuzlarına doladı ve karısını tekrar uykuya dalıncaya kadar sıkı sıkı tuttu. Sonra ellerini başının altında kavuşturdu ve uzun süre bakışlarını karanlığa dikip, gözleri açık yattı.

Spada Holding şirketlerinin karargahı, Central Park West'de çimento ve camdan bir kuleydi. On tarafta şirketin amblemi göze çarpıyordu : Koca bir granit parçasına saplanmış bir şövalye kılıcı. Bu amblemin, Spada'nın daha sonraki yıllarda pişmanlık duyduğu küstahça bir yanı vardı. Bu sembol kişisel gücü, şirketin etkinliğini, John Spada'nın dünyanın dört bir yanına yayılmış çeşitli işleri nasıl askeri bir kararlılıkla yönettiğini belirtiyordu. Her yerdeydi Spada şirketleri : Avustralya'da, Taiwan'da, Filipinler'de, Hindistan'da, Japonya'da, İngiltere'de, Güney Afrika'da, Güney Amerika'da ve Avrupa'da.

Pek çok kişi, «Bir yer söyle,» derdi. «Spada herhangi bir kılıkta mutlaka oradadır: Ya silah, ya elektronik, ya gayrimenkul, ya otel, ya petrol, ya maden, ya mineral ya da bankacılık işindedir ama mutlaka oradadır. Bu şirket değil, adeta sekiz kollu bir devdir ve yöneticisi Spada'dır. Spada yağmurlu bir günde hapsurduğu anda binlerce kişi işsiz kalabilir ve borsa bir anda altüst olur. Bu işe başladığı zaman onun fazlasıyla atılğan bir serüvenci olduğunu ve ilk kuvvetli rüzgarda silinip gideceğini söylüyorlardı. Olmadı! Adam, binasının önündeki o granit parçası gibi sağlam olduğunu kanıtladı. Şirketini bir ordu gibi yönetir ve Senato'da yan gelip yatan birçok heriften çok daha iyi bir devlet adamıdır...»

Kulenin en üst katında, bir savaş karargahına benzeyen bir toplantı salonu vardı. Bu salondaki muazzam

elektronik ekranda, dünyanın dört bir yanında Spada şirketlerinin işlerinin ne durumda olduğunu birkaç düğmeye basmak suretiyle günün her saatinde öğrenmek mümkündü. Nerelerden yükleme yapıldığı, hangi madenden ne kadar demir cevheri çıkartıldığı, borsanın ne durumda olduğu, elde ne kadar nakit para bulunduğu, bir kuzine başkentteki envanterler ve alınıp verilen paralar hep bu ekranda belirirdi.

«Bilmek zorundayız!» Spada'nın emri, Med ve Perslilerin kanunları kadar tartışılmaz nitelikteydi. «İyi haberler de, kötü haberler de, hepsi bize gerekli. Hiçbir zaman bir sürprizle karşılaşmamalıyım. Bazı riskleri göze almak zorunda kalırsak, bu risklerin neler olduklarını iyi bilmeliyiz. Ben tarihi öğrenmek değil, bütün kayıtların günü gününe tutulmasını istiyorum. Bir hata yaparsanız, sizi affederim. Ama aynı hatayı bir kere daha tekrarlırsanız, kafanızı kesip bir tepside sergilerim.»

Onunla birlikte çalışanlar bunun boş bir tehdit olmadığını bilirlerdi. Adam kendisi için yapılan hizmetlere ve gösterilen sadakata karşılık iyi para veriyordu; birlikte çalıştığı kişileri koruyordu. Ama öfkелendiği zaman çok çabuk karar verir ve acımasız olurdu... toprağa gömülenlerin kemikleri de bunu gayet iyi kanıtlıyordu.

Yakınları ise onu çok başka tanırırlardı: Eğlenceli bir arkadaş, cömert bir evsahibi, kötü gün dostuydu. Onun el sıkması, noterden onaylanmış kadar sağlam bir anlaşma sayılırdı. Ama bir de onun düşmanları arasında yer alanın, Tanrı yardımcısı olsun! Ne kadar çabuk toparlanıp kaçarsa, o kadar iyiydi. İş ile ilgili olarak düzenlediği davetlerde hiçbir şeyi esirgemezdi ama bugüne dek hiç kimse onun kişisel ya da parasal bir skandala karıştığını söyleyememişti. Ailesine gelince, karşı çıkılamayacak bir kural vardı : John Spada'nın özel hayatı gizliydi. Evine ancak davet üzerine gidilebilirdi. O gerektiği zaman kendi arardı.

İş hayatında yalnız iki kişi bütün sırlarını bilirdi. Bunlardan biri Maury Feldman, diğeri ise hiçbir zaman sözünü esirgemeyen, bir anaç tavuk kadar şefkatli, bir asker kadar sadık Kitty Cowan'dı. Bu ikisini bürosuna çağırdığı zaman düğmelerini gevşetip, rahatlayabilir,

küfredip, neşeli neşeli tartışabilir ve bir sonraki zorlu görüşme için taze güç bulurdu. Oysa bu sabahki toplantılarında rahatsız edici bir hava vardı. Kitty Cowan hisse senetleri hakkındaki raporla başladı :

«Piyasada çok az Spada hissesi olduğunu söylüyorlar. Hisselerin değeri arttığı ve altı aylık kârdan pay ödeneceği için kimse hisseleri elden çıkartmak istemiyormuş.»

Spada hoşnutsuzlukla kaşlarını çattı ve önündeki not defterine Leda ile Kuğu'nun erotik bir resmini karalayan Maury Feldman'a döndü.

«Liebowitz'in elindeki kozlar nedir? Durumumuz iyi. Ekonomik durgunluğa rağmen, işlerimiz birçok büyük şirketin işlerinden daha iyi gidiyor. Liebowitz bir yönetim değişikliği gerektiğini nasıl savunabilir? Adayı kim?»

«Max bunu açıklamıyor. Ama ben adayının Conan Eisler olduğunu tahmin ediyordum. Eisler, Allman Elektronik işini çok iyi başardı ve Max onun mali konularda bir dahi olduğuna inanıyor.»

«Bok yemiş! Ben onu aylar önce hesaptan sildim. Eisler basit bir sistem adamı. Herhalde yatak çarşafı bile grafik kağıdındandır. Siyasi konularda ise henüz kundakta bir bebek sayılır!»

Kitty Cowan gülerek, «Biz bunu biliyoruz John,» dedi. «Ama senin hissedarları da buna inandırman gerekiyor.»

Spada'nın tersliği ve siniri geçmemiştir. «Pekala hissedarları inandırma konusuna gelelim. Max Liebowitz'in elindeki kozları görmeden hiçbir şey yapamayız.»

«Ben aynı fikirde değilim.» Feldman, Leda'nın anatomisine birkaç çizgi daha ekledi. «İrzımıza geçecek olan adam pantolonunun fermuarını açınca kadar niçin bekleyeceğiz? Ben hissedarlarla kulise hemen başlamakta yanayım. Liste Kitty'de. Her iki tarafa da oy verebilecek, onun için özel ilgi göstermemiz gereken hissedarları işaretledim. Bunların büyük bir bölümünün Musevi sermayeyi temsil ettiklerini göreceksin.»

«Demek işin içinde ırk sorunu da var?»

«Hayır ama Suudi Arabistanlılarla Kuveytlilere dünyanın malını satıyoruz. Max Liebowitz ise ünlü bir Si-

yonist... Bu arada aklıma gelmişken söyleyeyim. Bence Von Kalbach'ı yönetim kurulu toplantısında konuşturmak da iyi bir fikir değil.»

Spada sinirlenmişti. «Niçin iyi bir fikir olmasın. O önemli bir düşünür ve çok etkileyici bir konuşmacı. Başın ona geniş yer verecektir.»

Maury Feldman, «Bu da bizi iki yüzlü gibi gösterebilir,» dedi. «Von Kalbach baskı ve şiddet rejimleri hakkında çok sağduyulu ve etkileyici konuşuyor. Oysa biz İran'a silah sistemleri satıyoruz, senin de Saint Moritz'de Şah'la birlikte kayak yaparken çekilen fotoğrafların bütün gazetelerde çıktı.»

«Tanrı aşkına Maury! Sen bunun nedenini biliyorsun.»

«Ben biliyorum ama halk bilmiyor.»

«Ne yapmam gerekiyor yani? Büyük bir hümanist olduğumu kanıtlamak için bütün Proteus örgütünü ifşamı edeyim?»

Kitty Coxan da her zamanki gibi sözünü esirgemedi. «Maury haklı John. Başkan insan haklarından söz edip duruyor. Spada Şirketi, dikta yönetimi olan ülkelerde büyük kârlar elde ediyor. Bu dönemde bu gibi şeyler insana zarar verir.»

«Partizan bir grubun üyesi olmam şirkete çok daha fazla zarar verir.»

«Gayet tabii ama...»

Spada sözünü kesti.

«Haydi biraz da Proteus'dan söz edelim. Von Kalbach, Lermontov'u Moskova'daki o akıl hastanesinden çıkartmamızı istiyor. Ben söz verdim. Bu işi nasıl başatabiliriz?»

Maury Feldman, «Biliyorsunuz önümüzdeki ay toplanacak olan dünya akıl sağlığı konferansında bu konu resmen protesto edilecek,» dedi. «Ruslar tedirgin. Delegelelerine olay protesto edilir edilmez, konferansı terketmeleri için talimat verdiler.»

«Ama Lermontov'u serbest bırakmayacaklar?»

«Öyle. KGB bu kez kesin kararlı. İçgüvenliğe herhangi bir müdahaleyi kabul etmiyor.»

«Peki ya özel bir anlaşma yapılırsa?»

«Düşündüğün bir şey mi var?» Maury Feldman karalamayı bırakıp, Spada'ya baktı.

«Washington'da Anatoly Kolchak ile konuşmayı düşündüm. Birinci sınıf bir diplomattır ve Politbüro onu çok tutar.»

«Ama Kolchak bile KGB'ye dış geçiremez.»

«Evet ama yine de bir öneride bulunabilir. Sovyet Ticaret heyeti, aylardan beri Spada röntgen aletlerinin imalat hakkını elde etmeye çalışıyor. Bu işten bize de hisse vermeleri gerektiğini düşündüğümüz için, bu güne kadar anlaşmayı engelledik. Ama diyelim ki onların koşullarını kabul ettik ve Moskova Hastanesine bir ünite hediye ettik... tabii Lermontov'un serbest bırakılması ve adama ülkeden çıkış vizesi verilmesi karşılığında.»

«O zaman» —Maury Feldman başarılı Earl Warren taklitlerinden birini yaptı— «o zaman gırtlığına kadar çamura battın demektir. Hissedarlarının parasını kullanıyorsun bu işte.»

«Hediye nin parasını cebimden ödersem öyle sayılırız.»

«Yine de bir uyanık çıkıp, açık pazar ticaretinde sağlanabilecek en iyi anlaşmanın bu olup olmadığını sorar. Yani yıpranmış bir Musevi aydını için ne kadar indirim yaptığını?»

Spada güldü sonra en sempatik haliyle, «Bunu üçümüzden başka kim bilecek?» dedi.

«Anatoly Kolchak, Politbürodaki bütün adamlar ve KGB.»

«Ama onlar kimseye bir şey söyleyemezler. Tabii bu fidye işine karıştıklarını itiraf etmek istiyorlarsa, o zaman başka.»

«Bir de Liebowitz var. Adam şimdi eline hangi belgeyi geçirse en ince noktasına kadar inceleyecektir.»

«O ne diyebilir ki? Yüzde bir için daha fazla ısrar edip Lermontov'u ölüme mi terkedecektik? Hayır Maury, senin görevin riskleri belirtmek. Bu riskleri kabullenmek ya da reddetmek ise bana kalıyor. Kolchak ile konuşacağım.»

Kitty Cowan, «Bana göre harika bir fikir,» dedi.

«Bana kalırsa bu iş Leda ile Kuğuya benziyor.» Maury Feldman hâlâ tam ikna olmamıştı. «Anatomik bakım-

dan böyle bir iş olanaksız ama bir denemek eğlenceli olabilir.»

Kitty Cowan not defterine baktı ve sıradaki maddeyi söyledi.

«Henson ile Korkuluk'u sormuştun. Henson Roma'da Risk Danışmanları Limited hesabına bir adam kaçırma olayıyla uğraşüyor. Korkuluk ise Tahran'da Farsçasını cıralıyor ve Azudi'yi gözden kaçırmamaya çalışıyor. Ama istersen buraya gelebilir.»

Spada, «Hemen New York'a gelsin,» dedi. «Ona, kendisiyle yirmi dört saat içinde bir görüşme yapmak istediğimi söyleyin. Sonra da Buenos Aires'e gidecek. Henson'a da, benden haber alıncaya dek başka bir görev kabul etmemesini söyle.»

Maury Feldman bu defa tombul bir orman perisini kovalayan bir satir resmi çizmeye başlamıştı. Sesini yükseltmeden sordu: «Bu Teresa ile kocası için endişelendiğin anlamına mı geliyor?»

«Öyle.»

«Neden Rodolfo'ya Spada şirketinde bir iş bulup, Arjantin'den uzaklaştırmıyorsun?»

«Bunu kabul etmez. O eski kafalı bir yurtsever. Bir yazar olarak, görevinin zor dönemlere göğüs germek olduğunu söylüyor.»

Kitty Cowan inançla, «Aferin ona,» dedi.

Spada keyifsizdi. «Kahrolasınca general baltayı indirmeye karar verirse ikisi için de çok kötü olur.»

Maury Feldman, «Hisse savaşının tam ortasında böyle bir şey meydana gelirse herkes için çok kötü olur,» dedi. «Senin orada bir sürü yatırımın ve dolayısıyla bir sürü potansiyel rehinen var.»

«İşte bunun için Korkuluk'un durumu kontrol etmesini istiyorum.»

«Ya Henson?»

«Henson'un İspanyolcası zayıf ama ömrümde tanıdığım en iyi gerilla taktikçisi. Durum kötüleşirse onu da Korkuluk'un yanına göndereceğim.»

Maury Feldman kaşlarını çatı ve saatine baktı. «Proteus işleri için bedava mütalaa veriyorum ama geri kalanı sana epeyce paraya malolacak. Şimdi artık şirket işlerine geçelim mi?»

Spada bir kahkaha attı. «Senin aklından geçenleri bir kitap gibi okuyabiliyorum Maury. Tabloyu gördün. Onun gerçek bir Andrea del Sarto olduğuna yarı yarıya inandın ve bir uzmanın daha fikrini almak için sabırsızlanıyorsun.»

«Yanıldın işte!» Feldman 'bıyık altından güldü, «Sarto sahte ama satıcının son derece paraya ihtiyacı var ve bana ünlü bir tabloda gördüğüme yemin edebileceğim bir haçı satmaya istekli gözüküyor. Pazarlığa başlamak üzere öğlen için bir randevu aldım.»

Kitty Cowan, «Reaktör krizi...» dedi. «Dubrowski, çatlağı onarabileceklerini ve zayıf noktaya biraz takviye yapacaklarını söylüyor. Ancak reaktörü kapatmak gerekiyor.»

«Ne kadarlık bir süre için?»

«Bu henüz belli değil.»

«Kaç paraya malolacak?»

«Yalnızca oldukça pahalıya patlayacağını söylüyor.»

«Tehlikesi var mı?»

«Hemen kapatılırsa tehlike fazla değil. Zaten kapatma hazırlıklarına başladılar bile. Tam bir rapor hazırlayınca dek, maliyet ve sorumluluk konularında herhangi bir tartışmaya girmekten kaçınmamızı öğütlüyor. Ayrıca müşteri şirketle işbirliği yaparak bir kamuoyu kampanyasına girişilmesi de iyi olurmuş.»

«Söyle ona bunları hallolmuş saysın. Burada işimiz bitince Fitch ile konuşacağım.»

«Bakın bir daha söylüyorum,» —Maury Feldman, satırın cinsel organını biraz daha belirgin hale getirdi ve orman perisinin yüzündeki korku ifadesini biraz daha güçlendirdi— «ana şirketi bu işten uzak tutun. Bütün bakım işlerini Spada Nucleonics yapsın. Kriz sona erinceye kadar müşteriler bize bal gibi tatlı davranacaklardır. Ama sonra birden ekşiyiverirler. Her zaman böyle olur. Şimdi Raymond Serum Laboratuvarlarını satın alma işine gelelim...»

Cam kulede yapılan ve Spada'nın bölüm başkanlarıyla görüşmelerine, uluslararası telefon konuşmalarına, karekat odasında dünya durumunun gözden geçirildiği saat altı oturumuna bir önsöz niteliğinde olan bu özel toplantı bu doğrultuda devam etti. Gün uzun ve

yıpratıcıydı. İmparator rolü oynamayı, bir zamanlar tennis oynamak kadar heyecan verici bulurdu ama birdenbire bu iş sinir bozucu ve rahatsız edici olmuştu.

Kişisel otoritesine yönelik tehdit, dünyada gittikçe güçlenen diğer tehlikelerle oranlanınca önemsiz kalıyordu. Birçok şey tehdit altındaydı dünyada: Güney Amerika'daki askeri diktalar, Afrika kıtasındaki kanlı çatışmalar, İran'ın durmadan silah satın alması, Amerika'nın çılgın enerji tüketimi, dünyada ticaret pazarı elde etmek için savaşılan ulusların kıskançlıkları, Avrupa'nın siyasetçileri ve bilimadamlarından ötürü uğradığı hayal kırıklıkları, Çinlilerle Ruslar arasındaki kızışan düşmanlık. Şirketlerinin yapılmasına yardımcı olduğu uydular, hızla kontrolden çıkıp kozmik bir felaket bölgesine doğru yol alan bir dünyayı izliyordu. İnsanın toplumuna olan güveni o denli hızla azalıyordu ki, birçok kişi zorbaca vahşiliklerin gerekli ve kurtarıcı bir ameliyat sayılacağı noktaya çok yakında ulaşılacağına inanıyordu.

İşte Proteus, örgütünü bu tehlikeye karşı geliştirmeye başlamıştı. Tıpkı iki savaş arasında Sir William Stephenson'un Hitler imparatorluğuyla kaçınılmaz çatışmaya hazırlanmak için İngiliz Güvenlik Koordinasyonu adı verilen grubu kurması gibi. Şimdi Spada Şirketinin kişisel bir haçlı seferi için geniş ve kâr getiren bir paravana oluşturduğu bir noktaya ulaşılmıştı. Bu paravana yıkılır, yeni yönetim başa geçerse, Proteus örgütü de onarılamayacak derecede zarar görebilirdi. Örgütün istihbarat sistemi bozulurdu. Birbirlerinden farklı çıkarlar arasında arabulucu olarak gücü yok olurdu. Uluslararası siyasetin gizli dünyasında geçerli olan yalnızca para değil, aynı zamanda da bu parayı kullanabilme, yeni kaynaklar bulabilme, iş sağlayabilme, büyük çapta projeler başlatabilme, rakipler, zaman zaman da düşmanlar arasında çıkar bağları kurabilme yeteneğiydi. Sadece John Spada olarak ömrünün sonuna dek zengin ve mutlu bir yaşam sürdürebilirdi ama Spada Şirketi olmadan saçı kesilen Samson'a benzerdi. Henüz buna hazır değildi. Ölü bir adamın vasiyetinin kendisini haddim edebileceği, iktidar oyununda iktidarsız bir seyirci haline getirebileceği düşüncesini hazmedemiyordu.

Gün sona erdiğinde, Spada'nın dosyalarını toplamakta olan Kitty Cowan birdenbire, «Gerçekten kaygılısın değil mi?» diye sordu.

«Evet yavrum. Kaygılıyım.»

«Sana daha önce bunu hiç sormamıştım ama şimdi sormak istiyorum şef. Diyelim ki erken emekliye ayrılmak zorunda kaldın, böyle bir şeyi kabullenmeye hazır mısın?»

«Hayır.» Spada'nın cevabı kısa ve kesindi.

«Ama sonunda, bir gün emekli olmak zorunda kalacaksın. Sen de bizler kadar ölümlüsün.»

«Ben her zaman söylediğim gibi çizmelerim ayakta öleceğim.»

«Bu konuda sana seçim hakkı tanımayabilirler.»

«Eğer Liebowitz'e izin vereceğimi sanıyorsan...»

Kitty, Spada'nın yanağını okşadı. «Ben Liebowitz'den söz etmiyorum.»

«Öyleyse ne demek istiyorsun?»

«Senden söz ediyorum, büyük John Spada. Bu hıza daha ne kadar dayanabileceğini sanıyorsun? Hastalanırsan ne olacak?»

«Ben bir öküz kadar güçlüyüm, sen de bunu gayet iyi bilirsin.»

«Bazen de bir öküz kadar aptal oluyorsun. Aman Yarabbim! Seninle nasıl başa çıkacağım şef?»

«İkimize de birer içki hazırlayarak.»

Kitty bardaklara viski ve buz koyarken, «Artık Teresa da gittiğine göre Anna'ya daha fazla zaman ayırman ve daha çok ilgi göstermen gerekecek,» dedi.

«Bugüne kadar hiç yakınmadı.»

«Yakınmaz da. Ama senin yakınlığına ihtiyacı var.» Kitty burbon bardağını uzattı. Bardaklarını tokuşturdular ve sessizce birbirlerinin şerefine içtiler. Spada'nın yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi.

«Sen gerçekten bulunmaz bir insansın Kitty.»

«Biliyorum. Şu bizim sadık Kitty! Çok çalışır, az aşırırm. Ama konuyu değiştirme. İşinin yükünü biraz o'sun hafifletmen lazım. Liebowitz'i istemiyorsan, senin yerini alacak kişiyi yavaş yavaş işe hazırlasan iyi olur. Ben hâlâ Mike Santos'un, elindekilerin en iyisi olduğuna inanıyorum. Maury de benimle aynı fikirde.»

«Ben henüz Mike'dan pek emin değilim. Becerikli, hırslı ve işinde çok iyi ama...»

«Ona yalnızca iyi dersin hakkını yemiş olursun, Saygını kazanacak kadar kafası çalışan ve bir tartışmada sana meydan okuyacak kadar cesaret sahibi olan bir tek o var. Sana sadakat borcu olduğuna inandığı için bu ay iki büyük teklifi geri çevirdiğini ben biliyorum.»

«Ben de Mike konusunda düşünüyordum.»

«Düşünmen çok uzun sürüyor. Onu yanındaki oda-ya yerleştirip seninle birlikte çalışmasına izin vermenin zamanı geldi.»

«Proteus konusunda da mı?»

«Bu henüz olmaz. Her şeyin bir sırası var. Önce ipleri eline alınca nasıl davranacağını görelim.» Birden gözleri doldu. Başını çevirdi, mendilini arandı ve gü-rültüyle burnunu sildi. «Aman lanet olsun! Ben niçin bu kadar çok dertleniyorum bilmem! Söz konusu olan hayat da, bu kahrolasica iş de senin nasıl olsa!»

Spada Kitty'yi kendine doğru çekti. Hafifçe dudak-larından öptü, sonra garip bir şefkatle avutmaya çalışarak göğsüne yasladı.

«Haydi ama böyle yapma yavrum! Bunlar benim tanıdığım Kitty'ye hiç yakışmıyor. Sen ailedensin... her zaman öyle oldun, sonuna dek de öyle kalacaksın. Evet, ben yaşlı bir boğayım ve otlaktaki benden genç boğaları kıskanıyorum. Tamam! Eğer seni mutlu edecekse, Mike Santos'u bir deneyeceğimi. Şimdi artık gözlerini kurula ve birer içki daha içelim.»

«Sen evine git.» Yüzünü Spada'nın ceketine göm-müş olan Kitty Cowan'ın sesi boğuk çıkıyordu. «Nereye ait olduğumu unutmadan önce evine git!»

Spada, o gece yemekten sonra kararını Anna'ya açıkladı. Karısının bu denli coşkun bir sevinç göster-mesini hiç beklemiyordu. Anna kollarını boynuna dola-dı, onu öptü ve son derece içten bir inançla, «O kadar memnun oldum ki, kelimelerle anlatamam,» dedi. «Bu uzun zamandan beri yaptığın en iyi iş!»

«Hey, dur bir dakika!» Anna'yı oyuncak bir bebek gibi kollarından tuttu. «Bu kadar duygusallık da ne

oluyor? Önce Kitty, şimdi de sen. Evet, yerimi alması için birini yetiştireceğim. İşi niçin bu kadar büyütüyorsunuz?»

Anna en basit biçimiyle izah etti: «Seni seviyorum. Uzun zamandır senin için kaygılanıyordum.»

«Hangi konuda?»

«Bu bir erkeğin bir erkek çocuğa ihtiyaç duyduğu bir zamandır. Ben sana bir oğul veremedim. Bu beni hep üzmüştü.»

«Anna mia!» Spada son derece şefkatliydi. «Hiçbir şeye üzülmemelisin. Hiç ama hiçbir şeye! Sen beni dünyanın en mutlu erkeği yaptın!»

«Lütfen sevgilim! Lütfen beni dinle! Çok büyük bir adamla evlendiğimi uzun zaman önce anladım. Onun dünyasında rekabet edemeyeceğimi biliyordum ve zaten rekabet etmeyi de hiçbir zaman istemedim. Bu erkeğin, içinde mutlu olacağı bir yuva kurmaya kendi kendime söz verdim. Onun bütün yaşamı olmadığımı ve asla olamayacağımı biliyordum, ama benim için bu kadarı da yeterliydi. Onu istediğim yöne çekmek istemiyordum. Onun her zaman özgür olmasını, değişmemesini istiyordum.»

«Bunu farketmediğimi ya da bundan ötürü sana şükran duymadığımı sanmıyorsun herhalde?»

«Evet farkındaydın ve sen de bana son derece güvenceli bir hayat yaşattın. Ama sen kendin güvencede değildin sevgilim! Bir keresinde Lisa Hala'ya bundan bahsettim. O da bana senin 'l'occhio dello spadaccino,' yani bir kılıç gibi keskin olduğunu söyledi. Her zaman uyanıktın, her zaman tehlikeyi ölçüyordun ve düşmanı altetmeğe her zaman hazırdın. Bana tam Lisa Hala'dan beklenecek başka bir şey daha söyledi: 'Düello yaparken sakın onun dikkatini dağıtma, çünkü bir tek hata bile şövalyenin ölümü demektir. Dinlenmek istediği zamanlar istediği gibi dinlenmesine izin ver çünkü onun tuttuğu nöbetler çok uzun ve yalnızlık doludur...' Sevgini ve ilgini hep kısılandığımdan benim için kolay olmadı bu. Ama denedim... Şimdi ise artık tanrının yardımıyla kendimi bu kadar zorlamak zorunda kalmayacağım. Mike Santos iyi bir adamdır. Sırtını ona dayadıkça, onun sandığından da güçlü olduğunu göreceksin.»

«Sadece güçlü olmak yetmez ki Anna mia. Ormanda yaşayan bir hayvan gibi havayı koklamayı öğrenmesi gerek.»

«Ona bunu sen öğretebilirsin.»

«Ona hangi kokunun ne anlama geldiğini öğretebilirim ama eğer burnu doğuştan hassas değilse, ona bu yeteneği veremem.»

«Onda bu yeteneğin olup olmadığını şimdiye kadar anlamış olman gerekir.»

«Sanırım var ama yanılmış da olabilirim. Carl Chan-ring'e de güvenmiştim, oysa o son nefesini verene dek bana ihanet etmeye çalıştı.»

«Şimdi de kendine güvenemiyorsun?»

«Beni korkutan da bu Anna. Bugüne dek, neyi niçin yapmak istediğimi çok iyi bilirdim. Şimdi ise elimle attığım temellere güvenemiyorum. Bana gelen bilgiler birbiriyle çelişiyor.»

«Yorgunsun sevgilim. Haftalardır yolculuktasın ve gelir gelmez de bir sürü felaketle karşılaştın... Haydi artık yatağa gel de sevgi neler başarabilirmiş görelim.»

«Sen dünyanın en iyi kadınısın Anna mia!»

Anna gülümseyerek, «Öyle olmak zorundayım,» dedi. «Büyük John Spada'yı kapmak için sırada bekleyen pek çok kadın var.»

Ertesi sabah dokuzda Mike Santos ile karşı karşıya oturuyorlardı. Yaşından daha genç gösteren esmer bir Californialı olan Santos, birbirine dolaşmış dallarıyla dev bir ağaca benzeyen bu şirkette, tepeye doğru sessizce ama sağlam adımlarla yükselmışti ve şimdi en üst daldan bir altta, doruğa davet edileceği günü bekleyerek, soğukkanlılığını bozmadan sabırla oturuyordu. Kahve içerlerken Spada bu daveti yaptı. Çok basit kelimeler kullanmıştı.

«Yanımdaki büro boş duruyor Mike. Oraya taşınmak ister miydin?»

«Buna hazır olduğuma inanıyorsan, çok isterim.»

«Önce sen kendi kendini değerlendir bakalım.»

Santos bir süre düşündü sonra kelimeleri dikkatle seçerek cevap verdi.

«Birinci madde: İyi bir yöneticiyim. Hatta elinizde bulunan en iyi yönetici olduğumu söyleyebilirim. Bu işin nasıl yürüdüğünü biliyorum. Aksatmadan yürütebilirim. İkinci madde: Şirketlerimizin bulunduğu her yeri ziyaret ettim. Bölge müdürlerini ve onların sorunlarını biliyorum. Onların da bana güvendiklerine inanıyorum. Üçüncü madde: Para işlerinden anlarım. İçinde bulunduğumuz zor koşullara karşı gerekli önlemleri zamanında aldım. Dördüncü madde: Adam seçmesini ve seçtiğim adamlara yeteneklerine göre iş vermesini bilirim. Beşinci madde: Kolay kolay korkmam... Bunlar artı puanlarım. Eksi puanlarım da aynı açıklıkla ortada. Washington'da üç beş tanıdığım var ama dış siyaset konusunda zayıfım. Yurt dışında diplomatik ilişkiler kurmak için zamana ve olanağa ihtiyacım var. Yalnızca İngilizce ve İspanyolca bilirim ve bu da bir dezavantaj sayılır. Ayrıca uluslararası hukuk konusunda seninle boy ölçüşemem. Bunun için de hukuk danışmanlarına senden daha çok bağlı olmak zorundayım ve onların öne sürecekleri fikirleri senin kadar rahatlıkla eleştiremem. Ama eğer bana zaman tanımaya hazırsan, öğrenmeye istekliyim.»

«Benim hakkımdaki düşüncelerin nedir?»

Santos güldü ve ne söyleyeyim der gibilerden ellerini iki yana açtı.

«Ne diyebilirim? Bir sürü kavgamız oldu. Ama bugüne kadar ringde ayakta kalmayı başardım. Bana karşı da her zaman dürüst davrandın ve sözünü esirgemedin.»

«Benim yerime geçmek istiyor musun?»

«Sen ayrılmaya hazır olduğun zaman evet.»

«Bunu ne kadar istiyorsun?»

«Şöyle söyleyeyim. Yukarıda insan yalnızdır. Bu mevkide insanın tek dostu kendisidir. İnsan, aynadan kendine bakan hayaliyle yalnız yaşamaya dayanabilmezdir.»

«Peki bunu yapabilir misin?»

«Bildiğim kadarıyla evet.»

«Senin üstünde hak iddia edebilecek kadın ya da erkek herhangi biri var mı?»

«Karım, çocuklarım bir de siz varsınız.»

«Kimse sana şantaj yapabilir mi?»

«Sanmıyorum. Babam yoksul ama çok dürüst bir insandı. Onu çok severdim. Öbür dünyada tekrar karşılaştığımız zaman onun yüzüne utanmadan bakmak, onun da benden hoşnut olduğunu görmek isterim.»

«Şimdi bana şirketin sana göre nelere ihtiyacı olduğunu söyle.»

«Söyleyeceklerim hoşuna gitmeyebilir.»

«Bu benim bileceğim bir şey. Sen fikrini söyle.»

«Spada şirketi bir imparatorluktur ve bu imparatorluğu da sen yönetiyorsun. İmparatorluklar çağ dışıdır. Uzun ömürlü olamazlar. Eninde sonunda parçalara bölünmek, daha insanî bir çehre takınmak, zenginleşmelerini sağlayan kabilelere yer ve fırsat vermek zorundadırlar. Bu da gayet tabii bir gecede başarılacak bir iş değildir. Ama sonuçta bunu başarmak için yapıda bazı değişiklikler yapmak gereklidir...»

«Sonuçta bu işin başarılabilmesine inanıyor musun?»

«Başarılmasının şart olduğuna inanıyorum.»

«Nasıl?»

«İncelemeni istediğim bir rapor hazırladım. Tabii raporu okuduktan sonra beni terfi ettirmek konusundaki fikrini değiştirebilirsin.»

«Fikrimi değiştireceğime nereden hükmediyorsun?»

«Şu kapıdaki anıt... kayaya saplanmış kılıç. Buna her baktığımda kendimi hakarete uğramış gibi hissediyorum.»

«Bu amblemi dünyaya tanıtmak milyonlara mal oldu.»

«Biliyorum ve bu amblemden senin ismin okunuyor.»

«Başka ne okunmasını isterdin?»

Mike Santos hiç çekinmeden, «Barış,» dedi. «Ve herkese hakça paylaştırılan bir zenginlik... savaş, silah ya da yerine iyi bir şey koymadan verimli toprağın altüst edilmesi değil.»

«Ama belirlediğimiz siyasetin uygulanmasına şimdiye kadar sen de yardımcı oldun.»

«İmzaladığım sözleşme bunu gerektiriyordu: Yani var olan kurallara hizmet etmeyi. Şimdi ise bana yeni bir sözleşme öneriyorsun: Yerine geçmemi. Şartlarımı ve uygulamaya çalışacağım siyaseti öğrenmek hakkındır.»

«Ya şartlarını kabul edilmez nitelikte bulursam?»

«O zaman bunu açık açık söylersin. Ben de istifamı veririm ve her şeye rağmen dost kalabileceğimizi umut ederim.»

«Seni kaybetmek istemem.»

«Ben de istifa etmek istemem. On beş yıldır burada çalışıyorum ve burada çok güzel günler geçirdim. Ancak devir değişiyor ve gelecek için ben de birkaç ağaç dikmek istiyorum.»

«O zaman buradan ayrılma.» Spada gülümseyerek elini uzattı. «Ağaç dikmeden önce toprağı hazırlaman gerekiyor. Bu da sanıldığından çok daha zor bir iştir ve çok sabırlı bir bahçıvan gerektirir.»

Santos uzatılan eli kararsızlıkla sıktı. Rahatlamıştı ama olanlara henüz inanamıyordu. Sonunda, «Yani fikrime katılıyor musun?» diye sordu.

Spada sırtarak, «Söylediklerin çok geniş kapsamlıydı,» dedi. «Tartışılmayacak kadar geniş kapsamlı. Önce hazırladığın raporu okuyup, fikirlerinin uygulanabilir nitelikte olup olmadığını anlamak istiyorum. Benimle ilgili bazı şeyler de öğrenmen gerekiyor Mike Santos. Ailem Muhteşem Lorenzo devrinden beri bu işi yapıyor. Neyin yapılabilir, neyin yapılamaz olduğu konusunda bayağı uzmanlaştığımız söylenebilir.»

«Benim atalarım da sömürge ülkelerinde işçiydi. Tatlı mı yoksa ekşi mi olduğunu anlamak için toprağı cilleriyle tadarlardı. Bu da kolay kolay unutulmayacak bir tecrübedir. Bana güvendiğin için teşekkür ederim John. Yukarıya ne zaman taşınmamı istersin?»

«Hemen şimdi! Yönetim kurulu toplantısına ve hisse savaşına hazırlanmamız gerekiyor. Her ikisi için de bir strateji belirlemeni istiyorum.»

Spada, kendi yerini alacak olan Santos'u yerleştirdikten üç gün sonra Sovyetler Birliği Büyükelçisi Anatoly Kolchak ile bir öğle yemeği yemek için Washington'a uçtu. Zevkli bir yemek olacaktı. Kolchak çekici, zeki, akıllı ve dünya siyasetinde havadaki en küçük bir değişikliği bile derhal sezme yeteneğine sahip bir adamdı. Çelik kadar sağlam ve iradeliydi; hırslı bir parti

üyesi ona işini öğretmeye kalkıştığı ya da görevini yapma biçimi hakkında yorumda bulunmaya kalktığı zaman acımasız olurdu. Washington'u avucunun içi gibi, Wall Street'i de Narodny Bankasından (*) daha iyi bilirdi. Raporlarını özenle hazırlardı, fikirleri ihtiyatlıydı ve güzel bir kadını ya da zayıf bir rakibi değerlendirmekte üstüne yoktu.

Spada buluşma gününü heyecana kapılmadan ve hevesle beklemişti. Lermontov olayının bütün ayrıntılarını ve röntgen araçlarının patent hakları konusunda Ticaret Heyeti ile yapılan yazışmaların her satırını hazmetmişti. Daha aperatiflerini alırlarken, havadan sudan konuları bırakıp konunun özüne girdiler.

Spada neşeyle konuştu: «Ev ödevlerimizi gayet iyi hazırladığımız kesin Sayın Elçi. Güzel bir yemeği bir düello haline getirmeyi ikimiz de istemeyiz herhalde.»

«Çok güzel bir fikir Bay Spada. İyi bir aşçı bulabilmek için çok uzun süre uğraştım. Şimdi bu aşçının çabalarının boşa gitmesini istemem. Benimle hangi konuda görüşmek istiyordunuz?»

Spada, «Ticaret konusunda,» dedi. «Elverişli bir imalat anlaşması karşılığında bir insan vücudu.»

Anatoly Kolchak kadehini Spada'nın şerefine kaldırdı. «Bu çok güzel bir giriş cümlesi Bay Spada. Daha önceden provasını yapmış mıydınız?»

«Her zaman prova yaparım Sayın Elçi. »

«Bana vücuttan söz edin. Kimin vücudu?»

«Lev Lermontov'un.»

«Ya! Bu zor bir iş!» Kolchak kadehini bitirip sehpanın üstüne bıraktı. Gülümseyerek Spada'nın koluna girdi ve onu yemek masasına doğru götürdü. «Lermontov, adı çok duyulmuş bir kişidir. Onun durumu çok karışık ve hükümetim bu konuda çok hassas davranıyor.»

John Spada alçak sesle, «İnsan hakları, bizimki de dahil olmak üzere her hükümet için hassas bir konudur.» dedi. «Bu nedenle bir noktayı açıkça belirtmek istiyorum. Bu konuyla özel olarak ilgileniyorum ve teklim gizli kalacaktır. Bu işten ne herhangi bir reklam ve de herhangi bir kazanç bekliyorum. Sadece sizin ve

(*) Kapitalist dünyada da şubeleri olan «Sovyet Halk Bankası»

hükümetinizin avantajlı bazı yönlerini görebileceği bir iş teklifinde bulunuyorum.»

Anatoly Kolchak ilk kez şaşırdı. «Korkarım amacınızı anlayamıyorum Bay Spada.»

«Amacımın çok açık olduğunu sanıyordum.»

«Yüzeyde evet. Ancak şöyle söyleyeyim: Giriştiğiniz pazarlık aptalca bir şey gibi gözüküyor, oysa siz aptal bir adam değilsiniz. Önce son derece dayanıksız ve değersiz bir mal satın almak istiyorsunuz; hasta bir insan vücudu. Bunun karşılığında da patent hakları biçiminde sürekli ve büyük bir malvarlığı teklif ediyorsunuz.»

«Çok doğru.»

«Bu tek taraflı ve ekonomik açıdan mantıksız pazarlık size ne yarar sağlayacak?»

«Bu teklifi yapabilecek mevkide olduğuma ve yaptığuma göre herhangi bir yarar belirtmek zorunda mıyım Sayın Elçi?»

«Değilsiniz tabii, ama amacınızı ve mantığınızı anlamam hükümete bu teklifi sunarken bana daha büyük bir kolaylık sağlayabilir.»

«İşe başka bir açıdan bakalım Sayın Elçi. Sizin de bazı sorunlarınız var. Her biri yerel kimliklerini özenle korumak isteyen çeşitli azınlıkları yöneten kocaman bir ülkeniz var. Rusya'nın boyunduruğu altında huzursuz clan çeşitli uydu devletleriniz var. Doğu sınırınızda düşman olarak gördüğünüz Çin var. Yurt dışındaki üyeleri Moskova hegemonyasına karşı çıkan Partide çeşitli hizipler ve ayrılıklar var. Bilimadamlarınız ve aydınlarınız ile, baskı yöntemleri yurt dışında size hiç de kredi sağlamayan sevimsiz KGB'niz arasında görüş ayrılıkları var. Daha insani bir çehre takınmak size yarar sağlar. Ancak bunu dış güçlerin etkisiyle ya da sizin başka, diğerlerinin de başka açıdan değerlendirdiği uluslararası anlaşma maddelerinin baskısıyla yapmak istemezsiniz. İşte ben size dış etkiye boyun eğmiş gibi gözükmeden bir jest yapabilme olanağını sağlıyorum. Bana gelince, ben ahlakın modasının geçtiği bir dünyada, ahlaki bir davranışta bulunmanın lüksünü yaşayabilecek kadar yaşlı ve zengim. Öldüğüm zaman mezar taşıma sadece bir dolar işareti değil, daha iyi sözler kazınmasını isterim... İşte hepsi bu kadar Sayın Elçi; bu arada sizi kutlarım, gerçekten çok iyi bir aşçınız var!»

Anatoly Kolchak çatalıyla bıçağını tabağının yanına bıraktı, ziyaretçisini ciddi ve meraklı bakışlarla süzdü. Biraz sonra, «Doğrusu ben de sizin gibi bazı lüksler yaşayabilecek durumda olmak isterdim dostum,» dedi. «Ancak ben sizin gibi değilim. Bir tutumu savunabilirim ama bir anlaşmaya imza atamam.»

«Peki bu teklifi savunmak istiyor musunuz?»

«KGB'ye karşı mı? Hayır. En fazla teklifinizi ve mantığınızı Moskova'ya iletmek gelir elimden.»

«Teşekkür ederim.»

«Bu arada, aramızda kalmak koşuluyla, size bu isteğinizin gerçek nedenini bir kez daha sorabilir miyim?»

«Dengesi çok hassas olan bir gezegende yaşıyoruz Sayın Elçi. Kahramanlar fanatiklerden daha tehlikeli olabilirler. Siz de aynı fikirde değil misiniz?»

Kolchak bu sözleri gülümseyerek onayladı.

«Yorum yok Bay Spada; ama bu görüşü Moskova'daki meslektaşlarım üzerinde bir deneyeyim. Belki mantıki olduğunu anlayacak bir iki kişi vardır içlerinde.»

«Onlara hastalandıkları zaman Spada röntgen aletlerine şükran duyacaklarını da hatırlatabilirsiniz.»

Anatoly Kolchak bir kahkaha attı ve kadehini Spada'nın şerefine kaldırdı.

«Bu hatırlatma pek yakışık almaz Bay Spada. Siz hiç ömrünüzde ölümsüz olduğuna inanmayan bir politikacı gördünüz mü?.. Her neyse şimdi biraz da başka konulardan söz edelim. Yolculuktan yeni döndünüz. Acaaba izlenimlerinizi...?»

Bu da pazarlığın ikinci bölümüydü. İş dünyasında olduğu gibi siyaset dünyasında da bir yarar sağlanmadan yemek yenmezdi. Bunun aksine ancak bir aptal inanabilirdi. John Spada kendine düşen görevi iyi niyetle yerine getirdi: Japonya'nın ekonomik durumu hakkında bir yorumda bulundu, Endonezya'da askerlerin çokluğundan bahsetti, nükleer artıklar sorununa değindi. Kalkmak için izin isterken Kolchak'ın samimi ve sanki cesaret verici bir havası vardı. Gayet tabii böyle işler zaman gerektirirdi ve oyun sona ermeden önce daha oynanacak pek çok el vardı. Her neyse. Proteus sabırlı bir tanrıydı ve Lev Lermontov da çok büyük bir denizdeki balıklardan sadece bir tanesiydi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teresa'nın Buenos Aires'den yazdığı ilk mektubu şirketin kuryesi getirdi. Bu kurye her hafta New York ile Buenos Aires arasında gidip gelir ve Arjantin postanesine verilemeyecek kadar gizli yazışma ve belgeleri taşıdı. Teresa mektubunda yeni evini, Vallenilla ailesiyle tanışmasını, başkentten hareketli yaşamı hakkındaki ilk izlenimlerini uzun uzun anlatmıştı. En büyük haberi ise son sayfaya saklamıştı.

...Yoksullar Evinde rahibelerle birlikte çalışmaya karar verdim. Kentin yoksul bölümlerinde bir sürü klinik işletiyorlar. Kliniklerde danışmak ve genç hemşirelerini eğitmek için jinekoloji ve pediatri konularında deneyimli kişilere ihtiyaçları var. Oldukça zor bir iş. Rodo da çok memnun oldu. Buna «iş savaşı» diyor ve benim işimin ona kendi «kelime savaşı»nda yardımcı olacağına inanıyor. Çok çalışıyor Rodo. Başyazılarının havasını biraz yumuşatması için de sürekli baskı altında.

Burada durum kötü. Yirmi binden fazla insan **desaparecidos**, yani kayıp olarak kaydedilmiş. Polis bu kişilerin nerede oldukları ya da kaderleri konusunda hiçbir şey bilmediğini iddia ediyor. Resmi suskunluk ise, rejimin kurbanları üzerinde uygulandığını bildiğimiz vahşetten daha da korkunç. Rodo başyazılarından başka, hükümete açık mektup biçiminde yayınlamayı tasarladığı bir protesto ve suçlama belgesi üzerinde de çalışıyor. Bu çok cüretli ve tehlikeli bir hareket; ama yapılması gerektiğine ben de onun kadar inanıyorum. Onunla gurur duyuyorum. Önceleri mümkün olacağını

sandığımdan daha çok seviyorum onu ve işlerimizin yoğunluğuna rağmen, birlikte çocuklar kadar mutluyuz.

Bir tanelerim, böylece son büyük haberime gelmiş oluyorum. Bir çocuğum olacak. Doktorlar Kasım sonu diyorlar. İkimiz de çok heyecanlıyız. Sizin de çok sevineceğinizi biliyoruz. Ben oğlan olacağını umut ediyorum. Rodo ise bundan emin. Ona Rodolfo Giovanni Spada Vallenilla adını koyacağımızı söylüyor. Belki doğum yaklaşıncı, ikiniz de buraya gelip, bir süre bizimle kalırsınız. Doğum sırasında annemin yanımda olmasını istiyorum.

Her ikimizden de çok çok sevgiler. Hemen cevap yazın.

Teresa

Anna bu haberi duyunca sevinç gözyaşları döktü ve hemen anneannelik rolü hakkında planlar yapmaya başladı. John Spada onun bu duygusallığını hoşgörüyüyle karşıladı, haberi gururla arkadaşlarına duyurdu ve Korkuluk New York'a gelinceye kadar kaygılarını kendine sakladı.

Söylediğine göre adı Pavel Lunarcharsky'di. Gerçek ya da sahte belgeleri, onun 1930 yılında bir Rus göçmeni ailenin çocuğu olarak Şanghay'da dünyaya geldiğini gösteriyordu. 1946'da, savaş yıllarını Hong Kong'daki bir Japon esir kampında birlikte geçirdiği bir İngiliz çiftin evlat edindikleri bir çocuk olarak İngiltere'de ortaya çıkmıştı. İngiliz karı koca öldükleri zaman, onun eğitimini tamamlamasına yetecek kadar bir miras bırakmışlardı ve o Oxford'dan bir edebiyat doktorası, bir dilbilimci olarak olağanüstü bir yetenek ve garip huylu, serseri bir bilimadamı olarak da değerli bir ünle mezun olmuştu.

Garip görünümlü bir adamdı. Fasulye sıırığı gibi bir vücudu, sarsak bir yürüyüşü, saman rengi gür saçları vardı ve yüzünün bütün hatları biraz çarpık gibiydi. Bütün hareketleri bir kukla gibi titrek ve sarsaktı. Tavrı ise sarhoş ve muziplik peşinde koşan bir seyyar satıcıyı

andırırdı. Spada onunla Bangkok'da, İngiliz Büyükelçiliği hesabına ne olduğu belirsiz bir görev yaparken tanışmıştı. Erivan'daki göl kıyısında ilk konuşmaları, saçma ve gerçeküstü bir nitelik taşıyordu.

Spada, «Nasıl bir işle uğraşıyorsunuz Doktor?» diye sormuştu.

«Özel hizmet Bay Spada. Ben her şeyden önce hemen hemen büyük Mezzofanti kadar usta bir dilbilimciyim. Yirmi üç dil konuşur ve yazarım. Garip görünüşüme rağmen, çeşitli uluslardan kişilerin kimliklerini benimsemekte büyük bir yeteneğim vardır. Çeşitli adlara çıkartılmış bir sürü pasaporta da sahibim : Dr. Pavel, Boris von Paulis, Henry Salmon. Hiçbir aile bağım yoktur ve nasıl derler, egzotik projeler konusunda mükemmel bir organizatörüm. Dünyanın her yerinde çalıştım. Ücretin yüksektir ama genellikle müşterilerimi tatmin etmeyi başarırım. Benim için bir iş mi düşünüyordunuz Bay Spada?»

«Olabilir. Bazı bölgelerde eksiksiz ve doğru istihbarata ihtiyacı olan çokuluslu bir şirketin başındayım. Siyasi eğiliminiz nedir?»

«Hiçbir eğilimim yok.» Lunarcharsky'nin yüzünde, çarpık, alaylı bir gülümseme belirdi. «Politik sistemler, bu sistemleri yaratan insanlar kadar kusurlu ve yozlaşmıştır. Gayet basit; ben en fazla ücreti ödeyenin hesabına çalışan bir paralı askerim. Ama bir işi kabul ettiğim zaman, anlaşılmaya sadık kalırım. Bunun da nedeni ahlaki kaygılar değildir. Hayatta kalabilmek ve sürekli gelir sağlamak için en iyi güvencenin böyle davranmak olduğuna inanırım.»

«Hiç adam öldürdünüz mü?»

«Birkaç kere. Koşullar bu kişilerin ölmesini gerektiriyordu ama hiçbir zaman önceden tasarlayarak adam öldürmedim. Ben kiralık bir katil değilim. Katillik psikopatlarla yakışır bir iştir. Ben ise biraz garip olmakla birlikte normal bir insanım. Tek gerçek hırsım dilbilimi alanındadır. Bunun için de kendimi ya da patronlarımı ele verecek herhangi bir zaafım yoktur.»

«Kadınlar?»

«Kadınlar beni çekici bulmazlar. Ben de çoğunlukla onlara karşı kayıtsız kalırım. Kadınları gerektiği zaman

kullanır ve sonra hiçbir pişmanlık duymadan terkederim.»

«Para?»

«İyi kazanır ve yeterli bir miktar biriktiririm.»

«Kişisel düşman?»

Lunarcharsky gülümsedi ve ellerini iki yana açtı.

«Sanırım sizinkilerden azdır Bay Spada. Ben insanların istedikleri zaman alıp, istedikleri zaman bıraktıkları bir aracı. Benden hoşlanmayabilirler ama beni kıskanmak ya da benden nefret etmek için herhangi bir nedenleri yoktur. Bana gelince, ben de kimseye sevgi ya da kin beslemem... Başka bir şey var mı?»

«Kaç paraya çalışırsınız?»

«Haftada beş bin dolar alırım. Yolculuk ve diğer masraflar bunun dışındadır. Bir aylık avans çekerim, işe başlarken de peşin dört bin dolar ödenmesini isterim. Her görevin sonunda kuruşu kuruşuna hesap veririm.»

«Sizinle nasıl bağlantı kurabilirim?»

«Londra'daki Travellers Club vasıtasıyla.»

«Güzel. Sizi arayacağım.»

Bu ilk görüşmeden sonra Spada onu Prag, Beyrut, Leningrad, Paris ve İran'da pek çok kereler kullanmıştı. Bir an görünüp, öbür an korkuluğa benzeyen bedenden geride hiçbir iz bırakmadan kayboluveren bir gölgeye benzeyen bu garip adam, artık yalnızca Proteus için çalışıyordu. New York'a geldikten bir saat sonra, cam kulenin tepesinde John Spada ile odaya kapanmışlardı.

Spada kısa, açık ve kesin konuştu: «...Rodolfo Vallenilla rejimin eline batan bir dikedir. Eninde sonunda onu susturmaya çalışacaklar. Böyle bir durumda eğer mümkün olursa onlardan önce harekete geçmek istiyorum. Görevin Vallenilla ile kızımı her ne pahasına olursa olsun korumaktır. Böyle bir görev için kendine uygun bir kimlik bulabilir misin?»

«Daha da iyisini yapabilirim.» Lunarcharsky kocaman ellerini çırpı. «Gerçek bir kimlik. Ben bir dil öğrencisiyim. Yerel İspanyolcanın lehçe farklılaşmalarıyla ilgileniyorum. Örneğin Lunfardo... bu Buenos Aires lehçesidir. Kültür ataşeleri böyle şeylere bayılırlar. Bilim-adamlarının ülkelerini ziyaret etmesini de pek severler.»

Böyle ziyaretler rejime saygıdeğer bir görünüm kazandırır...»

«En çabuk ne zaman gidebilirsin?»

«Bir hafta içinde. Vizeyi hemen alabilirim. Tanıtma mektuplarını almak ise birkaç gün sürebilir ama zahmete değer. Ne kadar ileri gitmemizi istiyorsun?»

«Ailemi korumak için mi? Bunu sormana gerek var mı?»

«Doğru. Benim orada olduğumu bilecekler mi?»

«Bu sana kalmış bir şey.»

«Öyleyse bilmemeleri daha iyi olur.»

«Şirketin her türlü olanağından yararlanabilirsin.»

«Buna ihtiyacım olmayacak... ama belki çok acil bir durumda teleksi kullanabilirim.»

«Öyleyse Buenos Aires'deki şirketimizden Herman Vigo'yu ara. Takma adı 'Uskumru'dur ve eğer gerek duyarsan seni Proteus örgütünün yerel üyeleriyle temasa geçirir. Beni istersen, hemen gelirim.»

Korkuluk, «Umarım buna gerek kalmaz,» dedi. «Ama crası çılgın bir dünya. Her şey mümkündür.»

«Harekete geçmen gerekirse, sana yardım için Henson'u göndereceğim.»

«Henson iyi bir adam. Birlikte iyi çalışıyoruz. Bilmem gereken başka bir şey var mı?»

Spada ifadesiz bir sesle, «Kızım hamile,» dedi.

«Bu işi zorlaştırıyor. Bunu da aklımda tutarım.»

«Kızım kocasına hayran ve çılgıncasına aşıktır.»

«Peki ya sen Vallenilla hakkında ne düşünüyorsun?»

«Onu takdir ediyorum.»

«Proteus'a üye mi?»

«Değil. Katılmak istemedi ama işareti biliyor ve yardıma geldiğini anlayacaktır.»

«O zaman şimdilik hepsi bu kadar.» Lunarcharsky gitmek üzere ayağa kalktı. «Ama belki Tahran'daki Azudi hakkında rapor vermemi istersin. Bu adam bir canavar. SAVAK'ın işkence odası onun için bir oyun bahçesi. Fikrimi sorarsan ben onu ortadan kaldırmaktan yanayım.»

«Henüz zamanı değil. Hazır olduğum zaman icabına bakacağım.»

«Öyleyse Buenos Aires'e hareket etmeden önce seni telefonla ararım.»

John Spada, «Tanrı yardımcın olsun,» dedi.

«O'nun kim olduğunu ya da O'nu nerede bulabileceğimi bir bilsem, ben de yardımcı olmasını isteyeceğim.»

Masaya çarpıp, kapının eşğinde tökezleyerek, bir kere bile arkasına bakmadan odadan çıkıp gitti. Tanrı, insanın bedenine bir ruh bağış ederek onu daha karışık bir hale getirmeden önceki canavarlar çağından kalmıştı sanki.

Düşünür, teolog ve Nobel edebiyat ödülü sahibi, Meister Hugo von Kalbach'ın gelişi ise daha neşeli bir olay oldu. Spada ile Anna, Kalbach'ı havaalanında karşılayıp pazartesi günkü büyük toplantıdan önce bir hafta dinlenmesi için körfezdeki eve getirdiler.

Yaşına ve yolculuğun yorgunluğuna rağmen Kalbach bir çocuk kadar sevinçliydi. Anna'yı iki yanağından öptü, Spada'yı kucakladı ve eve varıncaya kadar hiç susmadan yüksek sesle konuştu.

Yapacağı konuşma konusunda çok düşünmüştü. Konuşmayı Almanca yazmıştı. Sekreteri Fräulein Helga'nın İngilizceye çevirdiği konuşma, daha sonra Münih'teki İngiliz konsolosluğunun bir üyesi tarafından cilalanmıştı. Sonra da Münih operasında güzel bir İngiliz sopranoyla konuşmanın provasını yapmışlardı... İyi bir hazırlık sayılırdı yani. Ama yine de dinleyiciler eleştirmek isteyeceklerdi... Ne yani tartışma olmayacak mıydı? İyi! Vaaz vermeye değil, fikir tartışması yapmaya gelmişti. Konuşmasına tepki gösterecek sesleri duyması önemliydi... Lermontov? Bir başlangıç yapılmış olması iyi bir haberdi. Rusların karşısında insan her zaman sabırlı olmak zorundaydı ama bu Kolchak fena bir adama benzemiyordu... Kendisi nasıl mıydı? Sağlığı yerinde olduğu için Tanrıya teşekkür ediyordu. Fräulein Helga, dikkatli olması, fazla yememesi, üşütmemesi, Alman birası yerine İngiliz viskisi içmesi için söylenip duruyordu. Ah! Evli olsalar, ancak bu kadar olurdu!... Kendisine yönelik tehditler mi? Neyse... Tegernsee'deki evi hâlâ polis tarafından korunuyordu. Münih'e indiği zamanlar

da yanına bir koruyucu almasında ısrar ediyorlardı. Doğrusu bazen kendini müzelik bir eşya gibi hissediyordu. Her zaman tozunu alıyor ve koruyorlardı. Yine de bir düşünürün bir politikacıdan daha değerli olması herhalde doğru bir şeydi...

Eve vardıklarında, daha odasına doğru dürüst yerleşmeden, bahçede ve kumsalda bir yürüyüş yapmak istediğini söyledi. Mutluluğu o denli ortadaydı ki ve en küçük şeylerden bile öylesine safça bir zevk alıyordu ki, onun yanında kederli durmak olanaksızdı. Ama Spada yeni kitabından ve bu kitabın İngilizceye çevrilmesi olasılığından söz ettiği zaman yaşlı adamın keyfi kaçtı.

«...Senin Almanca okuduğunu biliyorum, onun için yanımda kitabımın bir kopyasını getirdim. Bu gece sana vereceğim. Son bölüm hakkında bu işlerden anlayan birinin fikrine ihtiyacım var. Senin çok geniş bir hayat tecrüben var ve bana iyi bir fikir verebilirsin. Yaza yaza kendimi bir köşeye sıkıştırdım. Daha da kötüsü var! Eğer korkularımda haklıysam, bir düşünür olarak iflas ettim demektir.»

Onu yatıştırmak isteyen Spada kararlı bir tavırla, «Bunun mümkün olacağına bir an bile inanmam,» dedi.

«Sevgili dostum!» Von Kalbach'ın hali acıktıydı. «Yaşam sürprizlerle doludur. Onun için de her şey mümkündür. Ama yetmiş beş yaşında bir insanın yazılarıyla kendi kendini inkar etmesi... Bunu düşünmek bile korkunç geliyor! Bu düşünce beni o kadar rahatsız etti ki, geçen hafta eski dostum Hans Koenig ile konuşmak için Tübingen'e gittim. Senin onunla tanışmanı çok isterim! Yeni kitabının etkisi bir çığ gibi büyüyor. Bir düşün; Modern Hristiyanlık hakkında bir kitap ve pornografik bir roman kadar çok satıyor! Geçen Nisan'da Vatikan onu Roma'ya çağırttı ve bir kafirmiş gibi iki ay sorguya çekti. Ama o sonunda Borgo Santo Spirito yargıçlarını bile altetti. Şimdi ise yine gülümseyerek geri döndü ve yine dersler, vaazlar veriyor. Ama o da benim gibi aynı büyük kayayı zorluyor dostum John...»

«Peki yuvarlanacak olan kaya nedir Meister?»

«Amcanın evinde konuştuğumuz sorun bu: Çevremizi saran, üstümüze doğru gelen şiddete göstereceğimiz kişisel tepki. Tanrı biliyor ya buna yeni bir sorun denile-

mez!» Yaşlı adam yenilgiyi kabul etmiş gibi kollarını iki yana açtı. «En katı ahlakçılar bile cevaplarını yumuşatmak zorunda kaldılar. Hakça bir savaşta öldürebiliriz. Hakça bir savaş her ne demekse! Hayatlarımızı ya da mallarımızı korumak için öldürebiliriz. Cenin yaşamına son verebilir, kaçan bir hırsız bir kurşunla durdurabiliriz. Öldür, öldür, öldür! Bir asker için bu bir zorunluktur; senin ve benim için ise, önemli bir tehdit olduğunu kanıtlayabildiğimiz taktirde yapmamıza izin verilen bir spor... Sonuç bu mu? Bilgeliğimizin, ruhsal deneyimlerimizin, kutsal vahiylerin birikiminin tek meyvəsi bu mu?»

Kapıldığı heyecan yaşlı adamı sarsmıştı. Spada onu evden içeriye soktu ve bir içki ikram etti.

Yine de Von Kalbach konuyu değiştirmek istemiyordu. Soğukkanlılığına biraz kavuşmuş olarak sözüne devam etti: «Bağışla beni. Ben bu dehşetle doluyum. Senin halkına da bunlardan hahsetmek, onların sorularını cevaplamak zorundayım...»

Spada, «Koenig'i görmeye gittiğinizi söylemiştiniz,» dedi. «O ne dedi?»

«O benden de karamsar. Arzu etmemekle birlikte, şiddetin yalnız hoşgörüyle karşılanmakla kalmayıp bir din adamı için haklı görüldüğü, hatta zorunlu olduğu bir teoloji oluşturmaya hazır. Buna kara mantık denebilir. Çarmıha geriliş, kurbanın bilerek arzuladığı bir kendi kendini yoketme eylemi olarak değerlendirilebilir. İsa tapınağı kırbaça temizledi... Bunun bir şiddet eylemi olduğu inkar edilemez. Dietrich Bonhoeffer, Hitler'in katledilmesini, bir Hristiyanlık görevi olarak ciddiyetle planlayabilir... Koenig, her şeyi garip bir biçimde özetliyor. Bazı koşullarda Tanrı'nın isteyerek yok olduğunu söylüyor. Şiddet eylemi ve buna tepkiyle ilgili bazı belirgin koşullarda, insan geri çekilemez ve kendi ölüm-kalım kararını karanlıkta, tek başına vermek zorundadır...»

«Ben bu düşüncüyü kabul edebilirim.» Spada bir an bu konuda düşündü. «Bir bakıma ben hemen her gün böyle koşullar altında karar vermek zorunda kalıyorum. Modern dünyanın ahlak kurallarını belirleyen bir İncil, bir Tevrat ya da bir Kuran yok. Yaptığım şeylerin, ya-

pacı yararları olduğı kadar, öldürücü etkisi de var. İyi insanlara yarar sağlamak için kötü insanlarla anlaşıyorum. Yerimde oturup, tanrısal yargıyı bekleyemem. Dosyanız Koenig'in 'belirgin koşullar' adını verdiği ortamda hareket etmek zorundayım... Bir içki daha alır mısınız?»

Anna kararlı bir sesle, «Şarabı bekleyin,» dedi. «Biraz sonra yemeğe oturacağız. Yemeğı de ben pişirdiğime göre, berbat etmenize izin veremem!»

«İşte belirgin koşullar!» Spada bir kalkkaha attı ve konuğunu yemek masasına doğru götürdü. «Karımin pişirdiğı tavuğı hiçbir şey berbat etmemeli!»

«Tıpkı Fräulein Helga gibi!» Meister Hugo, Anna'ya neşeyle gülümsedi. «O hep iyi bir yemekle felsefeyi karıştırmamak gerektiğini söyler. Anlatın bakalım sevgili bayan, güzel kızınız neler yapıyor?»

Anna, ninelikle ilgili hayallerini anlatırken. Spada kendi kendine gülümseyerek makarnasını yemeye başladı. Bir düşünür olarak Hugo von Kalbach'ın kendi sorunları olabilirdi ama bir yemek masası diplomatı olarak Talleyrand'dan daha iyiydi.

Spada Holdinglerinin yönetim toplantısı, Waldorf'da verilen resmi bir akşam yemeğıyle geleneksel biçimde açıldı. John Spada ile çalışma arkadaşları, denizaşırı yerlerden gelen delegelere, şirketin faaliyet gösterdiği ülkelerin diplomatlarına, Amerikan Dışişleri Bakanına ve önemli günlük gazetelerle dergilerin mali konularla ilgili yazarlarına evsahipliğı yaptılar.

Bu siyasi nezaket günüydü ve Spada'nın belirlediğı protokol basit ama kesin kurallıydı. Yemeğe hiç kimse'nin karısı davet edilmemişti. Yalnız diplomatik bir görevi olan ya da şirket içinde önemli mevkilere yükselmiş kadınlar vardı Yoğun güvenlik önlemleri alınmıştı. Konuklar birbirlerinin ardından makam arabalarıyla geldiler. Şirketin amblemleri ya da ürünleri etrafta gözük-müyordu. Yemek salonunda sadece Spada şirketinin faaliyet gösterdiği ülkelerin bayrakları vardı.

Bütün konuklar isimleri ve unvanlarıyla takdim edildi. Onları Spada ve şirketin üst düzeydeki yetkilileri kar-

ş'ladılar. Herkesin birbiriyle tanışma olanağı bulduğu kısa bir kokteylden sonra hemen yemeğe oturuldu. Spada herkese hoşgeldiniz dedikten sonra, baş konuşmacıyı takdim etti. Yurt dışından gelen iki delege hoşgeldin konuşmasına karşılık verdiler. Daha sonra kahve ve likörler içilirken konuşmacı ile konukların gayri resmi tartışmalara olanak bulabilmeleri için bir ara verildi. Her şey çok iyi zamanlanmıştı ve delegeler ertesi sabah saat onda cam kuledeki hareket odasında çalışmaya başlayacakları için davet tam onbir buçukta sona erecekti.

Böylesine katı kurallı ve ciddi bir yemek verilmesinin ne anlamı olduğu konusunda, şirket içinden de soru soranlar çıkmıştı. Ama Spada'nın mantığı hiç değişmiyordu: «Anlamı ortada. Biz birçok ülkede, bu ülkelere de yarar sağlayarak faaliyet gösteren dünya çapında bir şirkettiz. Onların kanunlarına uyar, mali kurallarına boyun eğerez. Amerika Birleşik Devletleri'nde onların temsilcilerine diplomatik bir konukseverlik gösteririz. Onlara en iyi yemekleri, ülkedeki en iyi şarabı ve tanınmış bir konuşmacıyı dinleme olanağını sunarız. Bundan sonra ise her şey biter! Yine kendi işimize bakarız.»

Spada'nın hoşgeldiniz konuşması da biraz daha az resmi ve biraz daha fazla samimi olmakla birlikte yine aynı mesajı taşıyordu. Normal olarak hoşgeldiniz konuşması sırasında, daha sonra yapılacak konuşmanın konusu hakkında birkaç şey söylerdi ama bu gece konu o denli hassastı ki, yapılacak konuşmanın ve bunu izleyecek tartışmanın tüm yükünü omuzlamayı Hugo von Kalbach'a bırakmaya karar verdi.

Yaşlı adam konuşmasına başlamak üzere ayağa kalktı ve gözlüğünü burnunun üzerine iyice oturttu. Son derece saygıdeğer bir havası vardı. Alçak sesle söze başladı ama sesinin her geçen an biraz daha artan duygusallığı kısa sürede herkesi etkisi altına aldı.

«...Şiddetin mantıksız bir eylem, bir hayvan tepkisi olduğunu söylerler. Bu ancak çok sınırlı bir çerçevede geçerlidir. Örneğin aşk cinayetleri, meyhane kavgaları, futbol maçlarındaki arbedeler için...

«Sizleri çok daha korkunç bir varsayım üzerinde düşünmeye davet ediyorum dostlarım: Şiddet, zulüm ve cinayet tamamen mantıki ve kişilerin siyasi, parasal ya

da kişisel amaçlarına ulaşmaları için bir tiyatro rouı kadar bilinçli bir şekilde hazırlanmış eylemlerdir...

«Bir tren ya da uçak kaçırma, bir otobüs dolusu çocuğun katledilmesi, bir otel fuayesinde patlayan bomba... Bütün bunlar bir siyasi kampanya olaylarıdır. Başka olaylara yol açmak için planlanmışlardır. Bu başka olaylar bazen tutukluların serbest bırakılması gibi hemen, bazen de bir rejimin devrilmesi ya da yasal hükümetlere güvenin yok edilmesi gibi daha uzun sürede meydana gelecektir...

«Ama bu vahşi oyun, gerillalarla teröristlerin tekelinde değildir. Hükümetler de bu oyunu, hem de çok daha geniş çapta oynarlar. Toplama kampları, sorgu merkezleri, işkence odaları; bütün bunlar zorbalığa karşı elinden bir şey gelmeyen halk yığınları arasındaki ayrılıkçı görüşleri bastırmak ve bu halk yığınlarına korku salmak için bir baskı aracı olarak mantıki ve bilimsel çalışmalarla yaratılmışlardır...

«Bunun sonu neye varacak? Ben artık yaşlı bir adamım. Üçüncü Reich döneminin korkunç yıllarını yaşadım, Musevi katliamına tanık oldum. Size söylüyorum. Bu iğrenç sosyal kan davasına bir son bulunmadıkça, onlar geri döneceklerdir... Hem de çok yakında!»

Bir an susup, gözlüğünün camlarını parlattı ve önündeki sayfaları çevirdi. Von Kalbach'ın bundan sonra neier söyleyeceğini merak eden dinleyiciler bir ölüm sessizliği içindeydiler.

«Bunu duymak sizi şaşırtabilir ama şu anda karşınızda duran ben, teröristlerin ölüm listesindeyim. Çünkü hiçbir partiye bağlı olmayan, ömrünü gerçeği aramakla geçirmiş olan ben, gericilerin bir aracı addediliyorum. Eirbirinize 'Bu deliliktir!' dediğinizin farkındayım. Değildir. Bu, yeni bir düzen kurmak için ilk adımın anarşiciliğine inananlar tarafından sahneye konulan kara tiyatronun bir parçasıdır.

«Ama onlar haklı olabilirler. Asıl korkunç olan da bu zaten. Anarşinin dikta rejimi yaratması kaçınılmazdır. Dikta rejimi ise devrim yatağıdır. Ve bizi pençesinde tutan çılgınlığa bir çare bulamazsak, bu kanlı devre tamamlanacaktır.

«Bu çılgınlıktır dostlarım! İşkencecilere hükümetin

cebinden para ödendiği, hükümetlerin gangsterler gibi kiralık katiller tuttukları bir devirde, gerillalarını cinnetine şaşıyor musunuz? Örneğin benim ülkemde, maskeli gençler bir tedhiş kurbanının mezarı başında, onunla alay eder gibi gösteri yaparlarken, polisler gösterdiği vahşete şaşıyor musunuz?...

«Mantığı ve insanlığı, ikisini birden mi reddettik? Atom bombası tehdidi altında yaşamaya, hakça ve barışçı bir toplumun artık mümkün olamayacağına, hatta arzulanmayacağına inanacak kadar çok mu alıştık? Eğer bu noktaya geldikse, Kutsal Ruha karşı günah işledik ve kendi dünyamızda asla kurtulamayacağımız bir cehenneme mahkum olduk demektir!»

Von Kalbach kağıtlarını toplayıp, yerine oturdu. Bir an salona bir ölüm sessizliği hakim oldu, sonra herkes bir anda ayağa kalkıp alkışlamaya başladı. Getir götür işlerine bakan bir çocuk John Spada'ya telaşla bir mesaj getirdiğinde, alkışlar hâlâ devam ediyordu. Mesajda şöyle yazılıydı: «Lütfen teleks odasına gelin, acildir.»

Spada bir an tereddüt etti, sonra Mike Santos'un omzuna dokunup, fısıldadı: «Birkaç dakikalığına ayrılmak zorundayım. İdare ediver.»

Spada daha kapıya varmadan, Santos ayağa kalkmış ve konuşmaya başlamıştı: «...İranlı dostumuz Rıza Paraheni, konuşmacıya hepimiz adına teşekkür edecek.»

Teleks odasındaki görevli Spada'yı görür görmez, teleks makinasının kağıdı üzerindeki birkaç cümleyi işaret etti:

OTEL WALDORF?

WALDORF OTELİ.

BEN BEWLEY... ARJANTİN ABD BÜYÜKELÇİSİ. BAY JOHN SPADA'NIN ŞU ANDA OTELİNİZDE ŞİRKET YEMEĞİNE KATILMAKTA OLDUĞUNU SÖYLEDİLER. LÜTFEN TELEKSE ÇAĞIRIN. ÇOK ACİLDİR.

ÇAĞIRIYORUZ. LÜTFEN BEKLEYİN.

Spada teleks görevlisinin yanına geldi ve konuşmaya başladılar.

BEN SPADA. BUYRUN.

BEN BEWLEY. EVE TELEFON ETTİM. KARIN BURADAN ARAMAMI SÖYLEDİ. HABERLER KÖTÜ. SAAT 21.00'DE DAMADIN TELEFON ETTİ. KIZIN TERESA'NIN SAAT 18.00'DE KLİNİKTE ÇALIŞIRKEN GÜVENLİK POLİSİ TARAFINDAN TUTUKLANDIĞINI BİLDİRDİ. ONU NEREYE GÖTÜRDÜKLERİNİ BİLMİYORMUŞ AMA ÖĞRENEBİLMEK İÇİN BÜTÜN TANIDIKLARINI VE OLANAKLARI SEFERBER ETMİŞ. EVİNİN VE İŞİNİN TELEFONU DİNLENİYOR. SANIRIM DAHA BİR SURE SENİ ARAYAMAZ. BELKİ SPADA ŞİRKETİNİN TELEFONLARINI DA DİNLİYORLARDIR.

TERESA NİÇİN TUTUKLANMIŞ?

TABANCAYLA VURULAN BİRİNİ AMELİYAT ETMESİ İÇİN RAHİBELER DÜN AKŞAM ONU ALELACELE ÇAĞIRMIŞLAR. AMELİYAT EDİLEN HASTAYI DOSTLARI HEMEN KLİNİKTEN ALIP GÖTÜRMÜŞLER. TERESA EVE DÖNMÜŞ. POLİSE GÖRE AMELİYAT EDİLEN ADAM DEVRİMCİ BİR TERÖRİSTMİŞ. DAMADIN POLİSİN KENDİSİNİ KORKUTMAK İÇİN BU OYUNU DÜZENLEDİĞİNE İNANIYOR.

NE YAPACAKSINIZ?

DURUMU PROTESTO EDECEĞİZ VE KONSOLOSUN DERHAL TERESA İLE GÖRÜŞTÜRÜLMESİ İÇİN BASKI YAPACAĞIZ. BEN DE İÇİŞLERİ BAKANI VE DEVLET BAŞKANI İLE GÖRÜŞMEYE ÇALIŞIYORUM AMA DEVLET BAŞKANI ŞU SİRALARDA GEZİDE. DIŞİŞLERİ YA DA BEYAZ SARAY KANALIYLA SAĞLAYACAĞIN HER TÜR LÜ BASKI ÇOK YARDIMCI OLUR.

DIŞİŞLERİ BAKANI HENDRICK BU GECE KONUĞUMUZ. DERHAL DURUMDAN HABERDAR EDECEĞİM. TERESA HAMİLE. BU KONUDA MUTLAKA POLİSE DE BİLGİ VERİN.

TAMAM JOHN.

RODOLFO VALLENİLLA'NIN DURUMU NEDİR?

ŞİMDİLİK ÖZGÜR AMA SÜREKLİ TEHDİT EDİLİYOR. GEREKİRSE KENDİSİNE YARDIM EDEBİLECEĞİMİZİ SÖYLEDİM. BASININ YARDIMCI OLACAĞINA İNANIYOR. YABANCI MUHABİRLER BU GECE HABERİ DÜNYAYA DUYURUYORLAR.

BEN EN KISA ZAMANDA ORADA OLACAĞIM. YARDIMLARIN İÇİN ÇOK TEŞEKKÜRLER. TELEKSİ AÇIK TUTUN, BELKİ HENDRICK DE KONUŞMAK İSTER.

TAMAM.

KARIMA BİR ŞEY SÖYLEDİN Mİ?

SADECE SENİNLE GÖRÜŞMEM GEREKTİĞİNİ SÖYLEDİM.

TEKRAR TEŞEKKÜR EDERİM. ŞİMDİLİK BU KADAR.

Konuşmaların kaydedildiği kağıdı, teleksin üstünden yırtarak aldı ve tekrar başından sonuna kadar okudu. Öfkeden ve çaresizlikten bütün vücudu titriyordu. Sonra kağıdı itinayla katladı. Kendini bütün bunların kötü bir rüya olmadığına inandırmaya çalışıyordu sanki. Ağır ağır ziyafet salonuna doğru yürüdü. Toshi Hatanaka konuşmacıya teşekkür ediyordu. Dışişleri Bakanı Hendrick, Spada'nın koltuğunun sağındaki şeref yerine oturmuştu. Spada teleksi uzattı. Hendrick ağır ağır okudu, tekrar katladı ve Spada'ya geri verdi.

«Ben hemen Bewley ile konuşmaya gidiyorum,» diye fısıldadı. «Elimizden gelen her şeyi yapacağız. Daha sonra seni nerede bulabilirim?»

«Evde olacağım. Telefon numarasını biliyorsun.»

«Seni ararım.»

«Şimdi bir açıklama yapmayı düşünüyorum.»

Dışişleri bakanı bir an düşündü sonra başını salladı «Canı cehenneme! Neden olmasın? Ama ben odadan

Çıncaya kadar bekle. Arjantin Büyükelçisini de birlikte götüreceğim. Onu sıkıcı bir duruma düşürmenin bir yararı olmaz. Aslında dürüst bir adamdır ve bize yararı dokunabilir.»

Japon tam konuşmasını bitirirken iki adam odadan çıktılar. John Spada ayağa kalktı ve elinin bir hareketiyle alkışları susturdu. Kendine hakim olmak için bir an durakladı, sonra sakın bir sesle açıklamasına başladı: «Şimdi konuşmacıyla konuklarımızın rahat rahat tartışmaları için bir ara vereceğiz. Ama önce affınıza sığınarak kişisel bir açıklama yapmak istiyorum. Biraz önce, belki de Meister Hugo von Kalbach'ın sizlere söylemiş olduğu her şeyi doğrulayacak bir haber aldım. Kızım Teresa kısa bir süre önce, Güney Amerika'nın en liberal ve en sözünü esirgemeyen yazarlarından biri olarak pek çoğunuzun tanıdığı Rodolfo Vallenilla ile evlendi. Teresa Buenos Aires'e döndüğünden beri rahibeler tarafından yönetilen bir Yoksullar Evinde doktor olarak çalışıyordu. Dün de tabancayla yaralanan bir adam için acil bir ameliyata çağırıldı. Bu gece ise güvenlik polisi tarafından tutuklandı ve bilinmeyen bir yere götürüldü. Kocasını henüz özgür ama bana ulaşan resmi bilgilere göre, sürekli tehdit altında bulunuyor. Sizler bu durumdan istediğiniz sonuçları çıkartabilirsiniz... Şimdi lütfen beni mazur görün. Toplantının geri kalan bölümüne Bay Mike Santos başkanlık edecektir.»

Mike Santos hemen mikrofona başına geçti, bir elini korumak ister gibi Spada'nın omzuna koydu ve onu hafifçe kapıya doğru iteledi. Yanlarından geçerken Kitty Cowan ile Maury Feldman peşinden gelmek ister gibi yerlerinden kalktılar ama eliyle onlara kalmalarını işaret etti. Dimdik ve sağlam adımlarla yürümeye çalışıyordu ama içinde bir şeylerin çöktüğünü hissediyordu.

Göğüs girmesi gereken zorlukları henüz sona ermemişti. Evine döndükten beş dakika sonra Anna kolları arasında hıçkırarak hıçkırarak ağlarken telefon çaldı. Santal memuresi İspanyolca konuşuyordu.

«Bay John Spada?»

«Evet.»

«Bir dakika lütfen. Sizi Montevideo'dan arıyorlar.»

Bir an afalladı. Bu kentte hiç kimseyi tanıımıyordu. Sonra Uruguay'ın başkenti Montevideo'nun uçakla Buenos Aires'e çok yakın olduğunu hatırladı. Hattın öbür ucundan gelen telefon ve düdük sesleri hiç bitmeyecekmiş gibi geldi, sonra Lunarcharsky'nin sesi duyuldu. İtalyanca konuşuyordu.

«Haberini öğrendiğini sanıyorum.»

«Evet. Sen hangi cehennemdeydin?»

«Rio'ya bu sabah vardım. Palace Hotel'de kalıyorum. Çevreyi dolaştım; sizinkilerin evine, gazeteye ve kliniğe baktım. Tekrar otele döndüğümde Uskumru'ya telefon ettim. Ama o zamana kadar zaten olan olmuştu. İlk uçağa atlayıp sana rapor vermek için buraya geldim. Sabah tekrar Rio'ya dönüyorum.»

«Üskumru ne diyor?»

«Kızın hakkında mı? Hem iyi hem kötü diyor. Resmen ve ilan ederek tutukladılar. Onun için de, biraz geciktirmeye çalışsalar bile diplomatik kanallardan sorulacak sorulara cevap vermek zorundalar. Damadına karşı harekete geçmeleri halinde ise resmi bir açıklama yapmayacaklar ve bu çok kötü olabilir. Ben onu sürekli gözaltında bulunduracağım ama bu arada bazı yardımcıları da bulmam gerekiyor. Bir süre her an izlemek mümkün olmayacak onu.»

«Anlıyorum. Elinden geleni yap. Henson'ı mümkün olduğu kadar kısa zamanda oraya göndereceğim.»

«Bu iyi olur.»

«Ben de kırk sekiz saat içinde oraya geliyorum.»

«Yüksek düzeyde diplomatik girişimlerde bulunman gerekecek.»

«Bu iş yapılıyor.»

«İyi. Geldiğin zaman beni otele bulamazsan, bir balık mesajı bırak. **Hasta la vista.**»

Tam kapattığı sırada telefon bir daha çaldı. Bu kez arayan Dışişleri Bakanı Hendrick'di.

«John?... Ben Hendrick. Harekete geçtik. Beyaz Saray'ı aradım. Başkan ilgi gösterdi. Olayda onu zor duruma düşürebilecek bir yön olmadığı konusunda teminat verebilirsek, girişimde bulunacak.»

«Tamam. Ona bir teşekkür mektubu gönderirim. Başka?»

«Bakanlık düzeyinde elinden geleni yapması için Bewley'e talimat verildi. Buradaki Arjantin büyükelçisi ise şoke oldu. Üzüldü ve sabaha bizden şiddetli bir protesto notası alacak. Yine de durumu anlamalısın. Oradakiler mümkün olduğu kadar diretecekler. Kura'lara sadık kalacaklar: Kızını üç günden önce konsolosla görüştürmezler. Ve isterlerse bu üç günü yedi güne çıkarabilirler. Kızından tutuklanmasını haklı; serbest bırakılmasını da büyük bir bağış gibi gösterecek, bir çeşit itiraf almaya çalışacaklar.»

«Serbest bırakılacağı konusunda herhangi bir kuşku yok değil mi?»

«Her şey olabilir.»

«Anlıyorum. Onunla görüşmeme izin verirler mi?»

«Sanmıyorum. İstedikleri itirafı almadan görüştürmezler.»

«Eğer bu düşündüğüm anlama geliyorsa...»

«Bunun için de çok sert çıkacağız.»

«Tanrım.»

«Bir şey daha var John. Eğer oraya gidersen...»

«Gidiyorum.»

«Öyleyse fazla sesini çıkartma ve yanında Büyükelçi Bewley olmadan sakın bir şey yapma. Bir tek yanlış adım atarsan, bütün çabalarımız boşa gider.»

«Anlıyorum. Eğer yapabileceğim bir şey varsa...»

«Fazla ortalıkta dolaşma ve dua et. İyi geceler.»

Telefonu kapatıp Anna'ya döndü. Anna artık ağlamıyordu ama iyice sararmış ve son derece sarsılmıştı. Spada, «Arayan Dışişleri Bakanı Hendrick'di,» dedi. «Haberler iyi. Gerekirse Başkan araya girecek. Dışişleri Bakanlığı da bizim için elinden geleni yapıyor.»

«Peki ilk arayan kimdi?»

«Korkuluk. Arjantin'de özel soruşturmaya başlıyor. Onun ne kadar başarılı olduğunu bilirsin. Her yerde tanındığı vardır.»

Bara gitti. İki bardağa içki doldurdu ve bardaklardan birini Anna'ya verdi. Anna içkiyi ağzına alır almaz öğürdü. Spada karısının dudaklarını ve ellerini sildi. Sonra da büyük bir yudum alıncaya dek. bardağı ağ-

zına dayadı ve onu koltuğa oturtarak, yatıştırmaya çalıştı.

«Böyle bir şey olabileceğini biliyorduk. Korktuğumuz oldu. Şimdi çok soğukkanlı ve akli başında davranmalıyız. Başta Başkan olmak üzere herkes bize yardımcı olmak istiyor. İşin içinde Başkan da olduğuna göre epeyce güçlü sayılırız Anna. Gerçek bir lokomotifiz! Çok kısa bir zamanda Teresa'yı serbest bıraktıracamız!»

«Ama artık Arjantin'de kalamaz! Ondan sonra sıra Rodo'ya gelecek. Hiçbir zaman huzurları olmayacak!»

«Ben de bunun için gidiyorum. Rodo ile uzun bir konuşma yapmak istiyorum.»

«Ben de seninle geliyorum.»

«Olmaz sevgilim. Kesinlikle olmaz! Sen burada kalacaksın. Seni her gün telefon ya da teleksle ararım. Kitty Cowan'a söylerim seninle kalır.»

«Kitty'yi istemiyorum!» Anna'nın sesi öfkeliydi. «Kimseyi istemiyorum!»

«Pekala, pekala!» Anna'nın alnını, saçlarını okşadı. «Nasıl istersen. Ama eğer kendini yalnız hissedersen ya da canın sıkılırsa...»

Anna başını gururla kaldırdı ve titreyen dudaklarıyla Spada'ya gülümsedi.»

«Ben Anna Spada'yım. Kızım bir hapishane hücre-sine dayanabiliyorsa, ben de rahat evimde oturup onu bekleyebilirim!»

«İşte sana bu yakışır! Ben de John Spada'yım. Ortahğı birbirine katmazsam bana da...»

Kapı çaldı. Kahya Carlos bakmaya gitti. Bir dakika sonra Kitty Cowan, Maury Feldman ve Mike Santos salona girdiler.

İlk heyecanlı kucaklaşmalar sona erdikten sonra, ellerinde içkileriyle otururlarken Maury Feldman, «Önce benim eve uğradık,» dedi. Buenos Aires'deki avukatımızı aradım. Sabah Teresa'nın yasal temsilcisi olarak harekete geçecek.»

«Teşekkür ederim Maury. O ne diyor duruma?»

Feldman onu uyarmak ister gibi bir kaşını kaldırdı.

«Bilirsin o fazla konuşmaktan hoşlanmaz. Ama yüksek düzeyde ilişkileri olan iyi bir adamdır. En iyi şekilde hizmet edecektir.»

«Teşekkürler Maury. Ben yemekten ayrıldıktan sonra neler oldu?»

Mike Santos hepsinin adına cevap verdi. «Sorulan soruları kimse önemsemedi. Zaten kim ne derse desin, herkes senin açıklamanın etkisi altındaydı. Gazeteciler hemen telefona koştular. Geri kalan konuklar ise, ben tarın kapandığını ilan edinceye kadar küçük gruplar halinde gevezelik ettiler. Herkes şok geçirmiş gibiydi. Sabah herkes telefon edecek. Hissedarlarımızdan bazıları ekonomik misilleme yapmayı düşünüp düşünmediğimizi soruyorlar. Böyle bir şeyin söz konusu olmadığını söyledim.»

«İyi. Von Kalbach'dan ne haber?»

Kitty Cowan, «Onu otele bıraktık,» dedi. «Senin cnu sabah kahvaltısında ziyaret edeceğini söyledim... Şimdi ne yapıyoruz şef?»

«Dışişleri Bakanlığı her türlü önlemi alıyor. Beyaz Saray eğer gerekirse daha sonra müdahale edecek. Ben yarın Buenos Aires'e gidiyorum. Şirketin jetini alacağım. On saatlik bir uçuş. Uçağa yakıt doldursunlar ve öğlede hareket etmek üzere hazırlasınlar. Elçiliğe de bir teleks çekin. Oradaki adamlarımız Rodo ile temasa geçip ona beni havaalanında karşılamasını söylesinler. Fana her zamanki odayı ayırtın. Orada fazla kalmayacağım ama resmi bir adresim olması gerekiyor. Şimdi aklıma geldi...»

Telefona gidip, New York'u aradı.

«Bay George Kunz ile görüşebilir miyim? Ben John Spada... Merhaba George. Bu kadar geç saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama büyük bir yardıma ihtiyacım var. Kızımı Buenos Aires'de tutukladılar... Siyasi bir konu, telefonda anlatmak çok uzun sürer. Mesele şu. Ben yarın uçakla oraya gidiyorum ve şirketin bütün hatlarıyla kalacağım otelin telefonunun dinlendiğinden eminim. Senin orada bir dairen olduğunu biliyorum. Eğer boş duruyorsa, burayı gizli sığınak olarak kullanmak istiyorum... Harika. Çok çok teşekkür ederim. Anahtarını Herman Vigo'ya göndersinler... Sen gerçek bir dostsun. Yaptığın iyiliği ömrümün sonuna kadar unutmayacağım.»

Telefonu kapattığında, Anna koltuğunda dimdik

cturmuş, bakışlarıyla ona meydan okuyordu: «Demek böyle. İşi yine öbür türlü halledeceksiniz?»

«Olabilir sevgilim. Her şeye hazırlıklı olmak istiyorum. Başka bir şey daha var Kitty. Henson mümkün olduğu kadar çabuk Buenos Aires'e gitsin. Ona öbür arkadaşımızın da Palace Hotel'de olduğunu söyle.»

«Oldu.»

Mike Santos söze karıştı: «Ben Henson adını ömrümde ilk defa duyuyorum. Palace Hotel'deki arkadaştan bahsedildiğini de hiç duymamıştım. Bu bir şirket işiyse benim de bilmem gerekir öyle değil mi?»

Kısa ama gergin bir sessizlik oldu. Kitty ile Anna bakiştılar. Maury Feldman uzun parmaklı, bakımlı ellerini inceledi. Mike Santos bekliyordu.

Sonunda Spada, «Kızım ile ilgili ama şirket işi değil,» diye cevap verdi.

«Ama şirkette çalışanlar bu işle ilgili. Örneğin Kitty meseleyi biliyor.»

«Yani?»

«Yanisi şu. Milyarlık bir şirketi yönetmemi ve sizin bu şirketteki çıkarlarınızı korumamı istiyorsunuz. Oysa böyle karanlıkta bırakıldıkça, benden herhangi bir şey yapmamı isteyemezsiniz.»

Maury Feldman, «Adam haklı,» dedi.

Kitty Cowan, «Hem de yerden göğe kadar haklı,» diye ekledi.

Anna Spada, «Seni bu göreve getirmesi için ben de kocama baskı yaptığıma göre, sana bir soru soracağım. Mike,» dedi.

«Ne isterseniz sorabilirsiniz efendim.» Mike Santos sakın ve kayıtsızdı.

«Çok yüksek mevkilerde bulunan insanların başına bile neler gelebileceğini gördün. Bu gibi olaylar korumasız, yoksul kişilerin başına geldiği zaman olacakları düşünabiliyor musun?»

«Evet efendim. Kocanız için hazırladığım bir raporda bu konuya da değindim. Ama onun bunu okuyacak zaman bulamadığını biliyorum.»

John Spada, «Okudum,» dedi. «Kitty ve Maury de okudular. Aynı fikirde olmadığımız bazı noktalar var ama genel olarak oldukça mantıklı.»

Feldman sırtarak, «Bunu yazmakla büyük bir riski göze almışsın,» dedi.

John Spada, «Merak ediyorum acaba daha büyük bir riske de girebilir misin?» diye sordu.

«Ne gibi?»

«İnandığın bir şey için mesleğinde kumar oynayabilir misin?»

«Anlayamadım.»

«Açıklamaya çalışayım. Aslında hepimiz, seni, bize katılmaya davet etmeye niyetliydik. Ancak yeni görevinin yükünü iyice hazmedinceye kadar beklemek istiyorduk. Şimdi ise olaylar bizim önümüze geçti. Biz üçümüz -Anna'yı saymıyorum. Çünkü o şirketin değil benim bir parşamdır- özel, parasız ve bazı riskleri olan başka bir iş yapıyoruz. Spada şirketindeki işimiz bu özel iş için gerekli bir paravanadır. Bu özel iş öğrenilirse, örneğin ben Liebowitz'e karşı hisse savaşını kaybederim. Sen de bu işin içine girersen, daha da büyük bir riski göze alacaksın çünkü sen istendiği anda tazminatı ödenerek işten çıkartılabilecek bir yöneticisin. Kararını ver. Buradan hiçbir şey bilmeden çıkıp gidebilirsin ve böyle bir durumda ben gitsem de kalsam da meslek hayatın tehlikeye girmez. Ama sana işi anlattığım anda kapana sıkıştın demektir. Öğreneceklerinden sonra artık işi devam ettiremeyeceğini düşünürsen, istifa edersin. Ama işi kabul edersen sen de, bizim uzun bir süredir yaptığımız gibi çifte yaşam sürdüreceksin. Anlaşıldı mı?»

«Buraya kadar evet. Bir şey soracağım. Bu siyasi sağ-sol işi gibi bir şey mi?»

Kitty Cowan, «Bu insani bir iş,» dedi. «Ben hâlâ oyumu Demokratlara veriyorum.»

Maury Feldman da, «Ülkeneye sadık kalıp, pazar günleri de kilisede çekinmeden Tanrı'nın karşısına çıkabilirsin,» diye ekledi.

«Aması var,» dedi Spada. «Bir hissedarlar toplantısında seni mahvedebilirler ve daha kötü koşullarda sırtının ortasına bir kurşun yiyebilirsin.»

«Yeter artık Giovanni!» Anna çok öfkelenmişti. «Bütün bunlara gerek yok.»

Mike Santos, «Bunu ben istedim efendim,» dedi. «Pekala arkadaşlar, beni yeterince uyardınız. Artık baklayı çıkartın!»

John Spada kararlı bir tavırla, «Son bir uyarıda daha bulunacağım,» dedi. «Bir kere öğrendikten sonra birçok insanın hayatı elinde olacak.»

«Tekrar bulduğumuz gün babamın bana gülümsemesini hâlâ istiyorum.»

John Spada, «Pekala,» dedi. «Kutu içinde bir balığa benzeyen bir bilmeceyle başlayacağız...»

Proteus ve deniz yaratıkları öyküsünü anlatmayı bitirdiğinde saat bir olmuştu. Mike Santos çenesini ellerinin arasına almış, gözlerini haliya dikmiş, oturuyordu Kitty Cowan uzanıp onun elini okşadı.

«Hepsi bu kadar. Korkma başka bir şey yok.»

Mike Santos uzun bir uykudan uyanır gibi başını salladı. Başını kaldırıp Spada'ya baktı. «Bu bir yudumda yutulamayacak kadar büyük bir lokma.»

«Sana biraz zaman tanımamızı ister misin?»

«Hayır.»

«Öyleyse cevabın nedir?»

«Birkaç gün önce bana bu işi ne kadar istediğimi sormuştun. Ben de sana aynada gördüğüm yüzle yaşamaya dayanmam gerektiğini söylemiştim.»

«Evet?»

«Bence bu işle buna dayanabilirim.»

John Spada, «Aramıza hoşgeldin!» dedi. «Maury ve Kitty sana daha fazla bilgi verirler. Şimdi hepiniz artık çekip gidin. Karımla yatmak istiyorum!»

Ön kapıda öpüşerek birbirlerine veda ederlerken, Kitty alçak sesle sordu, «Sabah işe gelecek misin?»

«Gayet tabii. Sabah dokuzda orada olurum. Önce Von Kalbach'a uğrayıp, adamla kahvaltı edeceğim.»

«Teresa için durum çok mu kötü?»

«Evet. Ben burada yokken, Anna'nın elini tut.»

«Sen nasıl istersen şef. Emrin başüstüne şef. Sen de cesaretini kaybetme emi?»

Mike Santos, Spada'nın ellerini avuçları arasına aldı ve «Beni de aranıza aldığınız için teşekkür ederim,» dedi. «Sana her zaman hayranlık duydum John ama ilk kez senden gerçekten hoşlanıyorum.»

Maury Feldman derhal kendine özgü şiirlerinden birini söyledi: «Bugün eğlenmenize bakın! Yarın ağzınızda toz ve küllerle Ölü Deniz meyveleri yiyeceksiniz, İyl

geceler oğlum John. Buenos Aires'e gittiğin zaman duvar diplerinden ayrılma.»

Ertesi sabah Spada, Von Kalbach'ın otel odasında son kahvesini içerken, yaşlı adam büyük bir inançla, «Dün korkunç bir gece geçirdim ama sonunda herşeyi açıkça gördüm,» dedi. «Şeytanla pazarlık edilmez. İnsan öleceğini bilse bile sonuna dek savaşmak zorundadır.»

«Bundan emin misiniz Meister?»

«Evet. Sonunda emin oldum. Yatağa girdiğim zaman kalbim yine şöyle bir yokladı. Kriz geçip kalp atışlarım yeniden normale dönünceye kadar hiç kımıldamadan yattım. Aslında korkmuyordum. Ölümün kısa süre sonra unutulmuş ve uzun sürmeyen önemsiz bir olay olduğunu şimdi anlıyorum. Yaşlıyken bile sorumluluklarla dolu bir insan olmak ise büyük bir olaydır. Almanya'ya döndüğüm zaman senin için iyi adamlar bulmaya çalışacağım... Proteus için çalışacak adamlar. Böyle adamlar bulur bulmaz sana isimlerini bildireceğim.»

«Teşekkür ederim Meister.»

«Sen de lütfen vakit bulabilirsen beni ziyarete gel. Fräulein Helga ile tanışmanı istiyorum. İyi bir evlilik yapması gereken iyi bir kadındır ama ben onu bu evliliğe hazırlamak için fazla yaşlı ve fazla meşgulüm. İşte böyle! Yıllar çabuk geçiyor!»

«Almanya'ya geleceğim. Belki de sandığınızdan daha çabuk görüşürüz.»

«Çok çabuk görüşeceğimizi sanmıyorum. Kızın ve kocası için dua edeceğim. Elimden başka bir şey gelmiyor.»

«Bir şey yapabilirsiniz.»

«Her şeyi yaparım.»

«Günün birinde yeni bir kimliğe ve dolayısıyla yeni bir pasaporta ihtiyacım olabilir. Almancam iyidir. Beni Swabialı sanabileceklerini söylerler.»

«Doğru.» Yaşlı adam birden keyiflenmişti. «Bir bakalım, bu konuda ne yapabilirim.»

«Ama lütfen çabuk olun.»

«Çabuk olmamak elde mi dostum? Kapının çalındığını duyduğun zaman işler birden acilleşir.»

Birbirlerini kucakladılar. Spada kapıdan çıktıktan

sonra başını çevirip tekrar Von Kalbach'a baktı. Yaşlı adam gülümseyip el salladı ama yüzü gözyaşlarıyla ıslanmıştı.

Kitty Cowan, Spada'nın yokluğunda yapılmasını istediği son işleri de kaydettikten sonra, «Şef...» dedi.

«Efendim?»

«Çok uzun zamandan beri birlikte çalışıyoruz. Sen acı çektiğin zaman ben de çekiyorum.»

«Biliyorum yavrum. Sana müteşekkirim. Her şeyi açık açık söyleyemiyorum ama...»

«Ama Anna'yı seviyorsun, Teresa'yı seviyorsun, bütün bunlar çok temiz duygular ve başka bir şey söylememen gerekir. Sadece unutmamanı istiyorum, senin başına bir şey gelmesi beni de çok üzer. Onun için bana karşı dürüst davran tamam mı?»

«Söz veriyorum.»

«Şimdi böyle diyorsun ama ben seni bilirim. Gözlerinde o katil bakışlar belirmeye başladı ve ben de soğuk soğuk ter dökmeye başlıyorum.»

«Soğuk soğuk ter dökmek kibar bayanlara yakışmaz.»

«Ben kibar bir bayan değilim. Hiçbir zaman kibar bir bayan olmadım, hiçbir zaman da olmayacağım. Bana ihtiyacın olduğu zaman hiç düşünmeden ara. Söz mü?»

«Her gün ararım. Sana ihtiyacım olmasa bile ararım. Mike Santos bu sabah nasıl görünüyor?»

«Sen de göreceksin ya, gözleri ateş saçıyor, içi cesaretle dolu ve haclı seferine çıkmaya hazır. Kısacası gayet iyi.»

«Onu göz altından pek uzaklaştırma yavrum. Biliyorsun hâlâ deneme devresinde.»

«Başka bir şey daha var.»

«Nedir?»

«Dün gece Maury ile konuştuk. İkimiz de Musevi olduğumuz için durumu gayet iyi anlıyoruz. Arjantin'de insan şimdi, Almanya'da savaştan önce olduğu gibi, işler kötüleştiği zaman -ancak iki şey yapabilir- ya yeraltına iner ya da ülkeyi terkedip, yurt dışından savaşıır. Halk

meydanında boy gösterirsen, seni götürüverirler. Teresa ile Rodo bunu anlamak zorundalar. Onlara bunu anlatmalısın.»

«Elimden geleni yapacağımdan emin olabilirsin.»

«Kolay olmayacak ama. Teresa da senin gibi dik kafalıdır.»

«Biliyorum. Rodo da çok gururlu ve bildiğinden şaşmıyor. Bütün gücümle onları ikna etmeye çalışacağım.»

«Peki ya edemezsen?»

«Verdikleri kararı kabullenmek zorundayız.»

«Sen böyle diyorsun ama Anna da kabul edebilecek mi?»

«Kabullenmesi için ona yardımcı olurum.»

«Pekala... Ama şu lanet olasıca Spada ruhunu içinden atmadıkça ona yardımcı olamayacağını da bil. Sen böyle durumlarda daha da katılaşıp, sertleşirsin. Ama rüzgarın önünde eğilmesini öğretmezsen, Anna kökünden yıkılır. Ne demek istediğimi anlıyor musun koca John?»

«Anlıyorum Kitty. Bana şans dile olur mu?»

«Dünyadaki bütün şanslar senin olsun.» Spada'nın yüzünü elleri arasına alıp, onu dudaklarından öptü. «Çıkarken Mike'a da bir görün. Ben sensiz yaşamaya alıştım ama o henüz alışmadı.»

Spada geceyarısına yirmi dakika kala Buenos Aires'de uçaktan indiğinde şansının ancak buraya kadar yardımcı olduğunu gördü. Gümrüğün girişinde onu Herman Vigo karşıladı ve Rodolfo Vallenilla'nın tutuklandığını söyledi.

«Nasıl? Ne zaman?»

«Lütfen arabaya bininceye kadar bekle!»

«Arabayı kim kullanıyor?»

«Ben.»

Şehrin merkezine doğru yol alırlarken, Vigo olayın ayrıntılarını anlattı.

«Teleksini alır almaz Vallenilla'nın evine telefon ettim. Telefonunun dinlendiğine inandığımdan, mesajı normal bir aile haberi gibi ilettim. Sen Buenos Aires'e geliyordun. İsterse benimle birlikte havaalanına gelebi-

İrdi. Plaza de Mayo yakınındaki bir barda kahve içmeyi kararlaştırdık. Oraya gelmedi. Evine gittim. Her yer darmadağındı. Çekmeceler açılmış giyecekler, kitaplar, kağıtlar etrafa saçılmıştı. Gazeteye gittim. Onun gece baskısına hazırlanmaya başladıkları saat üçten önce gelmediğini söylediler. Geldiği zaman beni araması için bir mesaj bıraktım. Saat beşte yardımcısı telefon etti ve hâlâ gelmediğini söyledi. Sonra senin adamın Lunarcharsky telefon etti ve yemekten önce buluşup birlikte bir içki içmemizi istedi. Sabahın erken saatlerinden beri Vallenilla'nın evini karşı kaldırıma parketmiş bir arabadan gözetlediğini söyledi. Vallenilla'nın evden çıktığını ve Plaza'ya doğru yürümeye başladığını görmüş. Yolda parketmiş bir arabadan çıkan üç adam onu durdurmuş ve iteleyerek arabaya sokup hızla oradan uzaklaşmışlar. Lunarcharsky onları bir süre izlemiş sonra trafik sıkışıklığında gözden kaybetmiş. Vallenilla'nın izini bulabilmek için bütün gün araştırma yaptığını söyledi. Ama şimdiye kadar hiçbir şey bulamamış.»

«Lunarcharsky şimdi nerede?»

«Hastanenin önündeki otobüs durağında seni bekliyor.»

«Teresa'dan bir haber var mı?»

«Senin avukatınla elçilik görevlileri polisle temasa geçmişler. Onunla görüşebilmek için resmen müracaatta bulunmuşlar. Polis daha sonra haber vereceklerini söylemiş.»

«Allahın belaları!»

«Proteus'a bağlı bütün adamlarımıza haber uçurdum. Bilgi edinebilmek için etrafı araştırıyorlar.»

«Sen bütün bunlardan ne anlıyorsun Herman?»

«Durum kötü ama anlamak zor değil. Vallenilla'yı hep susturmak isterlerdi. Kızınla evlendiği zaman biraz paçaları tutuştu, çünkü senin burada pek çok yatırımın vardı. Ancak şimdi senin elini kolunu bağladıklarına inanıyorlar. Kızın bir kanun kaçağına yardım etmek ve yataklık yapmak suçundan tutuklandı. Bunu kanıtlamak için yeterli belge bulacaklar. Sonra da Teresa'yı serbest bırakıp, sınır dışı edecekler. Vallenilla'nın başına gelebileceklerden korkacağınızdan, onun sesini çıkartmayacağını, senin de bir şey yapmayacağını düşünüyorlar.»

«Orospu çocukları! Vallenilla'nın ailesine haber verildi mi?»

«Evet. Babası seninle görüşmek için Buenos Aires'e gelecek. Ama gelmeden önce kendi başına biraz araştırma yapmak istiyor.»

«Bir şey yapabilir mi?»

«Pek sanmam. Yüksek mevkilerde bir sürü dostu vardır ama burada birçok kişi yüksek sesle konuşmaya bile korkuyor.»

«Düzeni sağlamak için her şey yapılıyor ha?»

Herman Vigo, «Burası böyle işte,» dedi. «Hastane biraz ileride. Arka kapıyı açmaya hazırlan. Durmak istemiyoruz, sadece biraz yavaşlayacağız.»

Spada arkaya uzandı ve kapıyı hafifçe araladı. Otobüs durağının önünden geçerlerken de kapıyı birden ardına kadar açtı ve Korkuluk şaşırtıcı bir çeviklikle içeriye atlayıp, arka koltuğa oturuverdi. Vigo gaza bastı ve son hızla uzaklaştılar.

Spada hemen, «Haber var mı?» diye sordu.

«Biraz haber var. Damadının tutuklandığı polis kayıtlarına geçmemiş. Onu götürülenlerin güvenlikten oldukları anlaşılıyor.»

«Nereye götürmüşler?»

«Herhalde karargahlarına. 'Eğlence Sarayı' dedikleri yere. Özür dilerim. Her şey gözümün önünde oldu ama kızın tutuklu bulunurken duruma müdahale edemedim.»

«Şimdi ne yapacağız?»

«Sen yalnız bir tek şey yapacaksın. Kızını kurtarmak için Elçilik ve avukatlarıyla birlikte çaba harcayacaksın. Vallenilla'yı bana bırak. Bu tamamen başka bir iş. Ben bundan sonraki trafik ışığında ineceğim. Yürüyerek dönerim.»

John Spada, «Beni habersiz bırakma,» dedi.

«Gayet tabii ararım. Ama mucize bekleme ve uçağını New York'a geri gönder. Herhalde daha epeyce bir süre burada kalacaksın.»

Spada daha önce de bürokrasiyle boğuşmak zorunda kalmıştı ama o zamanlar cebindeki dolarları şingir-

datarak her an oradan uzaklaşabilecek güç sahibi bir adamdı ve katiplerle memurların böyle bir şey yapmasının diye paçaları tutuşurdu. Şimdi ise ner şey farklıydı, hem de çok farklı. Yardım dilenen, nazik olmak zorunda kalan, «evet efendim» diyen kendisiydi, çünkü kızıyla damadının hayatları söz konusuydu ve burada tutuklanan bir kişinin 24 saat içinde mahkemeye çıkarılması zorunluğu diye bir şey yoktu.

Maury Feldman'ın tuttuğu avukat ilk gününden durumu bütün açıklığıyla ortaya koydu, «Arjantin'de yüzeyde gördüğünüzden çok daha fazla şeyler olur: Askeri cuntadaki radikallerle ılımlılar arasında bir iktidar mücadelesi vardır, yabancı yatırımcılara, burada iş yapmak isteyen kişilerin oyunu ordunun kurallarına göre oynamaları gerektiği konusunda ders verilir, liberaller devrim kurbanları olmaktan kurtulduklarına göre düzeni sağlayan bir dikta rejiminden memnun kalmaları için uyarılır... Size ve kızıınıza da damlalıklıkla iyilik yapacaklar. Öyle ki sonunda kızınız serbest bırakıldığı ve ülkeden atıldığı için yöneticilere şükran duyacaksınız. Fikrimi sorarsanız, bence sizin burada uzun süre kalmayıp, gidip gelmeniz çok daha iyi olur.»

«Teresa'yı çıkartmak ne kadar sürer?»

«En az bir ay. Belki de daha uzun sürer.»

«Peki onu görmeme ne zaman izin verirler?»

«Bilmiyorum. Ama hemen izin vermeyecekleri kesin. Kanuni temsilcisi olmama rağmen beni bile ona yaklaştırmıyorlar.»

Başkonsolosun on gün sonraki ziyaretinden sonra lunun nedeni açıkça anlaşıldı. Başkonsolos Spada ile Büyükelçi Bewley'e Amerikan elçiliğinde rapor verdi.

«Beni onunla görüşmem için kadınlar hapishanesine götürdüler. Yalnız kalmamıza ise izin vermediler. Yanımızda kadın bir gardiyanla bir güvenlik görevlisi vardı. Ona sizin burada olduğunuzu ve onu serbest bıraktırmak için elimizden geleni yaptığımızı söyledim. Zaten o da çok ihtiyatlı konuşuyordu.»

«Nasıl görünüyor?»

«Kendisi fena olmadığını söyledi. Çocuğunu düşürdüğü düşünülürse, fena sayılmazmış. Gittikçe de iyileşiyormuş.»

«Çocuğunu nasıl düşürmüş?»

«Bay Spada...» Konsolosun konuşmaya çekindiği aşikardı. «...gerçeği kabullenmeniz gerekecek. Kızınız sorguya çekilirken bazı baskılara maruz kalmış?»

«Ona işkence mi ettiler demek istiyorsunuz?»

«Korkarım öyle olmuş.»

«Size bunu Teresa mı söyledi?»

«Serbest bırakılması, kendisine iyi davranıldığını belirten bir belge imzalamasına bağlı olduğu için gayet tabii bunu söyleyemezdi. Yine de bana bir ipucu vermediyi başardı. Çocuğunu düşürdüğünden bahsederken, tıbbi olarak bunun nedeninin tutuklandıktan sonra geçirdiği sok olduğuna inandığını söyledi. Sorguya çekerken kullanılan standart yöntemlerden biri de tutukluya elektrik şoku vermektir.»

«Aman Tanrım!»

Spada korkunç bir öfkeye kapılmıştı. Konsolos onu yatıştırmaya çalıştı.

«Artık onu kadınlar hapishanesinin siyasi kanadına götürdüklerine göre sorguların sona erdiği anlaşılıyor.»

«Ama onu yeniden sorguya çekebilirler.»

«Bu pek olağan bir şey değildir. Tutuklular genellikle ilk sorgu sırasında bütün bildiklerini anlatırlar.»

Spada koltuktan kalkıp, kafese kapatılmış bir aslan gibi için için kükreyerek odayı arşınlamaya başladı.

«Tanrı aşkına, bir şeyler yapmak zorundayız. Burada elimiz kolumuz bağlı oturup bekleyemeyiz...»

«Biz burada oturup beklemiyoruz John!» Bewley'in sesi buz gibiydi. «Artık onunla temas edip, başına gelenleri öğrendiğimize göre, daha güçlü sayılırız. Yarın Devlet Başkanıyla görüşmem emredildi. Saat onda görüşeceğiz. Bu saate kadar da o Beyaz Saray ile konuşmuş olacak.»

«Sen hâlâ görüşme diyorsun! Deli olacağım! Benim kızım ise...»

«Kızın bu şekilde acı çeken binlerce kişiden biri. Kocasının durumu çok daha kötü. Onu öldürmüş bile olabilirler! Görüşmenin ne olduğunu soruyorsun. Sana anlatayım. Yarın sabah saat onda Devlet Başkanı ile konuşacağım. O bana çok meşgul olduğu için bu olay hakkında bilgi sahibi olmadığını ama derhal bu konuda

bir rapor isteyeceğini ve bana bir hafta içinde bir haber vereceğini söyleyecek. Sonra adamlarına ikinci safhaya gelindiğini iletcek. Yani kızının bir canı olduğunu kanıtlayan kağıtları hazırlayacaklar. Sonra beni çağır-tacak ve Teresa'nın serbest bırakılması için pazarlık ya-pacağız. Ne kadar sert davranabileceğimiz, kamuoyunu, basını, televizyonu kendimizden yana ne dereceye kadar çekebileceğimize ve ekonomik yatırımlara başvurma teh-didinde bulunmamıza bağlı.»

«Bütün bunlar olurken de Teresa Tanrının belası bir hapishane hücresinde oturacak, kocası ise ortalıktan büsbütün yok olacak.» Spada'nın birden aklına yeni bir şey geldi ve hızla Konsolos'a döndü: «Teresa, Rodo hakkında herhangi bir şey söyledi mi?»

«Evet. Ondan yeni bir haber olup olmadığını sordu. Onu götürdüklerini bilir gibi bir hali vardı. Belki de sorgu sırasında direncini daha da fazla kırmak için ona kocasının götürüldüğünü söylemişlerdir. Kocasını bulabilmek için elimizden geleni yaptığımızı söyledim.»

«Ne dedi?»

«Çok basit bir şey söyledi: 'Hiç olmazsa yalnız ben değilim. Babama çok teşekkür ettiğimi söyleyin.'»

Spada birden kendini artık kontrol edemez oldu ve ağlamaya başladı, ancak tuzlu acı gözyaşları da içinin dışarılmasını geçiremedi. Gözyaşları dinip, başını tekrar kaldırdığında gri bir maskeye benzeyen yüzünde karanlık ve acımasız bir ifade vardı. Maskenin dudakları arasından yükselen ses de bir ölüye aitti sanki.

«Çoğunlukla bu kadar duygusal değilimdir. Beni bir daha bu durumda görmeyeceksiniz. Yaptıklarınız için her ikinize de teşekkür ederim. Elimden geldiği kadar sizlere yardımcı olacağım. Ama size yemin ediyorum. Eğer Devlet Başkanı, Teresa'yı serbest bırakmayı reddederse, devlet başkanını öldürmeleri için kiralık katiller tutacağım!»

John Spada akşamüstü saat beşte Korkuluk'la buluşmak üzere otelden çıktı.

Buluşma yerine gitmek için Calle Florida'dan geçmek zorundaydı ve aklında yüzlerce şey olmasına rağmen kendini renkli kalabalığı incelemeye, kulağını Criollo, İspanyolca, Almanca, Fransızca ve İtalyanca konuşmalara alıştırmaya çalıştı. Ilık ve ağır bir hava vardı. Pampaların tozu, benzin kokuları ve Buenos Aires kentinin huzursuz bir dev gibi üstüne yayıldığı su yataklarından yükselen buhar birbirine karışmıştı.

Spada'nın acelesi yoktu. Korkuluk ile birbirlerine Latin usulü randevu vermişlerdi. Bir şarapçı dükkanında beş buçuk ile altı arası buluşacaklardı. Düşüncelerini bir düzene sokmak, karmakarışık duygularına hakim olmak için yeterince zamanı olduğuna memnundu. Şu anda kendisiyle hedef arasına giren herkesle savaş halindeydi. Artık pişman olmak, acımak hatta sevgi ona göre duygular olmaktan çıkmıştı. Gençlik günlerine geri dönmeli, kesin kararlı, duygusuz ve acımasız bir savaş makinesi olmalıydı.

Calle Florida'yı yarılادığında, sola dönerek, daracık bir sokağa saptı. Motorlu araçların girmesinin yasak olduğu bu dar sokakta yaşayanlar çoğunlukla kasaplık, terzilik, inci satıcılığı, şapkacılık, şarapçılık ve ciltçilik gibi ticari işlerle uğraşıyorlardı. Şarapçı dükkanı zemin-den on basamakla inilen karanlık bir mahzendeydi. Şarap fıçılarından yapılmış masaların üstüne kırmızı örtüler örtülmüş, üstlerine de kocaman, kalın mumlar konulmuştu. Bir köşede dört adam kağıt oynuyordu. Karşı köşede ise kirli bir fanila giymiş, kısa boylu, tıknaz bir adam, elinde bir brandi kadehiyle sakın sakın oturuyor-

du. Üstü çinko kaplı barın arkasında, iri yarı, yüzü çiçek bozuğu **padron**, futbol maçlarının sonuçlarını incelemekle meşguldü. Önünde açık bir defter, dirseğinin dibinde ise bir şişe şarapla bir şişe maden suyu bulunan Korkuluk, bara yüzü dönük şekilde oturmuştu.

Spada Korkuluk'un yanına oturdu ve kahveyle konyak ısmarladıktan sonra onun konuşmaya başlamasını bekledi. Ama tam bu sırada dışardan siren sesleri, acı fren gıcırıltıları, haykırışlar ve telaşlı koşuşmalar duyuldu. Sonra meşum bir sessizlik çöktü.

Dört arkadaş hiçbir şey duymamış gibi kağıt oynamaya devam ettiler. Barmen gazetesini dikkatle katladı ve önüne bir defter açarak, bütün dikkatini hesapları kontrol etmeye verdi. Köşedeki tıknaz adam, yere düşürdüğü bir parayı almak istermiş gibi eğildi, sonra birden bir fıçının karanlık gövdesine daldı ve masa örtüsünü fıçının üstüne çekti. Korkuluk, şarabıyla maden suyundan birer yudum aldı ve deftere bir şeyler karalamaya devam etti.

Bir an sonra kapı spor pantolon ve deri ceket giymiş iki adam tarafından gürültüyle ardına kadar açıldı. Adamlar çizmelerini takırdatarak, merdivenlerden aşağıya indiler ve barın ortasında durup sessizce salondakileri incelemeye başladılar. Barmen omuz silkip, «İşte görüyorsunuz, burada başka bir şey yok,» der gibi bir hareket yaptı. Kağıt oynayan dört adam hemen ceketlerinin ceplerinden bazı belgeler çıkarttılar, bunları masanın üstüne bıraktılar ve oyunlarına devam ettiler. Korkuluk hiç durmadan notlar almaya devam ediyordu. Spada ise olup biteni bir yabancıya özgü kaygı dolu bir şaşkınlıkla izliyordu.

İki adam kağıt oynayan dört kişinin belgelerini üstünkörü gözden geçirdiler, sonra ağır adımlarla Lunarc-harsky ile Spada'ya doğru yürüdüler ve masanın başında durdular. Adamlardan biri sert bir sesle, «Hey sen! Buraya bak!» dedi.

Korkuluk, şaşırmış ve biraz korkmuş gibi başını kaldırdı. İspanyolca, «Buyrun baylar. Size ne gibi bir yardım dokunabilir?» dedi.

«Belgelerini ver!»

«Gayet tabii. Belgeler.» Cebinden pasaportunu çı-

karttı ve soruyu soran adama uzattı. «Göreceğiniz gibi ben ülkenizde bir ziyaretçiyim.»

Adamlar pasaportu sırayla incelediler sonra sorguya başladılar.

«Buenos Aires'e ne zaman geldin?»

«Pasaportta ülkeye giriş tarihim ve mühür var.»

«Ziyaretinin amacı nedir?»

«Özür dilerim.» Korkuluk tekrar ceplerini karıştırdı ve resmi görünüşlü kocaman bir zarf çıkarttı. «Bu Londra'daki Büyükelçiliğiniz tarafından Arjantin'deki ilgili rakamlara yazılmış bir mektup. Ziyaretimin amacını, benim izah edebileceğimden daha iyi bir şekilde açıklıyor.»

Mektubu okuduktan sonra adamların tavrı birden değişti. Daha saygılı davranmaya başladılar.

«Özür dileriz efendim. Bu bir güvenlik operasyonudur. Sizi rahatsız etmek istemezdik.»

«Gayet tabii. Anlıyorum.»

«Buraya geleli ne kadar oldu?»

«On beş dakika kadar. Niçin sordunuz?»

«Buraya başka birinin girdiğini ya da çıktığını gördünüz mü?»

«Buradakilerden başka kimseyi görmedim.»

«Niçin buraya geldiniz?»

Gördüğünüz gibi bir içki içmek için. Yürüyüşe çıkmıştım. Yoruldum ve susadım.»

«Nerede kalıyorsunuz?»

«Plaza Otel'de.»

«Bize ne gibi bir çalışma yaptığınızı anlatabilir misiniz?»

«Sizlere birer içki ısmarlayabilir miyim?»

«Hayır, çok teşekkür ederiz. Daha yapılacak işlerimiz var. Lütfen soruya cevap verin.»

«Pekala... Nasıl izah etsem? Çevresel koşulların lisanın gelişmesi üzerindeki etkilerini araştırıyorum. Örneğin siz ikiniz de İspanyolca konuşuyorsunuz. Ama tahminime göre siz bayım, ülkenin kuzeyinden, Uruguay yakınlarından geliyorsunuz. Arkadaşınız ise daha güneyden. Belki de Tierra del Fuego yakınlarındaki koyun Lölgesinden. Tahminim doğru mu?»

«Bunu nasıl anlıyorsunuz?»

«Vurgulamadan, seslileri söyleyiş biçiminizden, bazı sessizleri yayarak telaffuz etmenizden.»

«Tahmininiz doğru olabilir.»

«Belgelerimi geri alabilir miyim? Onlar olmazsa, kendimi kaybolmuş gibi hissediyorum.»

Soruları soran adam belgeleri açık bir isteksizlikle iade etti.

«Arjantin'de ne kadar kalmayı tasarlıyorsunuz?»

«Henüz bilmiyorum. Ama vizem üç ay için geçerli, böyle değil mi?»

«Öyle. Bu süre dolar dolmaz ülkeden ayrılmanız ya da vizenizin uzatılması için yeniden başvurmanız gerekiyor.»

«Teşekkür ederim beyler.»

«Burada başka birini görmediğinizden emin misiniz?»

«Başka kimseyi görmedim. Zaten sizin de gördüğünüz gibi bazı notlar almakla meşguldüm. Ben görmeden buraya biri girip çıkmış olabilir. Daha fazla yardımcı clamadığım için özür dilerim.»

«Zararı yok.» İki adam omuz silkerek Korkuluk'la iğilerini kestiklerini belirttiler ve dikkatlerini John Spada'ya çevirdiler. Spada onların bir şey söylemelerine fırsat vermeden pasaportunu uzattı. Adamlar pasaportu titizlikle inceledikten sonra, «Sizin Buenos Aires'de ne işiniz var?» diye sordular.

«Burada büyük bir şirketim var. Impresa Spada de Argentina.»

Adamların hemen bir tepki göstereceklerini umuyordu, böyle bir şey olmayınca biraz şaşırdı. Sonra Teresa'nın kocasının soyadıyla, yani Vallenilla olarak tanınacağı aklına geldi.

Soru soran adam, pasaportunu Spada'ya iade etti.

«Bu bara geleli ne kadar oldu?»

Spada henüz dokunulmamış olan kahvesiyle, brandi kadehini işaret etti. «Şimdi gelmiştim.»

«O zaman size iyi içkiler!»

«İyi fikir.» Spada şerefe der gibi kadehini kaldırdı. «Salud!»

Adamlar içeriye girdikleri gibi birdenbire çıkıp gittiler. Tıknaz adam, bir Boccaccio öyküsündeki tiplerden biri gibi, masanın örtüsünün altından çıktı. İçki kadehi

hâlâ elindeydi. Dört arkadaş kağıt oynamaya devam ettiler. Korkuluk tekrar notlarının üstüne eğildi. Spada hiçbir şey söylemedi. Bir dakika sonra barmen yanlarına gelip, kadehlerini tekrar doldurdu.

«Bu içkiler müessesemizdendir beyler.»

Korkuluk sakın bir sesie, «Teşekkürler,» dedi. «Çok naziksiniz.»

«Estağfurullah. Siz ikiniz ne zaman isterseniz buraya gelebilirsiniz. Çok memnun oluruz.»

Kağıt oynayan adamlardan biri başını çevirmeden, «Bugünlerde çevre boktan heriflerle doldu,» dedi. «Arada sırada gerçekten efendi kişilere rastlamak insanı memnun ediyor.» Elindeki kağıtları masanın üstüne fırlattı ve parayı kendine doğru çekti. «Nasıl oluyor da bu kadar güzel İspanyolca konuşuyorsunuz?»

«Bu bir yetenektir.» Korkuluk kendine özgü hırıltılı kahkahalarından birini attı. «Kağıt oynamak gibi. Ya yapabilirsin ya da yapamazsın.»

Tıknaz adam kadehini bir yudumda başına dikti ve kapıya doğru ilerledi. Bir an masaların yanında durakladı ve alçak sesle, «Adım, Sancho,» dedi. «İkinizden birinin yardıma ihtiyacı olursa, buraya bir haber bırakın. Biri mutlaka size telefon eder. Bu arada Plaza Otelinde de dikkatli olun. Otelin santralinde çalışan kızlar bütün telefonları dinlerler. **Hasta la vista, amigos.**»

Korkuluk, «**Hasta la vista,**» diye cevap verdi.

John Spada da, «Tanrı yardımcınız olsun,» dedi.

Barmen, «İnanın bana,» dedi. «Sancho çok iyi bir dost ama çok kötü bir düşmandır.»

«Bunu hatırlayacağım.» Korkuluk kadehini John Spada'nın şerefine kaldırdı. «Tanrı bütün orospu çocuklarının belasını versin!»

«İşte bunun şerefine içilir.» Spada sonra daha alçak bir sesle, «Yeni bir haber var mı?» diye sordu.

«Vallenilla yaşıyor ama durumu çok kötü. Onu Eğlence Sarayından çıkartmışlar.»

«Şimdi neredeymiş?»

«Martin Garcia'da. Bu Rio de la Plata'nın ağzında bir hapisane adasıdır.»

«Bu bilgilerin doğru olduğuna emin misin?»

Korkuluk alınmış gibi, «Ben emin olmadığım bilgileri hiçbir zaman söylemem,» dedi.

«Herhangi bir planın var mı?»

«Henson ne zaman geliyor?»

«Yarın Madrid üzerinden gelecek. Senin otelinde ona da bir yer ayırtıldı.»

«Henson ilk iş olarak hapishaneyi ve giriş çıkış yollarını şöyle bir gözden geçirecek. Ben de hapishanenin içinde ne olup bittiği konusunda bilgi toplamak ve eğer mümkün olursa, hapishanenin bir planını ele geçirmek zorundayım. Bu konuda yardıma ihtiyacım olacak.»

«Nasıl bir yardım istiyorsun?»

«Yeraltı gruplarıyla ilişki kurmak gerek. Bu gruplar dışarıya bir istirdiyeden daha sıkı bir şekilde kapalıdır. Ancak dışardan birinin tavsiyesiyle içlerine girebiliriz.»

«Dışardan tavsiye demekle neyi kastediyorsun?»

«Paris'deki Güney Amerika Devrimci Cuntasını. Onların buraya her dakika gelip giden adamları var. Ama sen onlardan biriyle temasa geçerek kendini ele vermek istemeyebilirsin.»

«Kızım ve damadım insan kasaplarının elindeyken, onları bu ülkeden çıkarabilmek için gerekirse şeytanla bile temasa geçerim. Roma'da bana yardımcı olabilecek bir dostum var. Proteus ve İtalyan Komünist Partisi üyesidir.»

«Ne kadar çabuk davranırsan, o kadar iyi olur. Martin Garcia'da ölüm oranının çok yüksek olduğunu söylüyorlar.»

«Bizim büyükelçi yarın sabah Arjantin Devlet Başkanı ile görüşecek. Onun raporunu bekleyeceğim. Buradan birkaç günlüğüne ayrılıp ayrılamayacağıma bundan sonra karar veririm. Gidersem buraya Münih ve Roma üzerinden dönerim.»

«Kızının Amerika'ya iade edilmesi halinde bir daha bu ülkeye dönemeyeceğini hiç düşündün mü?»

«Bunu en başından beri biliyorum.»

«Peki senin bu ülkeye girmeni yasaklayabileceklerini de düşündün mü?»

Spada kararlı bir tavırla, «Evet düşündüm,» dedi. «İşte bunun için Almanya'ya gitmem gerekiyor... İçkini bitir de biraz yürüyüş yapalım. Seni biriyle tanıştırmak istiyorum.»

Hesabı getirmesi için barmene işaret etti. Bozuk pa-

raları tabaktan toplarken barmen İngilizce olarak, «Buraya çok sık gelmenizi tavsiye etmem,» dedi. «Bir sürü tatsız ziyaretçimiz oluyor... Martin Garcia'dan söz ediyordunuz.» Spada ile Korkuluk bakiştılar. Barmen tavanı işaret etti. «Mahzende ses çok yayılır. Bardan her şeyi duydum. Şans eseri, diğér adamlar İngilizce bilmezler.»

John Spada, «Teşekkür ederiz,» dedi.

«Sancho var ya.» Barmen sesini iyice alçaltarak fısıldar gibi konuşmaya başladı. «O Martin Garcia'da on iki ay kaldı. Belki size yardımcı olabilir.»

Korkuluk, «Evet, olabilir,» dedi. «Ona benimle görüşmeye razı olup olmayacağını ve nerede görüşebileceğimizi sorar mısınız? Ben yarın buraya uğrayıp, cevabını öğrenirim.»

«Öbür gün uğrayın. Sancho çok meşgul adamdır. Bir dakikasını bile boş geçirmez. **Hasta la vista, senores!**»

Antika kitap ve baskılar satan Salvador Gonzalez'in dükkânı, demir ızgaralı, camı toz içinde tek bir penceresi bulunan daracık bir yerdi. Pencereden içeriye bakıldığında birkaç sararmış kağıt ve deri kaplı kitap ciltlerinden başka bir şey gözükmüyordu. İçersi ise son derece düzenli ve titizlikle döşenmişti. Birer sanat eseri olan eski haritalar çok güzel çerçevelere konmuş ve özel ışıklarla aydınlatılmış, eski baskıların örneklerini taşıyan kağıtlar geniş bir camekan içinde sergilenmiş, üstlerinde zerre toz bulunmayan antika kitaplar sık deri ciltler içinde sıralanmıştı.

Salvador Gonzalez de, savaşları, depremleri, siyasi değişiklikleri, ellerinden talihsizliğe karşı bir tılsım olarak tuttukları antikaları bir an bile bırakmadan ve en ufak bir kazaya bile uğramadan atlatmasını bilen antikacılar ırkının tipik bir örneğiydi. Her zaman titizlikle taranmış yele gibi beyaz saçları ve bir keçi sakalı vardı. Ufak, tefek, cüce gibi bir adamdı. Kıyafetleri de antika sayılabilirdi. Hâlâ düğmeli çizme ve tozluk giyiyor, siyah ipek kurdeleye bağlı bir monokl kullanıyor ve ceketinin üst cebinde altın köstekli bir saat taşıyordu.

John Spada Korkuluk ile birlikte içeriye girerken,

kapının üstündeki çingırak çingırdadı. Küçük asilzade onları karşılamak için kapıya doğru geldi.

«İyi günler beyler! Adım Salvador Gonzales. Özel bir şey mi arıyordunuz... Baskılar, haritalar... Daha önce sizinle tanışmak şerefine eriştiğimi sanmıyorum.»

John Spada büyük bir ciddiyetle, «O şerefe asıl ben nail olamadım,» dedi ve üstünde kutu içinde bir balık şekli olan kartını uzattı. «Siz Yunus olmalısınız. Bana çok değerli bir harita bulabileceğinize inanıyorum.»

Küçük adam monoklunu gözüne yerleştirdi ve kartviziti bir süre inceledikten sonra Spada'ya iade etti.

«Ah, evet! Uskumru buraya geleceğinizi söylemişti. Acaba nasıl bir harita arıyorsunuz?»

Korkuluk hiç beklemeden, «Martin Garcia'nın haritasını,» dedi. «Nehirden buraya nasıl ulaşıldığını, adayı ve ada üstündeki tesisleri, kalenin içini ve dışını gösteren bir harita. Alarm sistemlerini ve elektrik devrelerinin yerini de bilmemiz gerekiyor. Ne kadar zamanda bulabilirsiniz?»

Kapının üstündeki çingırığın sesini duyan Salvador Gonzalez usta bir aktör gibi çok başarılı bir monoloğa başladı. «...Bartolomé de Las Casas'ın *Tratados*'unun 1552 baskısı ve çok ender rastlanan bir kopyası. Biraz yıpranmış durumda ama baskının bu kadar değerli olması, fiyatının yüksekliğini haklı çıkartıyor. Şu anda elimde yok ama bulabilirim... Aman sevgili Senora Moreno! Sizi görmek her zamanki gibi büyük bir zevk. Resminizi çerçevelettim. Hemen göstereyim... Bana bir dakika izin verin senores. Buradan lütfen...»

Genç ve çekici bir kadın olan ziyaretçisinin peşinden daracık odanın arka kapısından çıktı ve merdivenleri tırmandı. Beş dakika sonra geri döndüklerinde kadının koltuğunun altında yassı bir paket vardı. Kadını kapıdan uğurladıktan sonra küçük adam hemen kararlı bir işadamı tavrı takındı.

«Benden çok büyük bir şey istiyorsunuz. Martin Garcia hakkında ne kadar bilgi olduğunu bilemiyorum. Ne gibi bilgiler olduğunu anlayıp, bunları bir araya toplayabilmem için en az üç güne ihtiyacım var.»

John Spada, «Üç gün sonra bu saatte, birimiz geliriz,» dedi.

«Gelmeden önce telefon ederseniz daha iyi olur. Oldukça garip müşterilerim vardır. Örneğin biraz önce gelen Moreno adındaki kadın önde gelen generallerden birinin ikinci karısı oluyor. General antika pornografi resimlerinden hoşlanıyor. Kadın da bunları kocası için topluyor. Elime geçen her şeyi bu kadına satıyorum. **Ay de mi!** Çok yazık ben bunlardan zevk alamayacak kadar yaşlandım. Telefon ettiğiniz zaman **Tratados**'un 1552 baskısından söz edin. Fiyatta biraz indirim yapabilirsem, bu işle ilgilendiğinizi söyleyin. Fiyat deyince aklima geldi...»

John Spada, «Paradan söz etmeyelim,» dedi. «Haritaya ve sizin yardımınıza ihtiyacımız var. Bunların karşılığını ödemeye hazırız.»

«Rica ederim!» Küçük adam bir yanlış anlama olmaması için telaşlanmıştı. «Proteus dostlarına en düşük fiyatı uygulardım ama her zaman bazı yan harcamalar ortaya çıkıyor, ufak tefek bazı şeyler oluyor...»

John Spada, «Böyle şeyler her zaman olur,» dedi. «Bu konularda kolayca anlaşacağımızdan eminim. Şimdi bir an için işi unutmak istiyorum. Bize sanat hazinelerinizden bazılarını gösterebilir misiniz?»

«Örneğin şu...» Korkuluk, cam altına yerleştirilmiş kocaman parşömen bir haritayı işaret etti. Küçük adam ona yerli bir saygıyla baktı.

«Bu konularda bir uzman olduğunuz anlaşılıyor. Bu en iyi parçalarımдан biridir. Bu plan Rio de la Plata'yı gösteriyor. Haritacı Pedro de Mendoza tarafından 1536 yılında yapılmış...»

Korkuluk, «Bunun bir benzerini de Londra'da görmüştüm,» dedi.

«Herhalde çok seyahat ediyorsunuz.»

«Ne yazık ki öyle. Doğrusu sizin bu güzel sanat eserleri arasındaki yaşamınızı kıskanıyorum.»

Küçük adam kaşlarını çatarak, huzursuzca kımıldandı.

«Lütfen! Hiç kimseye mutlu demeyin. Uğursuzluk getirir. Bu devirde insan hayatta kalabildiğine şükretmelidir. On sekiz yaşındaki torunum altı ay önce askerler tarafından vurularak öldürüldü.»

John Spada, «Başınız sağolsun,» dedi. «Benim k-

zım da polisin elinde. Kocası Rodolfo Vallenilla ise Martin Garcia'ya kapatılmış bulunuyor.»

«Biliyorum. Rodolfo'nun babası eski ve çok sevdiğim bir dostumdur. Yıllardan beri ona av resimleri gönderirim. Yardımcı olabilmek için elimden geleni yapacağım. Artık gitmeniz gerekiyor. Sakın unutmayın...»

«Unutmam. Üç gün sonra telefon ettiğimizde Tratos'un 1552 baskısından söz edeceğiz. Yalnız merak ettim. Bu baskı kimde?»

«Devlet Başkanının özel kütüphanesinde. Herhalde kapağını bile açmamıştır ama yine de onun bu kitabı sizin ya da benim gibilere satmayacağından eminim. Tanrı yardımcınız olsun dostlarım!»

John Spada, «Hâlâ tanrıya inanıyor musunuz Senor Gonzalez?» diye sordu.

«Her geçen gün inanmak biraz daha zorlaşıyor. Ama eğer siz Martin Garcia'ya girmeyi başarılırsanız, ben de pazar günü Başpiskoposun ayinine giderim!»

Dükkandan çıkıp, batan güneşin son huzmelerinin aydınlattığı tozlu sokakta yürürlerken, Korkuluk, «Kusura bakmayın ama çok şaşırtıcı bir adamsınız Bay Spada,» dedi.

«Siz de kusura bakmayın ama doktor, şu kahrolasıca hapishaneyi bir konserve kutusu gibi açabilmeyi istiyorum... Bu arada anahtarın elimde kırılıvermesi de işime gelmez!»

«Amin!»

Masanın arkasında oturan adam, askeri diktatör rolünü oynamak için titizlikle seçilmiş bir aktöre benziyordu. İnce yapılı, esmer ve asık yüzlüydü. Üniforması vücuduna ikinci bir deri gibi yapışmıştı. Hareketleri tutuktu. İspanyolca'yı Arjantin aksanını belli etmeyen Kastil şivesiyle konuşuyordu. Düşmanca tavrını aşırı resmiyetiyle gizliyordu.

«...Arjantin Devlet Başkanı olarak genellikle bakanlıklarımın işine müdahale etmem. Yine de Amerika Birleşik Devletler Başkanı'na karşı bir iyi niyet jesti olarak Teresa Spada yakasıyla bizzat ilgilendim. Onun, iddianamede belirtildiği gibi devlet düşmanlarına yardım ve

yataklık etmek ve polis soruşturmasını engellemekten suçlu olduğundan hiç kuşkusuz yok. Bütün kanıtları önüne serince, kendi isteğiyle eksiksiz bir itirafname yazdı ve imzaladı. Tutuklu bulunduğu sırada cinsiyetine, yasal ve kişisel haklarına her zaman saygı gösterildiğine dair başka bir belge de imzaladı. Bütün bunlar protokolda belirtilmiş ve biraz sonra size vereceğim fotokopilerle de saptanmıştır...» Arkasına yaslandı ve aklına çok hoş bir dinî husus gelmiş bir engizisyoncu gibi ellerini parmaklarının uçları birbirine değecek biçimde birleştirdi. «Şimdi Sayın Büyükelçi, içinde bulunduğum ikilemi görüyorsunuz. Bu ülkede oturma ve çalışma ayrıcalığı tanıyan bu kadın bir Amerikan yurttaşı. Çok ağır suçlar işledi ve bu suçların cezası uzun yıllar hapis yatmaktır. Ben ülkemde yasayı, düzeni ve adaleti sağlamak için yemin ettim. Benim yerimde olsaydınız siz ne yapardınız?»

Büyükelçi Charles Bewley acı acı gülümsemekten kendini alamadı.

«Ben diplomatlığa başlamadan önce bankçilik yapardım Sayın Başkan. Olayları yarar ve zarar olarak ayırtılamaya alışkınım. Merhamet göstermeniz size hiçbir şeye malolmayacak, bunun yanında bazı yararlar sağlayabilecektir.»

«Ne gibi yararlar Sayın Elçi?»

«Beyaz Saray ile daha iyi ilişkiler. Astlarınızın aşırı davranışlarından bir dereceye kadar daha az sorumlu görüleceksiniz?»

«Sizce buna ihtiyacım mı var?» Devlet Başkanının sesinde bir öfke seziliyordu. «Siz bir banker gibi konuşuyorsunuz. Ben ise bir tarihçi ve bir asker gibi düşünüyorum. Devrimler gül suyuyla yapılmaz!»

«Sébastien Chamfort, Marmontel'e söylemiş bu sözleri: Ben de biraz tarih okurum Sayın Başkan. Yakın tarihimizi de çok iyi bilirim. Sizi saraya götüren at ülkenizdeki Amerikan ve diğer yatırımcılar tarafından eğitilmişti. Dış satımınızın yüzde on beşini John Spada tarafından yönetilen şirketler kapatıyor. Arjantin'deki dolar yatırımının yüzde onu John Spada'nın ellerinden geçiyor. Ve siz onun kızını hapiste tutmak istiyorsunuz, öyle mi?»

«Hayır. Kızını serbest bırakırsam ne elde edeceğimi öğrenmek istiyorum.»

«Öyleyse Spada ile yüzyüze konuşun. Dışarıda bekliyor. Ama önce cebimde af kararıyla ben görüşeyim onunla. Bu tavsiyeme uyun Sayın Başkan.»

Salonda uzun bir sessizlik oldu. Bu sessizliği yalnız şöminenin üstündeki yaldızlı pirinç saatin tıkırtısı bozuyordu. Sonunda Devlet Başkanı garip ve aşırı bir özenle masasının üzerinde duran bir dosyanın çevresine pembe bir kurdela bağladı ve dosyayı Bewley'e fırlattı.

«Hepsi bunun içinde: Protokol, belgeler ve af kararı. Kadını yarın öğle vakti elçiliğinize getirecekler. Onun cın iki saat içinde ülkeden çıkarılmasını istiyorum.»

«Teşekkür ederim Sayın Başkan.» Charles Bewley ayağa kalktı ve ceketini düzeltti. «Beyaz Saray'a ve Amerikan Dışişleri Bakanlığına haber vereceğim. Kararınıza memnun olacaklarına ve size teşekkür edeceklerine eminim. Bayanın kocası Rodolfo Vallenilla hakkında ne karar verildiğini de öğrenebilir miyim?»

Devlet Başkanı büyük bir soğukkanlılıkla, «Hiçbir karar verilmedi, çünkü onun nerede olduğunu hiç kimse bilmiyor,» dedi. «O sizin ima ettiğiniz gibi tutuklanmış. Nerede bulunduğunu ne polis ne de güvenlik kuvvetleri biliyor.»

Bewley bu cevabı sesini çıkartmadan hazmetti. Devlet Başkanı soğuk bir sesle bir de yorum ekledi.

«...Zaten tutuklanmış olsa bile bu bizim iç sorunumuzdur. Amerika Birleşik Devletleri'nin bu soruna müdahale etmesi yakışksız bir davranış olur.»

«Öyleyse Bay Spada'ya kızının serbest bırakılacağını ancak damadının nerede olduğunun bilinmediğini söyleyeceğim.»

«Çok doğru Sayın Elçi. Kızına bir daha Arjantin'e giriş izni verilmeyeceğini de bildireceksiniz. Kendisinden de işlerini yönetmek için buraya mümkün olduğu kadar seyrek gelmesini rica ediyoruz.»

«Özür dilerim Sayın Başkan...»

«Buyrun Sayın Elçi.»

«Bu görüşmenin sonunda Bay Spada ile konuşmayı kabul ettiniz. Ona karşı daha sıcak davranmanızı tavsiye edebilir miyim. Çünkü böyle bir davranış, sonuçta, ülkeniz için daha büyük kazanç sağlayacaktır. Spada çok nüfuzlu bir adamdır.»

«Tavsiyenize teşekkür ederim.» Devlet Başkanı sinirlenmişti. «Bay Spada İspanyolca bilir mi?»

«İspanyolca, Fransızca, İtalyanca, Almanca ve sanırım Rusça bilir.»

«Hayran olunacak bir başarı.»

«O zaten hayran olunacak bir insandır... İzninizle Sayın Başkan.»

«Yine görüşmek umuduyla Sayın Elçi.»

Bewley salondan çıkar çıkmaz Spada'ya kısa bir rapor verdi.

«Teresa'yı yarın serbest bırakıyorlar. Devlet Başkanı Vallenilla'nın nerede olduğu konusunda en ufak bir bilgisi bile bulunmadığını iddia ediyor. Şimdi seninle görüşecek. Tanrı aşkına kendine hakim ol! Ben seni arabada bekleyeceğim.»

Spada hiçbir şey söylemeden başını salladı. Bewley bir an daha tereddüt etti, sonra mermer bir heykel kadar hareketsiz duran Spada'nın yanından ayrıldı. Başkanın odasının kapısını açan muhafız Spada'ya içeriye girmesi için işaret etti. Spada içeriye girerken selam durdu, sonra kapıyı ardından sessizce kapadı.

Makam odasının öbür ucuna kadar uzun bir yol katetmesi gerekeceğini sanmıştı. Ancak Devlet Başkanı ciddi ve üzgün bir evsahibi gibi odanın ortasında kendini bekler buldu. Devlet başkanı onu başıyla selamladıktan sonra özür diledi.

«Size elimi uzatmıyorum Bay Spada. Sizin bu eli sıkırmak istemeyeceğinizden eminim. Ben de sizin yerinizde olsaydım aynı şeyleri hissederdim... Yine de benim varlığıma birkaç dakika katlanabileceğinizi umuyorum.»

John Spada sesini çıkartmadı. Devlet Başkanı ona bir koltuğa oturmasını işaret etti, sonra kendisi ayakta durarak ona tepeden baktı. Sakin bir sesle, «Aklınızdan neler geçtiğini biliyorum Bay Spada,» dedi. «Kızınız hâlâ polisin elinde. Onun güvenliğini tehlikeye atabilecek herhangi bir şey söylemek ya da yapmak istemiyorsunuz. Onun için ben size şu odada aramızda ne geçerse geçsin, kızınızın yarın öğle üzeri serbest bırakılacağına dair söz veriyorum. Onun on iki saat içinde ülkeyi terketmesi gerektiğini Büyükelçinize bildirdim.»

«Uçağım havaalanında hazır bekliyor. Kızım serbest bırakılır bırakılmaz hemen uçağa bineceğiz. Kocasının da ona eşlik edebileceğini umut ediyordum.»

«Bu beni de çok mutlu ederdi Bay Spada. Ne yazık ki birdenbire ortadan kayboluverdi. Doğrusu bu koşullar altında böyle davranması da pek yakışık almıyor.»

«Rodolfo Vallenilla kaçırıldı Sayın Başkan; bunu kanıtlayabilecek tanıklarım var.»

«Öyleyse onlara polise gidip ifade vermelerini söylemelisiniz.»

«Böylece tanıkları da tehlikeye atayım öyle mi? Hayır teşekkür ederim.»

Devlet Başkanının dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme oynadı. «Siz bana çok benziyorsunuz Bay Spada. Güçle ne yararlar sağlandığını ve neler elde edilebildiğini bilirsiniz. Benim emrim altındaki profesyonel sorgucular kızınıza işkence ettiler, ona karşı şiddet kullandılar. İşin başında onun kim olduğunu bilseydim, bunların hiçbirisi olmazdı. Benim de üç kızım var. Kendi adamlarımın eline düşseler ne olurdu, diye düşündüğüm zaman bile korkuyla titriyorum. Ama bu uygun-suz ülkede böyle yöntemler ve böyle adamlar kullanmak zorundayım. Şöyle bir özdeyiş var sanırım: 'Korku bir bahçeyi bir bahçıvandan daha iyi korur.' Kişisel intikam almak isterseniz, size sorumlu olan görevlilerin adlarını ve adreslerini veririm. Hatta bu kişileri, istediğiniz gibi davranabilmeniz için New York'a gönderirim. Ama bunun ne yararı olur? Nasıl siz fabrikalarınızın bahçelerindeki bekçi köpeklerini çok ehlileştikleri ya da çok tembelleştikleri zaman değiştiriyorsanız, ben de onların yerini alacak başka adamlar bulurum. Onun için size daha tatlı bir intikam yolu sunuyorum. Karşınızda alçalıyorum. Bu talihsiz olayın ülkemdeki yatırımlarınıza ne gibi bir etkisi olacağını soruyorum.»

«İşin canı cehenneme! Kızımdan söz edelim. Kızım merhametli davrandığı, bir polis baskını sırasında yaralanan bir adamın yarasından kurşun çıkarttığı için tutuklandı ve işkence gördü.»

«Bu olaya ne kadar üzüldüğümü size biraz önce de söyledim Bay Spada. Şimdi beni daha büyük bir iş ilgilendiriyor: Halkımın ekonomik güvenliği.»

John Spada ifadesiz bir sesle, «İş hayatı orospuluk yapmaya benzer,» dedi. «Taşlardan Sezar'ın kanını temizlerlerken, genelevler hâlâ açıktı. Aynı şekilde siz öldüğünüz zaman da benim yatırımlarım burada olacak. Tabii bunlara el koymak istemezsiniz, ki buna zaten cesaret edemezsiniz.»

«Pekî hükümetime karşı sizin kişisel tutumunuz nedir?»

«Bu aslında yalnızca beni ilgilendiren bir konu ama yine de size söyleyeceğim. Sizin bir hükümetiniz yok. Siz bir diktatörsünüz.»

«Ama siz bundan yine de kâr sağlıyorsunuz Bay Spada... Üstelik ben devlet başkanlığını devraldığım-dan beri kârınız iki katına çıktı.»

«Biliyorum. Ne yapmam gerekiyor? Bir Yudas olduğum için kendimi mi asayım, yoksa bir kasap olduğunuz için sizi mi öldüreyim?»

«Tetiği çekmeden önce ölürsünüz Bay Spada.»

«Öyle mi dersiniz? Çok okur musunuz Sayın Başkan?»

«Şu sıralarda resmi kağıtlar dışında çok az şey okuyabiliyorum.»

«Yazık. Özdeyişlere düşkün gibi gözüküyorsunuz. Cervantes'in şu özdeyişini hatırlatayım size: 'Her domuzun bir Martinmas'ı (*) vardır.' Size iyi günler dilerim efendim.»

Devlet Başkanı soğuk bir tavırla, «İyi günler Bay Spada,» diye cevap verdi. «Umarım kızınızın sağlığı yerindedir.»

Spada o gece anahtarını George Kunz'dan ödünç aldığı dairede savaş konseyini topladı. Korkuluk, Batı aksanıyla konuşan ve çevresini saran sivillerden kuşku duyan, içine kapanık esmer bir adam olan Binbaşı Henson, antika kitap ve baskılarla uğraşan Salvador Gonzalez ve Rodolfo Vallenilla'nın altmışına yakın, ince yapılı, parşömen tenli babası odadaydılar. Spada durumu kısaca ve ayrıntılı biçimde açıkladı.

«Teresa yarın öğlen vakti ABD Elçiliğine teslim edilecek. Ben onunla birlikte hemen New York'a dönece-

(*) Domuzların kızartılarak yendiği bir bayram.

gim. New York'da Teresa'nın sađlıđının dűzelmekte olduđunu gűrűp, bazı iř sorunlarını hallettikten sonra Gűney Amerika Devrimci Cuntasıyla iliřki kurmak ve kendime yeni bir kimlik bulmak için Avrupa'ya gidiyorum. Buraya műmkűn olduđu kadar çabuk dűneceđim.»

Korkuluk, «Dűnmen tahminen ne kadar sűrer?» diye sordu.

«On gűne kadar dűneceđimi sanıyorum. En fazla iki hafta sonra burada olurum. Bu arada Rodo'yu Martin Garcia'dan kurtaracak bir plan hazırlaman için sana gűveniyorum. řimdiye kadar ne gibi ilerlemeler kaydedildi?»

Yařlı Vallenilla, «Bir karargahınız var,» dedi. «Nehrin kıyısında elli dűnűmlűk portakal bahem var. Bir de bűyűk bir ev var ve bu evde oturanlar bana sadıktır. Ev Martin Garcia'nın karřı kıyısına arabayla sadece yirmi dakika uzaklıkta.»

«Hapishanenin planları...» Kűűk antikacı yardım etmeyi arzuluyordu. «Bende kalenin bir planı ve nehir ulařımını gűsteren kısa sűre űnce yapılmıř bir harita var. Nehrin yukarı bűlűműnde hava arařtırmaları yapan kűűk bir řirket var. Havadan fotođraf çekebilecek bir adam bulmaya çalıřıyoruz.»

Korkuluk, «Sancho ile konuştum,» dedi. «řu şarapıda rastladığımız adam. Hapishanenin iinin ve hatırlayabildiği bűtűn stratejik noktaların planlarını çiziyor. Bize hapishane yaşantısını da ayrıntılarıyla anlatacak... Ama Devrimci Cuntadan bir tavsiye mektubu alırsan sanırım bize daha çok yardım eder.»

Yařlı Vallenilla, «Ben araba bulabilirim,» dedi. «İki ciple bira tane de çiftlik kamyonu. Ayrıca av tűfekleri ve tabancalar.»

Spada, «Peki ya yardım edecek adam?» diye sordu.

Çiftçi başını salladı. «Haýır! Adamlarımı tehlikeye atamam.»

Korkuluk, «Demek iř yine Sancho'ya kalıyor,» dedi. «O yeraltı faaliyetleri gűsteren bir űrgűtűn bařı ama Devrimci Cuntanın resmi onayı olmadan adamlarını tehlikeye atmak istemeyecektir. Bir kere bu onayı alabilirsek, Henson bir eđitim programına bařlayabilir.»

«Adamları ne için eğiteceğiz?» Henson ilk defa ko-

nuşuyordu. «Martin Garcia'ya şöyle bir baktım. Oralar-da yaşayan bir kayıkçı beni nehirde gezdirdi. Bir kru-va'zörden bombardımana tutmak dışında buraya hiçbir şekilde saldırılamaz. İçeriye girsek bile dışarıya çıktı-ğımız anda gidebileceğimiz bir yer yok. Martin Garcia insanın bir kere düştü mü, bir daha içinden çıkamaya-cağı bir tuzak. Adamını oradan çıkartmak istiyorsan, hapishane yetkililerini adamı sana teslim etmeye razı etmen gerekiyor.»

Salvador Gonzalez, «Peki bu nasıl yapılabilir?» diye sordu.

«Henüz bilemiyorum. Şimdiye kadar elde ettiğimiz bilgiler çok bölük pörçük. Gerekli istihbaratı toplama-dan herhangi bir harekate girişemeyeceğimizi biliyo-rum. Coğrafi durumu, nöbet saatlerini, hapishane per-soneli hakkındaki ayrıntıları, oradan dışarıyla nasıl irti-bat kurulduğunu öğrenmemiz gerek. Böyle ayrıntılı bil-giler edinmek de haftalar sürebilir.»

Yaşlı Vallenilla, «Oğlum o kadar uzun yaşamaya-bilir,» dedi.

«Harekatı yüzümüze gözümüze bulaştırırsak, çok da-ha fazla insan ölür.»

Korkuluk, «Bir sorun var,» dedi. «Rodolfo Vallenilla bir liberal. Hiçbir zaman Devrimci hareketin üyesi ol-madı. Onu kurtarmak için kendi adamlarını neden teh-likeye atsinlar?»

John Spada, «Avrupa'ya işte bunun için gidiyorum,» dedi. «Devrimci Cunta ile bir pazarlık yapmak istiyorum. Rodo konusunda bize yardım ederlerse, biz de onlara seçecekleri bir adam için yardımcı olacağız.»

«Öyleyse şimdi en az iki kişi söz konusu.» Henson çok inatçı bir adamdı. «Üstelik çifte tehlike göze alaca-ğız. Bir tarafta güvenlik kuvvetleri, öbür tarafta da dev-rimci gruplar var. Doğrusu aralarında kalıp da fındık gibi ezilmek istemem.»

«Size bir şey söylemek istiyorum.» Yaşlı Vallenilla birden gruba hakim oluvermişti. «Oğlumu tanırım. Ken-disinin başka adamların hayatlarını feda ederek kurtarılmasına asla razı olmaz.»

Spada ifadesiz bir sesle, «Ona ihtiyacımız var,» dedi. «Bu ülkedeki diktatörlüğü kanıtlamak için sesini duyur-ması gerek.»

«Karısı, yani sizin kızınız da bir şeyler söyleyebilir.»
«Hiçbir şey söyleyemez!» Spada kesin kararlıydı.
«Bundan sonra yapacağımız, tehlikeye atacağımız hayatlar da kendi hayatlarımızdır. Şimdi ne gibi bilgilere ihtiyacımız olduğunu bir bir belirleyelim ve bunları nereden elde edebileceğimizi saptamaya çalışalım...»

Ertesi gün tam öğlen vakti, Teresa Spada, askeri muhafızların eşliğinde ABD Büyükelçiliğine teslim edildi. Onun, kendisine eşlik eden askerin koluna dayanmayı reddederek, elçilik merdivenlerini topallaya topallaya çıktığını gören John Spada korkunç bir öfke ve çaresizlikle içinden küfretti. Teresa yirmi sekiz yaşındaydı ama siyah saçlarının arasında beyaz teller belirmiş, cildi kavanozdaki bal gibi şeffaf sarı bir renk almıştı. Palermo'daki Madonna Annunziata'nın kızkardeşi olabilirdi. Tıpkı onun gibi; iri gözlerinde hüznü bir ifade, dudaklarının kenarında da acı bir alay vardı. Hiçbir şeyi yok gibi gözükmesine rağmen, bir bastona dayanarak yürüyordu ve John Spada onu göğsüne bastırıldığı zaman acıyla yüzünü buruşturarak, «Bana dikkatli dokun baba,» diye fısıldadı. «Hâlâ canım yanıyor.»

Büyükelçilikte kısa ve neşesiz bir hoşgeldin töreni yapıldı. Öğlen trafiğinin kalabalığında kenti boydan boya geçtiler, havaalanında gerekli işlemler çarçabuk tamamlandı, pistte kendilerini üzerinde Spada amblemi bulunan büyük Boeing'e götürecek olan arabaya bindiler. Uçağın arka bölümü bir ilk yardım servisi haline dönüştürülmüştü ve bir doktorla bir hemşire hazır bekliyorlardı. Teresa zayıf bir sesle itiraz etmeye çalıştı ama Spada kesin kararlıydı.

«New York'a kadar oldukça uzun bir yolumuz var ve yolda tatsız sürprizlerle karşılaşmak istemiyoruz. Doktor Timmins seni muayene edecek ve New York'a vardığımızda neler yapılması gerektiğini söyleyecek. Lütfen şimdi sana özen göstermemize izin ver.»

«Ama söz verdin, önce bana Rodo'dan söz edecektin!»

«Onun yaşadığını ve Martin Garcia'da olduğunu biliyoruz. Rodo'yu oradan çıkarmamızı sağlayacak bir

plan hazırlamak için ekip çalışması yapıyoruz. Ben seni yerleştirir yerleştirmez tekrar buraya döneceğim. Güven bana bambina!»

«Güvenmek zorundayım baba!»

Teresa o an ağlamaya başladı. Yumuşak, şükran gözyaşlarıydı bunlar. Uçak havalanırken başını Spada'nın omzuna dayadı, onun elini tuttu ve kabustan uyanan bir çocuk gibi derin derin içini çekti. Kabusun ne denli korkunç olduğu, bir saat sonra Doktor Timmins raporunu verirken daha da açıklığa kavuştu.

«Ona bir yatıştırıcı verdim John. İki, üç saat kadar uyur.»

«Onu nasıl buldun Doktor?»

«Çocuğunu düşürdüğünü biliyorsun?»

«Evet. Geri kalanını anlat.»

Timmins bir an tereddüt etti sonra aldığı notları tam bir doktor ciddiyetiyle, kuru bir sesle okumaya başladı.

«Büyük bir sarsıntı geçirmiş. Karnının alt bölümü dövülmüş gibi yara bere içinde. Beşinci lomber diskinde hasar var ve siyatik siniri de iltihaplanmış. Bunun için topallıyor. Her iki göğsünde de sigara ya da püro bastırılması sonucunda meydana gelmiş yanık izleri var. Meme uçları dağlanmış. Süt verebilmesi için meme uçlarının ameliyat edilmesi gerekiyor. Çeşitli erkekler tarafından defalarca ırzına geçilmiş ve bu arada bazı aletler de kullanmışlar. Bu yüzden iç dokuları çok zedelenmiş. Kalp atışlarında düzensizlik var. Bu elektrik şoklarının sonucu olabilir. Böbrekleri ve dalağı zedelenmiş. Her iki ciğerinde de lekeler var. Zaten kendisi de su içkencesinden sonra zatürree belirtileri teşhis etmiş.»

«Orospu çocukları! Allahın belası sadist köpekler!... İyileşebilecek mi?»

«Bedensel olarak iyileşebilecek ama bazı hastalıklar nüksedebilir, bundan dolayı uzun bir süre sürekli kontrol altında tutulması gerekecek.»

«Ruhsal durumu nasıl?»

«Akli başında, sakin ve dengeli gözüküyor. Kendisinden çok kocası ve geride bıraktığı tutuklular için kaygılanması iyi bir belirti. Teresa çok cesur bir kadın John. Onunla gurur duymalısın.»

«Bir daha çocuğu olacak mı?»

«Pek sanmıyorum.»

«Kendisi de bunu biliyor mu?»

«O bir doktor. Herhalde kuşkulanyordur.»

«Tanrım! Bir içki içelim mi?»

«Gayet tabii.»

Göğsünde Spada amblemi bulunan güzel hostes içkileri getirdi, Spada'nın gülümseyerek teşekkür etmesini beklediği için bir süre oyalandı sonra hayal kırıklığına uğrayarak uzaklaştı. Spada içkisinden büyük bir yudum aldı sonra bakışlarını bardağına dikti.

Sonunda, «Bana bir iyilik yapar mısın Doktor?» diye sordu.

«Gayet tabii.»

«Notlarını yayınlanabilecek bir biçimde kaleme al. Bunların basına ve bütün tıbbi dergilere dağıtılmasını istiyorum.»

Timmins başını salladı.

«Hastamın onayını almadan böyle bir şey yapmam. Şu anda ise bunu sormanın zamanı olduğunu sanmıyorum.»

«Öyleyse boşver.»

«Başka bir şey daha var John.»

«Söyle.»

«Basını ondan uzak tut. Onun o korkunç günleri yeni baştan yaşaması hiçbir yarar sağlamaz.»

«Bunu ben de düşündüm. Kennedy Havaalanı'nda bir ambulans bizi bekliyor. Teresa'yı doğru senin kliniğe götüreceğiz. Annesi onun yanında kalır.»

«Teresa'nın sana da ihtiyacı olacak John.»

«Kocasına daha çok ihtiyacı var.»

«Rodolfo'nun kurtulma şansı var mı?»

«Kurtulma şansı çok zayıf. Sonunda serbest bırakacaklarını bilmelerine rağmen Teresa'ya bile neler yaptıklarını gördün. Kendilerini ağır biçimde eleştiren kendi vatandaşlarından birine neler yapacaklarını düşün bir de! Bir tımarhanede yaşıyoruz Doktor. Psikopat kasaplar tarafından yönetilen bir akıl hastanesinde!» Bir den koltuğunda yan dönerek doktorun gözlerinin içine baktı. «Teresa hâlâ uyuyor mu?»

«Daha bir süre uyur. Niçin sordun?»

«Onu görmek zorundayım. Ona neler yaptıklarını hatırlamak zorundayım.»

«Lütfen John!»

«Bana göster!»

Timmins omuz silkti, emniyet kemerinin tokasını açtı ve Spada ile birlikte uçağın arka tarafına geçti. Bir el işareti üzerine hemşire, hostesle konuşmak üzere yanlarından ayrılarak ön tarafa gitti. Timmins bir kere daha sordu: «Bunu gerçekten istediğine emin misin?»

«Eminim.»

Timmins yatağın üstündeki örtüleri çekti ve Teresa'nın geceliğini sıyırdı. Spada uzun bir süre kızının çıplak bedenine baktı sonra eğilip yara izlerini öptü ve uyuyan küçük bir çocukmuş gibi Teresa'nın üzerini sıkıca örttü.

«Teşekkür ederim,» dedi. «Artık ne yapmam gerektiğini biliyorum.» Sonra hızla topukları üstünde döndü ve koltuğuna yerleşip bir içki daha istedi.

New York'a gece yarısı vardılar. Teresa kiliniğe yerleştiğinde ise saat sabahın ikisi olmuştu. Teresa'nın başında özel bir hemşire bekliyor, Anna ise bitişik odada kalıyordu. Spada Anna'nın bu kadar sakin, kızına gücünü ve güvenini geri vermeye bu kadar azimli olmasına şaşırmişti. Anna korkunç yorgundu. Gözleri dökemediği gözyaşlarıyla dolu doluydu ama yine de Teresa uykuya dalıncaya kadar sakin, kendinden emin ve her an şefkat dolu bir halde oturdu. Sonra Spada'nın elini tuttu ve onu bitişik odaya götürdü.

Kollarını Spada'nın boynuna dolayıp, dudaklarından öptü ve onu biraz kendinden uzaklaştırarak, «Sen iyi bir adamsın Giovanni,» dedi. «Sana sahip olduğumuz için her ikimiz de çok şanslıyız. Artık eve dönmelisin. Carlos senin için yemek hazırlamıştı.»

«Senin bir şeye ihtiyacın olmaz mı?»

«Ben gayet iyiyim.»

«Çok yakında tekrar gitmem gerekiyor Anna.»

«Anlıyorum. Ben de sana Teresa'yı bana bırak diyecektim. Bu işler artık kadınların bileceği işlerdir. Biraz daha iyileştiği zaman onu eve götürürüm. Sen nereye gideceksin?»

«Nereye gideceğimi bilmemen daha iyi olur Anna. Sana söyleyeceğim yerden başka yerlerde de olabilirim. Teresa'ya söz verdim...»

«Ona Rodo'yu buraya getirmek için söz verdiğini biliyorum. Ama ben senin de geri dönmeni istiyorum. Bunu da sakın unutma amore.»

«Hiç unutmuyum Anna mia?» Hep hatırlayacağım. Ama bir süre istediğim anda gelip istediğim anda gitmekte ve hiçbir soruyla karşılaşmadan, ortaya çıkıp kaybolmakta özgür olmak istiyorum. Yaptığım işler yalnızca kendimi ilgilendirmeli, anlaştık mı?»

«Bana bunları anlatmana gerek yok amore. Senin gözlerine baktığım zaman her şeyi anlıyorum.»

«Beni suçluyor musun?»

«Hayır. Sen bu ailenin başısın. Her zaman bizi korudun. Ne yaparsan yap, ben seni kınanmayacağım. Artık eve git amore. Eve git ve uyu.»

Tekrar birbirlerini kucakladılar; Spada bir an, içinden Anna'nın kendisinden kalmasını istemesini diledi. Ama Anna onu hafifçe kapıya doğru iteledi ve aldığı ilaçların etkisiyle derin bir uykuya dalan Teresa'ya son bir defa bakmaya gitti. Loş koridorlardan ilerleyip serin sabah havasına çıktığında, bedenine bir yabancı yerleşmiş gibi bir duyguya kapıldı. Bu yabancı, öldüreceği saati bekleyen sinsi bir kara şövalyeydi.

Ertesi sabah işe gitmeden önce kliniğe uğradı ve Teresa ilk kez tutuklanmasını ve hâpiste geçirdiği günleri anlattı. Önce Teresa'nın bunları anlatmasını engellemeye çalıştı ama kızı onu dinlemek istemedi.

Korku dolu bir sesle, «Lütfen. baba!» dedi. «Konuşmak zorundayım. Bunu hâpishanedeki diğer kişilerden öğrendim. Bu kişilerden bazıları benden daha kötü şeylere maruz kalmışlar. Hepsi de en sağlıklı şeyin, en çirkin olaylar da dahil olmak üzere her şeyi anlatmak olduğuna inanıyorlar. Anlatmazsa insan kendini o kadar bencil, kirlenmiş ve korkak hissediyor ki, çıldırmak işten değil. İnsanın aklını kaçırmaması için bir insan olduğunu unutmaması gerek. Onun için konuşmama izin ver baba! Bu aynı zamanda bir çeşit itiraf olacak ve buna ihtiyacım var.»

«Dünyada hiç kimse seni yargılamak hakkına sahip değildir bambına.»

«Sadece anlatmama izin ver baba. Rodo için pek çok şeyi tehlikeye atıyorsun; bunların nasıl insanlar olduklarını bilmen gerekiyor.» Sabah vizitesine çıkmış bir doktor kadar bilimsel ve duygusuz bir sesle anlatmaya başladı. «...Klinikte yorucu bir gün geçirdikten sonra eve dönmüştüm. Geceyarısına doğru rahibelerden biri telefon etti ve benden kentlin yoksul bölümlerinde bir adrese gitmemi istedi. Gittim. Beni birkaç kişi karşıladı. Eunlardan bazılarını daha önceden tanıyordum. Genç bir adam polis baskını sırasında bir tabanca kurşunuyla yaralanmıştı. Kurşunu çıkarttım ve adamın güvenilir bir yere taşınabilmesi için yarayı sardım. Sonra eve döndüm. Ertesi gece beni tutukladılar. Gözlerimi bağladılar ve beni sonradan Eğlence Sarayı denildiğini öğrendiğim bir yere götürdüler. Burası gizli güvenlik polisinin kargahıydı. Üç saat bir hücrede bekledim. Sonra beni Pinbaşı Ilario Sanchez O'Higgins adında bir adamın bürosuna götürdüler. Kırkına yakın, çok yakışıklı ve çok kibar bir adamdı. Bir gece önce neler yaptığımı aşağı yukarı bütünü ayrıntılarıyla tekrarladı. Yasaya karşı geldiğimi ama henüz beni resmen suçlamak istemediğini söyledi. Benim kötü bir amaç gütmediğimi, bu işi siyasi bir nedenden ötürü değil iyilik olsun diye yaptığımı biliyordu. Yine de akılsızca davranıp, siyasi ve yasa dışı unsurlarla temas kurmuştum. Bu nedenle de o gece görüştüğüm bütün kişiler hakkında tam bir rapor vermem gerekiyordu. İştenilen bilgileri verir vermez özgürlüğüme kavuşacak ve Buenos Aires'de yaşamıma seçkin bir konuk olarak devam edecektim.

«Ona böyle bir şey yapamayacağımı söyledim. Nedenini sordu. Hipokrat yemini ettiğimi ve bu yeminin bir hastanın tedavisi sırasında öğrendiğim herhangi bir şeyi anlatmamı engellediğini anlattım. Bunu kabul etti. Hatta mesleğe olan sadakatim için bana iltifatta bulundu. Sonra çok ikna edici bir biçimde benimle tartışmaya başladı. Olağan dışı koşullarda, bir toplum için kriz dönemlerinde, bir ülkenin yurttaşları ölüm tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu anda, bu yemini bozmak için bazı nedenler bulunabileceğini söyledi. Aquinas'ın ahlak iki-

l mleri hakkındaki ünlü sözünü de tekrarladı: ‘En fazla sayıda insana en fazla yararı sağlamak.’ Bu i te vicdanıma danışarak karar vermem gerektiğini söyledim. Bunu da kabul etti. Görevini yerine getirirken benim de ona aynı vicdan özgürlüğünü tanıyacağımı umut ediyordu. Gayet tabii böyle olacağını söyledim.

«Bundan sonra söylediklerini kelimesi kelimesine hatırlıyorum: ‘ ok  zg n m sayın bayan ama şimdi sizi cehennemde birkaç saat geçirmeye göndermem gerekecek. Bu cehennemden ne zaman kurtulmak isterseniz beni arayın ve sorularıma cevap verin. Bunu yapınca ya dek sizin için hiçbir umut yoktur...’ Ne demek istediği gayet açıktı.   birliği yapmazsam, beni  şkencecilere verecekti. Bir saat sonra  şkencecilerin ellerindeydim. Yedi gün de orada kaldım... Sonunda onlara bilmek istedikleri her şeyi söyledim. Rodo’ya, dostlarımıza, herkese ve her şeye ihanet ettim.»

John Spada alçak sesle, «Yedi gün bir ömür boyu sayılır,» dedi. «Sava ta, en iyi adamlarımızın bile en fazla kırk sekiz saat dayanabileceklerine inanırdı. Bunun için Rodo’ya ihanet etmiş bile olsan kendini su lamamalısn. Onu bu yüzden g t rm  . olsalar bile, nasıl olsa istedikleri an başka bir neden bulurlardı.»

«Mantığımla düşündüğüm zaman bunun böyle olduğunu ben de biliyorum. Ama duygularım aksini söylüyor. Eğer birbirimize açık olup evlenmeseydik, eğer hamile kalmasaydım, Rodo’nun daha fazla  ansı olurdu...   te böyle bir dehşet yaratıyorlar. Onların elinde a k bile bir silah haline geliyor.»

Birdenbire nöbete yakalanmış gibi tir tir titremeye ba ladı. Yastıklara yaslanıp, gözlerini kapattı. Spada kızının alnı ve avuçlarındaki yapı  yapı  teri sildi. Sonra eğilip onu öptü.

« imdi uyu bambına. Sana Rodo’nu geri vereceğim.»

Fısıldayarak söz verirken bile, bu sözü yerine getirmesinin ne denli g   olacağını biliyordu. Bir  l m belgesi bile Eğlence Sarayı’nın deforme olmuş kurbanlarının birinden daha iyi bir hediye olmaz mıydı?

Daha masasına yerleşmeden Kitty Cowan içeriye girdi ve Max Liebowitz'in aniden uğradığını ve onunla derhal görüşmek istediğini söyledi. Spada birden büyük bir öfkeye kapıldı ve onunla görüşmemeyi düşündü. Ama sonra aklını başına topladı, Max Liebowitz geçerli bir neden olmadan geri çevrilemeyecek kadar önemli ve tehlikeli bir adamdı. Onu bir an önce kabul edip başından savması daha iyi olacaktı.

Liebowitz ufak tefek, açıkgöz, sert ve ters bir adamdı. Sürekli hazımsızlık çeker gibi rahatsız bir hali vardı. Oysa bu sabah gayet sakin, hatta sevimli gözüküyordu. İlk işi özür dilemek oldu.

«Seni rahatsız etmek istemezdim. Ama gazetelerde ckuduklarımdan sonra buraya gelip kızının başına gelenlere çok üzüldüğümü söylemek istedim.»

«Çok teşekkür ederim Max.»

«Duygularını anlıyorum. Pek çok akrabam esir kamplarında öldü. Bu ölümlerden sorumlu olan adamlardan bazıları da, şu anda Güney Amerika'da saygıdeğer yurttaşlar olarak yaşıyorlar.»

«Çok çirkin işler oluyor orada.» Spada, rakibinin bu alışkın olmadığı hali karşısında nasıl davranacağını bilemiyordu.

«Pek çok yerde çirkin şeyler oluyor. Bizim de birbirimize çirkin bir biçimde davranmamamız gerektiğini düşünüyorum.»

«Aklından geçenleri açıkça söyle Max.»

«Söylemek kolay değil. Onun için biraz dolambaçlı konuşmama izin ver, ha?»

«Nasıl istersen.»

«Her neyse!...» Liebowitz cebinden çıkarttığı ipek

mendille gözlüğünün camlarını parlatmaya başladı. «Channing'in oyları cebimde... Bu oylar hissedarlar toplantısında savaşmak hatta belki de savaşı kazanmak için yeterli sayıda. Aslında oydan da fazlası var. Tek adam yönetiminin sonuna dek süremeyeceği yolundaki inancımı pek çok kişi paylaşıyor. Kusura bakma ama sen Fordlar, Mellonlar ya da Rockefellerler gibi bir hanedan değilsin. Şirketin geleceği kuşku yaratıyor. Tehlikeli durumlar doğabilir. Bu nedenle, yönetimin sürekliliği konusunda şimdikinden daha sağlam güvencelere ihtiyacımız var. Bu teminatı elde edebilmek için de savaşmaya hazırız...»

Spada sesini çıkartmadı. Liebowitz'in yüzünde garip, zoraki bir gülümseme belirdi.

«Acaba bir kahve içebilir miyiz? Bu sabah kahvaltı edemedim.»

«Gayet tabii.» Spada düğmeye basıp Kitty Cowan'a seslendi. «Bize biraz kahve ve bisküvi göndertebilir misin?»

Max Liebowitz, «Ben kurabiyeyi tercih ederim,» dedi.

Kitty Cowan'ın sesi odanın içinde yükseldi. «Kurabiyeler de hemen geliyor.»

John Spada, «Bir savaştan söz ediyordun.» dedi.

«Evet. Ama şimdi vazgeçtim. Daha önce bilmediğim şeyler öğrendim. Sovyetler Birliği'ndeki halkımıza yardım etmeye uğraşan bir komisyonda, dostum Feldman ile birlikte çalışıyoruz.. Bana Lev Lermontov vakasıyla bizzat ilgilendiğini söyledi. Bir de San Diego bankasındaki mesele var. Yarım milyonumuz çalınmış. Waxman'a telefon ediyorum ve senin bu parayı çalan adamın ailesine yardım ettiğini öğreniyorum.»

«Ve bunu onaylıyorsun tabii?»

«Hayır onaylamıyorum. Ben bunun aptalca bir iş olduğuna inanıyorum ama bu aptallığı yapan adama da saygı duyuyorum. Ayrıca, bence şu sırada bu adamın zaten derdi başından aşkın durumda.»

«Ne demek istiyorsun Max?»

«Lütfen!» Max Liebowitz bir el hareketiyle onu susturdu. «Mike Santos'u üst kata aldın. Bu da hoşuma gitti. Çunun Conan Eisler kadar iyi olup olmadığını bilmiyorum ama...»

«Daha iyi Max! Çok daha iyi!»

«Olabilir, olabilir. Hiç olmazsa sonucu beklemek istiyorum.»

«Ne kadar bekleyeceksin?»

«Senin istifa ettiğin günden itibaren tam bir yıl bekleyeceğim.»

«Peki ne zaman istifa edeceğimi tahmin ediyorsun?»

Liebowitz cevap vermeye fırsat bulamadan Kitty Cowan içinde kahve ve kurabiyeler bulunan bir tepsiyle içeriye girdi. Tepsiyi masanın üstüne bırakırken, «**Wall Street Journal**'ı gördün mü şef?» diye sordu.

«Henüz görmedim. Hastaneden doğru buraya geldim. Bir şey mi var?»

«Spada şirketi hakkında bir yazı var.»

Max Liebowitz, «Yazı yanımda,» dedi.

Ceketinin cebinden gazeteden kestiği yazıyı çıkarttı ve Spada'nın önüne koydu. Spada okumaya başladı:

...Spada Şirketinin cam kulesinde meşum bir sessizlik var. John Spada aptal yerine konmaktan hiçbir zaman hoşlanmamıştır. Kızına yapılan muameleye ve damadının Buenos Aires'de kuşkulu bir biçimde ortadan kaybolmasına da kin duymadan katlanması beklenemez. Şirketin Spada'dan sonra en üst düzeydeki yönetici Mike Santos, «işlerin eskisi gibi yürüyeceğini» söylüyor ama bu alanda tecrübeli kişiler çok yakında bazı dramatik adımlar atılmasını bekliyorlar. Spada'nın bir strateji uzmanı olarak büyük bir ünü var ve bu yazıyı yazan muhabir olarak ben okuyucularıma hisselerinden gözlerini ayırmamalarını tavsiye ediyorum... haber sütunlarını da gözden kaçırmassınlar.

Spada yazıyı katlayıp Liebowitz'e iade etti. Omuz silkti «Demek haber köpekleri aya karşı ulumaya başladılar. Çok geçmeden bundan bıkarlar.»

Max Liebowitz sakın bir sesle, «Ama bu arada kurtları uyandırabilirler,» dedi. «Daha sağlam güvenceye ihtiyacımız olduğunu söyledim.»

«Bunun için de benim istifa etmem gerekiyor öyle mi?» Spada'nın sesi buz gibiydi.

«Bu şart değil.» Liebowitz bir kurabiyeyi ikiye bölüp kahvesine batırdı. «Sanırım bir anlaşma yapabiliriz.

Gelecek toplantıda Channing'in hisselerini seni desteklemek için kullanırım. Yeniden şirket başkanlığına seçilirsin. Sonra da sadece bir yıl başkanlık yapacağını ve bu sürenin sonunda yerine birinin atanacağını açıklarsın. Yönetim kurulu başkanlığını ise sürdürürsün.»

«Peki yerime kim geçecek?»

«Başarabilirse Mike Santos. Başaramazsa Conan Eisler.»

«Böylece, bir hisse savaşına gerek kalmadan yönetimi devralmış olursun.» John Spada'nın yüzünde, takdir ettiğini belirten bir gülümseme belirdi. «Başımı sana altın bir tabağın içinde sunuyorum ve yere bir damla bile kan damlamıyor. Çok temiz bir iş Max!»

«Ben de aynı fikirdeyim.» Liebowitz peçeteyle ağzını sildi. «Senin üstündeki yük azalır. Şirket için tatsız bir siyasi durum ortadan kalkar. Hissedarlar ihtiyaç duydukları sürekliliğe kavuşmuş olurlar.»

«Bir şey öğrenmek istiyorum Max. Tanrı aşkına ne cevap vermemi bekliyorsun?»

«Sadece bu konuda düşüneneğini söylemeni istiyorum.»

John Spada, «Bundan fazlasını yapacağım,» dedi, «Conan Eisler'i aklından çıkart. Santos'un beş yıllık sözleşmeyle şirketin başkanı olmasını onayla. Maury Feldman'ı yönetim kurulu başkanı olarak kabul et. Sen de yönetim kurulunda başkan yardımcısı ol. Hemen istifa ederim.»

Şaşkınlıktan Liebowitz'in ağzı bir karış açılmıştı.

«Yani..?»

«Yanisi manisi yok. Ne söylediğimi biliyorum Max.»

«Bunun iyi bir fikir olduğundan pek emin değilim.»

«Neden»

«Çok ani olur. Hisse senetleri düşebilir. Piyasayı hazırlamak için daha fazla zamana ihtiyacımız var. Yönetimin en ufak bir aksama bile olmadan devredileceğine herkesi temin etmeliyiz.»

«Ya buna şimdi evet dersin ya da teklifimi reddedersin Max! Ama eğer reddedersen şunu bil ki, sana karşı bu kentte son on yıldır eşine rastlanmamış derecede kanlı bir hisse savaşı vereceğim. Zaten şimdi kendimi böyle bir savaş için tam havasında hissediyorum.»

«Böyle alalecele hareket etmekle ne kazanmayı umut ettiğini anlayamıyorum.»

«Hiçbir şey kazanmayacağım Max...en azından senin anlayabileceğin cinsten bir kazanç sağlamayı amaçlamıyorum... Evet, ne diyorsun?»

«Biraz zamana ihtiyacım var...»

«Sana zaman tanıyamam Max! Ya şimdi kabul edersin ya da bu iş burada kapanır.»

Liebowitz koltuğunda huzursuzlukla kımıldandı. Spada düşmanca bakışlarla hiç sesini çıkartmadan onu seyrediyordu. Sonunda Liebowitz, yenilgiyi kabullendiğini belirten bir hareketle omuz silkti.

«Bu oyunu acımasız oynuyorsun... ama pekala. İşleri nasıl ayarlayacağız?»

«Maury Feldman ile konuşurum. Seninle temasa geçer. Bu arada sakın unutma, dışarıda ağzından bir kelime bile kaçırırsan anlaşma bozulur.»

«Beni tehdit etmene gerek yok.»

«Ben seni tehdit etmiyorum Max. Sadece dostça öğüt veriyorum. İstedğini elde etmiş olmakla yetin. Bana oyun oynamaya kalkma. Eski bir atasözü vardır: Ateşe körükle gitme.»

Max Liebowitz odadan çıkar çıkmaz Spada, Maury Feldman'a telefon etti ve onunla yirmi dakika konuştu.

Öğlen vakti Bavyera'da bulunan Hugo von Kalbach'a telefon açtı. «Sizinle sözünü ettiğimiz iş konusunda herhangi bir gelişme var mı Meister?» diye sordu.

Yaşlı adamın cevabı ihtiyatlıydı. «Prensip olarak böyle bir şey mümkün. Aslında en iyisi arkadaşımınla yüz yüze konuşmanız. Onun da senin gibi balıkçılıktan hoşlandığını göreceksin.»

«Güzel. Birkaç güne kadar Münih'e geleceğim.»

«Bizde kalmanı istiyorum.»

«Çok memnun olurum.»

«Kızın nasıl?»

«İyileşiyor.»

«Ya kocası?»

«Henüz bir temas kuramadık. Bu konuda çalışıyoruz.»

«Başarıya ulaşmanız için dua ediyorum. Lütfen han-

gi uçakla geleceğini telefon ya da telgrafla haber ver. Seni karşılamaları için havaalanına bir araba göndereceğim.»

«Teşekkür ederim Meister. Auf Wiedersehen.»

Bundan sonra Torino'da bir numaraya telefon etti. Telefonu Castagna açtı. Aralarında kısa bir konuşma geçti.

«Kızım ile damadım hakkındaki haberleri duydun mu?»

«Evet.»

«Yardıma ihtiyacım var. Güney Amerika Devrimci Cunta'sının başındaki adamla görüşmek istiyorum. Bildiğim kadarıyla işleri Paris'ten yönetiyor.»

«Onunla ne zaman görüşmek istiyorsun?»

«Mümkün olan en kısa zamanda.»

«Ne için görüşmek istediğini söyleyeyim?»

«Damadım Martin Garcia hapishanesinde.»

«Bu onu fazla ilgilendirmeyecektir.»

«Onun ismini vereceği başka bir tutukluyla da ilgilenmeye hazırım.»

«İşte bu ilgisini çekebilir. Elimden geleni yapacağım.»

«En çabuk ne zaman haber alabilirim?»

«Bana yirmi dört saat süre tanı. Sonra yine bu numaraya telefon et.»

«Teşekkür ederim.»

Telefon ahizesini yerine bırakırken Kitty Cowan içeriye girdi. Masanın tam karşısında durup Spada'yı müzede ki antika bir eşyaymış gibi uzun uzun inceledi ve sonra kararını bildirdi.

«Kimsenin doldurmak istemediği boş bir çukura benziyorsun. Hastaneye telefon ettim. Teresa gayet iyiymiş ve dinleniyormuş. Anna da eve uğramaya karar vermiş. On beş dakika sonra Maury Feldman ve Mike Santos ile yemek yiyeceğiz... Şimdi gözümün içine bak ve bana olanları anlat, tamam mı?»

«Ne anlatayım yavrum? Durum çok zor. Daha da zorlaşacak.»

«Teresa'dan söz etmiyorum. Max Liebowitz ile bu anlaşma da ne demek oluyor? Onunla savaşağımızı sağlıyordum.»

«Artık buna gerek kalmadı. Beş yıllık mukaveleyle

Mike Santos'u başa getireceğiz. Maury de yönetim kurulu başkanı olacak.»

«Demek şirketi Mike yönetecek. Peki ya sen ne yapacaksın? Düşkünler evindeki yaşlılarla bowling mi oynayacaksın? Ve de ben ne olacağım. Yıllar boyu sana süt annelik yaptım ve artık aynı şeyi Mike Santos'a yapamayacak kadar yaşlandım.»

«Otur.» Spada güldü. «Yılan saçlı Medusa'ya benziyorsun.»

«Medusa da kim?»

«Boş ver!»

«Ben çok ciddiym şef. Ömrümün sonuna dek rahatça yaşamamı sağlayacak kadar para kazanmama yardım ettin. Ancak bu parayı birlikte harcamayı istediğim herhangi biri yok. İşimi çok seviyorum ama sen ayrılınca aynı zevki alamam. Onun için benimle açık konuş tamam mı?»

«Senden bir şey gizlemiyorum Kitty. Ancak Teresa ile Rodo'nun başına gelenlerden sonra, birdenbire bugüne kadar bütün yaptıklarım anlamsız gözükmeye başladı. Bak! Arjantin'de askeri yönetim, iktidarı devraldığından beri dünyanın en vahşi dehşet rejimlerinden birini gerçekleştiriyor. On beş bin kişi en ufak bir iz bile bırakmadan ortadan kayboldu, on bin kişi tutuklandı, dört bin kişinin öldüğü biliniyor, her hafta nehirlerde, göllerde ve kumsallarda yeni cesetler bulunuyor. Üstelik yalnız Arjantin'de olmuyor bütün bunlar. Haritaya bir göz attığın zaman, bu dehşet rejimleriyle ciltler doldurabilirsin... Bir bakıma ben de bu ciltlerde yer alıyorum. Euenos Aires'deki Allahın belası diktatör, benimle Teresa için pazarlık etti. Onun için bu sadece bir iş anlaşmasıydı ama ben dünyanın pek çok yerinde benzer durumlarla karşı karşıyayım. Şu anda ise kanunen ve vicdanen hissedarlarımızın çıkarlarını korumakla yükümlü olduğum için elim kolum bağlı durumdayım. Oysa istifa ettiğim anda sadece kendi hayatımdan, kendi paramdan sorumlu olacağım ve bu ikisini canımın istediği gibi harcayabilirim. Daha fazla dayanamam ben. Ayrılıyorum. Eundan böyle ben artık Spada Şirketi değil, Proteus'um... Ölmeden önce, dünyadaki orospu çocuklarıyla bir kereliğine de olsa doğru dürüst savaşıacağım. İstersen ba-

na katılabilirsin ama ben senden bana eşlik etmeni istemeyeceğim çünkü gideceğimiz yer bir savaş meydanıdır. Bu meydanda insanlar vurulup ölür. Bu kişilerin normal insanlarla paylaşamayacakları tehlikeli ve gizli yaşamları olur. Sen bu savaş meydanının ancak çok az bir bölümünü gördün bugüne kadar... Onun için karar vermeyi tamamen sana bırakıyorum. Seni şöyle ya da böyle bir karar vermen için zorlamaya cesaret edemem. Sana neler yapacağımız hakkında bir plan da sunamam çünkü henüz bir plan yapmadım. Şimdilik sadece olaylara tepki göstermiyorum. Bütün bildiğim, artık ayağa kalkıp konuşmak zorunda olduğum. Şöyle diyeceğim: 'Yetti artık. Hangi maske ardına gizlenirse gizlensin şeytanla savaşacağım...'

Gösterdiği şiddet kendini bile şaşırtmıştı. Birden sısıtı. Kitty Cowan gözlerinde garip ve hüzünlü bir şefkat ifadesiyle onu seyrediyordu.

Sonunda alçak sesle sordu: «Bu konuda Anna ne diyor?»

«Ona her şeyi söylemedim. O, meseleyi sadece Teresa ve Rodo meselesi olarak görüyor. Teresa ve Rodo için ne yapmaya karar verirsem, onaylayacak.»

«Peki ya daha sonra?»

«Bilmiyorum. Her şey hapishaneden çıkardığımız zaman Rodo'nun ne durumda olacağına bağlı... tabii çıkartmayı başarabilirsek. Belki de Anna iki sakatla uğraşmak zorunda kalacak.»

«Ve de çok tehlikeli bir yolda yürüyen bir kocayla.»

«Düğün pastasının her zaman bir faturası vardır.»

«Doğru söylüyorsun ama asıl sorun bu faturayı kimin ödeyeceği?... Her neyse bana karşı dürüst davranışın için teşekkür ederim.»

«Sana karşı hiç dürüst davranmadığım oldu mu?»

«Hayır. Şimdi de ben ne yapacağımı anlatayım. İyi-ce alışincaya kadar Mike'ın elini tutacak sonra da ayrılacağın. Yapacağın işte bana da bir yer bulunursa, memnuniyetle kabul ederim.»

«Sana her zaman en iyi yeri ayırıyorum.»

«Teşekkür ederim John. Bu iş hakkında Maury ne düşünüyor?»

«Avukatım olarak durumdan memnun. Artık hisse-

darlara hesap vermek zorunda kalmayacağım. Bu işten tertemiz sıyrılıyorum. Kişisel düzeyde ise benim için kaygılanıyor. Proteus örgütünün henüz bu baskıya dayanamayacak kadar zayıf olduğuna inanıyor. Yine de artık örgütü daha güçlendirmek ve kusursuz hale getirmek için yeterli zamana ve özgürlüğe sahip olacağım.»

«Ya Mike Santos?»

«O henüz bilmiyor. Ona haberi öğlen yemeğinde verir ve başarısının şerefine içeriz.»

«Ben senin başarısına içmeyi tercih ederim.»

Spada sert bir sesle, «Sakin!» dedi. «Bu oyunda özgürce ölmek hakkı dışında kazanılacak bir şey yoktur.»

Keyifsiz bir öğle yemeği yediler. Terfi etmek Mike Santos'u sevindirecek yerde oldukça mutsuz etmişti. Max Liebowitz ile aynı fikirdeydi. Yanlış zaman seçilmişti. Şu anda istifa etmesi, Spada'nın bazı siyasi işlere karıştığını kanıtlardı. Borsada derhal olumsuz bir tepki doğacaktı. Niçin yıllık hissedarlar toplantısına kadar bekleyip değişikliği orada yapmıyorlardı?

Maury Feldman iki peçeteyi Pasiphaê ile Boğa'nın başarısız resimleriyle süslemişti. Şimdi de kahveyi beğenmediği için homurdanıyor ve yemek servisinde derhal reform yapılmasını istiyordu. Devir teslim kararı hakkında ise prensipte Mike Santos ile aynı fikirde olmakla birlikte, şirketin yasa dışı işlerle uğraşan bir başkana sahip olmasının daha büyük tehlikeler getireceğine inanıyordu. Çünkü Spada'nın Arjantin'de girişeceği işler «yasa dışı»ndan başka sözlerle nitelenemezdi. Üstelik dostlar arasında bulunduğu için açık açık söyleyebilirdi, akli başka işlerle meşgul olan John Spada'nın şu anda iş konularında vereceği bir karara, doğrusu kendisi beş kuruş bile yatırmak istemezdi.

Sonunda Santos'u da ikna etti. Maury yönetim kuruluyla ilgili ayrıntıları halleder, Spada basına yapılacak açıklamayı kendisi hazırlar ve Kitty en az altı ay daha kalmayı kabul ederse bu terfi kabullenecekti. Sonunda, basına açıklamayı Spada Avrupa'dayken yapmayı kararlaştırdılar. Böylece Spada'nın şirket üzerindeki kontrolü hem yasal hem de fiziki olarak ortadan kalkmış olacaktı.

Kitty Cowan tatsız bir yorumda bulundu. «Bu iş al-
lehin belası bir hokkabaz hiiesine benziyor. Bir bakıyor-
sun John Spada karşında. Bir bakıyorsun mavi dumanlar
içinde kayboluvermiş! Ama sanırım kan emiciler bu işe
seslerini çıkartmayacaklardır.»

Maury Feldman, «Onlar hiçbir zaman seslerini çı-
kartmazlar,» dedi. «Yoksa ben işten kovulmuş olurdum.
Aslında kurallar biraz hokkabazlık yapmayı gerektirir...
gözleri bağlı tanrıçanın tapınağını kağıttan kaplanlar
korur.»

Mike Santos, «Buna inanmıyorum,» dedi.

«Ben inanıyorum.» John Spada ciddiye. Yasa çöban
asasıyla bir kadının ırzına geçmeye ve işkencecilere devlet
kesesinden para ödemeye izin verdiği zaman, artık sa-
vunmaya geçmenin zamanı gelmiş demektir... Yardım-
ların için teşekkür ederim Mike. Sana da Maury.»

Maury Feldman sırtarak, «Bana teşekkür etme,» de-
di. «Faturayı görene kadar bekle... Paris'te bir Manteg-
na'yı satışa çıkardılar. Yönetim kurulu başkanı olarak,
bunu satın alabilecek kadar paraya sahip olacağımı sa-
rıyorum.»

«Peki ya ben neye sahip olacağım?» Mike Santos
sakalara katılacak kadar rahatlamıştı.

Kitty Cowan, «Tam on dilde ülser,» dedi. «Haydi ba-
kalım bana bir bardak daha şarap ver sayın Başkan.»

İki gün sonra Castagna ile ikinci bir telefon konu-
ması yapan John Spada, uçakla İsviçre'de Basel'e gitti.
Kaçakçılık dilinde Basel'in özel bir adı vardı: Demir Par-
mak. Batıda Fransa, doğuda ise Almanya arasında yer
alan tarafsız bir toprak olan Basel'e o denli çok giriş çı-
kış vardı ki, en titiz ve çalışkan sınır muhafızları bile bu
giriş ve çıkışların hepsini kontrol altında tutamıyordu.

Fransız ya da Almanlardan kaçan birini yardımse-
ver bir mavna kaptanı ya kuzeyde Küçük Basel'e, ya da
güneyde Büyük Basel'e atabilirdi. Stockholm, Roma,
Madrid, İstanbul, Atina ve Manş limanlarından buraya
trenle gelinebiliyordu. Blotzheim'a uçakla gelinip, on iki
kilometre sonra tekrar Fransa'ya dönülebiliyordu. Birine
randevu vermek gerekiyorsa, bu kişiyle Munster'de Eras-

mus'un mezarında buluşup, Kunstmuseum'daki Holbeins arasında gezinip, Peters Platz'daki Üniversite kütüphanesinde binlerce cilt arasında fısıldaşmak mümkündü. İşleri aceleye getirmek istemeyen biri bu kentte temiz paraya, temiz sokaklara ve İsviçre Konfederasyonunun ölümsüzlüğüne inanan kent halkını rahatsız edip korkutacak kadar patavatsız davranmadıkça canının çektiği işi çevirebilirdi.

İşte Güney Amerika Devrimci Cunta'sının sürgündeki lideri olan ve kendini El Tigre (*) adıyla tanıtan adam da, Arjantin hapishanesindeki Rodolfo Vallenilla adındaki tutuklunun kaderini görüşmek üzere John Spada'ya bu kentte randevu vermişti. Saat sekiz buçukta kentin eteklerinde The Golden Stag adını taşıyan küçük bir otelde buluşacaklardı.

El Tigre sekiz buçuğu iki geçe geldi. İtalyan stili bir kostüm giymiş uzun boylu, esmer bir adamdı. Görünüşüne büyük özen gösterdiği belliydi. Elleri manikürlü, ayak-kabıları pırıl pırıl boyalı, ak saçları berberden yeni çıkmıştı. Gülümseyerek İspanyolca, «Bay Spada mı?» dedi. «El Tigre hizmetinizde.»

«Geldiğiniz için teşekkür ederim.»

«Arkadaşınız Castagna çok ikna ediciydi.»

Garson, menüyü getirdikten sonra çekildi. John Spada, «Yemeği ısmarlayalım mı?» diye sordu.

«Balık... bedemli alabalık. Sonra da krema. Tatlı şeylere bayılırım.»

«Ben de aynısını yiyeceğim. Şarap?»

«Sizce bir sakıncası yoksa, Fransız şarabı olsun.»

Spada eliyle işaret ederek garsonu yanına çağırdı ve siparişi verdikten sonra tekrar El Tigre'ye dönerek hemen konuya girdi.

«Size ne istediğimi söyleyeyim.»

«Zaten biliyorum. Rodolfo Vallenilla'yı Martin Garcia Hapishanesinden kaçırmak istiyorsunuz.»

«Bana yardım edecek misiniz?»

«Yalnız Vallenilla için hayır. Vallenilla bizi hiç ilgilendirmiyor. Evet, cesur bir adam, tanınmış bir gazeteci ama hiçbir zaman bizlerden biri olmadı. O bir liberal, bir ahlakçı ve doğru ile yanlış, devletin niteliği,

vatandaşın görevleri hakkında her zaman Thomas Aquinas gibi düşünüyor... Bize göre bütün bunlar beş para etmeyen saçmalıklardır ve onu hapisten çıkartmak için tehlikeyi göze almamıza değmez. Mahşer gününe dek o herkes hakkında doğru ve yanlış diye karar vermeye devam edecektir! Ancak, kaçmasını çok istediğim bir adamımız da Martin Garcia'da bulunuyor. ERP'nin eski bir adamıdır ve kendini davaya adamıştır. Ona göre, dava uğruna yapılan bütün işler doğrudur ve dava dışında her şey değişebilecek, gözden çıkarılabilecek, feda edilebilecek niteliktedir. Bakın, aslında bu adamı kurtarmak için de daha fazla polis hareketini ve daha fazla baskıyı göze alarak büyük bir harekate girişmeye değmez ama sizinkiyle bizimki bir araya gelince, razı oluyoruz. Anlaştık mı?»

«Anlaştık. Adamınızın ismi nedir?»

«Chavez.»

«Pekala, Chavez ile Vallenilla'yı birlikte çıkartacağız.»

«Benim ne gibi bir yardımda bulunmamı istiyorsunuz Bay Spada?»

«Buenos Aires'deki adamlarınıza bir işaret verecek ve onlara, benim güvenilir biri olduğumu, hizmetlerinin ücretini ödeyeceğimi söyleyeceksiniz.»

«Bu basit bir iş. Ama hareketinize katılmaları için onları zorlayamayacağımı bilmelisiniz.»

«Benim zoraki askerlere değil gönüllülere ihtiyacım var.»

«Bizim de paraya ihtiyacımız var Bay Spada.» El Tigre tatlı tatlı gülümsedi. «Banka soygunlarıyla adam kaçırmalar artık eskisi kadar kazanç sağlamıyor.»

«Ne kadar?»

«Gelin biraz hesap yapalım. Diyelim ki Chavez ve Vallenilla birbirini dengeliyor. Damadınız için pazarlık yaparak size hakaret etmek istemem. Yine de bizim yardımımız olmadan hareket edemezsiniz. Daha doğrusu, istediğiniz kadar çabuk ve güvenlik içinde hareket edemezsiniz. Onun için burada, İsviçre'de ödenmek üzere iki yüz bin dolar desek? Bu ücret kaçırdığımız orta tabakadan bir adamın hayatına karşı istediğimiz fidyeden düşük.»

«Yüz bin.»

«Çok az Bay Spada.»

«Öyle mi? Adamınız Chavez hâlâ hapiste. Bildiğim kadarıyla bu, örgütünüzün bu türden ilk işi olacak.»

«Ama yine de bize ihtiyacınız var.»

«Öyleyse başarıya ulaşmamız halinde bir yüz bin daha ikramiye olarak veririm.»

«Anlaştık Bay Spada.»

«Buenos Aires'de kiminle görüşeceğim?»

«Onunla zaten tanışıyorsunuz Bay Spada. Bir şarapçıda karşılaşmışsınız sanırım. Adı Sancho.»

«Onun yardımını bedavaya da sağlayabilirdim.»

«Buna güvenmeyin Bay Spada.» El Tigre birden ciddileşmişti. «Siz tehlikeli bir adamsınız. Yalnız dolaşan bir kurtsunuz ve çok zenginsiniz... adınız da her kıtada biliniyor. Sizi, bize ödediğiniz paranın on katına satmak mümkündür.»

Spada büyük bir rahatlıkla, «Bu kötü bir iş olur,» dedi. «Kısa bir süre önce emekliye ayrıldım ve avukatlarıma kaçırılmam halinde bir kuruş bile fidye ödenmemesi için yazılı talimat verdim.»

El Tigre daha da ciddileşerek, «İçinde yaşadığımız dünyada mantığa güvenmeyin,» dedi. «İlaçlar ve beyin yıkama yöntemleriyle her insan bir kukla haline getirilebilir... Her neyse, işbirliği yaptığımız sürece bizden korkmanız için herhangi bir neden yok.»

«Bana Buenos Aires'de temas kurmam için başka adlar da verebilir misiniz?»

«Hayır.» El Tigre kesin konuşmuştu. «Bütün ilişkiler Sancho'nun aracılığıyla kurulacak. Sizin kimlerle temas edeceğinize de o karar verecek. Ha... bir koşul daha var. Kiralık katil isterseniz, kendi adamınızı getirirsiniz. Biz parti açısından gerek gördüğümüz kişileri ortadan kaldırırız özel işlere bakmayız.»

«Birini tavsiye edebilir misiniz?»

El Tigre bir süre bu soruyu düşündü sonra omuz silkti.

«Kısa bir süre önce kullandığımız biri var. Alman. Baader-Meinhof üyelerinden. Amsterdam'da yaşıyor. Geçimini ressamlık ve kiralık katillik yaparak sağlıyor. Yakın plan çalışmalarda, yani kalabalık sokaklarda ve otobüs gibi yerlerde çok iyi olduğunu söylediler. Asıl adı Gebhardt Semmler.»

«Onunla nasıl temas kurabilirim?»

«Amsterdam'da bu numaraya telefon edin.» El Tigre telefon numarasını kağıt peçetenin kenarına yazdı. «Bir kasa Tiger Beer (*) satın almak isteyip istemediğini sorun. Benim tarafımdan geldiğinizi anlayacaktır.»

«Ne ücret alır?»

«On bin dolar. Sakın bir kuruş bile fazla vermeyin yoksa bizim piyasayı bozarsınız.»

Spada güldü ve tatsız bir şaka yaptı.

«Ben de bütün devrimcilerin idealist olduklarını düşünürdüm.»

El Tigre sinirlenmeden, «İdealistiz,» dedi. «Ama güneş çok geç doğuyor. Para ise insanı sürgünde biraz rahatlatıyor. Şimdi paramızı nasıl ödeyeceğinizi söyleyin...»

Kesin anlaşmayı yaptıktan sonra El Tigre'nin konuyla ilgisi birdenbire kayboldu. Çabuk çabuk yedi ve daha fazla oyalanmadan çıkıp gitti. Spada elinde bir brandi kadehiyle bir süre daha tek başına oturdu ve restoran-daki gülünç, ufak tefek olayları seyretti. Bu yepyeni bir duyguuydu. Birdenbire bütün olaylardan uzak, kayıtsız bir seyirci olmuştu. Adeta başka bir boyuttan gelmiş gibiydi. Bütün değer kavramları ve yargıları çarpıklaşmıştı. Asıl kimliği kaybolmuştu. Artık kapitalist toplumun temel direklerinden John Spada değil, yeraltı dünyasının uluslararası sokaklarında gezinen Spadaccino nero, kara şövalyeydi.

Eski kentin loş sokaklarından otele dönerken, garıp, yersiz bir neşe hissetti. Çocukluğundan beri ilk kez tam anlamıyla özgürdü. Yabancı bir ortamda yüzen isim-siz bir parça gibiydi. Soyunup yatmaya hazırlanırken Amsterdam'a telefon edip kiralık katil Gebhardt Semmler ile konuşmak için önüne geçilmesi zor bir istek duydu.

Ahizeyi kaldırdı sonra durakladı. Ne diyecekti? Kendini nasıl tanıtacaktı. Gerçekten bir kiralık katil tutması gerekiyor muydu? Sonunda merakına yenildi. Yatağın kanarına oturdu ve numarayı çevirdi. Telefon iki kere çaldı sonra bir erkek sesi, «Ja, bitte?» dedi.

Spada Almanca cevap verdi. «Bir kasa Tiger Beer ile ilgilenebileceğinizi söylediler.»

«Evet!... Nereden arıyorsunuz?»

(*) Tiger Beer: «Tiger» marka bira

«Hollanda dışından. İlgileniyor musunuz?»

«Olabilir ama birkaç günlük bir işim var.»

«Konuyu görüşmek için Amsterdam'a gelebilirim.»

«Adınız ne demiştiniz?»

«Adımı söylemedim ama bira Tiger Beer.»

«Evet, pekala... Söylediğim gibi birkaç günlüğüne bir yere gitmem gerekiyor. Tekrar telefon etseniz -bir dakika takvime bakayım- evet, ayın on yedisinde bu saatlerde tekrar telefon edin. Nasıl buluşacağımızı konuşuruz.»

«Ararım.»

«Ücreti biliyor musunuz?»

«On artı masraflar.»

«Mal nerede?»

«Bunu bulduğumuz zaman söylerim.»

«Tamam. **Wiedersehen.**»

«**Wiedersehen!**»

John Spada telefonu kapattı ve avuçlarındaki teri sildi. Birden kahkahalarla gülmeye başladı. Her şey ne kadar basitti. Bir barda içki söyler gibi ölüm ısmarlatabiliyordunuz. Sadece gerekli cesarete ve paraya sahip olmak gerekiyordu. Ayrıca -birden aklına yeni bir fikir gelmişti- artık Münih'te pazarlık edebileceği bir kozu vardı.

Münih'te pasaport kontrol kulübesinin önünden ayrılırken, uzun boylu gençten bir adam yanına yaklaştı.

«Bay John Spada?»

Spada şaşırarak döndü. «Evet?»

Uzun boylu adam gülümseyip elini uzattı. «Deskau... Kurt Deskau. Meister Hugo von Kalbach'ın arkadaşıyım. Sizi arabamla Tegernsee'ye götüreceğim.»

«Çok teşekkür ederim.»

«Eşyanız var mı?»

«Bir valizim var.»

«Lütfen hangisi olduğunu gösterir misiniz?»

Nasıl olup da, bir şoförün gümrüğe kadar girmesine izin verildiğini sormak Spada'nın dilinin ucuna kadar geldi ama kendini tuttu. Deskau, yürüyen şeridin üstünde Spada'nın işaret ettiği valizi aldı ve birlikte gümrükten çıktılar. Araba taksilerin ön tarafına, yasak böl-

göye park edilmişti. Arabanın yanında polis üniformalı bir adam duruyordu. Onları görünce selam durdu, valizi aldı ve arabanın bagajına yerleştirdi. Deskau Spada'ya ön tarafa oturmasını işaret ettikten sonra direksiyona geçti. Spada şaşkındı.

«Bu bir polis arabası mı?»

«Müfettiş Deskau hizmetinizde.»

«Bana onur verdiniz Müfettiş.»

«Ben bu bölgede teröre karşı hareketleri yönetiyorum. Meister Hugo'yu sürekli koruyoruz. Meister Hugo'nun güvenliğinden ben sorumluyum, burada kaldığınız sürece sizin güvenliğinizden de ben sorumlu olacağım.» Cebinden portföyünü çıkarttı ve içinden çektiği bir kartviziti Spada'ya uzattı. Kartvizitin arka tarafına kurşun kalemle Proteus sembolü çizilmişti. «Sizi başka nedenlerden ötürü de merak ediyor ve sizinle tanışmayı istiyordum.»

John Spada, «Sizi tanıdığımıza memnun oldum Müfettiş,» dedi.

«Meister Hugo aile sorunlarınızdan söz etti ve yeni kimlik belgelerine ihtiyacınız olduğunu söyledi. Niçin bir Alman kimliği istediğinizi merak ediyorum.»

«Bir kere bu dili iyi konuşurum. İkincisi, sizin de bildiğiniz gibi Güney Amerika'da pek çok Alman var. İşte bu, iki nedenden ötürü daha kolay rol yapabilirim.»

«Tabii kimlik belgesi gerçek ve kaynağından soruşturulduğunda kanıtlanabilecek nitelikte olursa.»

«Öyle.»

«Zorluk da bundan doğuyor. Yine de bu, üstesinden gelinemeyecek bir zorluk değil. Tabii, karşılığında sizin de bazı hizmetlerde bulunduğunuz söylenirse...»

Spada, Deskau'nun söylemekten kaçındığı sözleri söyledi. «Ortak çıkar alanlarında mı?»

«Çok doğru.»

«Bu konuda düşüneneğim. Hugo'ya yönelik tehdit ne dereceye kadar ciddi?»

«Son derece ciddi Bay Spada. Şehir gerillalarının tekniği her geçen gün biraz daha gelişiyor. Meister Hugo gibi bazı kişiler, normal kurbanlar gibi değiller. Bu kişilerin değerleri istismar edilebilir. Bu kişiler, kaçırılmaları ya da katledilmeleri dramatik bir etki yapacak birer sembol. Siz de bu kişiler gibisiniz... zaten ülkemde

kenek olduğunuz sürece sizinle ilgilenmemin bir başka nedeni de bu.»

Spada dalgın dalgın, «Acaba gerçekten ben de onlar gibi miyim?» dedi. «Kızım la damadım başka türlü bir terörün kurbanı oldular. İktidarda kalabilmek için insan haklarını hiçe sayan hükümetlerle kurumların terörünün.»

«Demek şimdi madalyonun iki yüzünü de görebiliyorsunuz! Savaş sonrası özgürlüğümüz ve zenginliğimiz Spontileri, kendi kendine ortaya çıkan radikalleri yarattı. Bunların, var olan düzeni iyi ve kötü yanlarıyla yok etmekten başka amaçları yok. İyi örgütlenmişler, iyi silahlanmışlar, iyi mali destek görüyorlar ve bazıları iyi eğitim yapmış. Ancak kendilerini mantıksız bir teröre adanmışlar. Sonunda...»

Spada, «Sonunda iç düzen bozuluyor,» dedi. «Sonra profesyoneller kendilerine özgü terörle yeniden yönetimi ele alıyorlar. İnsanın içi buz kesiyor düşününce.»

Kurt Deskau karamsarlıkla, «Bazı adamlarımı Schwabing'e saldırdım,» dedi. «Öğrenciler ne diyorlarmış, biliyor musunuz? Sıra Von Kalbach'daysa çok yazık ama adam zaten yakında ölecek... adı da listedeki önemli kişiler arasında.»

«Tanrım. İğrenç bir şey bu.»

«Geiseltasteig'de ise Arjantin'de başınızdan geçenler kadar iğrenç şeyler duyacaksınız: 'Dachau'yu tekrar açıp şu orospu çocuklarına gerçek disiplinin ne olduğunu gösterelim.' Polis olarak benim sorunum her iki görüşü de anlayabilmem. İşte bunun için Meister Hugo'nun grubunuza katılmam için yaptığı teklifi ilgiyle karşıladım. Herhalde iki yolun bir ortası bulunabilir. Belki Proteus insanı bu orta yola götürür... Buraya gelmeden Basel'e uğradığınızı biliyorum. İlginç bir kenttir.»

«Gezecek fazla vaktim olmadı. Dün gece biriyle buluştum. Sabah kalkar kalkmaz da kentten ayrıldım. Bir şey sormak istiyorum. Hiç Gebhardt Semmler diye birinden söz edildiğini duydunuz mu?»

Deskau'nun siyah gözlerinde bir merak ışığı yandı.

«Bu adam la mı buluştunuz?»

«Hayır. Sadece buluşmada onun adından söz edildi.»

«Ne vesileyle?»

«Bir Meuchelmörder -kiralık katil- olarak.»

«Onu nerede bulabileceğimi öğrenmek için çok şeyler verirdim.»

«Örneğin bir pasaport da verir miydiniz?» Spada'nın yüzünde alaylı bir gülümseme belirdi.

«Özel bir pasaport verirdim Bay Spada. Ajanlarımızın kullandıkları pasaportlardan. Bu pasaportu taşıyan kişinin gerçek kimliği, sadece pasaportu veren görevli tarafından bilinir... tabii görevli istediği zaman da pasaportu geri alabilir. İlginizi çekti mi?»

«Hem de çok.»

«Semmler'i kullanmayı siz mi teklif ettiniz?»

«Hayır. Böyle birine ihtiyaç duyarsam yararlanmam için o bana teklif edildi.»

«Garip dostlarınız var Bay Spada.»

«Siz benim yerimde olsaydınız ne yapardınız Müfettiş?»

«Yine de bir dostun öğüdüne kulak verin Bay Spada. Şeytanla çorba içmek için insanın kaşığı çok uzun olmalıdır.»

Meister Hugo von Kalbach'ın evi Tegernsee kıyısında idi. Geleneksel Bavyera tipinde iki katlı bir köşk olan ev, kıyadaki binaların eskilerinden sayılırdı. Kıyıya kadar uzanan bir bahçesi, ufak ahşap bir dalgakıranı vardı ve iskelede bir motor duruyordu. Ev ağaçların arkasında güçlükle gözüküyordu. Pencerelelerin içleri çiçeklerle doluydu.

Meister Hugo konuklarını kapıda karşıladı. Spada'yı kucaklayarak hoşgeldin, dedi, sonra iki adamı hemen çalışma odasına götürdü. Bu arada hiç durmadan yüksek sesle konuşuyordu.

«Hoşgeldiniz dostlarım! Hoşgeldiniz! Yolculuğun rahat geçti mi John? Güçlü ve sağlıklı gözüküyorsun. Güzel! Şimdi hatırlamaya çalışayım bakayım: Buz ve suyla burbon içiyordun... Harika! Fräulein Helga doğru bilemeyeceğimi söyledi ama hatırladım işte! Şerefe sevgili John. Şerefe Kurt. Hepimiz için daha mutlu bir gelecek şerefine içiyoruz.»

Şerefe içtikten sonra yaşlı adam heyecanla, «Siz ikiniz aranızda konuştunuz mu?» diye sordu. «Anlaştınız mı?»

Kurt Deskau, «Sanırım anlaşıcağız,» dedi.

John Spada, «Önce prensipte anlaşalım,» dedi. «Ben size istediğiniz adamı, siz de bana pasaportu vereceksiniz, tamam mı?»

«Tamam.»

«Ancak bu işi nasıl yapacağız. Buenos Aires'deki hareketi tehlikeye atamam.»

«Harekat neden tehlikeye düşecek?»

«Size verdiğim bilgiyi yanlış yerde kullanırsanız hareket tehlikeye düşebilir.»

«Ben size güvendim Bay Spada. Hatta Meister Hugc'nun ısrarı üzerine Proteus grubuna da katıldım.»

«Bağışlayın.» Spada derhal özür dilemişti. «Ben bunu kastetmedim... Dün gece El Tigre adında bir adamla görüştüm. Güney Amerika Devrimci Cunta'sının Avrupa hareketlerini yönetiyor. Büyük bir para karşılığında beni Arjantin'deki adamlarına tavsiye etmeyi kabul etti. Vallenilla'yı hapisten çıkartabilmek için bu adamların yardımına ihtiyacım var. Bir kiralık katile ihtiyaç duymam halinde yararlanmam için Semmler'in adını verdi. Daha sonra Semmler'e telefon ettim. Dört gün sonra, ayın on yedisinde onu tekrar telefonla arayacağım.»

«Niçin Bay Spada. Yanılmıyorsam onu kullanmayı düşünmediğinizi söylemişsiniz.»

«Sadece meraklanmıştım. Böyle anlaşmaların nasıl yapıldığını öğrenmek istiyordum.»

«Sanırım bir hata yaptınız Bay Spada.» Deskau'nun sesi soğuktu. «Hem ciddi bir hata! Şimdi sizinle El Tigre ve Semmler arasında doğrudan bir bağlantı var.»

«Biliyorum. Bunun için şimdi bu hatayı nasıl tamir edip, benim hareketimi bu işten nasıl soyutlayabileceğimizi tartışacağız.»

«Bu mümkün olmayabilir Bay Spada.»

«Mümkün olmayan bir şey yoktur.» Hugo von Kalbach aceleyle söze karıştı ve bardaklarını tekrar doldurdu. «Bizler zeki adamlarız. Ortak bir çıkarımız var. Biraz sabırlı olalım. Haydi içelim dostlarım! Kartalın bile uçmak için iki kanada ihtiyacı vardır... üstelik yarına ölmüş olabiliriz; belki de kızlar tabutlarımızın üstüne kapanıp ağlarlar.»

Bunun üzerine odadaki gergin hava yumuşadı. Des-

kau omuz silkerek biraz daha neşeli bir sesle konuşmayı başardı: «Özür dilerim Bay Spada. Sizin bu oyunda henüz yeni olduğunuzu unutuyorum.»

«Öğreniyorum.» Spada kadehini Deskau'nun şerefine kaldırdı. «Semmler Amsterdam'da. Geçimini ressamlık yaparak sağlıyor. Bende Semmler'in telefon numarası var. Birkaç günlüğüne bir yere gideceğini söyledi.»

Deskau bu yeni bilgileri sindirdikten sonra, «Bu herhalde yeni bir iş demektir,» dedi. «Biraz soruşturup neler bulabileceğime bir bakacağım... Şansımız yardım ederse onu iş üstünde yakalayabiliriz. Bu olmazsa, sizin için randevuya gitmek daha iyi olacaktır.»

«Gördünüz mü!» Yaşlı adam neşe içinde ve son derece mutluydu. «Şimdi beyinlerinizi kullanıyorsunuz işte. Artık yemek yiyelim, yoksa Fräulein Helga hayatımı cehenneme çevirir.»

Yemek boyunca Hugo von Kalbach, dediği dedik sekreterinin sözünden dışarıya çıkamayan yaşlı bilimadamı rolünü büyük bir başarıyla oynadı. Sık sık kızaran ak saçlı Fräulein Helga ise bu oyuna bayılıyordu. Von Kalbach'ın zaafı ve unutkanlıkları hakkında bir iki küçük öykü anlattı. Zararlı şeyler yediği, parasını olur olmaz şeylere harcadığı, zor bir yazıyla uğraşırken öfke nöbetlerine tutulduğu için onu biraz azarladı. Her şey çok tatlı ve dokunaklıydı... elli bir yaşında bir bakireyle, çocukluğa özgü o kaprisli masumiyetini hâlâ kaybetmemiş yaşlı bir bilimadamı arasında geç tomurcuklanan bir aşk.

Saat tam iki buçukta Hugo, Nobel ödülünü alması nedeniyle Adenauer tarafından hediye edilen altın saatine baktı ve öğleden sonra uykusuna yatacağını bildirdi. Deskau ile Spada rahatlarına bakıp, başbaşa görüşmeliydiler. İsterlerse gölde motorla da gezebilirlerdi. Ah evet, yarın için bir sürprizi vardı. Münih operasında iki yer ayırtmıştı. Operanın yeni ilahesi Minna Gottmer'i **Rosenkavalier**'de dinleyeceklerdi.

Spada kendini tuzağa düşmüş gibi hissetti. Eğlence havasında değildi. Müfettiş Deskau kaşlarını çattı. Gerekli güvenlik önlemlerini almak zorundaydı; bunun için böyle şeylerin ona daha önceden haber verilmesi gerekliydi. Yer ayırtalı ne kadar olmuştu? Operaya neyle gi-

deceklerdi? Fräulein Helga, Deskau'ya gitmeden önce neler yapacaklarını bir liste halinde daktiloyla yazıp vereceğine söz verdi. Hugo sinirlendi, özgürlüğü bu kadar kısıtlandığı için homurdandı. Hapiste olsa, ancak bu kadar olurdu! Helga anaç bir tavuk gibi gıdaklayarak onu odadan çıkarttı.

Kurt Deskau gülerek, «Peri masalı gibi değil mi?» dedi. «Şimdi Bay Spada, bakalım sizinle işleri nasıl düzeltere sokacağız?»

Dalgakırana doğru yürüdüler, motora bindiler ve gölün ortasına kadar açıldılar. Burada motorun yanından geçen diğer motorların dalgasıyla hafif hafif sallanırken konuşmaya başladılar. Deskau başına geçirdiği Hugo'nun eski hasır şapkasını kaşlarına kadar indirmiş, eline de bir olta almıştı. Spada önce bu çocukça uğraşından biraz sıkıldı ama sonra kendini Deskau'nun filezofça bir kayıtsızlık gibi gözüken havasına uydurdu.

«Ben yasa adamıyım Bay Spada. Yasanın yetersiz olduğunu biliyorum ama yasayı ben yozlaştırırsam, kendi rahvımı hazırlamış olurum.»

John Spada, «Ben yasa dışıyım,» dedi. «Çünkü aileme karşı yasa bir adaletsizlik aracı olduğunu kanıtladı.»

«Size biraz Gebhardt Semmler'den söz edeyim.» Deskau oltayı birkaç kere çekip bıraktı. «Onun bir katil olduğunu biliyorum ama elimde kanıt yok. Almanya'da onu çeşitli Baader-Meinhof eylemlerine katılmak suçundan tutuklayabilirim ama onun Hollanda'dan buraya iadesini sağlamak başka bir mesele. Hollandalıların da başında bir sürü dert var. Onu tutuklamak ve Almanya'ya iade etmek için karar çıkartmadan önce çok sağlam kanıtlar göstermemizi isteyeceklerdir. Semmler'i yargılamaları demek, yeni tedhiş eylemlerini davet etmeleri demektir.»

«Demek ipler haydutların elinde.»

«Siz de Buenos Aires'de böyle olması için çalışmayacak mısınız dostum?»

Spada «Mat oldum,» dedi. «Neyse sizinle bir anlaşma yapalım. Siz bana pasaportu verin, ben de Gebhardt Semmler'i buraya getirmeyi üzerime alayım.»

«Onu canlı istiyorum.»

John Spada, «Elimden geleni yapacağım,» dedi. «Ama daha fazlası için söz veremem.

Deskau birdenbire, «İnsan neler hissediyor?» diye sordu.

«Anlayamadım?»

«İnsan adam öldürdüğü zaman neler hissediyor?»

«Bir adamı yirmi yıl hapis yatmak üzere Stammheim hapishanesine soktuğunuz zaman sizin hissettiklerinizden farklı bir şey hissetmiyor Müfettiş. Ne hissedildiğini anlamak için bir insanın bunu bizzat tecrübe etmesi gerekir.» Almanca bir cümle kullandı: **‘auf Erfahrung gegründet.’** Sonra devam etti. «Kaçınılmaz koşullar zincirinin kaçınılmaz sonu. Ahlaki bir yargıda bulunmak mümkün değildir. Böyle bir şey yapmaya kalkarsa insan çıldırabilir... Anlaştık mı?»

«Yarın sabah saat on birde büromda olun. Pasaport için üç fotoğrafla, bir bankada hesap açmak için beş bin mark getirin; çünkü bir çek defteriyle kredi kartlarına da ihtiyacınız olacak. Ama bir noktayı unutmayın: Pasaportu veren görevli benim. Sizin yol açacağınız en ufak olaydan bile ben sorumlu tutulacağım. Böyle zor bir durumda kalmak da hiç hoşuma gitmez.»

Spada sırtarak, «Sizin başınızı belaya sokmamaya çalışırım,» dedi. «Pasaportsuz bir adam yaşayan ölü demektir.»

Spada, Münih’deki ikinci gününü oradan oraya koşturarak geçirdi. Fotoğraf çekti. Gerekli olan fotoğrafları ve parayı Kurt Deskau’ya götürdü. Opera için ucuz ama durumu idare edebilecek bir kostüm satın aldı. Bir silah mağazasında bir tabanca seçmek ve bu tabancayı uçağa bindiği zaman yanında götürebilmek için gerekli yasal işlemleri tamamlaması bir saat sürdü. Tegernsee’ye dönerken trafik sıkışıklığına yakalandı.

Sonunda eve vardığında saat beşe geliyordu ve Fräulein Helga’nın büyük bir telaş içinde olduğunu gördü. Geç kalmıştı. Bir an önce hazırlanıp giyinmesi gerekiyordu. Yarım saat sonra araba gelecekti. Tanrı aşkına biraz çabuk davranamaz mıydı? Spada gerçekten çabuk davrandı ve neyse ki satın aldığı kostüm de üzerinde fena durmamıştı. Meister Hugo önemli yerlere giderken kıyafete çok önem verirdi. Yakası bir yanda,

paçası bir yanda gezen bilimadamlarına tahammülü yoktu. Bilimadamlarının bilime olduğu kadar çevresindeki-
lere de saygı göstermeleri gerektiğini söylerdi.

Spada hazırlandığında telaştan soluk soluğa kalmıştı. Tam işini bitirdiği sırada Meister Hugo merdivenlerden indi. Frak giymiş, eline beyaz eldivenler geçirmiş, omzuna şık bir pardesü almıştı ve elinde altın saplı bır baston taşıyordu. Helga yaşlı adamın kıyafetini baştan aşağıya kontrol etti, kravatını düzeltti omzundaki hayali bir toz zerresini silkeledi ve sonra onun halk içine çıkmaya hazır olduğunu bildirdi. Meister Hugo babacan bir tavırla Helga'nın yanağını okşadı ve bir prens gibi kurula kurula dışarıya çıktı. John Spada hemen peşinden yürüyordu.

Kapının önünde iki otomobil bekliyordu. Bunlardan biri Meister Hugo'nun kiraladığı limuzin, değeriye kendilerine refakat edecek olan dedektifler için bir polis arabasıydı. Bu da Von Kalbach'ın hayatına yönelik tehditlerin, Von Kalbach tarafından her ne kadar önemsenmese de, polis tarafından son derece ciddiye alındığını gösteriyordu. Yol boyunca Hugo karnavala giden bir çocuk kadar heyecanlıydı.

«Bu gece dünyanın çirkinliklerini unutup, kendimizi müziğe vereceğiz dostum. Peri masallarından fırlamışa benzeyen kadınları seyredeceğiz. Yeni bir yetenekten, üstün bir müzik dinleyeceğiz. Antrakta ahududulu dondurma yiyip, geçmişin tatlı anlarını hatırlayacağız.»

«Haftalardan beri duyduğum en güzel haber bu?» Spada, Meister Hugo'nun neşeli havasına uyabilmek için elinden geleni yapıyordu. «**Rosenkavalier**'i ilk kez Schwarzkopf San Fransisko'da Marschallin'i söylediği zaman görmüştüm.»

«Ben de dostum, 1911 yılında Dresden'de annemin ilk gala için giyinişini dünmüş gibi hatırlıyorum. Annem gördüğüm bütün Marschallin'lerden daha güzeldi. Yazık, yıllar çok çabuk geçiyor...!»

Spada onun bir şeyler daha söylemesini bekledi ama Meister Hugo arkasına yaslanıp gözlerini kapadı ve ıslıkla, «**Mein schöner Schatz, Will Sie sich traurig machen...**»i çalmaya başladı. Spada elinde olmadan için için güldü. Dev gibi bilgisine rağmen, yaşlı adamın yine de

saçma sapan gösterişlerden hoşlanan çocuksu bir yanı vardı ve bu da onu daha cana yakın yapıyordu.

Maximilianstrasse'ye saptılar. Hotel Vier Jahreszeiten'in karşısına geldiklerinde Hugo şoföre durmasını söyledi. Yarım saat erken gelmişlerdi. Başgarsonla yeniek konusunda konuşmak istiyordu. Buradan operaya yürüyerek gidebilirlerdi. Şoför arabayı bir yerlere parkederdi. Dedekliflere gelince, onlar da gidip Hofbrauhaus'da birer bira içsinlerdi. Herhalde otelle opera binası arasındaki iki yüz metrelik mesafede insanın başına bir şey gelmezdi. Dedektifler hiç olmazsa biraz saygılı davransınlar ve epeyce arkadan izleyip, bu yürüyüş keyfini bozmasınlar.

John Spada tekrar gülümsedi. Meister bütün bunları önceden planlamıştı. Walterspiel'e gösterişle girecek, başgarsonla oturacakları masa ve şarap konusunda herkesin önünde ve uzun uzun tartışacak, sonra erkeklerin selamlarına, kadınların gülümsemelerine karşılık verip, bu büyük bilimadamının gerçek karakterini bilemeyecek kadar genç ve tecrübesiz olan öğrencilerinin büsbütün merakını uyandırarak caddede yürüyecekti.

Hazırladığı oyunu da büyük bir başarıyla sahneye koydu. Başgarson yaranmak için elinden geleni yaptı, telaş içinde bir sürü not aldı, diğer garsonları oraya buraya koşturdu. Kapıcı teftiş edilen bir cavuş gibi saygıyla selam durdu. Amerikalı bir turist grubu, o kapıdan çıkarken yol açmak için kenara çekildi, sonra gruptaki kadınlar Meister Hugo'nun ardından heyecanla fısıldaştılar.

Kaldırımında ağır ağır ilerlerken daha başka fısıldaşmalar, başka selam veren kişiler de oldu. Meister Hugo, kösedeki bir mağazadaki Dresden'e hayranlığını belirtmek için duraklıyor, bir modern sanat galerisindeki taş basması resimleri eleştiriyor, sanat galerisinin hemen yanındaki bir antikacıda bir sanat şahaserini eliyle işaret ediyordu. Opera binasının bilet gişesindeki fotoğrafları inceleyen, bas bariton, tenor ve çok şişman olan kontralto hakkında biraz açık saçık bir fıkra anlatırken, çevrelerinde küçük bir meraklı grubu oluşmuştu. Meister Hugo bastonuyla işaret ettiği heykellerin tarihini ve anlamını John Spada'ya anlatırken, merdivenlerdeki dedikodu meraklıları onları seyrediyordu.

Konferansı sona erince, yaramaz bir çocuk gibi sin-si sinsi güldü ve elini Spada'nın koluna koyarak, «Onları eğlendirdik şimdi de biraz kendimiz eğlenelim.» dedi.

Operaya gelenlerin biriktiği merdivenlerin tepesine vardıkları anda birden şık giyimli genç bir adam, kalın sütunlardan birinin arkasından çıktı ve hızla onlara çarp-tı. Sonra özür dilemek ister gibi döndü. Spada şampanya patlatılır gibi iki boğuk ses duydu. Ne olduğunu anladığı anda Meister Hugo taşların üstünde yatıyordu. Meister Hugo'nun gömleğindeki kan lekesi her geçen an biraz daha yayılıyordu ve genç adam paniğe kapılan kalabalığın arasına karışarak, ortadan kaybolmuştu.

Kurt Deskau öfkeden çıldırmak üzereydi ama yine de görevini bir robot gibi hiç aksatmadan yerine getirdi. Cinayetten beş dakika sonra Opera binasının basamak-larının tepesinde durmuş ilk hareketleri yönetiyor, gör-gü tanıklarını bir araya topluyor, çevrenin kordon altına alınmasını, caddelerde arama yapılmasını emrediyor-du. Bu işleri hallettikten sonra Spada'yı arabasıyla önce hastaneye, Meister Hugo'nun öldüğünü öğrenince de karakola götürdü. John Spada'yı bir masaya oturttu, önüne sabıkalıların fotoğraflarıyla dolu üç albüm verdi ve sert bir sesle emretti: «Orospu çocuğu bunlardan biridir. Onu bulunca bana haber verirsin... ve sakın unut-ma katil kıyafet değiştirmiş bir kadın da olabilir!»

«Erkek olduğundan eminim!»

«Benimle tartışma! Fotoğrafını bul! Yapılacak bir sürü işim var.»

Fotoğrafların altında sabıkalıların isimleri belirtil-memiş, sadece bazı numaralar yazılmıştı. Spada ikinci albümün yarısına geldiğinde, bir öğrenci grubunun Frankfurt'daki bir gösteri sırasında çekilmiş fotoğrafını gördü. Öğrencilerden birinin başı kırmızı kalemle daire içine alınmıştı. Daire içindeki baş, grup resminin hemen yanında büyütülerek tekrar albüme yapıştırılmıştı. Büyütülmüş fotoğraf biraz grenliydi ama yüz gene de gayet açık bir şekilde seçiliyordu.

«İşte bu! Hemen hemen eminim.»

Deskau telefonu açıp emretti:

«Acele Fischer'i buraya gönderin!»

Birkaç dakika sonra polis ressamı elinde bir bloknotla içeriye girdi. Deskau fotoğrafı işaret etti.

«Şu fotoğraf! Sakallarını traş et, saçını düzelt, beyaz kravat tak, şık beyaz bir ceket giydir.» Ressam bir masaya oturup, çalışmaya başladı.

Spada bezgin bir tavırla, «Siz bir şeyler elde edebildiniz mi?» diye sordu.

«Her zamanki karışıklık. Herkes başka şeyler anlatıyor, başka tarihler veriyor. Elinde bir kasap bıçağı taşıyan üç metre boyunda sakallı bir cüce arıyoruz!»

«Hugo'nun operaya gideceğini nereden öğrenmiş olabilirler?»

«Bu önemli değil. Meister Hugo tam yirmi yıldır operada hep aynı koltukta oturur ve her mevsim operanın açılış gecesine giderdi. Operaya girerken başaramasalardı, mutlaka çıkarken vururlardı. Ama doğrusu o da senin için gösteri yapmaya kalkışarak, onların işini kolaylaştırdı.»

«Aman Tanrım!»

«Başka bir şey daha var: Hugo Tegernsee'deki bir yerden hep aynı arabayı kiralardı. Zaten onların da sizin bu gece bindiğiniz tek bir büyük arabaları vardır. Biri telefon etmiş ve bu arabayı kiralamak istediğini söylemiş. Sürekli müşterilerinden birinin arabayı daha önceden kiraladığını bildirmişler.»

«Hiçbir ayrıntıyı ihmal etmemişler.»

«Her seferinde biraz daha kusursuz davranıyorlar.»

Ressam son çizgileri de ekledikten sonra bloknotu masanın üzerinden Spada'ya doğru uzattı. Deskau onu gözünü ayırmadan seyrediyordu. Spada hemen başını salladı.

«Evet o.»

«Yemin eder misin?» Deskau onu uyarmak ister gibi sertçe sormuştu. «Onu yirmi yıl yatmak üzere Stammheim'e gönderecek kadar emin misin?»

Spada tereddüt etti. «Şey, bu kadar emin olduğumu söyleyemem.»

Deskau ressamı, «Bana isim listesini getir,» dedi.

Ressam telaşla odadan çıktı ve üç dakika sonra elinde kahverengi bir dosyayla döndü.

Deskau dosyayı birkaç dakika inceledikten sonra ressama döndü. «Teşekkür ederim, şimdilik bu kadar. Bizi yalnız bırak.» Ressam bloknotunu alıp, odadan çıktı.

Deskau alçak sesle, «Şimdi yalnız kaldık,» dedi. «Bir kere daha soruyorum. Adam bu mu?»

«Evet.»

Deskau kartı Spada'ya uzattı. Kartın üstündeki isim Gebhardt Semmler'di. Spada beyninden vurulmuş gibi bu isme bakakaldı. Sonra aklına gelen yeni bir düşünceyle büsbütün dehşete kapıldı. Bembeyaz bir yüzle Deskau'ya döndü:

«Opera binasının önünde basın benim de resmimi çekti.»

Kurt Deskau asık bir yüzle, «Biliyorum,» dedi.

«Semmler'i tutuklarsan, ben de işe karışacağım. El Tigre onun kimliğini benim tespit ettiğimi öğrenecek ve Arjantin'deki bütün planlar bozulacak. Vallenilla'ya yaklaşamayacağım bile.»

«Tabii eğer katilin kimliğinin saptandığını duyursak.»

«Duyurmasanız bile ben yine de sizin bir numaralı görgü tanığınızım. Adımın kayıtlara geçmesini önleyemezsiniz.»

«Biraz oyalanabiliriz... ama çok uzun bir süre değil.»

«Ne kadar oyalanabilirsiniz?»

«Hollanda polisinden Semmler'i tutuklayıp, Almanya'ya iade etmelerini isteyinceye kadar.»

«Bu kadarı yetmez. Buenos Aires'deki adamlarım tuzakta sayılır. El Tigre işaret verdiği anda onları öldürürler.»

Deskau sesini çıkartmadı. Masasının gözünü açtı ve iki zarf çıkartıp Spada'ya uzattı.

«Erwin Hengst adına çıkartılmış pasaportun, Alman şoför ehliyeti, çek defteri, kredi kartları, Deutsche Bank'daki hesap numarası. Yeni biyografin. Frankfurt am Main'de çalışan bir mühendissin. Ayrıntıları titizlikle ezberle... Yarın 14.35'de Amsterdam'a bir KLM uçağı var. Bu uçağı yetiş.»

«Peki Amsterdam'da nasıl davranacağıma kendim mi karar vereceğim?»

«Kesinlikle.» Deskau artık bu konuyu kapatmıştı.

«Şimdi bu geceki olaylar hakkında ifadeni alması için bir stenograf çağıracağım. Gitmeden önce ifadeni imzalayacaksın. İfadeni bir yere gömüp ortadan yok etmem, onun için Münih'de bulunuş nedenlerin hakkında söyleyeceklerine çok dikkat et ve katilin tanımı hakkında somut bir şey söyleme.»

«Teşekkürler Kurt.»

«Bana teşekkür etme!» Deskau kendine zorlukla hakim oluyordu. «Büyük bir Alman öldü. Onu öldüren orospu çocuğunu çivilemek için senin benden daha fazla şansın olduğuna inanıyorum.»

«Onu ne şekilde ele geçirmemi istersin?»

Deskau sahte bir kayıtsızlıkla, «Kuş senin,» dedi. «Sadece iş bittiği zaman bana bir telefon et. Haydi artık şu ifade işini de bitirelim. Sonra seni Tegernsee'ye bir polis arabasıyla göndereceğim. Haberi Fräulein Helga'ya vermek için sen seçildin.»

Tegernsee'ye vardığında, haberin kendisinden hızlı ulaştığını gördü. Helga ve kahya televizyon haberlerini seyretmişlerdi. Köylerde olduğu gibi komşular koşa koşa gelmişti. Tanrıya şükür ev ölünün yakınlarıyla birlikte sabaha kadar oturmaya gelen, haykıran ya da çevredekileri yatıştırmaya çalışan kişilerle dolup taşıyordu.

Helga koşarak Spada'yı karşıladı, başını omzuna gömüp ağladı ve korkunç gecenin bütün ayrıntılarını anlatmasını istedi. Kendine kalsa, hemen oradan kaçacaktı ama kurtuluş yoktu. Aslında faciayı yeni baştan yaşamamanın hepsi üzerinde iyileştirici bir etkisi vardı. Böylelikle, aksi halde hepsini zehirleyebilecek olan dehşetten arınmış oluyorlardı.

Yine de Spada konuşurken, söylediği her kelimenin kendisini dinleyicilerinden biraz daha uzaklaştırdığını farketti. Dinleyiciler ona düşman değillerdi ama onu faciaya neden olan kişi olarak görüyorlardı. O buraya gelmeseydi, belki de Hugo von Kalbach yaşıyor olacaktı; bunun için...ama hayır! Tutumlarının mantıkla hiçbir ilgisi yoktu. Sadece bu uğursuz yabancının gölgesinden, ilkel, içgüdüsel bir davranışla geri kaçmak istiyorlardı. Bu nedenle ilk fırsatta izin istedi. Fräulein Helga'yı yavaşlıktan öptü ve içinde Meister Hugo'nun son eserinin

kopyaları bulunan karton kutuyu da yanına alarak yatak odasına çekildi.

Bu eseri, New York'ta okuyacağına söz vermişti ama Teresa'nın tutuklandığı haberi ona başka her şeyi unutturmuştu. En azından bilimadamının anısına saygı göstermek için esere şöyle bir bakmalıydı. Ama aynı anda bunun boşuna bir çaba olacağını da farkettili. Hugo von Kalbach ölmüş, seyrini belirlemeye çalıştığı şiddet salgınının bir kurbanı olmuştu. Son doktoru da ortadan kaldırdıktan sonra, salgın hastalık, artık seyrine hiçbir engelle karşılaşmadan devam edecekti; kent çapulculara ve mezar soyguncularına kalacaktı. Feci bir günün sonunda, iç karartan bir düşünceydi bu. Yazıların bulunduğu karton kutunun kapağını bile açmadı. On dakika sonra derin bir uykuya dalmış, rüya görüyordu.

Amsterdam'da Leidesplein üzerinde küçük ve sigara dumanıyla dolu bir barda Meister Hugo von Kalbach'ı öldüren adam cin ve bira içerek, kendisiyle bir kasa Tiger Beer işini görüşmek isteyen adamı bekliyordu. Eski müşteriler tarafından tavsiye edilen iş iyiye benziyordu... adamın da ücreti yüksek bulmadığı belliydi. Paraya ihtiyacı vardı. Bu son işi, kendi yoldaşları için yaptığından sadece masraflarını ödemişlerdi. Örgüt dışı çalışmalar daha çok para getiriyor ve değişik işler olduğundan daha az tehlikeli oluyordu.

Gebhardt Semmler adından fazla söz edilmesinden hoşlanmazdı. Fena bir ressam sayılmadığı için yasal bir geçim kaynağı da bulmayı başarmıştı: Galerilerdeki resimleri kopye ediyor, eserlerini gece eğlence yerlerinde kış turistlerine satıyordu. Polis onun için bir sorun değildi. Adı Hollanda'daki diğer Baader-Meinhof gruplarının listesinde yoktu. Von Kalbach'ın katilinin Münih polisi tarafından yayınlanan temsili resmi, gülünecek kadar gerçekten uzaktı. Onu tek rahatsız eden yalnızlık, yersizlik, yurtsuzluk duygusuydu. Silah arkadaşlarının kendisini hâlâ sevdiklerinden ve saygı duyduklarından emin olmak istiyordu. Yeni bir iş kabullenmesi için bu da iyi bir nedendi. Kendine güvenini sürdürebilmesi için bu işe ihtiyacı vardı.

Diğer yoldaşlardan bazılarının, Amsterdam çevresine yerleşmiş olduklarını biliyordu ama bu konudaki talimat kesindi: «Onlardan uzak dur. Onların durumları özel ve hassastır.» Söz konusu grubun elinde iki SAM füzesi vardı ve bunları yerleştirmek için Schiphol Havaalanı yakınlarında uygun bir yer aradıklarını da biliyordu.

Gebhardt Semmler yine de onları fazla kıskanmıyordu. Yalnız çalışmayı, hedefi için tek başına bir taktik belirlemeyi tercih ederdi. Düşüncelere dalmış halde ikinci bardak cinini yudumlarken, lekeli bir trençkot giymiş, güneş gözlüğü takmış, iki günlük sakallı bir adam oturduğu sıraya ilişti ve Almanca olarak kibarca sordu: «Buraya oturmamın bir sakıncası var mı?»

«Rahatınıza bakın.»

Ziyaretçi, garson kıza rom ve sıcak su ısmarladı. Sonra sohbet edermiş gibi, «Çoğunlukla Tiger Beer içirim ama dışarısı soğuk,» dedi.

«Konuşun ama sesinizi fazla yükseltmeden.»

Spada cebinden katlanmış bir gazete çıkarttı ve masanın üstüne açtı. Gazetenin manşeti Schiphol Havaalanı yakınındaki apartman dairesinde dört teröristin yakalandığını ve bir roket rampası da dahil olmak üzere, bir sürü silah ele geçirildiğini haber veriyordu. Spada gazeteyi tekrar katlayarak cebine sokuşturdu.

«Sabahın erken saatlerinde oldu. Yani yoldaşlar sabahdan beri sorguya çekiliyorlar. Sanırım yakında bütün bildiklerini söylerler. Bence şimdi Hollanda'dan uzaklaşmanın tam zamanıdır.»

«Benim için farketmez. Benim hakkımda hiç ama hiç kimse bir şey kanıtlayamaz!

«Bu ikimiz için de daha iyi.»

«Nereye gitmemi istiyorsun?»

«İsviçre'ye.»

«İş nedir?»

«Hugo von Kalbach işinin bir benzeri: Kalabalık yerde bir adam. Daha kimse ne olduğunu anlayamadan, ortadan kayboluvoreceksin.»

«Hugo von Kalbach işini de nereden biliyorsun?»

Spada omuz silkip, alaylı alaylı güldü.

«Hakkında tahkikat yaptık oğlum. Herhalde torba içinde duman satın alacağımızı sanmıyorsun değil mi?»

«Seni daha önce bir yerde gördüm mü?»

«Sanmıyorum.»

Semmler bir an düşündü sonra birden, «Kaç para?» dedi.

«On bin dolar.»

«Nasıl ödenecek?»

«Beş bini peşin, beş bini iş bittiği zaman.»

«Parayı kim ödüyor?»

Spada portföyünden üzerinde Proteus sembolü olan bir kartvizit çıkardı ve Semmler'e uzattı.

«Bunu portföyüne koy. İş bittiği zaman Paris'te sana vereceğim bir adrese gidecek ve kartı gösterip, paranın geri kalan kısmını alacaksın... Şimdi; kabul ediyor musun, etmiyor musun?»

«Önce paranın yüzünü görmek isterim.»

«Bu mezbelelikte mi? Herhalde şaka ediyorsun. Sokakta daha yirmi adım atmadan bizi nallarlar. Otelime gelersen...»

Semmler, «Benim eve gideriz.» dedi. «Buradan sadece bir blok ötede, kanalın üzerinde.»

«Güzel! Haydi artık buradan voltamızı alalım.»

Spada hesabı ödedi ve dondurucu soğuğa çıkıp, çamurlu sokakta yürümeye başladılar. Spada sakın bir sesle, «Von Kalbach içinde ne tip bir silah kullanmıştın?» diye sordu.

«Bir Walther PK. Neden sordun?»

«Silah hâlâ sende mi?»

«Tabii. Hep bu silahı taşıyım.»

Spada sertçe, «Değiştir!» dedi. «İki işte de aynı silahın kullanılmasını istemiyoruz. Böyle dikkatsizlikler insanın boynuna ilmeği geçiriverir.»

«Değiştirmek için bütün kenti dolaşıp, kendime yeni bir silah aramam lazım. Bu da tehlikeli bir iş olur.»

«Luger kullanabilir misin?»

«Gayet tabii.»

«Evine vardığımızda silahlarımızı değiştiririz.»

Semmler kararlı bir tavırla, «Önce parayı görelim.» dedi. «Bu apartman. Üçüncü katta oturuyorum.»

Sahanlıkta Spada ayaklarını dikkatle paspasa sil-di, lastiklerini çıkarttı ve kapının yanına koydu. Semmler bir kahkaha attı.

«Tanrı aşkına! Bu kadar titiz davranmana gerek yok. İçeri gir.»

Daire, yarısı atölyeye dönüştürülmüş, tek bir odadan oluşuyordu. Her yer darmadağın ve pislik içindeydi. Spada odanın perişanlığını yüzünü buruşturarak inceledi.

«Amam Tanrım! Pek iyi bir hayat yaşadığın söylenemez.»

«Bu beni ilgilendirir. Şimdi paranın rengini görelim.»

Spada eldivenli elini göğüs cebine daldırdı ve iki zarf çıkarttı. Zarflardan birini Semmler'e uzattı.

«Say.»

Semmler parayı dikkatle saydıktan sonra para destesini avcuna çarptı.

«Güzel! Şimdi işi anlat.»

Spada ikinci zarfı da uzattı.

«Hepsi burada yazılı. Oku ezberle ve yok et. Sen okurken, şu senin Walther'ini bir görelim.»

Genç adam tereddüt etti. Spada kendi tabancasını cebinden çıkartıp masanın üstüne, paraların yanına bıraktı. Semmler ucuna susturucu takılı Walther'i uzattı.

«Dikkat et silah doludur.»

Spada eldivenli eline aldı, emniyet mandalını açtı ve parmağını tetiğe yerleştirerek, pencereye doğru nişan aldı.

Semmler zarfı yırtarak açtı. Başını kaldırdı ve «Ucunda susturucu olduğu zaman biraz sola doğru atar,» dedi. «Ama yakın çalışmada farketmez.»

Spada, «Bunu söylemen iyi oldu,» dedi ve Semmler'i vurdu.

Kağıtları ve parayı topladı, kendi tabancasını cebine soktu, sonra Walther'i ölü adamın eline tutuşturdu. Bir şeye basmamaya çalışarak, daireden çıktı ve kapıyı ardından sessizce çekti. Acelesi yoktu. Sadece bundan sonraki randevusuna gitmeden traş olması gerekiyordu. İlk karanlık köşede tabancayı kanala fırlattı ve ıslık çalarak yürümeye devam etti.

Proteus örgütünün listesinde Jan Pieter Maartens, «Ringa» adıyla kayıtlıydı. İri yarı, kırmızı yüzlü bir adamdı ve iyi yemeklerle güzel kadınlara olan tutkusu, kişisel serveti ve koleksiyonunu yaptığı Hollanda ressamlarının tablolarına tutkusu kadar güçlüydü. Eski bir alışkanlıkla, «gemici» olduğunu söylerdi ve gemileri Karakas'tan Callao, Bandung'dan Botany Körfezine kadar hemen her liman arasında gidip gelirdi. Spada şirketiyle uzun vadeli anlaşmaları, John Spada ile de uzun bir geçmişe dayanan yakın bir dostluğu vardı.

Spada, Gebhardt Semmler'i öldürdükten yarım saat sonra Maartens'in çalışma odasında, elinde burbon bardağıyla bir koltuğa rahatça yerleşmişti. Konuşmalarını bir Rembrandt tablosundaki kasabalılar dışında dinleyen yoktu.

Maartens o her zamanki dobra konuşmasıyla, «Pe-rişan gözüküyorsun arkadaş», dedi. «Kendini neden bu kadar harabediyorsun?»

«Münih'de adamlarımızdan biri öldürüldü. Hugo von Kalbach.»

«Gazetelerde okudum. Çok yazık. Bizden biri olduğunu bilmiyordum.»

«Benim de çok yakın arkadaşımды.»

«Peki niçin Amsterdam'a geldin?»

«Biraz önce onu öldüren adamı vurdum.»

«Ya!» Maartens fazla şaşırmamıştı. «Yardıma ihtiyacın var mı?»

«Bu konuda yok. Temiz bir iş oldu. Üstelik, polis bu işe memnun bile olacaktır. Ama başka bir sorun var. Kızımın ve damadımın başına gelenleri biliyor musun?»

«Evet. Nasıl yardım edebilirim?»

«Rodolfo Vallenilla'yı Arjantin'deki hapishaneden kaçırmaya çalışıyorum. Eğer bu işi başarabilirsem -ki bu eğer konusunda epeyce kuşkuluyum- onu Arjantin'den çıkartmam gerekecek. Vallenilla herhalde hastadır. Bu da işi daha güçleştirecek.»

«Demek bir gemiye ihtiyacın var.»

«Daha da fazlasına Jan. Gemi limanda bizi beklemeli ve biz bindiğimiz anda demir almaya hazır olmalı.»

«Pekala...!» Maartens pürosundan derin bir nefes çekerek bir an düşündü. «Gemi havuzda değil, limanda olmalı. Yoksa liman polisi ve gümrük görevlileriyle karşılaşmak zorunda kalırsınız.»

«Yardım edebilir misin?»

«Düşünüyorum. Freya var. Şu anda Karakas'da her zamanki yükünü bekliyor. Freya'yı Buenos Aires'e gönderebiliriz. Eski bir teknedir ama bize hâlâ kazanç sağlıyor.»

«Gemiği bir süre Buenos Aires'de tutabilir misin?»

«Gayet tabii! Makinelerin bir yerini bozarız. Böylece liman yetkilileri de fazla soru sormazlar.»

«Geminin süvarisi nasıl bir adam?»

«Genç bir adam. Freya onun süvari olarak yönettiği ilk gemi oluyor.» Maartens kendi kendine güldü. «Biz çeliğe iyi su veririz... Evet, Freya olabilir.»

«Hızlı bir gemi midir?»

«Yok canım! On iki deniz mili hızla gitti mi, her yeri titremeye başlar. Ama bu önemli değil. Birkaç saat iyice istim verdin mi, emniyete ulaştınız demektir.»

«Pekala Freya olsun. Oradaki acenteniz kim?»

«Guzman Kardeşler. Ama bence onları işe karıştırmamak daha iyi olur. Onlara sadece süvari için bir mesaj bırak. Süvariye senin bir mesaj bırakacağını söylerim.»

«Mesajı Erwin Hengst adıyla imzalayacağım.»

«Dur not alayım.» Maartens bu ismi telefon defterinin bir köşesine yazdı.

«Biraz paradan çıkacaksın Jan. İş bittikten sonra seninle hesaplaşırız.»

«Proteus işlerinden para almam.» Maartens kızmıştı. «Süvariyle tayfalara biraz para dağıtırsın, hepsi bu kadar.»

«Sen çok iyi bir dostsun Jan?»

«Bir içki daha iç... New York gazetelerinde başkanlıktan istifa ettiğini okudum.»

«Doğru.»

«Bir öğüt vermemi ister misin?»

«Öğüt veren sen olduktan sonra gayet tabii.»

«Bu işi hallettikten sonra biraz keyfine bak. İğrenç bir dünyada yaşıyoruz. Proteus'un ömrü bile bu dünyayı düzeltmeye yetmez.»

«Peki ne yapalım dostum? Bu dünyayı iğrenç kişilere terk mi edelim?»

«İçtiklerimizi bitirelim. Seninle dışarıda bir yemek yiyelim.»

«Ağızma bir lokma bile koyacak halim yok.»

Jan Pieter Maartens son derece kararlı bir tavırla, «Yiyeceksin!» dedi. «İçeceksin de. Üstelik bir çift güzel kadına karşı kibar davranacaksın. Yarın da...»

«Yarın Buenos Aires'e hareket edeceğim. Beni mutlaka uçağa yetiştir!»

Uçak havalandırırken birdenbire kendini dayanılmaz derece yalnız hissetti. İçi boşalmış gibiydi. Onu normal

yaşantısına bağlayan son bağlar da kopmuştu. Yepyeni bir adı olan yepyeni bir adamdı. Kimliği Münih'deki bir polisin iyi niyetine bağlıydı. Amsterdam'da bir adam öldürmüştü; ve bundan ötürü en ufak bir pişmanlık bile duymuyordu ama sadece bunu yapması bile onu sıradan insanlardan ayırıyordu. Bu, eşsiz, kimseyle paylaşılama-yacak nitelikte ve insana hiçbir zevk vermeyen bir tecrü-beydi.

Buenos Aires'de de her zaman tedirgin ve herkesten kaçarak bir canı gibi yaşayacaktı. Yabancı bir dil konuşa-cak, hayali bir kişinin rolünü harfi harfine oynayacak ve yapacağı en ufak hatanın bile işkence ve ölüm anlamına geldiğini bilecekti. Ne içindi bütün bunlar? Onu perişan eden gerçek sorun da buydu: Ne için? Anatoly Kolchak' ın Lev Lermontov hakkında kendisine söylediklerini ha-tırladı. «Teklifiniz aptalca bir şey gibi gözüküyor... Son derece dayanıksız ve değersiz bir mal satın almak isti-yorsunuz; hasta bir insan vücudu...» Şimdi yine bu beş para etmez malı ele geçirip, ömrünün sonuna dek se-vip bağlı kalması için kızına armağan etmek amacıyla kendi hayatını tehlikeye atıyordu. Bu armağanın ne denli önemsiz olduğunu kendisi kanıtlamıştı. Soğukkanlılıkla bir adam öldürüp, üstünden birkaç saat geçmeden Jan Pieter Maartens ile eğlenmeye gitmişti.

Bir an beyni çatlayacak, aklını oynatacak gibi oldu. Sonra o bildik pratik John Spada yeniden kontrolü ele aldı. İnsan geriye dönüş yapamazdı; her zaman daha ileriye gitmek zorundaydı. Rüyaları bırak harekete geç. Kategorileri değiştirme; yoksa mantık saçmalık halini alır.

Bunun üzerine **da capo**'ya, kendi kendine soru sorma oyununa başladı. Adın? Erwin Hengst. Uyruğun? Batı Alman. Yaşın? 55. Nerede doğdun? Frankfurt am Main. Mesleğin? Mühendis. Ne mühendisi? Maden. Arjantin'e geliş nedenin? Turistik. Arjantin'deki adresin? Plaza Ho-tel, Buenos Aires. Konuştuğun diller? Almanca, İspan-yolca, İtalyanca. Arkadaşlarıyla yalnız kaldığı zamanlar dışında bir kelime bile İngilizce konuşmamalıydı. Hak-kında nereden soruşturma yapabiliriz? Derhal Alman Başkonsolosluğuna gidip kaydını yaptırtmalıydı. Spada şirketiyle yapacağı her türlü teması da gizlilik içinde Herman Vigo vasıtasıyla yürütmeliydi. Özel işleri için

Kunz'un dairesini kullanabilirdi. Para? Deklare edeceği 20 bin markı vardı. Geri kalan parayı Herman Vigo sağlayacaktı. Alışkanlıkların? Burbon içmeyi bırakıp, şarap, bira ya da İskoç viskisi içmeliydi. Alman gazeteleri okumalı, birkaç Almanca roman ve Arjantin ile ilgili Almanca bir turizm kitabı satın almalıydı. Babanın adı? Franz Erwin Hengst. Babanın mesleği? Öğretmen. Annenin genç kızlık adı? Ludmilla Dürer...

Bu çalışma ve ikram edilen kokteyl, onun, ilk durak olan Zürih'e kadar zamanın nasıl geçtiğini anlamadan varmasını sağladı. Zürih'ten sonra gece karanlığında Monrovia'ya, oradan da Rio'ya uçarlarken, bir şeyler yiyip içti ve uykusunda konuşmaya başlayacağı korkusuyla huzursuz bir uyku uyudu. Rio Havaalanı'nın transit salonunda traş oldu, iç çamaşırlarını, gömleğini değiştirdi ve kendini Montevideo ve Buenos Aires'e kadar son dört saatlik yolculuğa hazırladı.

Göçmen masasındaki boş bakışlı görevli, pasaportunu inceleyip büyük bir özenle ismini istenmeyen kişiler listesinde ararken sadece bir an sınırları gerildi. Sonunda görevli pasaportu kapatıp, ona geri verdi. John Spada, yeni adıyla Erwin Hengst iki adım daha attı ve ölüm arenasına çıktı.

Korkuluk, «Bir planımız var,» dedi.

Binbaşı Henson, «Ben beğenmedim,» diye söze karıştı.

Sancho, «Ama sen de daha iyi bir şey bulamadın,» dedi. «Bir **guerrillero** gibi değil, bir İngiliz askeri gibi düşündüğün için riskleri abartıyorsun!»

Baba Vallenilla, «Zaman aleyhimize çalışıyor,» dedi. «Aldığımız haberlere göre oğlum çok hastaymış. Her geçen gün biraz daha ölüme yaklaşıyormuş.»

Çiftlik evinin terasında oturmuşlar, buz gibi soğuk biralarını yudumluyor düzlükleri kaplayıp, nehrin kıyısına kadar uzanan sıra sıra portakal ağaçlarını seyreliyorlardı. Alaycı bir kayıtsızlık havasına bürünen Korkuluk dışında hepsinin sınırlarının gergin olduğu belliydi.

Spada sakın bir sesle, «İyi haberlerden başlayalım,» dedi. «Karakas'dan yola çıkan bir gemi buraya geliyor.

Çocukları kaçırdığımız zaman hemen bu gemiye binecek ve buradan uzaklaşacağız.»

Sancho, «O gemiye yalnız sizin adamınız binecek,» dedi. «Chavez burada, bizimle kalacak. Ona ihtiyacımız var.»

Spada anlayışla, «Pekala!» dedi. «Şimdi kaçırma planını anlatın.»

«Bu bir kaçırma planı değil.» Sancho doğru karar verildiğini herkese kabul ettirmek istiyordu. «Onları elleriyle bize teslim edecekler... Bakın anlatayım. Güvenlik kuvvetleri bir tutuklunun sorgusunu bitirdikleri zaman onu ya öldürür ya da bu kişiye daha sonra tekrar ihtiyaç duyabileceğini düşünerek, bir hücreye tıkarlar. Tutukluya bir daha ihtiyaçları olduğu zaman da hapishane kumandanına bir emir verirler ve hapishane kumandanı tutukluyu teslim eder. Anlatabildim mi?»

«Buraya kadar evet.»

«Verilen emir resmi bir form biçimindedir ve genellikle güvenliğin üst düzeydeki subayı, Binbaşı O'Higgins tarafından imzalanır.»

«Kızımı işkencecilere teslim eden orospu çocuğu bu herif işte!» Spada heyecanlanmıştı. «Bu adamı çarmıha germek istiyorum!»

Korkuluk, «Her şeyin bir sırası var,» dedi. «Bu işte tek başına değilsin. Devam et Sancho.»

«Demek hem bu emir formunu, hem de O'Higgins'in imzasını elde etmemiz gerekiyor. Sonra adamlarımız hapishaneye gidip, kendilerini güvenlik subayları olarak tanıtabilecek, bizim tutukluları alacak ve bir kağıt imzalayacaklar.»

«Emir formlarını elde edebilir miyiz?»

Sancho sırtarak, «Evet,» dedi. «Karargahta çalışan bir kız var. Korkunç denecek kadar çirkin ama ben onun canının sıkılmamasını sağlıyorum.»

«Ya imza?»

«Aynı kız, aynı neden. İmzayı taklit edebiliriz.»

«İşin zor yanı?»

Binbaşı Henson. «İşin zor yanı hapishane yaşantısının ayrıntılarını öğrenmek,» dedi. «Sancho bu hapishanede yattığı için içerde işlerin nasıl yürüdüğünü biliyor. Güvenlik subayları genellikle önceden telefon ediyorlar. X adındaki tutukluyu istediklerini ve tutukluyu

amak üzere yazılı bir emirle birlikte birkaç güvenlik görevlisi gönderdiklerini söylüyorlar.»

«Biz güvenlikten biri gibi telefon edemez miyiz?»

Henson, «Gayet tabii ederiz,» dedi. «Ama ya bu arada gerçekten güvenlikten biri telefon eder, hapishanedekiler de ilk emirden söz ederlerse. O zaman kendi ayağımızla kapana kısıılırız.»

Sancho biraz sinirlenerek, «Ben bu problemi de düşündüm,» dedi. «Telefon ettikten sonra hattı keseceğiz.»

«Ama Martin Garcia'nın telsizi de var. Telsizi de kesemeyiz ya.»

«Telsizle belirli saatlerde haberleşirler. Telsizin hangi saatlerde kullanıldığını öğrenebiliriz.»

«Telefon hattı kesilirse, telsizi kullanmak için saatinin gelmesini beklemezler. Bu çok büyük bir risk.»

Spada, «Riski ortadan kaldırmanın ya da hiç olmazsa azaltmanın bir yolu var mı?» diye sordu.

Henson, «Martin Garcia bir adadır,» dedi. «Hapishanedekiler karayla bağlantı kurmak için kendi motorlarından yararlanıyorlar. Tutukluların kıyıya getirilmelerini sağlayabilirsek, hiç olmazsa işler bozulursa bir kaçış yolu bulabiliriz. Yoksa adada kapana sıkışırız.»

«Sancho?»

«Teorik olarak böyle bir şey mümkün. Ancak böyle bir istekte bulunursak, alışılan düzeni bozmuş oluruz. Bu da derhal kuşku uyandırır. Hapishanedeki nöbetçi subay güvenliği arayıp, aldığı emri doğrulamaya kalkışabilir.»

«Hapishane ile kara arasında çok gidiş geliş oluyor mu?»

«Trafik bayağı yoğun. Hapishaneye malzeme gidiyor. Kumandan belirli zamanlarda kente iniyor.»

«Bütün bu gidiş gelişlerin saatini biliyor muyuz?»

«Bir çizelge hazırlıyoruz.» Sancho kendini savunmak ister gibiydi. «Unutmayın ki sizinle çalışmamızda bir sakınca olmadığını ancak birkaç gün önce söylediler bize. Böyle şeyler zaman alır.»

Binbaşı Henson omuz silkti. «Ne demek istediğimi anlıyorsunuz herhalde? Bu koşullarla bir hareket nasıl yürütülür?» demek istiyordu sanki.

Korkuluk ilk defa konuştu. «Binbaşının kaygısını anlıyorum. Sancho'nun karşılaştığı zorlukların da farkın-

dayım. Ama bir de kendimizi güvenlik subaylarının yerine koyalım. Onlar da bazı zorluklarla karşılaşılıyorlar. Bir adamı sorguya çekiyorlar ve birdenbire -pat!- sorguya çektikleri kişinin söylediklerini eski bir tutuklunun ifadesiyle karşılaştırmak istiyorlar. Hapishaneye telefon ediyorlar. Her şeyin çok çabuk halledilmesini istiyorlar. Tutukluyu karaya getirin. Biz onu almak için hemen yola çıkıyoruz. Böyle bir şey mümkün, öyle değil mi?»

Sancho sert bir sesle, «Mümkün olabilir ama pek akla yatkın değil,» dedi. «Bu adamlar, kendilerinin yarattıkları bir kapalı devre içinde çalışıyorlar. Kurbanları nasıl olsa ellerinde olduğuna göre, niçin acele etsinler? Unutmayın, ben o hapishanede yattım.»

Korkuluk Sancho'yu yatıştırmaya çalışarak, «Demek bu adamlar için acil bir durum diye bir şey söz konusu olamaz,» dedi. «Ama biz onlar için bir acil durum yaratabiliriz, öyle değil mi?»

«Öyle.» Sancho birden işkillenmişti. «Tabii adamlarımı çok zor durumda bırakacak bir şeyler yapmazsanız. Siz sonunda çekip gideceksiniz ama bizler burada yaşamak zorundayız. Bunu hiç ama hiç unutmayın!»

Baba Vallenilla, «Sancho haklı,» dedi. «Yeni bir baskı hareketına girişmelerini istemiyoruz. Yine de dostumuz Lunarcharsky hiç olmazsa bize yeni bir fikir verdi. Bu konuda dikkatle düşünmeliyiz. Şimdi izin verirseniz, ben de bir şey söyleyebilir miyim?... Hapishaneden bazı haberler alıyoruz. Bu haberler karışık ve bölük pörçük. Bazen de özellikle yanlış haberler yayıyorlar. Ancak duyduklarımızdan çıkartabildiğimiz kadarıyla, Rodo'ya karşı çok gaddarca davrandıkları anlaşılıyor. Bir aydını iyice alçaltarak, herkese gözdağı vermek istiyorlar adeta. Rodo çok kötü işkence görmüş. Bana kalırsa...»

Onun işini daha Eğlence Sarayındayken bitirmişlerdi. Bir limon gibi, bütün özü çıkıncaya kadar sıkılmışlar ve geriye içi boş, sarı bir kabuktan başka bir şey kalmamıştı. İşkence çeşitlerinden birini bile atlamamaya özen göstermişlerdi: Papağan tüneği; elektrik şokları; lağımla dolu bir tekneye boğulmasına ramak kalıncaya kadar batırma; dayak; sivri ve keskin taşların üstünde çömelmek zorunda kaldığı, ayakta duramayacağı ve uzanama-

yacağı kadar daracık bir kulübede hapsedmeler; tırnaklarının sökülmesi; bileklerinden tavana asmalar; ayaklarına ağırlıklar bağlanması.

Kaç kere ölümün soluğunu ensesinde hissetmişti ama işkencecileri, hiçbir defasında onun tatlı ve rahatlatıcı karanlığa sığınmasına izin vermemişlerdi. Yüzlerce başka kurban kendisini ölü ya da yarı ölü halde nehre atmaları, bu acıdan kurtarmaları için onlara yalvardığında, kahkahalarla gülmüşlerdi. Asla, demişlerdi. Martin Garcia'nın, hapishane günlerini biraz neşelendirecek bir palyaçoya, kurbanlar kervanına önderlik edecek bir maskota ihtiyacı vardı. Bunun için de, şimdi, diğer tutuklular avluda adalelerini açmak için dolaşırlarken, onu bir köpek gibi direğe zincirlemişlerdi. Tutmaz olmuş kaslarını, kireçlenmiş kemiklerini biraz açmak için ancak iki metrelik bir dairenin içinde oturabiliyor ya da sürünebiliyordu.

Bazen nöbetçilerden biri yanına gelip, biraz acıma, biraz da küçümsemeyle başını okşuyordu. Albay İldefonso Juarez ise yanına uğramayı bir gün olsun aksatmamıştı. Topallaya topallaya yaklaşıyor, bastonunun sapıyla başını kaldırıyor ve onunla alay ediyordu.

«Vay, vay. Büyük Rodolfo Vallenilla bugün nasıl bakalım? Hâlâ çalışıyordur umarım. Halkını hayal kırıklığına uğratmamalısın. Halkın senden büyük şeyler bekliyor; ne kadar güç günler yaşadığımızı belgelemen istiyor senden. Ama gayet tabii, unutmuştum. Sen bir roman yazıyordun öyle değil mi? Romanına bir ad bulabildin mi? Adını **İtiraflar Romanı** koymaya ne dersin. Ya da seçme fotoğraflarla **Rodolfo Vallenilla'nın İtirafları**? Herüz karar veremedin mi? Neyse, boşver! Daha yıllarca zamanın var!...»

Sonra şaka yapar gibi ama acı veren bir biçimde Vallenilla'nın sırf kemik kalmış kalçasına vurur ve yine topallayarak uzaklaşırdı. Rodolfo Vallenilla ise, kendinden daha şanslı olanların bağlanarak kurşuna dizildikleri direğin dibinde başı önüne eğik ve tükenmiş halde otururdu.

Albay, kendisinin büyük bir komedyen olduğunu sanıyordu ama komedideki asıl esprinin farkında değildi: Rodolfo Vallenilla gerçekten yazıyordu. Parmakları bir daha kullanamayacağı kadar sakatlandığı, hücresinde

bir lamba olsa bile gözleri artık çok yakında göremeyeceği kadar zayıfladığı ve kağıdın en ufak bir parçası bile cımadığı için tabii kağıda yazmıyordu ama kafasına yazıyordu. Bozuk bir plak gibi, içinden durmadan tekrarladığı bir nakarat yazıyordu. Yaşayanlarla ölümlere; kendisi gibi, birden insanların arasından çekilip alınivermiş ve kayıtları hiçbir zaman varolmamış gibi silinivermiş ölümlere ait bir nakarattı bu. Her gün, her hafta bu nakarata yeni ilavelerde bulunuyordu: Avluda tutukların fısıldadığı, nöbetçilerin haykırdığı, duş bölümünde duvarlara karalanmış isimler. Mahşer gününde bile olsa, elbet bir gün bu nakaratı yüksek sesle haykıracak ve her isim için diktatörlerin üzerindeki lanetin bir kat arttırılmasını isteyecekti.

Başka eserlerin de hayalini kuruyordu: Çeşitli nesilleri bünyesinde birleştirmiş olan bu dünyaya ait muazzam bir epik, Lunfardo'nun folkloru, Teresa için aşk şiirleri. Ama bunları kafasında tutamıyordu. Bu fikirler bir gelip, bir gidiyordu. Bunlardan sadece pampalarda dikenli çalılıklara takılan kumaş parçaları gibi bölük pörçük anılar kalıyordu... Bezin dikenli çalılığa takılıp kalan paçavrası kendisi oluyordu: Tozlu, rüzgardan yırtılmış, tükenmiş, bir acı yumağı haline gelmiş ve yalnız, hem de korkunç derecede yalnız...

Yine de, burada, en ufak şeylere bile şükretmesini öğrenmişti. Her zaman yalnız olmuyordu. Avluda gezinti zamanı sona erdiğinde gardiyan zincirlerini açıyor ve tutuklulardan ikisi onu yarı yürütüp, yarı sürükleyerek hüccresine götürüyorlardı. Bu tutuklulardan biri, pazar vaazlarında yerel yönetimin vahşetini protesto eden bir köy rahibi olan Ferrer'di. Diğerisi ise Chavez. Bir zamanlar öğretmenlik yapan Chavez, belki yüz kadar polis baskırını atlatmış, bir sürü bombalı eylem yönetmiş ve sonunda bir barda yarı sarhoş halde açık saçık protesto şarkıları söylediği için tutuklanmıştı. Bu iki kişi, kulağına bazı haberler fısıldamak ve bazen de avucuna bir parça şeker, ya da bir dilim meyve sıkıştırmak için onu mümkün olduğu kadar yavaş taşırlardı. Onların yakınlığı ve kendisine dokunmaları bile, içinde şükran gözyaşları dökme isteğini uyandırıyor. Genç görevlilerin kantinde geç saatlere kadar içtiği cumartesileri hücreleri yaşlı

Onbaşı Pascarelli dolaşırdı. Her defasında da Vallenilla'ya bir vitamin hapı ya da bir sigara gibi minik bir hediyeye getirecek ve onunla bir iki dakika konuşacak kadar düşünceli davranırdı. Kan tükürdüğü ve revire gitmesine izin verdikleri ender zamanlarda da, doktorun solgun yüzü, içine kapanık yardımcısı sırtına masaj yapar ve kaymış omurunun acısını biraz olsun dindirmeye çalışırdı. Bütün efemine tavırlarına rağmen, bu adam oldukça cesurdu ve içki şişesiyle, işkence odalarından başka bir şeyle ilgilenmeyen hapishane doktoru Wolfschmidt'i hiza sokmasını bilirdi.

Evet, insan cehennemde bile iyiliklerle karşılaşırdu. Acıklı derecede azdı belki bu iyilikler ama yine de insanın aklını kaçırmamasını önüyor ve insanın o tükenmek bilmeyen umut kaynağını besliyordu. Ama ne içindi umut?

İri yarı ve güçlü yapılı olan Ferrer durmadan, «İsa seninle beraberdir Rodolfo,» diyordu. «Koşullar güçleştikçe, İsa'ya daha çok yaklaşırsın. Ona inan. Ona tutun. O seni asla terketmeyecektir.»

Chavez'in sözleri ise yine cesaret verici olmakla birlikte başka bir nitelik taşıyordu: «Kafana güven öğlüm! Her şey kafandadır. Gözlerini kapa, ağzını kapat. Kulaklarını tika. Bütün bedeninin kafanın içine kıvrıl ve onları unut. Bu işe yarar. İnan bana gerçekten işe yarıyor!»

Yaşlı Pascarelli homurdanıp yellenir, koltuklarını kaşır ve bir gangster gibi dişlerinin arasından konuşurdu: «Büyük heriflerin hepsi korkuyor. Seni de diğerleri gibi öldürmek istiyorlar ama bir gün ortaya çıkarmak zorunda kalacaklarından korkuyorlar. Onlara karşı koymaya kalkışma; bu, canının daha fazla yanmasından başka işe yaramaz. Bir alık, bir sarhoş gibi davran; o zaman seni kendi haline bırakırlar. En iyisi budur. Aptal gözükmek. Salak gibi davranmak!»

Biraz daha rahat edebilmek için bu tavsiyelerin hepsini deniyordu. Küçüklüğünden beri kiliseye gitmediği halde dua etmeye çalıştı. Mesleği fikirlerini başkalarına iletme olduğu halde fikirlerini ve belki de çılgınlıklarını tek başına kafasında besledi. Asi ruhuna rağmen alaylara boyun eğdi, yerlerde süründü ve işkencecilerinin karşısında terbiyeli bir maymun gibi sırtıttı...

Diğerleri kente dönmek için birer birer ayrıldıklarında, John Spada akşam yemeği yemek ve yaşlı Vallenilla ile aile sorunlarını tartışmak için çiftlikte kaldı. İlk kez başbaşa kalıyorlardı ve yaşlı Vallenilla, Spada'ya ilk kez kendine Francisco adıyla hitap edebileceğini söyledi.

Spada, «Garip değil mi?» dedi. «Çocuklarımızın evli olmalarına rağmen siz ve ben birbirimizi çok az tanıyoruz.»

Francisco Vallenilla, «Daha da garibi var,» diye konuştu. «Benim oğlum benim ülkemde tutuklu ve bir yabancı olan siz onu kurtarmaya geliyorsunuz. Bu kendimi yetersiz hissetmeme ve utanç duymama yol açıyor.»

«Böyle düşünmekle hata ediyorsunuz. Ailenizin diğer bireyleri de bu ülkede yaşıyorlar ve bu rejimin rehimleri halindeler.»

«Onlarla işbirliği yapmadım ama siyasi alanda kayıtsız kalarak bu rejimin yaratılmasına ben de yardımcı oldum. İstedikimi yapmama izin verdikleri sürece -ve inan bana John, bu ülkedeki en iyi safkanları ben yetiştiririm- mutluydum. Ayrıca bu olanlarda benim bir günahım olmadığına inanmam kolaydı. Ben tek bir konuda yeteneği olan bir adamdım. Hiç kimseye zarar vermiyor, aksine bir dereceye kadar iyilik yapıyordum. Oğlumun da zamanla düzelecek meseleler hakkında gereksiz yere kargaşa yarattığını düşünüyor, buna gerçekten inanıyordum.»

John Spada üzüntüyle, «Hepimiz aynı tuzığa düşeriz,» dedi. «Çok iyi ücret ödediği için hepimiz şeytanla anlaşma imzaladık. Şeytan siz ona karşı çıkıncaya kadar kibardır da.»

«Bana doğruyu söyle John. Oğlumu kurtarmak için ne kadar şansımız var?»

«Şimdilik yüzde elli şansa sahibiz.»

«Şansımızı arttırabilir miyiz?»

Daha kesin bilgiler toplayabilirsek, evet. Tahminde bulunmak tehlikelidir. Moralmiz bozulabilir. Kesin bilgilere dayanarak mantıki yargılara varmak zorundayız... Yine de bir sorun var. Başarıya ulaştığımızı düşünelim, Size ve ailenize ne yaparlar?»

«Sanırım fazla bir şey yapmazlar. Gayet tabii bizi

sorguya çekerler, biraz hırpalarlar. Ama sonunda kendi hâlimize bırakırlar. Bizler köylüyüz. Güvenlik görevlileri kendilerini pampalarda pek rahat hissetmezler. Onlar kent lağımalarında fare yakalamak için eğitim görmüşlerdir... Sanırım sonunda sizin için tehlike bizim için olduğundan daha büyük olacak.»

«Bunu da nereden çıkartıyorsunuz? Ben çok uzaklarda; Rodo ile birlikte New York'da olacağım.»

Francisco Vallenilla, «Kiralık katiller çağında yaşıyoruz,» dedi. «Eğer Rodo yeniden yazacak kadar yaşarsa ve sizin buradaki sistemi yenilgiye uğratan adam olduğunuz öğrenilirse, her ikiniz de canlı hedef olursunuz.»

«Her şeyin bir sırası var. Şimdi bunları düşünmenin zamanı değil.»

«Buradaki işinizi devletleştirmeye kalkışabilirler.»

«Böyle bir şey yapmaları için aptal olmaları gerek. Bankerleri bir gece içinde onlara sırtlarını dönüverir. Ayrıca artık emekliye ayrıldığımı herkes biliyor. Spada Holding bir sürü güçlü hissedarı olan bir halk şirkettir. Bu oyunun kuralları, insanların ölümlü olduğunu ama dev şirketlerin kutsal ve ölümsüz olduklarını açıkça belirtir.»

Francisco Vallenilla bardaklarına biraz daha şarap koydu.

«Sence bu işte şiddete başvurmak zorunda kalacak mıyız John?»

«Gayet tabii biz böyle bir şeyden kaçınmaya çalışacağız ama yine de mümkündür.»

«Ben de sizlerle birlikte harekate katılmak istiyorum.»

«Hayır!» Spada kesin kararlıydı. «Siz uzak durun. Siz çok kişiyi tehlikeye düşürebilirsiniz. Sonunda ERP'ye haraç vermek zorunda kalabilirsiniz.»

«Bunu biliyorum ama...»

«Gururunuzu unutun ve uzak durun. Şimdi aklıma geldi. Benim bir tabancaya ihtiyacım var.»

«Derhal bir tane bulurum. Ama Tanrı aşkına tabancayı üstünüzde taşımayın ya da otelde bırakmayın. Otelde çalışanların çoğu güvenlik tarafından parayla tutulmuştur.»

«Tabancayı Kunz'un dairesinde bırakırım.»

«Gerekirse birini öldürebilir mısınız?»

«Evet.»

«O zaman sizden rica ediyorum... hayır, size yalvarıyorum... eğer işler yolunda gitmezse, eğer Rodo'yu tekrar ele geçirmeleri tehlikesi belirirse, lütfen onu öldürün!»

«Aman Tanrım!» John Spada alçak sesle küfretti. «Siz benim nasıl bir adam olduğumu sanıyorsunuz?»

Albay Ildefonso Juarez çok düzenli bir adamdı. Zaten hapishane adasının kumandanlığına getirilmesinin nedenlerinden biri de bu özelliği idi. Güvenlik görevlilerinin hiçbir kayıt tutulmaması gerektiğini bildirdiği zamanlar dışında, kayıtlarını çok düzgün tutardı. Hesaplarında hiçbir zaman açık olmazdı, ki, bu da hapishane fonlarındaki yolsuzluğun hiçbir zaman göz yumulabilecek düzeyin üstüne çıkmadığını gösterirdi. Raporları kısa ve aydınlatıcıydı: Kaza ve kazayla ölüm hali yok; mikrobik hastalıklar çok az; kaçma vakası yok; disipline aykırı davranışlar yok; tutukluların şikayetleri yok; hapishane çalışanlarının sorunları yok.

Çalışma odası bir düzen örneği idi. Bir tek kağıt bile yerinden oynamaz, dosyaların üstünde tek bir toz zerresine rastlanmazdı. Kurşun kalemler her gün kalemtraşla sivriltilir, çöp sepetleri her öğlen ve her akşam iş bittiğinde boşaltılırdı. Ayakkabıları cam gibi parlardı. Hapishanenin berberi her sabah onu traş eder ve haftada iki kere saçlarını düzeltirdi. Üstlerine askere yakışır bir saygı, astlarına ise zaman zaman alaycı ve askerleri hoşnutlukla güldüren şakalarla hafifletilen tartışma kabul etmez bir zorbalık gösterirdi.

Evi hapishane binalarının hemen yanındaydı. Yirmi yıl önce metresini öldürdüğü için görevinden alınan ve hapse atılan eski bir çavuş, bir emireri ve temizlik yapıp, yemek pişiren Mezopotamyalı yaşlı bir adam tarafından bakılan bir çiçek ve sebze bahçesi vardı evin.

İş dışındaki uğraşları bile düzenliydi. Her onbeşte bir, hapishanenin kumandanlığını resmi bir törenle Binbaşı Gutierrez'e teslim eder ve şoförün kullandığı bir arabayla dört günlüğüne Buenos Aires'e, Hotel Formosa'da ayırılan dairesine giderdi. Ayırılan dairede de onu hep aynı hizmetçi karşılar, sivil giysilerinin ütülenmiş olduğunu, iç çamaşırlarının dolabına yerleştirildi-

ğini, içki ve pürolarının son ziyaretinden bu yana bıraktığı gibi durduğunu söylerdi. Soyunmasını bekler, gecelik ertarisini giydirir ve üstünden çıkarttığı yıkanması gereken eşyalarıyla, ütülenmesi gereken üniformasını alarak çekilirdi.

Sonra tekdüze eğlencesi başlardı. Yıkanıp sivil giysilerini giyer arkadaşlarıyla sohbet etmek için Subaylar Kulübü'ne giderdi. Doğrusu arkadaşları bazen hapishane kokusunun üstüne sinmiş olduğunu düşünürlerdi ama yine de oldukça samimi davranırlardı. Aslında anlattıkları konular, gösterdikleri samimiyetten daha önemliydi: Kimin nereye atandığını, kimin siyasi bölüme geçtiğini, yabancı alanlardan kente gelen ziyaretçilerin kimler olduğunu, Uruguay, Şili ya da Paraguay'dan hangi meslektaşların geldiğini anlatırlardı. Bir insanın güvenliğinde olması hiyerarşide yükselmek için bazı özel iyilikler yapması bu gibi bilgilere bağlıydı.

Kulüp fazla kalabalık değilse erken ayrılır. Kulüp doluyrsa akşam yemeğini burada yer ve yemekten sonra kahve salonunda herkesle selamlaşarak, gruptan gruba dolaşırdı. Yeni kişilerle tanıştığı zaman, topallaması bir kartvizit kadar yararlı olurdu. Her zaman, topallamasının nedenini anlatmanın bir yolunu bulurdu. Kırsal alanda devrimcilerin kurduğu bir pusuda bacağına bir kurşun yemişti. Ama namussuzların sonu çok daha kötü olmuştu. Pusuyu kuranlardan üçü ölmüş, sağ kalan iki tanesi de Eğlence Sarayı'nda bol bol ötmüşlerdi.

Yemekten sonra kendisiyle gelmek isteyecek yalnız bir subay olursa, onu başarıyla atlatır ve kulüpten ayrılırdı. Şoförü onu Plaza de la Republica'dan yarım mil uzaklıkta bulunan başka bir dinlenme yerine götürürdü. Burada bir subay ve bir beyefendi, gönlünün çektiği gibi davranabilirdi, çünkü kızların sürekli doktor kontrolünde olduğunu, evin de güvenlik görevlileri tarafından çok sıkı korunduğunu bilirdi. Evin alt katında müzik dinlerip dans edilen bir bar, üst katında ise içinde kalan kızlarla birlikte bir saatliğine ya da bütün geceliğine kiralanabilen bir sürü oda vardı. Fiyat yüksekti ama tehlike çok azdı ve evi işleten Rosita adındaki güler yüzlü, tombul kadın sürekli müşterilerini daima gözetirdi.

Albay Ildefonso Juarez de gayet sürekli, hatta bir bakıma sadık bir müşteriydi. Bir keresinde, üç ziyaretin-

de de arka arkaya aynı kızı istetmiş sonra birden vazgeçmiş ve vazgeçiş nedenini, «Kız bir gece içinde gözüm on dörtlük değil de on sekizlik gibi gözükmeye başladı,» sözleriyle açıklamıştı. Bu ılık Ekim gecesinde de Rosita'nın kendisini hiçbir zaman hayal kırıklığına uğratmayacağına inanarak yeni bir kız istetmişti. Araba evin kapısında durduğu zaman şoförüne her zamanki talimatı verdi: «Sabah onda beni almaya gel. Sabaha kadar sen de keyfine bak.» Şoför de buna her zamanki gibi şükran dolu sözlerle cevap verdi: «Çok naziksiniz Albayım. Ben paramı dikkatli harcamak zorundayım.» Buna da içinden ekledi: «Yine de senden daha fazla kız bulabiliyorum yaşlı köpek!» Sonra kumsala doğru uzaklaştı. Kumsalda kuzeni Luis bir kantin işletiyordu ve orada sabahın üçü olduğunda kızların hastalıklı olmasını, polisi ya da politikacıları kimse umursamazdı.

Bu neşeli, gürültülü mahzende şansı yolunda gitti; iki güzel kız ve iki adamla aynı masaya oturdu. Adamlardan adının Pavel ya da Paul olduğunu söyleyeni oldukça garip bir tipdi, Sancho adındaki öbür adamın ise ceplerinin para dolu olduğu anlaşılıyordu ve doğrusu bu adam parayı su gibi ve çok cömertçe harcıyordu...

«İçerdeki dostumuza bir madalya vermeliyiz!» Sancho, Albay Ildefonso Juarez'in şoförünün iki kızın arasında mutlu bir şekilde horladığı yatak odasını işaret etti. «Birkaç şişe berbat brandi karşılığında bize ne kadar değerli şeyler anlattığını bir düşünün. Ayda sekiz gün Albay Juarez ile birlikte kente iniyormuş. Juarez hep aynı yollardan, aynı yerlere gidiyormuş... Hotel Formosa, Subaylar kulübü, iki gece üst üste Rosita'nın evine, sonra tekrar Hotel Formosa'ya ve Martin Garcia'ya, yani eve dönüş. Bu adamların ne kadar aptal olduğunu görüyorsunuz! Onu istediğimiz anda ortadan kaldırabiliriz. Arabasına bomba yerleştirebilir, otel odasında havaya uçurabilir, Rosita'nın evinde içtiği içkiye ilaç koyabilir, kentten çıkarken onu izleyip pusuya düşürebiliriz... «Güzel, çok güzel!»

Korkuluk neşeyle, «Daha da güzeli var,» dedi. «Ona dokunmayacağız. İşimize yarayacağı güne kadar onu ye-

şil otlarla dolu bir kavanozdaki çekirge gibi mutlu ve cahil bırakacağız.»

Sancho da keyifliydi. «Şimdi ondan nasıl yararlanabileceğimizi düşünelim. Kente her gelişinde, mutlaka, saat on bir ile geceyarısı arasında Rosita'nın evine gidiyor. Ertesi sabah da saat ondan önce evden çıkmıyor. Demek ki onu eve girerken ele geçirebiliriz.»

«Bizim güvenlikten olduğumuzu sanır.»

«Evet. Güvenlik görevlileri hep sivil dolaşırlar. Buruna bir belge uzatırsak, kuşkulanan aklına gelmez. Onu emin bir eve götürürüz ve oradan hapishaneye telefon ederek iki tutukluyu derhal karaya getirmelerini emreder. Tutuklular teslim alınırken kendisinin de orada olacağını söyler.»

«Telefon ettiği zaman, daha önce güvenlikten telefon edip etmediklerini de anlarız.»

Sancho neşeyle, «Hoşuma gitti,» dedi. «Bu işte başarıya ulaşacağımıza aklım her geçen an biraz daha yatıyor.»

Korkuluk, «Bir sorum var,» dedi. «İş bittikten sonra albayı ne yapacağız?»

«Siz hiçbir şey yapmayacaksınız.» Sancho birden içine kapanmıştı. «O bizim ganimetimiz. Siz bu konuyu düşünmeyin.»

«Spada Albayı ne yapacağınızı öğrenmek isteyecektir.»

«Çok istiyorsa ne yapacağımızı söylerim ama biz birlikte yatağa girmiyoruz; sadece bir anlaşma yaptık. Bunun için de buradaki işlere karışmasını istemiyorum. Sonunda buradan çekip gidecek. Bizler ise bu lanet olası bataklığa saplanıp, kalacağız. Üstelik bu yapacağımız işten sonra işler daha da kızışacak.»

Korkuluk, «Spada zeki bir adamdır. Anlayacaktır,» dedi.

Sancho alçak sesle, «Ben çok uzun bir zamandan beri bu oyunun içindeyim,» dedi. «Ama Spada beni bile korkutuyor. Fazla sessiz, fazla kontrollü. İçinde müthiş bir patlama gücü olan bir el bombasıyla oynamaya benziyor onunla konuşmak.»

«Artık dönsem iyi olacak. Çok verimli bir gece oldu. Öğrendiklerimiz hakkında, tek başıma uzun uzun düşünmek istiyorum.»

«Sana bir araba lazım. Buraları gece geç saatlerde tekin değildir. Devriye polislerine de rastlayabilirsin. Beş dakika daha dur, sana bir taksi çağırayım.»

«Zahmet etme. Ben bir taksi bulurum.»

Sancho kararlı bir sesle, «Uygun taksiyi bulmak lazım» dedi. «Burası kimsenin bilmediği emin bir evdir, bu durumun bozulmasını istemiyorum.»

«Peki ya içerdeki sarhoş dostumuz ne olacak?»

«O mu? O sorun değil. Onu götüreceğiz. Gözünü Albayın arabasında açacak ve arabaya kadar nasıl geldiğini bir türlü anlayamayacak. Ama sabahın dördünde bu evden bir yabancı çıkarsa, bu olay bütün polis bültenlerine geçer!»

Albay Ildefonso Juarez Buenos Aires'den döndükten sonra, üç gün boyunca son derece iyi huylu olurdu. Yaşlı Pascarelli onun için şöyle derdi: «Hâlâ bir kancıkla oynatabildiğini göstermek isteyen yaşlı bir av köpeği gibi her yanını yalar ve her sandalyenin bacağına işer.» Yanında çalışan subayları Kulüp'de öğrendiği dedikoduları ve Rosita'nın evinde anlatılan açık saçık hikayeleri naklederek onurlandırır. Askerlerine ise ancak subaylarla beyefendilerin hakkı olan, ama kendilerinin de disiplinli davranışlar sonucunda günün birinde kavuşmayı umut edebilecekleri eşsiz sefahat alemleri hakkında imalarda bulunurdu. Tutukluları için de, güvenlik kuvvetleri tarafından yeniden sorguya çekileceklerine dair imalarda bulunmak ya da duyabilecekleri mesafede onların kadın akrabalarının adını söyleyip, ardından çok müstehcen bir şey anlatılmış gibi kahkahalarla gülmek cinsinden küçük zalimlikler icat ederdi. Bu üç gün, hücrelerde tansiyonun patlama noktasına kadar yükseldiği ve gardiyanların kaygılı ve huysuz oldukları bir dönem oluştururdu hep.

Ancak bu kez Binbaşı Gutierrez'in verdiği rapor, Albay'ın her zamanti keyfini kaçırdı. D blokunda dizanteri başgöstermişti ve bu kez nasılsa ayık olan Dr. Wolf-schmidt bu dizanteriyi *Endamoeba histolytica* olarak teşhis etmişti. Bu hem tutuklular hem de hapishane personeli için aynı derecede tehlikeli olan son derece bulaşıcı bir dizanteri türüydü.

Doktor derhal tıbbi önlemler alınmasını istiyordu: Çok miktarda ilaca ihtiyacı vardı ve hapishanedeki sağlık koşulları derhal düzeltilmeliydi. Bütün bunların gerçekleştirilmesi için de hapishane kumandanının yazılı bir istek ve açıklamada bulunması gerekiyordu. Üstelik hapishanenin sağlık koşullarının düzeltilmesi için uzmanların hapishanenin su kaynaklarını kontrol etmesi ve hastaların tedavisi için daha fazla adamın çalışması da gerekiyordu. Albay Ildefonso Juarez birdenbire küçük ve rahat krallığının ayaklarının altında çatırdamaya başladığını hissediyor, hapishanenin gerçekleri hakkında özenle oluşturduğu yalan örgüsünün bir masal olduğunun anlaşılacağından korkuyordu. Daha da büyük bir tehlike vardı. Bu tecrit edilmiş adada tutukluların sayısı çok fazlaydı ve zeka düzeyleri de yasatın üstünde olan bu tutuklular bir ayaklanma çıkartabilirlerdi.

İşte bu yüzden, avluda gezinen tutukluları teftiş etmek için dışarıya çıktığında bütün siniri, tersliği ve zalimliği üzerindeydi. İdam direğine zincirlenmiş ve yere çömelmiş olan Rodolfo Vallenilla gözüne çarpan ilk kurban oldu. Bastonunu bacağına çarpa çarpa topallayarak avluyu aştı, bastonunun sapını Vallenilla'nın çenesinin altına soktu.

«Pekala. Küçük köpeğimiz bugün nasıl bakalım? Tembelleşmeye başladı korkarım. Güneşte uyuklayıp, kan-cıkları hayal ediyor. Buna razı olamayız, öyle değil mi? Biraz hareket etmelisin. Dolaşman, kan deveranını hızlandırman, kaslarını çalıştırman gerek! Kalk küçük köpek! Ellerin ve dizlerinin üstüne... tamam oldu! Şimdi haydi yallah!...»

Bastonuyla iki kere Vallenilla'nın kalçasına vurdu ve iteleyerek onu emekliye emekliye direğin çevresinde dönmeye zorladı. Daha hızlı gitmesi için durmadan vuruyor, iteliyordu. Sonunda Vallenilla yüzü koyun yere kapaklandı, ağzından fışkıran kan Albay'ın cilalı çizmelerine sıçradı. Bu, Albay Ildefonso Juarez'i öfkeliendirdi. Yerinden kıpırdayamayacak kadar perişan durumdaki Vallenilla'yı tekmelemeye, bastonuyla dövmeye başladı. Ama hemen yanbaşındaki boğuk bir homurtuyla birden eli havada kaldı. Ter içinde başını kaldırdı ve dolaşmaktan vazgeçmiş olan tutukluların çevresindeki çemberi adım

adım daralttıklarını gördü. Bakışları nefret dolu ve düşmancaydı. Dağılmaları için haykırdı. Ona kulak asmadılar. Onları, dağılmadıkları takdirde üstlerine ateş açtırmakla tehdit etti. Sağır gibiydiler. Yerlerinden kımıldamadılar. Albay Ildefonso Juarez, cesetlerle dolu bir avluyla, dizanteri vakalarıyla dolu bir karantinanın kendisi için ne gibi sonuçlar doğurabileceğini hızla hesapladı. Gardiyanlar soluklarını tutmuş bekliyorlardı. Atılacak ilk kurşunun, tutukların Albay'a saldırmalarına yol açacağını ve Albay'dan kurtulacaklarının farkındaydılar. Saniyeler hızla ilerlemeye başladı: Bir, iki, üç, dört... sonra Albay Juarez birden aklını başına topladı. En yakındaki gardiyana haykırdı.

«Hey sen! Bu adamın zincirlerini çöz!»

Sonra Chavez ile Ferrer'e işaret etti.

«Siz ikiniz! Onu revire götürün.»

Gardiyan koşarak geldi ve Vallenilla'nın yanına diz çökerek zincirleri çözdü. Sonra korkudan aptallaşmış bir durumda başını kaldırdı:

«Adam ölmüş Albayım!»

«Sen doktor musun?»

«Hayır efendim ama...»

«Öyleyse tıbbi bir karar verebilecek durumda değilsin! Onu içeriye götürün!»

Chavez ve Ferrer Vallenilla'nın üstüne eğildiler. Chavez Vallenilla'nın nabzını tuttu ve başını genç adamın çökük iskelete benzeyen göğsüne dayadı. Sonra ayağa kalkıp Albay'ın karşısına dikildi. Bir yargıç gibi yüksek ve berrak bir sesle bildirdi: «Henüz yaşıyor. Ama öldüğü takdirde, katili sensin Albay. Hepimiz şahidiz.»

Eğilip Vallenilla'yı kollarının arasına aldı ve onu bir çocuk gibi içeriye taşıdı. Albay Ildefonso Juarez de topallayarak peşlerinden gitti. Gardiyanlar kalabalığı iteleyerek dağıtmaya başladılar. Yarım saat sonra Albay Ildefonso Juarez, Dr. Wolfschmidt'i çalışma odasına çağırdı ve ona bir kadeh brandi ikram ettikten sonra sordu:

«Vallenilla nasıl?»

Wolfschmidt kayıtsızlıkla omuz silkti. «Dayanıyor. Kanamayı durdurduk. Bir sürü kuvvetlendirici ilaç verdim ama adamın pek insana benzer halli kalmamış.»

«Onu yaşat!» Albay Ildefonso Juarez'in sesi sert ve

kararlıydı. «Yaşatmazsan hepimizin başı derde girer. Tutukluların havasını hiç beğenmedim.»

«Yaşamasını istiyorsanız, onu bir insan gibi doğru dürüst beslemeli ve doğru dürüst bir yerde yatırmalısınız.»

«Pekala. Revirde yatsın. Hücreye dönecek kadar iyileşinceye dek onu besle.»

«Elimden geleni yaparım ama biraz geç kalmışsınız. Hiçbir şey için söz veremem... Zaten bu süprüntü için neden kaygılandığınızı anlayamadım?»

«Güvenlik görevlileri onu yeniden istetebilirler. Üstelik ne şimdi ne de daha sonra cinayetle suçlanmak istemiyorum.»

«Neyse şimdiye kadar şansınız yaver gitti. Brandi çok güzelmiş.»

«İstedğin kadar al.»

«Başka bir sorun daha var. İlaçlarla sağlık ekibi en çabuk ne zaman burada olabilir? Dizanteri saman alevi gibi yayılıyor.»

«Hastaları karantinaya alsan, yayılmasını önleyemez misin?»

«Su kaynağı pislenmişse önleyemem. Lağım sistemi düzeltilmeden, bana mikropsuz giyecekler verilmeden ve yemekhanede temizlik koşullarına uyulmadan önleyemem.»

«Karargahla konuştum. Hemen yardım göndereceklerini söylediler... Ayrıca senin de gündüzleri birkaç saat daha ayık gezmem iyi olur!»

«Sarhoş gezmem daha iyi oluyor.» Wolfschmidt kahindeki brandiyi bir dikişte bitirip, ayağa kalktı. «Beni zorlama sevgili albay. Pek çok hatanı gördüm. Şimdi de benden bu adamı ölümden geri döndürmemi istiyorsun. Böyle bir mucizeyi gerçekleştirebilmek için çok sarhoş olmam gerekir.»

Albay Ildefonso Juarez, «Tanrı aşkına!» dedi. «Şişe sende kalsın!»

Sekiz bin tonluk eski bir yük gemisi olan **Freya**, yağmurlu bir günün gri şafağında Buenos Aires limanına demir attı. Gemiye çıkan liman yetkilileri, Callao'ya gitmekte olan geminin kağıtlarını incelediler ve şaft yatağında çatlak olduğu için yoluna devam edemediğini öğrendiler. Gerekli parçalar Hollanda'dan uçakla gönderiliyordu. Formaliteler çabucak tamamlandı. Gemi yetkilileriyle tayfalara karaya çıkabilmeleri için geçici izin kağıtları verildi. Bir saat sonra da kaptan, şirketin buradaki acentesi Guzman Kardeşler'i ziyaret etmek için karaya çıktı. Öğlen vakti Erwin Hengst adıyla tanıdığı John Spada ile deniz kıyısındaki küçük bir lokantada karşı karşıya oturuyordu.

Aldığı talimat basitti. Beş gün boyunca onarım gören bir gemideki normal işleri yapacaklardı. Tayfalar, güverteyi temizleyecek, boyayacaklar, geceleri de karaya çıkacaklardı. Durumu kontrole gelebilecek herhangi bir Arjantin yetkilisini inandırmak için, makine dairelerinde onarım yapılmış gibi aletler ve yedek parçalar etrafa saçılacaktı. Altıncı gün mümkün olduğu kadar geç saatte herkes gemiye binecek, limandan çıkış kağıtları alınacaktı. Böylece gece yarısı ile şafak arası, kaçaklar gemiye biner binmez harekete hazır olacaklardı.

Kaptan hemen bir sorun olduğunu belirtti. Gayet tabii gemiyi limandan çıkartabilirdi. Ama kurallara göre körfezin ağzındaki boğazı geçene kadar gemide bir kılavuz bulunması zorunluydu. Bunun için kaçakların gemiye kılavuzdan önce binmeleri ve kanaldan çıkana kadar ambarda gizlenmeleri gerekiyordu. Kılavuzsuz gitmeye kalkıştırlarsa, liman polisi önlerini kesip onları tu-

tuklayabilirdi. Her iki şekilde de tehlike vardı ama kılavuz alırlarsa, tehlike biraz azalıyordu.

Spada onaylayarak başını salladı. «Dediğiniz gibi olsun. Başka bir sorun daha var. Damadım hasta bir adamdır. Gemide tıbbi bakıma ihtiyacı var. Bu tıbbi bakımı sağlayabileceğimiz ilk liman hangisidir?»

Kaptan kararsız gözüktüyordu.

«Montevideo'ya gidemeyiz. Uruguay ve Arjantin, rejime karşı eylemler konusunda işbirliği yaparlar. Rio'ya uğrayabiliriz ama bunu pek istemiyorum. Gemide hiçbir kağıdı olmayan hasta bir adam bulunduğunu söylersek, polis çok kuşkulandır. En iyisi gemide bir doktor bulundurmak ve doğru Hollanda Antillerine gitmek. Oradan hastanıza uçakla New York'a götürebilirsiniz.»

«Gemide tıbbi malzeme olarak neler var?»

«Bir kaptanın ecza dolabında bulunan olağan şeyler: Oksijen, penisilin, sülfatlı ilaçlar, karın ağrısı için haplar, yanık merhemleri, kalp kuvvetlendirici bazı ilaçlar, kırıklar için bazı malzemeler... yani daha çok ilk yardım malzemeleri.»

«Pekala. Bir doktora ve tıbbi malzemeye ihtiyacımız var. Ben bir şeyler yapmaya çalışacağım. Hareket zamanı konusunda anlaştık mı?»

«Anlaştık.»

«Güzel. Bir değişiklik olmazsa benden bir daha haber almazsınız. Ama bir mesaj bırakıp bırakmadığımı kontrol etmek için Guzman'ın bürosuna her gün bir uğrayın. Tayfalara ne kadar bilgi vereceksiniz.»

«Onlara hiçbir şey söylemeyeceğim. Gayet tabii mühendis durumdan haberdar, çünkü arızayı düzenlemek zorunda kaldı. Diğerleri son dakikaya kadar bir şey bilmeyecekler, sonra da kılavuz ayrılınca kadar ağızlarını sıkı tutmaları için onlara biraz para dağıtacağım.»

«Öyleyse şimdilik bu kadar sanırım... size ayrıca teşekkür borçluyum kaptan.»

Kaptan sırtarak, «Bunu zevk duyarak yapıyorum,» dedi. «Buradan her zaman yüklediğimiz hayvan postu ve donyağından daha iyi bir şey. İyi şanslar dostum!»

Spada kaptanla görüştüktan sonra kentin eski bölümünde yoksullar evi olarak kullanılan manastıra git-

ti. Gecenin saat onuydu ve kapıyı açan rahibe vaktin çok geç olduğunu belirterek itiraz etti. Rahibelerin yatma saatiydi. Başrahibe çok uzun ve yorucu bir gün geçirmişti. Yarın gelemey miydi? Lütfen rahibe kardeş, şimdi! Son derece önemli bir konuydu. Evet...!

Mum kokan küçük odadaki alçıdan Madonna heykelinin boş bakışları altında John Spada Nebraska şivesiyle konuşan, şaşılacak kadar genç başrahibeye kendini tanıttı ve ne yapmaya geldiğini anlattı.

«... Kızım Teresa sizinle birlikte çalışıyordu. Yapabileceğiniz bir şeyse, bana yardımcı olacağınızı düşündüm.»

«Gayet tabii yardım etmek isterim. Teresa burada büyük işler başardı ve bu yüzden de çok acı çekti. Şimdi durumu nasıl?»

«İyileşiyor ama çok yavaş. Aldığımız bilgilere göre kocasının durumu da çok kötüymüş. Onu sağ olarak götürmek için tıbbi yardıma ihtiyacım var.»

«Bazı güçlükler var Bay Spada. Sizinle birlikte gitmek, herhangi bir doktor için sürgün demektir. Çünkü Arjantin'den nasıl ve ne zaman çıktığını açıklayamayacağı için bir daha bu ülkeye girmekte güçlük çekecektir. Üstelik Arjantin'den ayrılacak bir doktorun dostlarıyla, akrabaları da tehlikeye düşebilir.»

«Belki bu ülkeden çıkıp bir daha dönmek istemeyen biri vardır. Bu ülke dışında yerleşmek için bir yer ya da geçimini sağlamak için para bulmak konusunda hiç kaygılanmasın.»

«Böyle bir durumda da kendi yoksul hastalarımızı zaten güçlkle bulabildikleri yardımdan yoksun bırakmış oluyoruz. Yine de bir düşüneyim...» Başrahibe birkaç dakika düşündükten sonra sözüne devam etti. «Rahibe Martha yakında yanımızdan ayrılacak. Kararını onaylamamız için bize bildirdi. Tecrübeli bir doktor ve Amerikan vatandaşıdır. Tehlikeyi göze almak isterse, sizinle gitmesine izin veririm...»

«Onunla şimdi konuşabilir miyiz?»

«Korkarım bu imkansız. Mendoza'daki bakım yurdu-
dumuza gitmişti. Üç güne kadar dönecek.»

«Zamanımız çok kısıtlı.»

«Biliyorum. Ama elimden başka bir şey gelmez. Üs-

telik rahibe Martha sizinle gitmeye en uygun kişidir. Burada akrabası yoktur, onunla bizler arasında da doğrudan bir bağlantı kurulamaz. Sizinle nasıl temas edebilirim?»

«Ben sizi tekrar ararım ve sakın unutmayın... adım Erwin Hengst. Bir sorum daha var. Benim için bir tıbbi malzeme çantası hazırlayabilir misiniz? İlaçlar, ameliyat aletleri gibi şeyler?» Portföyünden bir tomar para çekip, masanın üstüne bıraktı. «Tıbbi malzemenin parasını bunun içinden alırsınız, geri kalanını da yoksullara yardım işinizde kullanırsınız.»

Başrahibe masanın üstündeki paraya dokunmadı. «Size bir şey sormak zorundayım Bay Spada. Rahibe Martha için tehlike büyük mü?»

«Tehlike çok az.» Spada'nın cevabı kesindi. «Gemiye bindiğimiz anda, asıl büyük tehlikeyi atlattık demektir. Rahibe Martha'nın ne tip bir kadın olduğunu anlatabilir misiniz?»

«Doktor olarak birinci sınıftır. Kadın olarak...» Başrahibenin yüzünde belli belirsiz alaylı bir gülümseme bellirdi... «diyelim ki erkeklerle, kadınlarla olduğundan daha iyi anlaşır. Manastırda da bu bazı sorunlar yaratıyor...»

John Spada güldü.

«En büyük sorunumuz bu olsaydı, kendimizi çok şanslı sayabilirdik.»

Kunz'un dairesinin yemek odasında, Binbaşı Henson elle çizilmiş bazı şemaları masanın üstüne yaydı ve savaş planını anlatmaya başladı.

«... Buenos Aires'den Paraná Nehrinin ağzına ve Martin Garcia'ya işleyen motorlara kadar mesafe karadan seksen mil kadar. Hem gece hem de gündüz bu yolda araba kullandım. Trafiği gözönünde bulundursak, iki buçuk saat sürüyor. Kentin içinde trafik sıkışırsa, daha da uzun sürebilir. Ama gece bu yolu iki saatte alabiliriz... Şimdi, Martin Garcia adası burada; karadan adaya giden motor var. Gördüğünüz gibi iskelenin önünde bir park yeri bulunuyor, sonra da çeyrek millik dar bir yol ana yola uzanıyor. Dar yolun her iki yanında da gerektiğinde gizlenebilmemize elverişli portakal ağaçla-

rı var. Ancak iskelele uzanan bu dar yol kolaylıkla ke-silebilir ve araçlarımızla birlikte bu yolda sıkışıp kala-biliriz. Demek ki burası gizlenmek için elverişli ama çar-pışmak için elverişsiz bir yer... Şimdi ana yoldan sekiz mil kadar geriye gelin. Nehre doğru sapan başka bir yol göreceksiniz. Burada Freya'nın motorunu yanaştırabile-ceğimiz sakın bir kumsal var. Freya ise işte şurada, bo-gazın hemen kenarında bekleyecek... Buraya kadar her şey tamam mı?»

Masanın çevresindekiler mırıldanarak planı onayla-cıklarını belirttiler. Henson masanın üstüne bu kez da-ha küçük bir şema yaydı.

«Şimdi de kimin nerede olacağını ve hareket saat-lerini saptayalım. İki gruba ayrılacağız. Sancho'nun bi-ze bulduğu şoförle benim adamlarım kamyonunda olacak. Biz iskelenin önüne parkedeceğiz ve adamlarımız porta-kal ağaçlarının arasına dağılacak. Geceyarısından son-ra motor işlemediği içiri sanırım sakın sakın bekleyece-ğiz...»

«Albay Juarez bu arada kentteki Subaylar Kulü-lü'nde akşam yemeği yiyecek. Saat on bir ile geceyarısı arasında bir ara Rosita'nın evine gidecek. İşte bakın bu-rası, öbür harita. Şoföründen burada ayrılacak ve on adım yürüyerek Rosita'nın evinin kapısına gelecek. İşte Sancho, Dr. Lunarcharsky ve Spada burada onun yanı-na yaklaşacaklar. Güvenlikten olduklarını belirten kim-liklerini gösterecekler. Onu yanlarına alarak arabaya ge-lecekler ve onu Sancho'nun iskeleden yirmi dakika uzak-lıkta olan evine götürecekler. Albay evden hapishaneye telefon edecek. Sonra karşılama heyeti gibi hep birlik-te iskelele geleceksiniz...»

«Albayla birlikte mi?» Spada kuşkuluydu.

Sancho sertçe, «Ben albayı da götürmekten yana-yım,» dedi. «Böylelikle hapishane görevlilerinin refaka-tinde getirilecek olan tutukluların devir teslim töreni daha gerçeğe benzer. Albay bir oyun yapmaya kalkışırsa, hemen işini bitiririz.»

Spada, «Sonra ne yapacağız?» diye sordu.

«Sen ve adamların Vallenilla ile birlikte kumsaldan motora binip, Freya'ya gideceksiniz. Bizler de kente dö-neceğiz. İş bitecek! Hepsi bu kadar ve gayet basit.»

«Basit gözüküyor. Şimdi de ne gibi tehlikelerle karşılaşabileceğimizi anlatın.»

Binbaşı Henson, Sancho'ya, «Sen anlat,» dedi.

«Bir kere iskelede polis devriye geziyor. Ana yolun şu bölümünde de geziniyor ve bazen de bir sigara içmek ya da yolda buldukları bir kızla beş-on dakika oynamak için kıyıya gidiyorlar. Kıyıda onlarla karşılaşsak çok resmi davranacağız. Güvenlikten olduğumuzu belirten kimlikleri gösterip, bir hareket düzenlendiğini söyleyecek ve onları kıyıdan uzaklaştıracaktır. Polis bile güvenlikle başını belaya sokmak istemez. İkinci ve daha büyük bir tehlike ise hapishane görevlilerinden birinin güvenliğe telefon açıp, isteğimizi bildirmesi. O zaman bir baskın düzenlemeye karar verirler. Yani portakal bahçelerindeki adamlar ya ateş açmak ya da kaçmak zorunda kalırlar. Yine de bir avantajımız var. Biz Albay ile birlikte en son geleceğiz. İskeleye sapan yolun önünden durmadan geçecek, sonra geri döneceğiz. Böylece bir pususu kurulup kurulmadığını anlayabiliriz... Üçüncü tehlike de araçlarımızdan birinin gelişte ya da dönüşte ana yolda kontrole yakalanması. Böyle bir durumda tek çare güvenlik kartlarımızı gösterip, blöf yaparak kurtulmak. Başka sorusu olan var mı?»

Korkuluk, «Son bir soru,» dedi. «Adamlarınıza ne derece güvenebiliriz Binbaşı? Örneğin bir polis kontrolü sırasında soğukkanlılıklarını koruyabilirler mi?»

«Korumaları onlar için daha iyi olur. Benden emir alınmadan yellenmeye kalkanı bile kendi ellerimle öldüreceğimi söyledim.»

Spada gülerek, «Bunu İspanyolca mı söyledin?» dedi.

«Hayır. Sancho benim için tercüme etti ve sanırım söylediğimi yapacağıma inandılar.»

John Spada, «Bir sorum daha var,» dedi. «Albay ne olacak?»

Sancho tartışma kabul etmez bir tavırla, «O iş bizi ilgilendirir.» dedi.

«Ona ne yapacaksınız?»

«Bundan size ne?»

«Ben de bu işte suç ortağımı ve iş sona erdikten sonra bu herkes tarafından bilinecek.»

«Bu riski en başından bilerek göze aldınız.»

«Onun için de sorumu tekrarlıyorum. Albayı ne yapacaksınız?»

«Biraz terletip bilgi alacağız, sonra da öldüreceğiz. Bir itirazınız var mı?»

Spada, «Yok,» dedi. «Tabii cesedini kapımın eşğine bırakmaz ya da cenaze masraflarını bana yüklemeye kalkmazsanız.»

Keyfi kaçan Sancho, «Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsiniz?» dedi. «Biz bir anlaşma yaptık öyle değil mi?»

«Tabii. Anlaşmada yazılı olmayan bazı koşullara da uymak gerekir.»

Martin Garcia'nın revirinde Rodolfo Vallenilla'yı yatırmaya çalışıyorlardı. Beslenme rejimini Dr. Wolfschmidt belirliyor, genç yardımcısı ise bu rejimi görenlerin gözlerini yaşartan bir şefkatle uyguluyordu. Ancak revirde bu şefkat gösterisini doktordan başka gören yoktu ve doktor da insanca duygularla ilgili her şeyden tiksiniyordu. Yardımcısına bir sürü ad takmıştı: «başrahibem,» «şeker dudak,» «genç hadım ağamız,» «kumandanın oğlanı.» Yine de ister sarhoş ister ayık olsun iyi bir doktorun asla aşmaya cesaret edemediği bir sınır vardı.

Dr. Wolfschmidt işkence odalarında ne yaparsa yapsın, revirde hiçbir zaman hastasına kötü davranmazdı. Bazen görevlerini ihmal edebilirdi ama hastalarına asla hakaret etmezdi. Sadece ama sadece bir kere bir hastasına gaddarca davranmaya kalkışmış ve yardımcısının buz gibi bakışlarıyla öldürücü öfkesi karşısında dehşetten tir tir titremişti. Yardımcısı onu ameliyathanenin bir köşesine sıkıştırmış ve onu öldürmek için ne kadar çok, uygun ve acı çektirecek yol olduğunu ve ister uyanık, ister uykuda olsun, ister hapishanenin içinde, isterse dışında bulunsun, bir celladın nasıl her an hazır beklediğini anlatmıştı.

Wolfschmidt'in şantajı boyun eğmesi hapishanedekilere hayret verici bir olay gibi gözüküyordu ama yardımcısı biraz tehlikeli olmakla birlikte ince ve uzun hesaplardan sonra bu yola başvurmuştu, çünkü İsrailîlerle yeraltı teşkilatının kara listesinde olan Dr. Wolfschmidt, soluk yüzlü genç yardımcısından başka hiç kim-

senin uygulamaya cesaret edemediği cezanın ve tahakkümün özlemini çekiyordu. Böylece bu garip ilişki sürüp gitti ve Wolfschmidt'in cehenneminin kara meleği, onun kurbanlarına şefkat gösteren kişi oldu.

Genç yardımcı, Vallenilla'ya tüm cinsel duygulardan çok zaman önce arınmış, koruyucu bir şefkat ve adeta kardeşçe bir sevgi gösteriyordu. Vallenilla'nın sıska ve çarpılmış vücudunu yıkıyordu. Onu bir bebeği besler gibi büyük bir sabırla, ağızdan kaşıkla yedirerek besliyordu. Vallenilla'nın yaşamı bir pamuk ipliğine bağlıydı ve ona sürekli cesaret vererek, hayatla arasındaki bağı güçlendirmeye çalışıyordu.

«Dinle beni Rodolfo! Sakın kendini bırakma! Senin yaşamana ihtiyacım var. Hepimizin buna ihtiyacı var. Kafanın içindeki bir gün bütün dünyaya anlatacağın bilgiler hepimiz için, hatta benim gibi bir hiç olan bir adam için bile önemli. Evet, evet, buna inanmalısın. Ben seni böyle besliyorum ama sen de beni besliyorsun. Bir gün cesaretle ayağa kalkıp şöyle diyeceğim: 'Şu büyük adamı görüyor musunuz? Onu dünyaya ben kazandırımdı. Onun söylediği sözler, benim söyleyebilmeyi istediğim sözlerdir'... Aferin oğlum! Bir kaşık daha iç. Çorba çok güzel. Kendi ellerimle pişirdim... Hapishanede verdikleri buluşuk suyuna benzemiyor, öyle değil mi?... Çok güzel! Şimdi iğneni hazırlarken, sakın sakın yat bakalım... Acıtlığını biliyorum ama çok zayıf olduğun için bu iğneleri yapmak zorundayım. Seni biraz şişmanlatabilsem, bu kadar acımayacak...»

Ama savaşı kazanmak kolay olmuyordu. Vallenilla sık sık umutsuzluğun kara çukuruna yuvarlanıyor ve korkuyla yatakta büzülerek, kendini besleyen elden bile kuşku duyuyordu.

«Neden bana böyle davranıyorlar? Daha önce umurlarında bile değildim. Güvenlik beni yine sorguya çekmek istiyor, öyle değil mi? Sadece işkencelere dayanabilmem için beni güçlendirmek istiyorlar. Başkalarına da böyle yaptılar...»

«Hayır Rodolfo! Hayır! Bak sana kaç kere söyledim. Kumandan korkuyor. Sen ölürsen onu suçlayacaklar çünkü avluda olanları herkes gördü. Böyle bir suçlamayla karşılaşmak istemiyor. Evet o bir orospu çocuğudur ama orospu çocuklarının arasında bile bazı kurallar

vardır... Haydi ama böyle yapma! Biliyorsun ben senin dostunum, öyle değil mi?»

«Evet, dostum olduğunu biliyorum. Ama bana bir tek konuda söz ver.»

«Yeterki sen iste Rodolfo. Elimden gelen her şeyi yaparım.»

«Öyleyse yemin et!» Kemik yığını halindeki eller, genç asistanın lekeli ceketine sıkı sıkıya yapıştı. «Beni tekrar sorguya çekmeye götüreceklerini duyarsan, beni öldüreceğine yemin et! Bunu yapabilirsin... bir tek hap, bir iğne yeter! Annenin başı üstüne yemin et!»

«Annemin başı üzerine yemin edemem. Annem zaten öldü. Ama gayet tabii söz veriyorum. Seni bir daha asla sorguya çekemeyecekler... Haydi ama ağlama artık! Wolf Schmidt birazdan döner. Seni güçlü ve başı dik görmeli!»

Bu kolayca verilen ve eğer çok gerekirse, yerine getirilmesi pek de zor olmayan bir sözdü. Fazla yaşayamayacak kadar yıpranmış ama birkaç işkence daha yapılacak kadar hayat belitisi olan bir iki kişinin işini böyle bitirivermişti. Böyle bir şey yapmak fazla zor değildi... kasaplar bir sonraki program için yayılmış dinlenirlerken iğneyle damara bir hava kabarcığı verivermek. Ani ölümler çok olağan olduğu ve hiçbir zaman da otopsi yapılmadığı için endişelenmesini gerektirecek bir nokta da yoktu... Battaniyeyi Vallenilla'nın üstüne örttü, gözlerini kapatmasını söyledi ve hastası huzursuz, hırıltılı bir uykuya dalmaya kadar başında bekledi. Zavallı! Böylesine zayıf bir bedende bu kadar büyük bir beyin ve bu kadar ateş!

Revirin kapısı gıcirdayarak açıldı ve yaşlı Onbaşı Pascarelli içeriye girdi. Elinden yere oluk gibi kan akıyordu. Odasındaki kırık bir camı yerinden çıkartmaya çalışırken avucunu kesmişti. Avucuna birkaç dikiş atılmasını ve Wolf Schmidt'in dolabındaki brandiden büyük bir bardak içmeyi istiyordu. Domuz herif içkisinden içildiğini nasıl olsa farketmezdi! Avucuna dikiş atılırken, sesini iyice alçaltarak, büyük bir suç işliyormuş gibi fısıldadı.

«Dışarıdan bir iki mesaj getirdim. Biri senin şuradaki adamın için.» Başıyla Vallenilla'nın yatağını işaret etti. «Ona birinin kutuda bir balık göndereceğini söyle.»

«Kutuda balık... hepsi bu kadar mı?»

«Hepsi bu kadar.»

«Anlamı ne?»

«Ben asla böyle sorular sormam oğlum. Sormamak daha yararlıdır. Dışardakiler bana mesajı iletip, sonra da unutmam için para verirler. Bir cevap isterlerse, cevabı da onlara iletmeye çalışırım.»

«Mesajı yerine iletip ilemediğini nasıl anlarlar?»

«Onlar beni tanır. Bana güvenirler.» Yaşlı Onbaşının kan çanağına benzeyen bulanık bakışlı gözlerinde bir gurur ifadesi vardı. «İnsanın böyle bir ünü olması iyidir. Her tutuklu bu çöplükte ömür boyu kalmaz. Dışarıya çıktıklarında da yaşlı Pascarelli'yi hatırlarlar. Öbür gardiyanların çoğu budala. Başka yere atandıkları zaman karanlık bir sokakta birinin onları sırtlarından bıçaklamak ya da tekmeleyerek öldürmek için bekleyeceğini unutuporlar. Ama ben budala değilim! Ben yaşa ve yaşat derim. İnsanın cebine para girmesi, karnına on beş santimlik bir bıçak girmesinden daha iyidir. Onun için sen de iyi bir çocuk gibi bu mesajı ilet ha?»

«Tabii, tabii! Şimdi kımıldama da elini doğru düğüst sarayım... Öbür mesaj kimin için?»

«Chavez için... ama o altı gündür hücre hapsinde. Bir aksilik olmazsa yarın çıkacak.»

«Öyleyse önce buraya gelecektir. Ona ne söylememi istiyorsun?»

«Kaplan etrafı kokluyor. Tamam mı?»

«Tamam!... İşte oldu, seni bir savaş kahramanı gibi sarıp sarmaladım. Bir madalyan eksik.»

Pascarelli tiksintiyle homurdandı, «Bizimki gibi bir savaşta madalya kazanılmaz. Sadece mezar taşının üstüne küfürler karalarlar. Neyse teşekkürler! Yine görüşürüz oğlum. Sakın sırtını duvara vermeyi unutma!»

Buenos Aires'e gideceği günün sabahında Albay Juarez her zamanki gibi Binbaşı Gutierrez ile birlikte hapisaneyi teftişe çıktı. Albay başkentte geçireceği dört özgür günden ötürü yine her zamanki gibi neşeliydi. Revire girip Rodolfo Vallenilla'yı kirli bir battaniyenin altında büzülmüş görünce, neşesi büsbütün arttı. Bastonunun ucuyla battaniyeyi açtı ve kurbanını hoşgörülü bir küçümsemeyle seyretti.

«Güzel! Küçük köpeğim daha iyi gözüküyor. Seni iyi besliyorlar herhalde. Mümkün olduğu kadar zevkini çıkartmaya bak. Bu rahat sonsuza dek sürmeyecek. Ben bugün kente iniyorum. Bir sorguya daha dayanabilecek hale geldiğini güvenliğe bildireceğim. Yoksa seni unuttuklarını mı sanmıştın? Asla unutmazlar! Ayrıntılara meraklıdırlar ve daha cevapsız kalmış bir sürü soru var. Ama sakın kaygılanma! Bu tatilden sonra oldukça uzun bir seansa dayanabilirsin! Haydi artık uyu küçük köpek. Tatlı rüyalar!»

Albay revirden çıktıktan sonra Rodolfo Vallenilla yatağın içinde büsbütün büzüldü ve nöbet gelmiş gibi dişleri birbirine çarparak titremeye başladı. Genç asistan yatağın kenarına oturdu ve onu yatıştırmaya çalıştı.

«Sakin ol Rodolfo! Artık gitti. Bütün hafta sonu ve pazartesi, salı günleri burada olmayacak. Ben sana bol şekerli bir kahve yaparım şimdi. Kahveyi seversin değil mi?»

«Hayır! Hiçbir şey istemiyorum!» Zayıf vücudu tır tır titrerken şiddetle itiraz etmişti. «Artık dayanamıyorum! Dayanamayacağım!»

«O seninle oyun oynuyor. Anlamıyor musun? Ona aldırma! Zihninin kepenklerini kapat ve onu düşünme.»

«Hayır söyledikleri gerçek. Aksi halde burada kalmama niçin izin versin? Benim ölmemi istiyor ama beni kendisi öldürmek istemiyor. Güvenlik görevlilerinin bu işi onun yerine yapacaklarını biliyor. Lütfen dostum. Bana söz vermiştin. Beni öldür. Yalvarıyorum sana, öldür beni!»

İçindeki ateş ortaya çıktığı kadar ani kayboldu ve küçük bir hayvan gibi inlemeye başladı. Genç asistan Vallenilla'nın yüzündeki teri pamuklu bir bezle sildi ve üstüne eğilerek fısıldadı.

«Haydi ama böyle yapma! Dışarıdan sana bir mesaj var.»

«Nasıl bir mesaj?»

«Biri sana kutuda bir balık gönderiyor.»

«Bir daha söyle.» Zayıf kemikli eller genç asistanın gömleğinin koluna yapışmıştı.

«Kutuda balık.»

«Öyleyse dayanmaya çalışacağım.»

«Evet dayanmalısın.»

«Ama bana söz ver, beni tekrar Eğlence Sarayına götürmelerine asla izin vermeyeceksin.»

«Söz veriyorum. Şimdi sana uyuman için bir ilaç vereceğim.»

«Teşekkür ederim.» Şükranla fısıldamıştı. «Sen çok iyi bir çocuksun.»

«Gideceğin yere vardığın zaman benim için de birkaç iyi söz söylersin ha Rodolfo?»

Rodolfo Vallenilla, «Senin için en iyi sözleri söyleyeceğim,» dedi. «En iyilerini... Biraz yanımda oturur musun? Uyuyana kadar senin yanımda olduğunu hissetmek istiyorum.»

«Daha çok erken.» Sancho arabayı Rosita'nın evinin bulunduğu sokağın karanlık bir köşesine parketti. «Siz ikiniz arabada bekleyin. Ben Rosita'nın evinin önünden şöyle bir geçip, durumun sakın olup olmadığına bakacağım.»

Arabadan çıktı ve gezintiye çıkmış gibi yavaş adımlarla kemerli sokağın gölgeleri arasında ilerledi. Spada, Korkuluk'a döndü.

«Her şey tamam mı?»

«Tamam. Henson adamlarıyla birlikte kamyonu biniş, tam zamanında yola çıktı. Kadın doktoru Freya'ya bindirdik. Motor buluşma yerinde bizi bekliyor. Bizim de durumumuz iyi.»

John Spada, «Şimdilik,» dedi. «Sancho dönüyor.»

Sancho Spada'nın yanına süzüldü ve aceleyle son bir defa talimat verdi.

«Artık hazırlanmalıyız. Rosita'nın evinin girişinin her iki yanında da birer kapı var. Siz ikiniz bu kapıların orada bekleyin. Albay eve yaklaşır yaklaşmaz da hemen yanına gidin. Ama sakın evin kapısını çalmasın çünkü kapıyı güvenlikten bir adam açıyor. Kimlik kartlarınızı albayın burnuna sokun ve onunla birkaç kelime konuşmak istediğinizi söyleyin. Ben şoförünün uzaklaştığına emin olduktan sonra yanınıza geleceğim. Onu yürüyerek buraya getireceğiz, arka koltukta ortaya oturta-

cağız sonra da tabancayı kaburgalarına dayayacağız... Tamam mı?»

«Tamam.»

«Haydi gidelim!»

İşkence dolu beş, on, on iki dakika beklediler. Sonra askeri aracın Rosita'nın evinden birkaç metre ötede durduğunu ve şoförün telaşla arabadan inip, yolcusunun çıkması için kapıyı açtığını gördüler. Her zamanki kalıplaşmış sözleri duydular: «Yarın sabah saat onda beni almaya gelirsın. O zamana kadar sen de keyfine bak.»

«Çok teşekkür ederim Albayım ama paramı dikkatli harcamak zorundayım.»

Şoför arabayı vitese takıp uzaklaşırken Albayın kaldırımında durakladığını, ceketini, kravatını düzelttiğini, şapkasını başına iyice yerleştirdiğini gördüler. Sonra Spada ile Korkuluk kapının gölgesinden çıkıp, Juarez'in yanına yaklaştılar. Çok başarılı bir Buenos Aires aksanıyla ilk konuşan Korkuluk oldu.

«Albay Ildefonso Juarez?»

«Evet!» Albay kendini savunmak ister gibi derhal son derece resmi bir tavır takındı.

«Güvenlik! Kimlik kartlarımız... Sizinle birkaç kelime konuşmak istiyoruz. Sizi fazla tutmayacağız.»

«Ya! Öyleyse içeriye girelim.»

«Arabamız hemen burada. Lütfen bizimle gelir misiniz Albay?»

Albay bir an tereddüt etti ama gölgelerden çıkan Sancho'nun kendilerine doğru geldiğini görünce, sıkıntıyla omuz silkerek, «Pekala,» dedi. «Ama umarım anlıyorsunuzdur...»

«Çok iyi anlıyoruz Albayım.» Korkuluk baştan aşağı nezaket kesilmişti. «Ama çok acil bir durum var.»

«Nedir?»

«Arabanın içinde konuşalım lütfen. Sokak ortasında iş konuşmaktan hoşlanmıyoruz.»

Spada ve Korkuluk arabanın arka koltuğunda Albay'ı ortalarına oturtular ve iki yandan sıkıştırdılar. Korkuluk tabancasını Albay'ın karnına dayadı.

Sancho direksiyona geçti ve son derece sakin bir sesle, «Şimdi Albay, eğer sesini çıkartmazsan sana dokunmayız,» dedi. «Ama aptalca bir tek davranışa yeltenirsen, kendini ölmüş bil.»

Arabayı çalıştırdı ve arka sokaklardan kuzey karayolu'na doğru ilerlemeye başladılar. Albay Juarez neden sonra kendinde konuşacak cesareti bulabildi.

«Bütün bunlar ne demek oluyor? Beni nereye götürüyorsunuz?»

Korkuluk, «Bu bir güvenlik hareketidir,» dedi. «Lütfen yardımcı olun.»

«Öyleyse beni niçin tehdit ediyorsunuz?»

«İnsanlar heyecanlandıkları zaman, bazen çok aptalca işler yaparlar. Sizin gibi güvenilir bir insanla bile bu riski göze alamayız Albayım. Şimdi sakın olun. Yolda bizi durdururlarsa, sakın ağzınızı açmayın.»

«Beni nereye götürdüğünüzü hâlâ söylemediniz.»

«Martin Garcia'ya dönüyorsunuz.»

«Ben izinliyim.»

«Biliyoruz Albayım ama iyi bir asker her an göreve hazır olmalı, öyle değil mi? Şimdi beni iyi dinleyin. İki tutuklunuzu yeniden sorguya çekmemiz gerekiyor. Tutukluların adları Pablo Maria Chavez ile Rodolfo Vallenilla'dır. Hapishaneye telefon edip yardımcınıza tutukluları nehrin yukarısındaki iskele'ye getirmelerini söyleyeceksiniz.»

«Rosita'nın evinden de telefon edebilirdim. Zaten Vallenilla hasta.»

«Biz böyle olmasını istiyoruz Albayım.»

«Belgeler, emirler gerekli.»

«Göreceğiniz gibi gerekli belgelere ve emirlere sahibiz.»

«Öyleyse?»

«Sizi de tutuklularla birlikte kente getireceğiz.»

«Bu çok olağan dışı bir uygulama.»

Korkuluk yavaş sesle, «Zaten olağan dışı bir çağda yaşıyoruz,» dedi.

«Sizler güvenlikten değilsiniz!»

«Öyle mi? Belgelerimiz güvenlik görevlisi olduğumuzu belirtiyor. Neden siz de oyuna katılmıyorsunuz? İnanın bana böylesi sizin için çok daha iyi olur.»

«Aman Tanrım!»

«Arkanıza yaslanın Albayım. Ellerinizi de dizlerinizin üstüne koyun. Tamam, böyle daha iyi. Şimdi söyleyin bakalım, siz izinde olduğunuz zaman hapishanenin baş görevlisi kimdir?»

«Binbaşı Gutierrez. Ama şimdi uyuyordur. Bir gece görevlisi var.»

«Binbaşayı uyandırıp, talimatı ona vereceksiniz.»

«Kimlik belgeleri ve talimatın doğrulanmasını isteyecektir.»

«Biz istediklerinizi sağlarız. Belgelerin numaraları var. Orijinal belgeleri tutukluları teslim alırken vereceğiz...»

«Size inanmıyorum.»

«İnanıcı çok zayıf bir adamsınız!» Korkuluk onu tatlılıkla uyardı. «Lütfen inanmaya çalışın. Yoksa Rosita'nın evindeki kızları bir daha göremezsiniz. Şimdi, Vallennilla'nın hasta olduğunu söylediniz. Durumu çok mu kötü?»

«Revirde yatıyor.»

Sancho, «Demek ölüm halinde,» dedi. «Sizin onu avluda zincire vurduğunuzu ve bir köpek gibi dövdüğünüzü duyduk.»

«Yalan bunlar!»

«Yakında gerçeği anlarız, öyle değil mi?»

Spada bütün bu konuşmalar sırasında, bedeni bedene yaslanmış adamın karakterini anlamaya çalışarak hiç sesini çıkartmamıştı. Albayın vücudu gergindi ama paniğe kapılmamıştı. Kafası hâlâ mantıki bir biçimde işliyor, kendisine verilen çelişkili bilgileri tartmaya çalışıyor, arabanın izlediği yolu inceliyor ve ilk fırsatta kaçmak için tetikte duruyordu. Spada onu biraz daha zorlamaya karar verdi.

«Kendinizi bu kadar yormayın Albayım. Yol dümdüz. Sizin de ağzınızı tıkayıp, gözlerinizi bağlamadık. Yüzle-
rimizi ezberleyebilirsiniz. Herhalde bütün bunlar sizin için bir şey ifade ediyordur?»

«Hiçbir şey anlamıyorum.»

«Bir süreden beri sizi gözaltında tutuyoruz Albayım.»

«Gözaltında mı? Ama neden?»

«Rahat ve güzel bir işiniz var. Bu işin sağladığı ayrıcalıkları kötüye kullanmadığınızdan emin olmak istiyoruz.»

«Kötüye kullanmak mı...? Neden söz ettiğinizi anlayamıyorum! Sicilim gösteriyor...»

«Ah, evet! Sicil! Sicili kim yazıyor Albayım? Raporları kim hazırlıyor?»

«Ben.»

«Doğru. Tabii eğer gerçekler sicilinizde belirtilenlere uyuyorsa, ortada kaygılanacak bir şey yok demektir, öyle değil mi? Ordu kendine bağlı adamlarını korur. Bana Vallenilla'dan söz edin.»

«İnatçı, serkeş bir adamdı. Disipline sokulması gerekiyordu...»

«Disipline sokma işini sizin bizzat mı gerçekleştirmeniz gerekiyordu?»

«Kuraldışı durumlarda, bazen...»

«Şimdi sırası değil Albayım. Bu kuraldışı durumları bana daha sonra izah edersiniz. Söyler misiniz, bu ülkeden kaçmayı hiç düşündünüz mü?»

«Kaçmak? Kime? Nereye? Lafı bile saçma.»

«Garip! Şoförünüzle konuştuk. Sizin albay maaşınıza göre çok lüks bir hayat sürdürdüğünüz kanısında. Formosa'da özel bir daire... üstelik Rosita'nın kızları da ucuz değildir. Martin Garcia'da fazla masrafınız olmadığını biliyoruz tabii ama yine de... cevaplandırılması gereken bazı sorular olduğunu anlıyorsunuzdur herhalde.»

«Öyleyse böyle soruları ilgili mahkemede cevaplandırırım.»

«Önce bize ifade vereceksiniz.»

«Buraya bakın! Benim saklayacak bir şeyim yok. Size yardımcı olmak istiyorum.»

İşte şimdi akli karışmıştı. İlk defa gerçekten korkuya kapıldı ve vücudundan ter boşandı. Spada ondan uzaklaştı ve pencereden dışarıya, trafiğe ve banliyölerin ışıklarına baktı. Evler iyice seyrekleşmişti. Bazı lojmanlar ve çiftlikler gözüktü. Sancho birden direksiyonu sola kırdı ve bozuk bir yola girdiler. Yolun sonunda, önünde meyve ve sebze sandıkları yığılmış ambara benzeyen bir yapı vardı. Sancho kontağı ve arabanın ışıklarını kapattıktan sonra arkasına döndü ve Albay'a, «Şimdi beni iyi dinle,» dedi. «İçeride bir telefon var. Hapishaneyi arayıp, Binbaşı Gutierrez'i telefona çağıracaksın. Ona Vallenilla ve Chavez adlarındaki iki tutukluyu derhal kıyıdaki iskeleye göndermesini söyleyeceksin. Sana vereceğimiz belgelerin numaralarını da bildireceksin. Bizimle birlikte tutukluları teslim almaya geleceğini de söyle. Buraya kadarını iyice anladın mı?»

«Anladım.»

«Normal olarak kaç muhafız gönderir?»

«Üç. Motoru kullanan adamla iki muhafız.»

«Telsiziniz çalışıyor mu?»

«Bu saatte çalışmaz. Acil bir durum olmazsa, telsizi onda kapatırız.»

«Bu da acil bir durum sayılmaz. Gerekli talimatı verdikten sonra telefonu bana vereceksin.»

«Pekala.»

«Son bir sözüm daha var Albay. Sana söylediklerimden başka bir tek kelime etme. Yoksa sonun, ağzına bir elma sokulmuş kızaran Martinmas domuzuna benzer.»

«Beni niçin böyle tehdit ettiğinizi anlayamıyorum. Size yardım edeceğimi söyledim.»

Korkuluk son derece kibar bir tavırla, «Ama hılf yapıyorsunuz Albayım,» dedi. «Bizim güvenlikten olmadığı-mızı düşünüyor, bunun için de Subay okulunda öğretilen oyunu oynuyorsunuz. Sakin olun. Sizi ele geçiren kişileri yattıstırın. Kişisel bir ilişki kurmaya çalışın... Ama oyun bu kez işe yaramayacak, çünkü bizim değişik kuralları-mız var. Bu kurallar da sadece iki tane. Kurnazlık yap-maya kalkışırsan, şu kulübenin içinde ölürsün. Yardımcı olursan, daha uzun yaşarsın... Hepsi bu kadar. İçeriye girelim.»

Ambar, bir ucunda, ufacık bir büro bulunan kocaman bir hangardı. Albay Juarez'i masaya oturtular ve tabancalarını çekerek, tam karşısına geçtiler, Sancho güvenlik belgesini masanın üstüne koydu ve seri numarasını işaret etti. Sonra telefonu uzattı.

«Hata yapmamaya dikkat et Albay.»

Juarez numarayı eli titreyerek çevirmeye başladı. İlk birkaç numaradan sonra parmağı kaydı ve numarayı yeni baştan çevirmek zorunda kaldı. Spada, Korkuluk'a bakıp göz kırptı: Albay Juarez bir kahraman değildi. Telefonun çaldığını, sonra hapisane santralinin uzaktan gelen çatlak sesini duydular. Sancho konuşulanları dinleyebilmek için iyice sokuldu. Albay pek gür çıkmayan bir sesle konuşmaya başladı.

«Ben Albay Juarez. Binbaşı Gutierrez ile konuşmak istiyorum... Onun yattığını biliyorum tabii aptal herif. Çabuk uyandır!»

Uzun bir sessizlik oldu. Santralin hattı bağladığını

işittiler sonra uykulu, yayvan yayvan konuşan bir ses duyuldu.

«Gutierrez!»

«Binbaşı! Uyumayı bırak. Ben Albay Juarez.»

«Buyurun efendim! Buyurun Albayım!»

«Beni iyi ve dikkatli dinle. Yanımda güvenlik görevlileri var. Chavez ve Vallenilla adlarında iki tutukluyu derhal teslim almak istiyorlar. Onları mümkün olduğu kadar çabuk hazırla... Bu gece mi? Gayet tabii bu gece! Biz iskelede bekliyoruz. Evet, Vallenilla'nın hasta olduğunu biliyorum. Bir sedyeye koyun!... Dur, bekle! Tutukluların teslim edilmesi için verilen emrin numarasını kaydet. Numarayı deftere yaz. Emrin orijinalini tutukluların teslim alırken verecekler. Numara: OS 759 nokta 8635 nokta 4126. Yazdın mı?... Bir dakika kapatma.»

Sancho ahizeyi Albayın elinden aldı ve konuşmaya başladı.

«Binbaşı Gutierrez, ben güvenlikten Binbaşı Borja. Tutuklulara birer sivil giysi bulabilir misiniz?... Güzel. İnsan içine çıkabilecek halleri olduktan sonra ne giydikleri farketmez. Ziyafete gitmiyorlar. A evet... zincirlerini de çıkartın. Burada onları sakinleştirecek kadar çok asker var. Onları karaya getirmeniz ne kadar sürer?... Kırk dakika? Allah kahretsin, çok sıkışacağız. Bu iş büyük bir hareketle ilgili. Süreyi otuz dakikaya indirebilirsiniz, bize çok yardım etmiş olursunuz... Bir şey daha var. Şu andan itibaren telsizin kullanılmamasını istiyoruz. Martin Garcia'dan hiçbir yere telsiz mesajı gönderilmeyecek. Benimle ya da Albayla tekrar konuşmak isterseniz, Güvenlik Merkezini aramayın, şu numaraya bir telefon edin: 758-9563. Kent dışında çalışıyoruz ve işimiz başımızdan aşkın... Bunun için hat meşgulse, tekrar tekrar arayın ama sakın tutukluları geciktirmeyin. Bu son derece önemlidir. Albay'a sormak istediğiniz başka bir şey var mı?... Hayır Albay hapishaneye gelmeyecek. Bizimle birlikte kente dönecek... Teşekkür ederim Binbaşı. İyi geceler!»

Telefonu kapatıp, Albay Juarez'ın omuzunu okşadı. «Çok iyiydin dostum! Böyle devam edersen daha bir sürü kızı yatağa atacak kadar yaşayabilirsin.» Ahizeyi kaldırıp, masanın üstüne bıraktı. Sonra tabancasının namlusunu Albay'ın yanağına dayadı. «Ve sakın aklından çı-

kartına. Bundan sonra artık bir mayın tarlasında yürüyorsun. Yanlış bir tek adım atarsan... bom-bom! **Vamos, amigo!**»

Kamyon iskelenin önündeki açıklığa parketmişti. Şoför sigaraların birini söndürmeden, diğerini yakarak direksiyonda oturuyordu. Paralı askerler portakal ağaçlarının arasına dağılmışlardı. Nehrin nemli ve esintisiz havasında durmadan terliyorlardı. Henson durmadan çevreyi dolaşıyor, karayolu sapağını kontrol ediyor, ağaçtan ağaca giderek, el, kol işaretlerinin tamamladığı bozuk bir İspanyolcayla emirler fısıldıyordu. Polis gelirse nereden ateş açılacağını adamların omuzlarına dokunarak ve parmağıyla işaret ederek anlatıyordu.

Soluk ay ışığında nehir bomboş ve gri renkteydi. Nehrin ağzındaki adaların sarı sarı ışıkları sularda oynayıyordu. Karayolu trafiğinin uzak uğultusu, bir gece kuşunun arada sırada yükselen haykırışı ve nehrin iskeleyi hafif hafif döven dalgalarının şıptısından başka ses duyulmuyordu. Henson kamyonun yanına varır varmaz, sigarayı şoförün dudakları arasından çekerek aldı ve yere atıp, topuğuyla ezdi. Adam İspanyolca bir şeyler söyleyerek itiraz etmeye çalıştı ama Henson gayet anlamlı bir işaretle elini bıçak gibi yaparak, gırtlığına doğru götürdü ve iskeleye yürüdü. Saatine bakıp, içinden bir küfür savurdu. Spada on dakika gecikmişti. Ya motor karşılama heyetinden önce gelirse... Sonra arabanın sesini duydu ve hızla geri döndüğü anda dar yolu aydınlatan farları gördü. Araba farlarını söndürüp, park yerine girdi, bir manevrayla burnunu yola çevirdi ve stop etti. Sancho dışarıya çıkıp, arka kapıyı açtı ve arkadaki üç adam da çakıllı yola çıkıncaya kadar bekledi. Henson telaşla yanlarına gitti.

«Tanrıya şükür gelebildiniz. Kaygılanmaya başlıyordum.»

John Spada, «Aceleye gerek yok,» dedi. «Daha epeyce zamanımız var.»

Bu geceki oyunun yönetmeni olan Sancho tek bir soru sordu :

«Adamlarını nereye yerleştirdin?»

«İki kişi karayolu sapağında, iki kişi dar yolun ortasında, iki kişi de park yerinin hemen yakınında.»

«Güzel.» Sancho, Korkuluk ile Albay'a döndü. «Motor geldiği zaman biz üçümüz tutukluları karşılamak için iskeleye çıkacağız. Sen Albay, belgeleri vereceksin. Sen Binbaşı ve siz Bay Spada arkadan geleceksiniz. Vallenilla'nın sizi hemen tanımasını istemiyoruz. Muhafızlar tutukluları iskeleye çıkaracaklar. Sonra sen Albay onları geri göndereceksin. Anlaşıldı mı?»

«Anladım.»

«Binbaşı motorun sesini duyar duymaz adamların ortaya çıksınlar. Bir gövde gösterisi yapmak istiyoruz.»

«Tamam.»

«Bir dakika Albay...»

«Evet?»

«Şimdi bir asker gibi düşün. Motordaki üç muhafıza karşı, karada on kişiyiz. Şansın çok zayıf ve ölecek ilk insan sen olursun.»

«Aman Tanrım, siz beni aptal mı sanıyorsunuz?»

Korkuluk, «Daha önce aptallık ettin,» dedi. «Bu beynini kullanman için son şansın.»

Motorun sesini duydular. Birkaç dakika sonra da kırmızı ve yeşil ışıkların iskeleye doğru geldiğini gördüler. Sancho ile Korkuluk, Albay'ı öne iterek iskelede yürümeye başladılar. Binbaşı Henson bir ısıklık öttürdü ve portakal ağaçlarının arasından çıkan altı adam koşarak yanına geldi. Binbaşı Henson adamlarını dördünün yüzü iskeleye, ikisinin de yüzü dar yola bakar biçimde bir daire halinde yerleştirdi. Sonra Spada ile yanyana iskelede oynanan heyecanlı oyunu seyretmeye başladılar. Motoru kullanan adam motoru iskeleye bağladı, sonra muhafızlardan biri Albay'a seslendi.

«İstediğiniz gibi iki tutukluyu da getirdik. Chavez ve Vallenilla. Bu...» Sedyede yatan Vallenilla'yı işaret etti. «Baygın durumda. Hapishaneden ayrılmadan önce bir yatıştırıcı verdiler.»

Sancho sertçe, «Onu iskeleye taşıyın,» dedi.

İki muhafız sedyeyi iki ucundan tutarak havalandırdılar ve motordan iskeleye çıktılar. Sonra sedyeyi yere bırakarak, talimat bekler gibi Albay'ın yüzüne baktılar.

Sancho fırsat vermeden öbür tutukluya seslendi. «Sen Chavez!»

Spada yatıştırıcı bir sesle konuşmaya devam etti: «Cevap vermeye çalışma. Artık emniyettesin. Anlıyorsun değil mi? Kurtuldun. Seni eve, Teresa'ya götürüyoruz.»

«Teresa!» Vallenilla'nın şeffaf plastik oksijen maskesinin ardından bu kelimeyi söyler gibi dudaklarını hareket ettirdiğini gördüler. Sonra tekrar gözlerini kapattı ve eli gevşeyiverdi.

Martha, «Bu kadar yeter,» dedi. «Bırakın da dinlensin.»

«Kaptanla konuşmam gerekiyor. Bir saat sonra gelip nöbeti devralırım. Siz nerede yatacaksınız?»

«Koridorun hemen karşısındaki odayı bana verdiler. Ah, bir dakika Bay Spada...»

«Efendim?»

«Sanırım ailenizle konuşacaksınız?»

«Gayet tabii. Arjantin karasularından çıkar çıkmaz geminin telsizini kullanacağım. Niçin sordunuz?»

«Ailenize, özellikle kızıınıza fazla ümit vermeyin. Siz bir sakat, iyileşmesine imkan olmayan bir sakat götürüyorsunuz eve... damadınız bir daha ömrü boyunca bir kadınla yatamayacak.»

Yazlık evin taş duvarlı bahçesine yaz erken gelmişti. Gonca güllerle lavanta çiçeklerinin doldurduğu bahçede, meraklı arılar vızlayarak geziniyor, ılık duvara yaslanmış armut ağaçları ilk meyvelerini veriyor, asmalar pencerelere tırmanıyordu. Gökyüzü masmaviydi. Sazanların nilüfer çiçeklerinin arasında tembel tembel gezindiği havuz, cam gibi parlıyor, güneş saatinin gölgesi, pirinçten antika daireye vuruyordu.

Bahçeyi denizin soğuşundan koruyan doğu duvarının orta yerinde yarım daire biçiminde, üstü kırmızı kiremitlerle örtülmüş ve içi rustik tarzda döşenmiş bir kameriye vardı. Havanın güzel olduğu günlerde evin sahibi burada dostlarıyla oturur ve iş sorunlarını unutarak, tatlı bir sohbete daldardı. Bugün Rodolfo Vallenilla vardı bu kameriyede. Sırtı kambur; vücudu bir çocuk kadar çelimsizdi. Oturduğu tekerlekli sandalyede zaman zaman uyuklayıp, zaman zaman ani bir enerji ile elindeki deftere bir şeyler karalarken, nakış işlemekte olan Teresa onu seyrediyor ve tatlı tatlı gülümsüyordu. Pencereden onları seyreden John Spada ile Anna içinse bu manzara garip bir biçimde hem güzel, hem de çok acıklıydı.

Anna üzgün bir sesle, «Sanki yaşlı olan onlar,» dedi. «Biz ikimiz de önünde uzun yıllar olan gençleriz...»

Spada korumak ister gibi kolunu Anna'nın omuzlarına doladı ve onu kendine doğru çekti.

«Kendini üzüp durma Anna. Onlar hallerine şükreliyorlar.»

«Ben kendimi üzmiyorum ama Teresa bazen benimle konuşuyor. Cinsel yaşamın özlemini hiç duymadığını, zaten kendisine yapılanlardan sonra içinde böyle bir istek kalmadığını söylüyor. Ama Rodo için endişeleniyor.

Rodo kendini hiçbir işe yaramayan, bitmiş bir adam olarak görüyor. Teresa, duyurması gereken önemli şeyleri olduğunu belirterek yazması için ona sürekli cesaret veriyor ama Rodo yoruluyor, bir çocuk gibi korkuyor.»

«Bundan ötürü zavallıyı suçlayamazsın. Benliğinin bir bölümü başından geçen her şeyi yazmak, geri kalan bölümü de bunları unutmak istiyor. Teresa'nın da sorunu aynı. Şimdilik elimizden, onlara burası gibi güç kazanacakları sakın bir yer sağlamaktan başka bir şey gelmez.»

«Peki ya sen amore?» Anna kocasının yanağını okşadı. «Senin hiçbir şeye ihtiyacın yok mu?»

«İhtiyaç duyduğum her şeye sahibim sanırım.» Spada birden içine kapanmış ve dalgınlaşmıştı. «Sen var-sın... sonra zihnimi sürekli meşgul edecek bir sürü işim var.»

«Son zamanlarda sana fazla yardımcı olamadım.»

«Hiç yakındım mı?»

«Hayır ama biz kadınlar hep böyleyizdir... sanki çocukların bize kocadan daha fazla ihtiyaçları vardır... hele koca senin kadar güçlü biriye. Senin zamanının büyük bir bölümünü kentte geçirmen, benim de burada Teresa ve Rodo ile kalmam ikimiz için pek iyi olmuyor. Ama onların hâlâ bana ihtiyaçları var.»

«Biliyorum.» Spada eğilip karısının siyah saçlarını öptü. «Bir çözüm buluruz.»

«İşten çekilmen de kötü oldu. Şu sıralarda çalışman daha iyi olurdu.»

«Hayır!» Spada bu fikri biraz aşırı bir şiddetle reddetmişti. «Yanıyorsun Anna! Poseidon Press'i satın aldığımdan beri, işleri yeniden düzenlemek için sürekli çalışıyorum ve bir dakika bile boş vaktim yok. Yabancı dilde yayın yapacak yeni şubeler açıyor, tüm verileri ve bilgileri depolayacağımız bir bilgisayar sistemi kurmaya çalışıyoruz. Bir üç ay daha geçsin bak nasıl gürültü koparacak yayınlar yapmaya başlayacağız.»

«Ne tip yayınlar?»

«Sana anlatmıştım.»

«Anlattığını biliyorum.» Anna özür diler gibiydi. «Dinledim de. Ama anlattıklarının yarısını duymadım, geri kalan yarısını da anlamadım. Sakın bana kızma amore. Sadece o an için Teresa ve Rodo daha önemliydiler.»

«Gayet tabii öyleydiler! Ama artık onların tecrübe-

lerinden; başkalarına, bu dünyada yaşayan binlerce kişiye yardım etmek için yararlanmak zorundayız. Diktatörlüğün en büyük silahı sessizlik ve sahte raporlardır. Biz bu sessizliği bozup dünyada olup bitenlerin gerçek belgelerini yayınlayacağız: Siyasi tutukluların listeleri, bu adamların ve ailelerinin başlarına gelen olayların gerçek belgelere dayanan öyküleri, işkence ve terörü kendilerine meslek edinen kişilerin isimleri, adresleri ve yaptıkları işler. Proteus üyeleri bu bilgileri toplayacaklar. Biz kaydedip, doğru olup olmadığını kontrol ettikten sonra, belirli zamanlarda yayınlanacak bültenlerle herkese duyuracağız. Ve bu iş, Tanrının da yardımıyla, şeytanlar artık toplum içinde yüzlerini bile gösteremeyecek hale gelinceye dek sürecek. Bu çok geniş kapsamlı ve çok uzun sürecek bir iş ama yine de ömrümde giriştiğim işlerin en önemlisi olduğuna inanıyorum.»

«Aynı zamanda da en tehlikelisi.» Anna ürpererek ona sokuldu. «Şu anki yaşam tarzımızdan nefret ediyorum. Kapıda, kumsalda muhafızlar bekliyor, nereye gitssek bizi izliyorlar.»

«Bunlar gerekli Anna. Diktatörlerin kolları uzundur.»

«Ama şimdi sen tehlikeyi daha da arttırıyor, yeni tehditler davet ediyorsun.»

«Peki ya ne yapmalıyım? Sesimi hiç çıkarmayıp şeytanların her geçen gün biraz daha fazlalaşmasına izin mi vereyim?»

«Kızacak bir şey yok. Düşündülerimi söylemek benim ce hakkım.»

«Şuraya bak!» Spada kameriyeyi işaret etti. Teresa uyuklayan Rodo'nun üstünü örtmeye çalışıyordu. «Onları bu hale getiren adamlar hâlâ gün ışığında özgürce yürüyebiliyor ve hâlâ saygı görüyorlar. Bu adamlardan bazıları oldukça sıradan insanlar. Mesailerı bittiği zaman ellerindeki kanı yıkayıp, üstlerine temiz giyecekler giyiyor ve eşlerini kucaklamak, çocuklarıyla oynamak için eve gidiyorlar. Meslekleri bilinmediği için, cenaze işleriyle uğraşılıyor ya da lağımında çalışıyorlarmış gibi kimse onlara önem vermiyor. Sokakların temiz olmasını, trenlerin rötarsız gelmesini, evlerinin geceleri hırsızlardan korunmasını isteyen sokaktaki insanın sesini çıkarmayarak onaylamasıyla böyle adamların sayısı her geçen gün biraz daha artıyor. Bunların ücretlerini vergi yükümlüleri ödü-

yor. Bunlar sivil ve askeri listelerde terfi görüyorlar. Kurbanları, kent meydanından yüz metre ötedeki hücrelerde çürürken, bunlar açık havada ve güvenlik içinde yürüyorlar... İşte bunun için onları durdurmak gerek. Nedenleri bunlar...»

«Hepimizi yeniden tehlikeye atmaya hazır mısınız?» Anna, Spada'nın kollarının arasından sıyrılıp öfkeyle karşısına dikildi. Gözleri dolu doluydu. «Yaktıkların yetmiyor mu? Ömrümüzün sonuna kadar biran olsun huzurumuz olmayacak mı?»

Sonra hızla odadan fırladı ve yatakodasına çıkan merdivenleri koşa koşa tırmandı. Spada kapının çarparak kapandığını ve anahtarın kilitte döndüğünü duydu. Taşlaşmış gibiydi. Yaz bahçesine boş bakışlarla bakıyordu. Ömründe kendini hiç bu kadar çaresiz ve perişan hissetmemiştir.

Genellikle ailesinin yakınlarından fazla etkilenmeyecek kadar kendine güvenirdi ama bu kez yalnız etkilanmekle kalmamış, kendini adeta buraya ait değil gibi hissetmişti. Sanki sarhoştı ve diğerlerini utandıracak aptalca bir iş yapıyordu. Bahçeye çıktı ve Rodo tekerlekli sandalyesinde uyuklarken, biraz yürümeleri için Teresa'ya işaret etti. Anna'nın söylediklerini anlatınca Teresa garip bir tutumla annesini savunmaya başladı.

«...Sen her an başka bir işin peşinde koştuğun için anlamıyorsun baba. Annem tehlikeli bir yaşta. Şefkate, düzenli bir yaşama ihtiyacı var... sevdiği adamla birlikte güven içinde yaşlanmak istiyor. Benim ve Rodo'nun başına gelenler onun için korkunç bir şok oldu. Sen burada olmadığın için göremedin ama...»

«Tanrı aşkına!» Spada birden korkunç bir öfkeye kapılmıştı. «Benim herhangi bir şeyi göreceğim halim mi vardı? Buenos Aires'de kocanı kurtarabilmek için bir sürü insanın hayatını tehlikeye sokuyordum o sırada!»

«Lütfen baba! Ben bunu demek istemedim.»

«Öyleyse ne demek istediğini açık açık söyle! Herhalde öğrenmeye hakkım var. Öyle mi, değil mi?»

«Evet baba! Evet! Evet! Ama anlamıyor musun? Ben senden böyle bir şey isteyemem.»

«Neden?»

«Çünkü Rodo ve ben öldük. Bizleri parçaladılar!... Evet, her geçen gün kendimizi biraz daha toparlıyor, ko-

parılmış parçalarımızı yapıştırıyoruz ama bir daha asla ön cephede savaşamayız. Her gün gazetelere bakıyor ve kâbusları geri getiren bir terör hikayesi görüyoruz. Korkuyoruz, çünkü Pavlov'un köpekleri gibi şartlandığımızı ve daha fazla tehlikeye girecek gücümüz kalmadığını biliyoruz.»

«İşte ben de bu yüzden, sizin yerinize savaşmak için işe karıştım. Bunun ne sakıncası var?»

«Senin için de korkuyoruz!»

Spada, Teresa'nın sesindeki şiddetle sarsıldı. Ama bir an sonra kendini toparladı ve sakin bir sesle konuşmayı başardı. «Çekilsem, teslim olsam, daha mı mutlu olursunuz?»

«Hayır, daha mutlu olmayız ama kendimizi daha emniyette hissederiz. Ama bunu senden istemeye hakkımız yok.»

«Gayet tabii hakkınız yok!» Spada gene öfkesine hakim olamamıştı. «Ben iyi bir koça, iyi bir baba oldum. Beni bir hadımağasına çevirmeye ne senin, ne de annenin hakkı var!»

«Baba lütfen...»

«Sesini kes ve beni dinle! Ben bir köle gibi yaşamak, lanet olasıca bir görevlinin önünde iki büklüm olmak, sütü bozuk bir anarşist bomba yerleştirmiştir diye tuvalete bile gitmekten korkmak istemiyorum! Eğer sen, annen ya da Rodo için bir tehdit teşkil ediyorsam, çekip gider, yıldırımları başka yerde üstüme çekerim. Ama zorbalar dünyayı ele geçirirken, burada elimi kolumu bağlayıp oturmama imkan yok! Ben savaşacağım bambina... başka her şeyin cehenneme...»

«Baba bak son defa söylüyorum, beni dinle!»

«Dinliyorum.»

«Yeter!» Rodolfo Vallenilla, tekerlekli sandalyesiyle savaş arabası süren bir Romalı gibi birden aralarına girdi. «Sen sus Teresa! John, bir zamanlar ben de senin gibiydim. Şimdiyse sorgucuların karşısında on dakika bile dayanamam. Ama senden çizdiğin yolda ilerlemeni istiyorum. Kendi savaşını ver! Biz, geride kalan azıcık gücümüzle seni destekleyeceğiz!»

«Peki ya annem ne olacak?» Teresa öfkeyle kocasına döndü. «Onun hiçbir şey istemeye hakkı yok mu?»

Rodolfo Vallenilla, «Evet, var tabii,» dedi. «Ama o

bunları kocasından ister, kızından değil. Bizi ne hale getirdiklerini görmüyor musun Teresa? Sen, tam o canilerin istediği gibi davranıyorsun. Onlar da bizim korkmamızı, birbirimize düşmemizi, birbirimizden nefret etmemizi istiyor.»

«Ben sadece huzur istiyorum!» Bu kelimeler Teresa'nın dudaklarından bir yakarış, bir çığlık gibi dökülmüştü.

Rodo acı bir sesle, «Martin Garcia'da bir adama beni öldürmesi için yalvardım,» dedi. «Çünkü tıpkı senin gibi, ben de o sırada huzur istiyordum.»

«İkimiz de ölseydik belki çok daha iyi olurdu!»

Spada fısıldar gibi, «Bunu bir daha asla söyleme,» dedi. «Rodo ve senin için iyi insanlar hayatlarını tehlikeye attılar. Senin yüzünden cinayet işlendi ve sen şimdi yüzlerimize tükürüyorsun! Rodo karınla konuş da, aklını başına toplasın!

Sonra topuklarının üstünde döndü ve yanlarından ayrıldı. Çimlerin üstünde öfkeli bir dev gibi yürüyüp uzak laştı. Birkaç dakika sonra da yolda çılgınca araba sürüyordu. Reddedilmenin verdiği buruklukla, öfkeden boğulacak gibiydi.

«Ne umut etmiştin hayatım?» Maury Feldman, ni-lüferlerle dolu bir havuzda cinsel organını hayran hayran seyreden güçlü, kaslı bir Narsis çiziyordu. «Aynanın içinden geçtin ve başka bir boyuta ulaştın. Artık ailenin seni anlamasına imkan yok... Hem doğruyu söylemek gerekirse, ben de seni pek anlayamıyorum!»

«Tanrım! Daha açık nasıl izah edebilirim? Soykırım sırasında sen ne yaptın sevgili Babacığım?»

«Seni orospu çocuğu!»

«Bak bunu anlayabiliyorum.» Spada hırsla Maury'nin elindeki kalemi kapıp kırdı. «Aileme vahşice davrandılar. Eski bir dostum katledildi. Kasaplarla savaşmak istiyorum. Demek bunun için ben bir orospu çocuğuyum! Pekala. Diyelim ki, yerimde oturdum ve olup bitenleri yutup, 'Teşekkür ederim Doktor. Bu ilaç bana iyi geldi.' dedim. O zaman ne olurum ha?»

«Şansını fazla zorlamayan akıllı bir adam olursun. Karısını ve ailesini koruyan iyi bir koca olursun.»

«Peki bu kadarı yeter mi?»

«Benim için yeter... ama tabii benim bir karım ya da ailem yok.»

John Spada, «Bana yetmez,» dedi.

«Sen ne istiyorsun? Adalet mi, yoksa intikam mı?»

«Adalet!»

«Bunu asla elde edemezsin,» Maury Feldman masadan yeni bir kalem aldı ve tekrar resmine döndü. «Ben yasalara hizmet ederim. Bunun için de adaletin sadece bir hayal olduğunu sana söyleyebilirim... Tabii Tanrı gözüktüğünden daha iyi hesap tutuyorsa, o zaman başka.»

«Öyleyse diyelim ki, verilen zarar için tazminat talep ediyorum.»

«Bu kazanılması güç bir dava.»

«Çünkü bu davaya bakacak bir mahkeme yok.»

«Doğru.»

«Yine de bir kamuoyu mahkemesi mevcut... işte bunun için yayıncılık işine girdim.»

«Bu konuda çok düşündüm.» Maury Feldman kalemi elinden bıraktı, ellerini başının altında kavuşturdu ve gerinerek ayaklarını masanın altına doğru iyice uzattı. «İyi bir müvekkil olduğun ve hiç aksatmadan zamanında iyi para ödediğin için bu konuda çok kafa yordum. Terör üzerine bir sürü dosya yayınlayacaksın... anayasal terör ve devrimci terör hakkında. Kanıtlar toplayacaksın: İsimler, tarihler, yerler, kurbanların ve işkencecilerin özgeçmişleri... Bu bilgileri tüm dünyaya yayacaksın.»

«Evet, bunların hepsini yapacağım!»

«Ve yayınlayacağın her bilginin gerçek olduğunu şahsen garanti edeceksin?»

«Bir dereceye kadar evet.»

«Bu derece nedir hayatım?»

«Kurmakta olduğum sistemle bu derece epeyce yüksek olacak.»

«Yine de yüzde yüz bir garanti veremezsin... Hayır! Üstüme üstüme gelme de yerinde oturup beni dinle! Teröristler ve siyasi canilerle ilgili bazı ilkeler vardır. Bu adamlar, senin Arjantin'de yaptığın gibi, sahte isimler, uydurma kimlikler kullanırlar. Yanlış bir adamı hedef gösterdiğin, biri de bu adamın oturma odasına bir bomba fırlatıp karısıyla çocuklarını öldürdüğü zaman ne olacak? Suçlu bir adama karşı yanlış bir suçlama yöneltip

de bu adam senin hakkında iftira davası açar ve sonunda da işin içinden sıyrılırsa, ne olacak? Gizli istihbarat servislerinden biri sana yalan bilgiler yutturup, dünyanın gözünde senin inanılabilirliğini yok ettiği zaman ne olacak? Doğru bilgileri yayınlayıp da onlar seni, aileni ya da senin hesabına çalışanları öldürtmek için kiralık katiller tuttukları zaman ne olacak?»

«Bunların hepsi güzel sorular Maury. Şimdi de ben bir soru soracağım. Ben hiçbir şey yapmazsam ne olacak?»

Maury Feldman bıkkınlıkla, «Yatağında rahatça öleceksin.» dedi. «Ben de Buda gibi oturacağım... tabii bunun sana bir yararı dokunmayacak ama yine de kendimi daha iyi hissedeceğim, çünkü sen aptal herifin birisin ve ben seni çok severim!... Anna ile konuşmamı ister misin?»

«Hayır, nasıl olsa sonunda yatışacak.»

«Teresa ile?»

«Onu da birkaç gün kendi haline bırakacağım... Şirkette işler nasıl?»

«İyi. Mike Santos iyi çalışıyor. Raymond Serum Laboratuvarlarını satınalma işini bağlamak üzereyiz. Spada Nucleonics de sızıntı işini çözümledi ve masraflar konusunda müşterilerle mantıklı bir uzlaşmaya varıldı. Liebowitz'in şimdilik sesi çıkmıyor... Ama Kitty huzursuzlanmaya başlıyor. Şirketten ayrılıp yayıncılık işinde sana yardım etmek istiyor.»

«Gerçekten de bana yardımcı olabilir.»

«Önce Mike'la konuş.» Maury omuz silkerek bu konuyu kapattı, sonra aklına gelen yeni bir düşünceyle keyfi kaçarak kaşlarını çatı. «Ben bir şey önermek istiyordum...»

«Ne?»

«Washington'u bir ziyaret edip Dışişlerinde Hendrick ile biraz sohbet etmeni. Şu sıralarda Washington'da pek gözde değilsin ve şirketin kulis çalışmaları da fazla hoşnutsuzluk yaratmıyor.»

«Şikayetleri neymiş?»

«Ohooo, bir sürü küçük şey.» Maury tiyatroyu bir edayla konuşuyordu. «Dışişleri Bakanı Hendrick için sıkıntılı durumlar yaratan dedikodu ve söylentiler.»

«Ne gibi?»

«Senin Avrupa'daki Marksistlere büyük para yardımında bulunduğun gibi. Arjantin'de ERP ile işbirliği

yaptığın gibi. Hapishane müdürünün öldürülmesi olayında onların suç ortağı olduğun gibi... Arjantinliler seni parça parça etmek için ellerinden geleni esirgemiyorlar.»

«Pekala. Yakında Washington'a gider ve kendimi savunurum. Zaten Büyükelçi Kolchak'la da konuşmak istiyorum. Lermontov işi fazla uzadı.»

«Artık partinin dostu olduğuna göre Ruslar belki daha yumuşak davranırlar!» Maury onu kışkırtmak ister gibi sırtıyordu. «İyi ya da kötü artık epeyce ünlü bir kişi oldun. CIA ile FBI da sana bir parça ilgi göstermeye başlamışlarsa hiç şaşmam.»

«Bu yolda elinde herhangi bir kanıt var mı?»

«Bazı şeyler var. Hakkında güvenlik soruşturması yapılan kişilerin listesini göndermesi istendi Mike Santos'dan. Biraz zamansız bir istek. Yerinde olsaydım, evimi bir kontrol ettirir ve gizli mikrofönlar konulup konulmadığına bakardım.»

«Aman Tanrım! Bu karışıklıkta bir bu eksikti!»

Maury Feldman omuz silkti ve tekrar resmiyle uğraşmaya başladı.

«Sana söyledim hayatım. Sen aynanın içinden geçtin. Bazı garip, hatta tehlikeli olaylara kendini hazırlasan, iyi edersin.»

«Ailemi gece gündüz koruyorlar. Beni de mümkün olduğu kadar koruyorlar ama insan kaldırımda yürürken tehlikeden korunamaz.»

«Sanırım haklısın... Ama yine de kendine dikkat et ha? Sen ölürsen, epeyce gelir kaybına uğrarım.»

Maury Feldman'ı uyarısını hafife alamayacak kadar uzun zamandır tanıyordu. Arka sokaklardaki bürolardan, büyük paraya ve yüksek siyasete çıkan merdivenleri birlikte tırmanmışlardı. Böyle yükseklerde tutunmak ise zor ve tehlikeliydi. İnsanın ayağı her an kayabilirdi. Evine döner dönmez hemen Washington'u, Dışişleri Bakanı Hendrick'i telefonla aradı. Her zamankinden uzun bir bekleyiştikten sonra Dışişleri Bakanının toplantıda olduğunu ama saat yediden sonra evinden arayabileceğini söylediler. Bu kadarı da iyi sayılırdı... ya da kötü. Dışişleri Bakanı Hendrick, John Spada ile telefonla konuştuğunun kayıtlara geçmesini istemiyordu.

Bundan sonra Mike Santos'a telefon açtı. Santos'un

harekat odasında saat altıda yapılacak toplantıya kadar on beş dakika boş vakti olması gerekiyordu. Bu kez de telefonda beklemek zorunda kaldı ama Kitty Cowan beklemesinin nedenini hemen açıkladı.

«Ziyaretçiler var şef. Savunma Soruşturma Dairesinde'deki adam geldi.»

«Konu neymiş?»

«Konunun savunma projelerinin gizlilik soruşturması olduğunu söylüyorlar. Tesislerimizdeki güvenlik alanlarına giriş ve gizli belgelerle ilgili son koruma önlemlerini öğrenmek istiyorlar... Yani ben içeriye bu gibi belgeler götürüyorum.»

«Ne kadardır içerdeler?»

«Bir saat kadar oluyor. Bir iki dakikaya kadar çıkmaları gerekiyor. Mike, beş kırk beşte çıkmaları gerektiği konusunda kesin konuştu... Senin işler nasıl gidiyor şef?»

«Şöyle böyle. Teresa ve Rodo yavaş yavaş iyileşiyorlar ama Anna'nın sinirleri çok bozuk. Benimkiler de öyle.»

«Seni burada çok özlüyoruz. Neden bir uğrayıp merhaba demiyorsun?»

«Karakterime uymaz Mis Cowan. Sen de biliyorsun. Neden sen bir uğrayıp da benimle akşam yemeği yemiyorsun?... diyelim bu gece.»

«Tamam, kararlaştırdık. Brifing toplantısından sonra saat sekize doğru gelirim... Dur bir dakika, adamlar çıkıyor. Seni Mike'a bağlıyorum.»

Mike Santos'un sesi yorgun ve keyifsiz çıkıyordu ama yine de içten davranmak için büyük çaba gösterdi.

«...Bu adamlar tam karın ağrısı John. O kadar ciddi bir havaları var ki, Tanrıyla özel konuşmalar yaptıklarını sanırsın.»

«Bir sorun mu var?»

«Aslında pek sorun sayılmaz. Güvenlik sistemimiz oldukça iyi. Hassas maddelerin korunması konusunda ufak tefek bazı şikayetleri var ama asıl seninle ilgilen-diler.»

«Ya?» Spada tetikteydi ama belli etmemeye çalışıyordu. «Ne tip sorular sordular?»

«Yurt dışındaki son faaliyetlerinle ilgili sorular... ben de onlara bu işlerin beni ilgilendirmedğini söyledim. Gelecekte senin şirkette ne gibi bir rolün olacağını sor-

dular... danışma ve tavsiyeler için sana her an başvurmamızı kabul ettiğini söyledim. Bu tavsiye ve danışmaların hangi alanlarda olacağını sordular? Ben de bu konuda yönetim kurulunun karar vereceğini söyledim... ama Raymond Serum Laboratuvarlarının yeniden düzenlenmesi için hemen şimdi yardımına ihtiyacım var. Bu işi bana verdiler.»

«Tepkileri ne oldu?»

«İkinip sıkındılar ve senin için hâlâ gizli güvenlik soruşturması isteyip istemediğimizi sordular. Ben de en gizli belgelere bile vakıf olmanı istediğimizi, bunun için güvenlik izninin sürdürülmesini söyledim.»

«Teşekkürler Mike.»

«De nada!... Fırsatını bulmuşken, tekrar sorayım. Raymond Laboratuvarları işini konuşmak için bana zaman ayırabilir misin? Yaşlı Raymond ayrıldığı zaman işi devralabilecek adayların listesini gözden geçiriyorum ama adayların çoğu ikinci sınıf.»

«Eğer istersen, bir süre oraya gidip işi senin için düzene koyabilirim.»

«Çok memnun olurum... ama eski başkandan bu kadarını istemek çok fazla olmaz mı?»

«Hiç de değil. Bu benim için de yeni bir alan.» Spada bir kahkaha attı. «Sen de gelecek yönetim kurulu toplantısında bu konuda küçük bir vaaz verebilirsin. Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için gibi laflar edersin. Ayrıca bu işi satın alan benim; sana iyi bir biçimde teslim etmek de görevim sayılır... Önümüzdeki pazartesi öğlen yemeğini birlikte yemeye ne dersin?»

«Oldu.»

«Başka bir sorun var mı?»

«Acil bir şey yok. Teşekkürler John. Pazartesiye görüşürüz.»

Telefonu kapatırken, Spada'nın kaşları çatılmıştı. Amerika'nın Tanrı Köpeklerinin faaliyetlerini ve onların iş ve siyaset dünyasının altında neler döndüğünü nasıl kokladıklarını çok iyi biliyordu. Maury Feldman, bir keresinde bu adamların bir sürü yanlış kokunun peşinden gittiklerini ama aynı zamanda bir sürü işe yarar kanıt da bulduklarını söylemişti. Bu doğrudu. Devrimci bir grupla ilişki kurduğunu bir kere saptadıkları anda dcsyasını «faal»ler arasına koyacaklardı. Kendisini sü-

harekat odasında saat altıda yapılacak toplantıya kadar on beş dakika boş vakti olması gerekiyordu. Bu kez de telefonda beklemek zorunda kaldı ama Kitty Cowan beklemesinin nedenini hemen açıkladı.

«Ziyaretçiler var şef. Savunma Soruşturma Dairesinde'deki adam geldi.»

«Konu neymiş?»

«Konunun savunma projelerinin gizlilik soruşturması olduğunu söylüyorlar. Tesislerimizdeki güvenlik alanlarına giriş ve gizli belgelerle ilgili son koruma önlemlerini öğrenmek istiyorlar... Yani ben içeriye bu gibi belgeler götürüyorum.»

«Ne kadardır içerdeler?»

«Bir saat kadar oluyor. Bir iki dakikaya kadar çıkmaları gerekiyor. Mike, beş kırk beşte çıkmaları gerektiği konusunda kesin konuştu... Senin işler nasıl gidiyor şef?»

«Şöyle böyle. Teresa ve Rodo yavaş yavaş iyileşiyorlar ama Anna'nın sinirleri çok bozuk. Benimkiler de öyle.»

«Seni burada çok özlüyoruz. Neden bir uğrayıp merhaba demiyorsun?»

«Karakterime uymaz Mis Cowan. Sen de biliyorsun. Neden sen bir uğrayıp da benimle akşam yemeği yemiyorsun?... diyelim bu gece.»

«Tamam, kararlaştırdık. Brifing toplantısından sonra saat sekize doğru gelirim... Dur bir dakika, adamlar çıkıyor. Seni Mike'a bağlıyorum.»

Mike Santos'un sesi yorgun ve keyifsiz çıkıyordu ama yine de içten davranmak için büyük çaba gösterdi.

«...Bu adamlar tam karın ağrısı John. O kadar ciddi bir havaları var ki, Tanrıyla özel konuşmalar yaptıklarını sanırsın.»

«Bir sorun mu var?»

«Aslında pek sorun sayılmaz. Güvenlik sistemimiz oldukça iyi. Hassas maddelerin korunması konusunda ufak tefek bazı şikayetleri var ama asıl seninle ilgilen-diler.»

«Ya?» Spada tetikteydi ama belli etmemeye çalışıyordu. «Ne tip sorular sordular?»

«Yurt dışındaki son faaliyetleriyle ilgili sorular... ben de onlara bu işlerin beni ilgilendirmediğini söyledim. Gelecekte senin şirkette ne gibi bir rolün olacağını sor-

dular... danışma ve tavsiyeler için sana her an başvurmamızı kabul ettiğini söyledim. Bu tavsiye ve danışmaların hangi alanlarda olacağını sordular? Ben de bu konuda yönetim kurulunun karar vereceğini söyledim... ama Raymond Serum Laboratuvarlarının yeniden düzenlenmesi için hemen şimdi yardımına ihtiyacım var. Bu işi bana verdiler.»

«Tepkileri ne oldu?»

«İkınıp sıkındılar ve senin için hâlâ gizli güvenlik soruşturması isteyip istemediğimizi sordular. Ben de en gizli belgelere bile vakıf olmanı istediğimizi, bunun için güvenlik izninin sürdürülmesini söyledim.»

«Teşekkürler Mike.»

«De nada!... Fırsatını bulmuşken, tekrar sorayım. Raymond Laboratuvarları işini konuşmak için bana zaman ayırabilir misin? Yaşlı Raymond ayrıldığı zaman işi devralabilecek adayların listesini gözden geçiriyorum ama adayların çoğu ikinci sınıf.»

«Eğer istersen, bir süre oraya gidip işi senin için düzene koyabilirim.»

«Çok memnun olurum... ama eski başkandan bu kadarını istemek çok fazla olmaz mı?»

«Hiç de değil. Bu benim için de yeni bir alan.» Spada bir kahkaha attı. «Sen de gelecek yönetim kurulu toplantısında bu konuda küçük bir vaaz verebilirsin. Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için gibi laflar edersin. Ayrıca bu işi satın alan benim; sana iyi bir biçimde teslim etmek de görevim sayılır... Önümüzdeki pazartesi öğlen yemeğini birlikte yemeye ne dersin?»

«Oldu.»

«Başka bir sorun var mı?»

«Acil bir şey yok. Teşekkürler John. Pazartesiye görüşürüz.»

Telefonu kapatırken, Spada'nın kaşları çatılmıştı. Amerika'nın Tanrı Köpeklerinin faaliyetlerini ve onların iş ve siyaset dünyasının altında neler döndüğünü nasıl kokladıklarını çok iyi biliyordu. Maury Feldman, bir keresinde bu adamların bir sürü yanlış kokunun peşinden gittiklerini ama aynı zamanda bir sürü işe yarar kânıt da bulduklarını söylemişti. Bu doğrudu. Devrimci bir grupla ilişki kurduğunu bir kere saptadıkları anda dcsyasını «faal»ler arasına koyacaklardı. Kendisini sü-

rekli gözaltında tutacaklar ve bu arada Proteus örgütü de ortaya çıkma tehlikesiyle karşılaşacaktı.

Kendisine bir içki doldurdu ve gittikçe artan bir sabırsızlıkla, Dışişleri Bakanı Hendrick'i arayacağı saatin gelmesini beklemeye başladı. Telefonla Hendrick'i bulduğunda saat sekize geliyordu. Dışişleri Bakanı yumuşak konuşuyordu ama her zamankinden biraz daha resmiydi.

«Senin için ne yapabilirim John?»

«Bazı balonlar uçurulduğunu duydum. Oraya gelip bu konuda konuşmak istiyorum.»

Özellikle şu sıralarda bunu tavsiye etmem. Beni oldukça sıkıntılı bir duruma düşürdün.»

«Biraz açıklayabilir misiniz Sayın Bakan?»

«Evet. Arjantinliler seni silahlı saldırı düzenlemek için komplo kurmak, hapishaneden adam kaçırmak ve bir ordu subayının öldürülmesinde suç ortağı olmakla suçluyor ve seni tutuklayıp yargılanmak üzere Arjantin'e göndermemiz için bize baskı yapıyorlar. Biz de onlardan kanıt göstermelerini istedik. Yine şanslısın ellerinde kesin bir kanıt yok ve seni suçlayan bazı ifadeleri de birçok kişiye baskı yaparak elde etmişler. Amerikan kanunlarına göre böyle kanıtların geçerli sayılmayacağını bildirdik. Yine de oradaki CIA bürosuna bir sürü bilgi verdiler. Bu bilgilerin büyük bir bölümü de benim masama geldi, usulen FBI'a iletilti. Bu bilgiler senin durumunun pek parlak olmadığını gösteriyor John.»

«Benim yerimde sen olsaydın, ne yapardın, sorabilir miyim?»

«Allahtan böyle bir soruya cevap vermek zorunda değilim. Ama kişisel duygularımı siyasal kararlarıma karıştıramayacağımı eminim anlıyorsundur.»

«Gayet tabii. Başka bir soru sorabilir miyim?»

«Tabii.»

«Bu çok kişisel bir şey. Ailemle ve benimle ilgili. Beni ortadan kaldırmayı mı planlıyorlar?»

«Bu bakanlık için böyle bir şey söz konusu değil. Ama senin şirketin için olabilir. Buenos Aires'deki adamlar içinse çok mümkündür.»

«Ve bu konuda resmi bir yardım bekleyemem?»

«Hiçbir yardım bekleyemezsin... tabii sana yönelik

belirli bir tehdit olduğunu kanıtlayabilir ya da nasıl diyelim, karşılığında önemli istihbarat bilgileri vermeye hazır olduğunu belirtirsen, o zaman başka.»

«Bunun mümkün olacağını sanmıyorum.»

«Ben de aynı fikirdeyim.»

«Ama sana özel olarak bir teminat verebilirim: Amerika Birleşik Devletleri aleyhinde herhangi bir faaliyet göstermiyorum.»

«Zaten böyle bir şey yaptığına inanmam.» Dışişleri Bakanı'nın sesi biraz alaycıydı. «Ama gerçeğin her ikimize de fazla yararı dokunmaz, öyle değil mi?»

«Öyle sanırım. Her neyse, benimle açık konuştuğun için yine de çok teşekkür ederim.»

«Ama benden bu işi bir daha yapmamı bekleme. Zaten koltuğumun altında taşıyamayacağım kadar kabalık var. Kendine iyi bak ha?»

John Spada kararlı bir sesle, «Bakarım,» dedi. «Teşekkür ederim Sayın Bakan.»

Eski bir dosta veda etmek için soğuk ve rahatsız edici bir tavidir bu ama bu konuda kafa yoracak vakti yoktu. Çünkü yazlık eve telefon ederek Anna ile konuşmak istiyordu ve Kitty Cowan akşam yemeğine gelene kadar traş olup, üstünü değiştirmeye ancak vakti olacaktı.

«Kokuyor şef! Bu iş kötü kokuyor!» Kitty Cowan barın önündeki tabureye tünemiş, en iyi Matisse'ine zeytin çekirdekleri atıyordu. «Arjantinlilerin senden nefret etmeleri çok doğal; ama şirketin içinden biri... kusmak istiyorum!»

«Bir neden olmasaydı Hendrick böyle şey söylemezdi. Onun belgeleri gördüğünü unutma.»

«Ama şirketin içinden kim ne söyleyebilir? Senin özel işlerin konusunda gerçekten bilgi sahibi olan bir Maury Feldman var, bir de ben. Mike Santos bile bizim kadar bilgi sahibi değil.»

«Bir şey bilmeleri gerekmez Kitty. Bir güvenlik soruşturması yapılması için bazı nedenler olduğunu belirtmeleri yeter. FBI ve Savunma Soruşturma Dairesi geri kalanını halleder. Mahkemede yargılanacak bir dava için uğraşmadıklarını unutma. En azından bu aşamada yalnızca bilgi topluyorlar.»

«Ama bu bilgiden yararlanamayacak olduktan sonra, amaçları ne?»

«Hayır, hayır. Bal gibi yararlanabilirler!» Spada kadehlerine tekrar içki doldurdu. «Bu, kitaptaki en eski ve hâlâ en geçerli olan yöntemdir. Önce kurbanı tecrit eder, sonra şalteri indirir ve onun enerji kaynağını keser, çevreye onun hakkında soruşturma açıldığını yayarsın. Adama vebalıymış gibi davranırlar. Artık kimse onu tanımak istemez.»

«Ama neden? Sana nasıl zarar verebilirler? Başkanlıktan ayrıldın. Sahip olduğun servetle, bu ülkedeki insanların yarısını satın alabilirsin.»

«Sorun para değil Kitty. İktidar, nüfuz, olaylara hakim olma yeteneği... bütün bunlar kişisel inanılabilirlik ve güvenilirlik sorunudur. Sana örnek vereyim. Başkanlığı Mike Santos'a devrederek, görevden ayrıldım. Ama elimde hâlâ istediğim zaman savaşıp başa geçmemi sağlayacak kadar hisse var... Rodo'yu Arjantin'den çıkarttığım zaman, Rodo'nun meslektaşları, yani basın beni bir halk kahramanı haline getirdi. Bu istediğim bir rol değildi ama basın benim için böyle bir rol yarattı. Bunun sonunda iş dünyası beni yeniden hatırladı. Siyasette de istersem ringe fırlayabilirim. Bu kovboyvari bir şey. Kasabaya yeni bir kahraman geldi... ve pek çok kişi korktu, kıskandı.»

«Örneğin kim?»

«Örneğin belki Max Liebowitz.»

«Aman Tanrım! Onun bu kadar alçalabileceğine inanıyor musun? Bu cinayet işlemek gibi bir şey, öyle değil mi?»

«Gerçek bir cinayet de olabilir kızım. Bu iş ördek avına benzemez. Tabelalar asıp, av mevsiminin açıldığını ilan etmek zorunda değilsin... Ayrıca bir de bu yeni yayın işi var. Bu yayının gerçekleşmesini istemeyen pek çok kişi var.»

«Bu işe devam etmen şart mı?»

«Aynı soruyu Anna da sordu. Cevabı evet'tir.»

«Niçin?» Kitty'nin bakışları ciddi ve kaygı doluydu. «Neden sen?»

«Eğer bu işi yapmazsam, her yaşadığım gün kendimden utanç duyacağım. Bu kadar basit.»

«Senin için basit. Ya seni seven insanlar... bu insanlara ben de dahilim John Spada?»

«Belki şimdi hatırlamaz ama bu sorunun cevabını Teresa vermişti: 'İşte böyle bir dehşet yaratıyorlar. Onların elinde sevgi bile bir silah oluyor.' Anlamıyor musun yavrum...» Barın üstünden uzanıp, Kitty'nin yanağını okşadı. «Bu, dayanılmaz bir vahşet! Buna boyun eğmek-tense, ölmeyi tercih ederim. Sen bir Musevisin. Başka-ları anlamasa bile, senin anlamın gerekir.»

Kitty dudaklarını Spada'nın eline bastırdı ve öptü.

«Sen çok sert bir adamsın John Spada... Ve Musevi kızlar konusunda kendini kandırma. Biz de herkes ka-dar çabuk korkarız.»

Carlos kapının eşiğinden, «Yemek hazır efendim,» diye seslendi.

Hafta sonuna kadar, gece gündüz çalıştı. Üçüncü Caddede yeni bir gökdelenin iki katına yayılmış olan Poseidon Press'in işleriyle uğraşıyordu. Ticaret nizam-nameleri, biyografik endeksler, almanaklar ve ansiklo-pedilerin yayın yönetmeliğine İskoç asıllı bir Kanadalı olan ve yayıncılık işinde 20 yıllık tecrübe sahibi bulunan Andrew Maclean'i getirmişti. Maclean uzun yıllardan beri Proteus örgütünün üyesiydi ve bu örgütün Montreal ve Ottawa hücrelerini kurmuştu. Poseidon Press'in ikinci önemli adamı ise IBM'den çekip aldığı Lajos Forman adında bir Macardı. Forman bilgisayarı kurmuş ve programlamıştı. Bilgisayar operatörlerinin eğitimi de Forman'ın sorumluluğundaydı. Maclean ise istihbaratın toplanıp sınıflandırılmasını denetleyecek ve çevirmen-lerle yazı işleri kadrosunu düzenleyecekti.

Daha başlangıç safhasında bile bu çok masraflı bir işti ve planlamada küçük ve çeşitli ayrıntılarla uğraşmak irsanı bunaltıyordu. Ancak Maclean inatçı ve kılı kırk yaran bir generaldi ve ne istediğini çok iyi biliyordu.

«...İlk gününden işleri iyi düzenleyelim John, çün-kü daha sonra en ufak bir hata bile yapmamamız gere-kıyor. Önce kaynaklarımıza bakalım. Her dilde Gaze-teler, bültenler, dergiler. Af Örgütü, Kızıl Haç, dini yar-dım grupları gibi örgütlerin raporları da olacak. Bu yük-lü bir iş. Sonra Proteus üyelerinin gönderecekleri gizli

ve son derece hassas bilgiler var. Proteus üyeleri bunları bulundukları ülkelerden çıkartıp, bize, New York'a ulaştırmak zorundalar. Sence bütün bunlarla nasıl başa çıkabiliriz?»

John Spada, «Bir örnekle izah edeyim,» dedi. «Herkesin gözü altında tutulduğu, sansür uygulanan ve üyelerimiz için büyük tehlike taşıyan Rusya gibi bir alanı ele al. Şu anda Sovyetler Birliği'nin çeşitli yerlerinde yüz kadar Proteus üyesi var. Politbüro'da bir adamımız var. Adamlarımızın bir düzine kadarı diplomat, üç, dört kişi de yabancı inşaat projelerinde çalışıyor. Bu adamlar bizim çıkış kanallarımız olacak. Bunlar yerel gruplardan bilgi toplayıp ülke dışındaki en yakın noktaya iletiyorlar. Örneğin bilgiler Leningrad'dan Tallinn'e, oradan da turist gemisiyle Helsinki'ye gidiyor. Helsinki'den de ABD'ye geliyor... ama New York'a değil. Helsinki ile bağlantıyı sağlayan adamımız Boston'da.»

Maclean kuşkuyla, «Bu çok uzun bir yol,» dedi.

«Ama emin bir yol. Bir gazete çıkartmadığımızı unutma. Biz belgeler saptıyoruz. Doğruluk zaman unsurundan daha önemlidir.»

«Bunu kabul ettik diyelim. Bilgiler Amerika'ya, yani Florida, Boston, San Francisco ya da herhangi bir başka kente gelecek. Ama bütün bu bilgilerin, sonunda New York'a ulaşması gerekiyor. Nasıl ulaştırılacak bunlar? Böylesine önemli ve tehlikeli bilgilerin postayla gelmesi fikri hiç hoşuma gitmiyor.»

«Zaten bunlar postayla gelmeyecek. Bir kurye servisi var. Bunlar elden iletilecek.»

«Tanrım! Bir servet harcıyorsun.»

«Bu dünyaya üç kere gelsem, üçünde de ömrümün sonuna kadar rahat yaşamamı sağlayacak kadar servetim var Mac. Parayı öbür dünyaya götüremem ki.»

«Pekala.» Maclean sıkıntıyla içini çekti. «Ama bu parayı daha iyi kullanmanın bir yolu olup olmadığını bir araştıralım ha? Şimdi söyler misin, bağlantı ne şekilde sağlanıyor?»

«Yerel grupların liderleri bölge şefine rapor veriyor bölge şefi de bana.»

«Peki, sen rapor veren adamın bir polis ajanı değil de gerçekten kendi adamın olduğunu nasıl anlıyorsun?»

«Herkes daha önceden belirlenmiş bir şifre kullanılıyor.»

«Peki Allah korusun ama günün birinde düşüp ölürsen ne olacak?»

«Yardımcım görevi devralacak.»

«Biz onu nasıl tanıyacağız?»

Spada gömleğinin düğmelerini çözdü ve boynunda asılı olan altın zinciri çıkarttı. Zincirde dinsel bir madalycın ve altın kaplama bir anahtar sallanıyordu. Anahtarın tutulacak tarafına ise kutuda balık işareti oyulmuştu.

John Spada, «Benim yerime geçecek olan kişi sizlere bunun bir eşini gösterecek,» dedi. «Bu Proteus belgelerinin gizlendiği kasanın anahtarıdır.

«Bana çok fazla güveniyorsun.»

«Bu işte bu güveni hakedeceksin. Yayına başladığımız anda hayatın her gün tehlikede olacak... Şimdi güvenlik sorunlarını biraz daha konuşalım. Birlikte çalışacağın ekibin güvenilir olduğunu kim saptayacak?»

«Denmar Calder. Biraz pahalıdır ama iyidir. Ayrıca, adamlarının hükümet kuruluşlarıyla oldukça iyi ilişkileri var.»

«Yani bizden daha iyi durumdalar. Özel bir istihbarat grubu olarak bizi pek sevimli bulmayacaklarını biliyorum.»

«Ben bundan senin kadar emin değilim.» Maclean umduğundan daha iyimserdi. «Yayınladığımız bilgilerin doğru olduğunu anladıkları zaman bu bilgileri elde etmekten memnunluk duyacaklar... Aklıma gelmişken, bilgisayara depolayacağımız bilgiler dışında mikrofilmde ihtiyacımız olacağının farkındasın herhalde? Ben hiçbir zaman tek bir sisteme güvenmem... ayrıca belgelerin birer kopyasını da bir yerlerde bir kasada saklamamızı öneririm.»

«Union ve Chemical'dan bir kasa kiraladım bile.»

«Umarım bizim kilit sistemiyle çalışıyordur.»

«Bunu da ayarladım Mac.»

«En ufak ayrıntıyı bile ihmal etmeyen bir adamla çalışmak zevk oluyor... İşte çeşitli konulardaki kayıtları buna benzer kartlarda tutacağız. Lajos bunları bilgisayar için böyle programlayacak. Bütün bilgiler güvenilirlik açısından sınıflandırılacak ve kaynakların adları sadece şifreyle belirtilecek. Üç ayrı yayına hazırlanıyo-

ruz; Aylık bir bülten, üç ayda bir çıkacak ve ülkelere göre sınıflandırılacak bir özet, yılda bir yayınlanacak iki kara kitap. Bu kitaplardan biri siyasi tutuklular, öbürü d. teröre başvuran kişiler ve kurumsallaşmış vahşet hakkında bilgiler verecek. İşte başlangıç için tiraj listemiz...»

Birinci sınıf bir çalışma yapılmıştı ve Spada bir anda cesaretinin arttığını hissetti. Yine de eksik olan bir şey vardı. Bu büyük projede varlığını hissettiği ama tanımlayamadığı bir kusur bulunuyordu. Ama yazlık evdeki hafta sonu tatili sırasında Rodolfo Vallenilla bu kusuru buluverdi.

Güneşli, ılık bir günün son ışıkları da kaybolurken Rodo ile karşı karşıya oturuyorlardı. Anna ile Teresa. Anna'nın arkadaşlarına hediye etmek üzere yaptığı torbalara doldurmak için lavanta ve gül topluyordu. Hâlâ acınacak derecede solgun ve bitkin gözükmesine rağmen Rodo şimdi biraz daha neşeliydi. Dört beş sayfa yazmıştı ve yaptığı işten memnun gözüküyordu.

«Biliyor musun John, zihnimin kilidini açacak anahtarı bulduğumu sanıyorum,» dedi. «Şimdiye kadar hep suçlama yazmaya çalışıyordum... ülkemde ve dünyada olup bitenlerin korkunç ayrıntılarıyla ilgili bir fatura çıkartmaya. Bugün ise bundan vazgeçtim. Bu tartışmayı sürdürmeyecek kadar yorgundum. Bunun yerine hapis-hanede olan iyi şeyleri hatırlamaya çalıştım. Garipti ama bu iyi şeylerin sayısı oldukça çoktu: Sigaralar ve vitamin hapları dağıtan yaşlı Pascarelli, güçlü kollarıyla hücreme dönmem için bana destek olan Chavez, hastanede beni kendi eliyle pişirdiği çorbayla besleyen o garip oğlan... hapishanenin avlusunda beni korumak için tüfeklere meydan okuyan yoldaşlarım... Bunları düşünmek beni rahatlattı. Yorgunluk hissetmeden yazabiliyordum. Sonra yeni bir şey geldi aklıma. Kötülük çok monoton, iyilik ise çok tatlı bir sürprizdi...»

John Spada, «Ne demek istediğini anlıyorum,» dedi.

«Ben anladığından pek emin değilim John.» Bu ani meydan okuma Spada'yı şaşırttı. «Bazı bakımlardan ben de sana çok benziyordum. Daktilo makinem benim için bir silah, Tanrının sesini dinlemeyenlere karşı kullanılacak bir kılıçtı. Şimdi ise bu kılıcı yerinde ve cesaretle kullandığımdan emin değilim... Ah, evet, ve sağ-

lam kanıtlara dayanıyordum. Sen de şimdi böyle yapıyorsun. Ama bugün kendi kendime sordum. Acaba dünyadaki çirkinlikler insanları da artık bunlardan etkilenmeyecek kadar katılaştırmış mıydı? Onların zihinlerini açacak tek şey masumluk muydu? Uyuyan bir çocuğun yüzündeki gülümseme, güneşin altında uyuklayan yaşlı bir büyükanne? Sen suçlama belgeleri yayınlıyorsun. İyi şeyler de yayınlayıp, karanlıkta küçük mumlar yakman gerekmez mi...?

«Benim için bunları sen yazamaz mısın Rodo?»

Vallenilla üzgün üzgün başını salladı.

«Şu sıralarda ancak çok az bir şeyler yazabileceğimi sen de biliyorsun, ben de. Ama başkaları, bir sürü insan var. Onları aradığını duyur. Hemen sana gelirler... Başlangıçta Proteus üyelerini nasıl topladın? Onlara iyilik köprüleri kurmak istediğini söyleyerek. Bunlar benim değil, senin sözlerin John.»

«Sen bana bir yol gösterirsen, bu gösterdiğin yolda elimden geldiği kadar yürürüm Rodo. Ama kötülüğün hâlâ var olduğunu unutma.»

«Bunu biliyorum. Söylediklerimin bir bölümünün, kendi zayıflığım için bir mazeret olduğu da doğru ama hepsi bir mazeret değil John. İnan buna!»

John Spada da inanmak istiyordu. Rodo'nun ciddi öğüdünden çok etkilenmişti. Cehennemden geri dönen çok sevdiği iki kişinin inancıydı bu. Buna karşı çıkmak istemiyordu. Uygulamaya çalışacaktı ama yine de kuşku perdesini yırtamıyordu. Yazlık evin duvarlarla çevrili bahçesinde insan seraplar görebilir, kendini rüyalara kaptırabilirdi. Oysa dışarıda, sıradan insanların yaşadığı bu kocaman, geniş harika dünyada, damların üstünde keskin nişancılar, Eğlence Sarayı'nın odalarında da kasaplar vardı.

Pazartesi günü Mike Santos ile öğle yemeği yedi sonra da Raymond Serum Laboratuvarlarının merkezine bir göz atmak için arabasıyla Wilton'a gitti. Merkezi yönetim bloğunun çevresine kümelenmiş eski binalar, modern bir serum merkezinden çok bir kışlaya benziyordu.

Şirket bilinen biçimde gelişmişti. Aile sermayesiyle dar bir çerçevede kurulmuş, iyi üretim yapmış ama geri

kafalı ve müsrif bir yönetime sahip olmuştı. Yıllardır değişmeyen sistem, yönetici kadroyu iş yapamaz hale getirmişti. Oğlu başarılı bir araştırmacı olan şirketin sahibi gittikçe yaşlanmıştı. Spada böyle şirketlerden hoşlanırdı. Böyle bir şirketi ucuza satın alıp biraz ek sermaye ve yönetim değişikliğiyle, hisse senetlerinin değerini arttırabilir sonra da isterse şirketi iyi bir fiyata elden çıkarır, isterse de aynı işi daha kârlı bir şekilde sürdürürdü.

Ancak bu kez durumu daha çekici buluyordu. Burada çalışmak istiyordu. Serum araştırma ve üretimi kendisi için yeni bir alandı. Spada şirketinde dikkatini dağıtacak çok ağır bir sorumluluğu olmadığından şirketi örnek bir biçimde geliştirebilirdi. Ayrıca araştırmacılar çok yetenekliyse, tıp tarihine geçecek bir buluş yapabilirlerdi.

Yaşlı Raymond ideal bir yol göstericiydi. İşten bir an önce ayrılmayı istiyordu ama yine de çalışmalarla yakından ilgiliydi ve oğlunun yeteneğiyle gurur duyuyordu. Genç Raymond ise başlangıçta ihtiyatlıydı ve fazlasıyla içine kapanıktı. Ama Spada yeni araştırma olanakları sağlayacağını ve yeni yetenekler bulması için gerekli sermayeyi vereceğini vaat ederek onu kabuğundan çıkartmayı başardı.

Genç adam kusurlarını açıkça itiraf ediyordu. Parasal konulardan hiç anlamıyordu ama yapılacak araştırmaları başarıyla yönetebilirdi. Kısa bir süre önce A tipi Eoise Botulinus'un bir dizi kültürde hiçbir değişiklik göstermeyen bir çeşidini bulmuştu. Bu çeşidin belirli laboratuvar koşulları altında değişerek mi meydana geldiğini ycksa gerçekten doğada var olduğunu mu saptamaya çalışıyordu.

Spada'nın ilgisi uyandı. Botulinus basili, askeri kitaplarda bir biyolojik savaşta kullanılabileceği belirtilen maddeler arasında yer alıyordu. Zehiri çok etkiliydi. Çok kısa sürede yüzde 50'nin üstünde bir ölüm oranına yol açıyordu. Panzehiri vardı ama üretilmesi çok uzun zaman alıyordu ve bir salgın sırasında fazla ciddi olmayan vakalarda etkili oluyordu.

Bu tartışma konuyu doğal olarak şirketin iş siyasetine getirdi. Raymond Laboratuvarları biyolojik savaşla ilgili herhangi bir hükümet projesini bugüne dek hep reddetmişti. Genç Raymond da bu tutumu şiddetle savu-

nuyordu. Spada bu siyaseti değiştirmeye mi niyetleniyordu?

Spada onu böyle bir niyeti olmadığına temin etti. Dünyada zaten yeterince dehşet vardı. Ama yine de, bu basilin yayılmasına ya da araştırma aşamasında laboratuvarlardan bazı kültürlerin çalınmasına karşılık ne gibi önlemler alındığı konusunda ilgileniyordu. Bu önlemler oldukça ilkel gözüküyordu. Gayet tabii laboratuvar kuralları çok kesindi. Alarm sistemi vardı ve nöbetçiler devriye geziyordu. Bir yere mal gönderilirken, kültürler özel imal edilmiş, mühürlü kutularda sevkediliyor ve taşımacılık, laboratuvar örnekleri konusunda uzmanlaşmış bir acente tarafından yapılıyordu. Genç Raymond bundan fazlasıyla ilgilenmiyordu. Ona göre pazar zaten hırsızların ilgisini çekemeyecek kadar sınırlıydı. Araştırma belgeleri kültürlerin kendisinden çok daha değerliydi ve bunların çok daha iyi korunmaları gerekiyordu...

Spada incelemesini bitirdiğinde akşamın yedisi olmuştu. Yaşlı Raymond'un teklifini kabul edip onunla karşılıklı kahve içti, sonra cebinde bir sürü not, içinde de Spada şirketinin gerçekten iyi bir alışveriş yaptığı yolunda büyük bir inanç olduğu halde arabasıyla New York'a döndü.

Apartman dairesinde Anna'yı kendisini bekler buldu. Anna yazlık evde sıkılmıştı. Teresa ile Rodo'nun bir süre yalnız kalmalarının daha iyi olacağına inanıyordu. Ayrıca erkeğini özlemişti ve onunla birlikte olmaya ihtiyacı vardı. Spada da yalnızlıktan sıkılmıştı ve birden zamanın çok çabuk geçtiğini, değerli saatleri boşuna harcadığını farkettiler.

Kolunu Anna'nın omuzuna dolayarak salona doğru yürürken koridordaki masanın üstünde duran paketi farkettiler. Paketi eline aldı. Bu Bay John Spada adına gönderilmiş ve üstünde ACİL-ÖZEL BELGELER yazan büyük bir zarftı. Zarfı tekrar masanın üstüne bıraktı ve «Bu ne zaman geldi?» diye sordu.

«Yediyi biraz geçiyordu. Kapıcı getirdi.»

Spada birden işkillendi. Özel şirket belgeleri kapıcıya verilmeydi. Bunları özel bir kurye getirir, karşılığında imza almadan da teslim etmezdi. Spada Kitty Cowan'ın evine telefon açtı.

«Kitty? Ben John. Bu gece bana bazı belgeler gönderdin mi?»

«Hayır.» Kitty'nin sesinden şaşırdığı anlaşılıyordu. «Mike da göndermedi. Şirketten ayrılmadan önce onun mektuplarını ben postaya verdim. Ne belgeleri bunlar?»

«Daha zarfı açmadım.»

«Biz göndermedik.»

«Pekala. Başka bir şey yok. Sabaha seni ararım. İyi geceler.» Spada Kitty'nin başka bir şey söylemesine fırsat vermeden telefonu kapattı.

Anna, «Bir şey mi oldu John?» diye sordu.

«Bilmiyorum Anna.» Bir an tereddüt etti, sonra alçak sesle, «Lütfen Carlos'u çağırır mısın?» dedi.

«Ama John...»

Carlos içeriye girer girmez, Spada kısa ve kesin bir talimat verdi.

«Evdeki bütün hizmetkarları ve Bayan Spada'yı Restaurand du Midi'ye yemeğe götürmeni istiyorum. Restorana telefon edip ne zaman döneceğinizi söylerim.»

«Ama efendim, yemeği hazırlamıştık.»

«Biliyorum ama sen söylediklerimi yap. Fırını söndür ve hizmetkarlara hazır olmalarını söyle.

«Peki efendim.» Carlos şaşkın ve keyifsiz, salondan çıktı.

Anna öğrenmek istiyordu. «Lütfen John! Neler oluyor?»

«Şu zarf. Kitty ya da Mike Santos göndermemiş. Polisin zarfa bir bakmasını istiyorum. Sizlerin de buradan uzaklaşmanızı. Ben polis gelinceye kadar bekleyeceğim.»

«Aman Tanrım!» Annanın yüzü kül rengi olmuştu. «Bu çılgınlık hiç sona ermeyecek mi?»

John Spada, «Acele et,» dedi.

Carlos herkesi götürünce, polise telefon etti.

«...Spada Holding Şirketinden John Spada. Biraz önce daireme bir paket getirdiler. Bazı nedenlerden ötürü bu pakette patlayıcı madde olduğuna inanıyorum. Vereceğim adrese birilerini gönderebilir misiniz...?»

Adresi yazan polis bir an durakladı, sonra kuşkulu bir sesle sordu: «Paketten niçin kuşkulandığınızı söyleyebilir misiniz efendim?»

«Evet. Ben herkes tarafından tanınan ve telefonda belirtilemeyecek bazı siyasi ilişkileri olan bir işadamıyım.»

«Teşekkür ederim efendim. Hemen birini gönderiyorum. Pakete dokunmayın. Odanın kapısını kapatın ve oradan mümkün olduğu kadar uzaklaşın.»

Beş dakika sonra bomba ekibinden iki kişi kapıyı çaldı. Fazla konuşmaktan hoşlanmayan, işlerini bilen kişilerdi. İfade almanın acelesi yoktu. Paketi aldılar ve ona telefonun başında beklemesini söyleyerek, çıkıp gittiler. Yarım saat sonra adamlardan biri telefon etti.

«Ben Mallard... Bomba Ekibinden. O paket gerçekten çok tehlikeliymiş Bay Spada. İki yüz elli gram patlayıcı madde ve ateşleyiciler, zarf açıldığı anda patlayacak şekilde yerleştirilmiş.»

«Nereden gönderildiğini anlayabildiniz mi?»

«Henüz anlayamadık. Parmak izlerini kontrol ediyoruz. Ama korkarım, bu paketi hiçbir şeyden haberi olmadan eline alan kişilerin dışında başka bir parmak izine rastlayamayacağız. Tabii bize ifade vermeniz de gerekiyor.»

«İfade vermek için yarın sabah gelsem olur mu?»

«Söz konusu olan sizin kendi hayatınız Bay Spada.»
Bu hayata fazla değer vermez gibi bir hali vardı.

«Zaten size bütün bildiğimi söyledim. Geri kalanı tahminden ibaret. Ama sanırım FBI da bu konuyla ilgilenecektir.»

«İfadenizi aldıktan sonra buna biz karar vereceğiz. Sizi yarın sabah onda bekliyoruz.»

«Sabah onda orada olurum. Çok teşekkür ederim.»

«Görevimiz Bay Spada. Ah, bu gece dışarı çıkarmanız, dikkatli olun. Paketi gönderen kişi sizi köşebaşında tabancayla bekleyebilir!»

Telefon kapandı. Bir an yazlık eve telefon edip Teresa'ya haber vermeyi düşündü ama sonra vazgeçti. Yazlık ev zaten muhafızlar tarafından korunuyordu ve ancak daha dikkatli olmalarını söyleyebilirdi. Restorana telefon edip Anna ile konuştu. Acele etmeden yemeğini bitirmesini söyledi. Hayır, onlara katılamayacaktı. İlgilenmesi gereken bazı ayrıntılar vardı. Ayrıntılar! Telefonu kapattığında, bütün vücudunun sıtma nöbetine yakalanmış gibi titrediğini farkettiler. Bara gidip bir bardağa sert bir içki doldurdu ve bir yudumda yarısını içti. Sonra

dirseklerini barın üstüne dayadı, bardağı avuçlarının arasına aldı ve titremesi geçinceye kadar kımıldamadan bekledi.

Artık korkunç gerçekten kaçamazdı. Onu öldürmeyi kararlaştırmışlardı. Kiralık katiller dışarıda bekliyordu ve onu öldürürlerken, başka kimlerin can vereceği umurlarında bile değildi.

Yeni FBI Başkanı kendinden öncekilere pek benzemiyordu. Yumuşak huylu ve aydın kişilere özgü çekiciliği olan bir adamdı. Spada'yı Washington'a çağırdığı için özür diledi ama durumla ilgili bazı noktaları görüşmeleri gerekiyordu. Spada soruları memnuniyetle cevaplandıracağını belirtti. FBI Başkanı dosyalardaki bazı bilgileri beraberce gözden geçirmelerini önerdi. Spada da bunun iyi bir fikir olduğunu düşünüyordu.

FBI Başkanı, «Arjantin'de karıştığınız olaylardan ötürü öldürülmek istendiğinizi düşünüyoruz,» dedi. «İkinci bir olasılık da var ama bunu daha sonra ele alabiliriz. Bunun için eğer bir sakıncası yoksa...»

«Rica ederim.»

«Güney Amerika Devrimci Cuntası, özellikle El Tigre denilen bir adamla herhangi bir ilişkiniz oldu mu?»

«Evet. Buenos Aires'deki gruplarından birinin yardımını sağlayabilmek için bu adama iki yüz bin dolar ödedim. Ancak bu grup üyelerinin adlarını açıklayamam.»

«Ama damadınızı ve Chavez denilen adamı kaçırmayı bu kişilerin yardımlarıyla gerçekleştirdiniz?»

«Evet.»

«Hapishane kumandanı Albay İldefonso Juarez'in öldürülmesi olayına karıştınız mı?»

«Hayır. Albay'ı son gördüğümde sağ ve sağlıklıydı.»

«Arjantin'e size yardımcı olması için bazı başka kişiler de götürdünüz mü?»

«Evet. Ancak bu kişilerin de adlarını açıklayamam.»

«Arjantin'e nasıl girdiniz?»

«Yasa dışı bir yoldan.»

«Öyle olduğu anlaşılıyor.» Başkan bilgece güldü. «Demek ki Arjantin rejiminin ajanlarının, sizi ortadan kaldırmak istemeleri için yeterli neden var?»

«Evet.»

«Damadınızla Chavez'in kaçışından sonra hapishane görevlilerinin, güvenlik kuvvetleri tarafından uzun süre sorguya çekildiklerini biliyor muydunuz?»

«Bunu bilmiyordum; ama evet, herhalde bir soruşturma yapılmıştır.»

«Sorguya çekilenlerden biri de Onbaşı Pascarelli adında bir adamdı.»

«Bu adı ilk kez duyuyorum.»

«Rodolfo Vallenilla'ya bir mesaj ilettiğini itiraf etti. İspanyolca olan mesajda şöyle deniliyor: 'Kutuda balık.' Bu cümlemin sizin için bir anlamı var mı?»

«Hiçbir anlamı yok.»

«Çok ilginç.»

«Ne bakımdan?»

«Amsterdam kaynaklı bir CIA raporunda da buna benzer bir şeye rastladık. Oradaki adamlarımız, terör eylemleri konusunda Hollanda yetkilileriyle yakın işbirliği içinde çalışırlar.»

«Herhalde öyledir.»

«Siz de Amsterdam'a gitmiştiniz, öyle değil mi?»

«Evet. Gemi nakliyat işlerimizle ilgilenen Jan Pieter Maartens ile görüşmek için Münih'den uçakla Amsterdam'a gitmiştim.»

«Bu ziyaretinizden kısa bir süre sonra Gebhardt Semmler adında Alman bir teröristin cesedi Amsterdam'da bir ressam atölyesinde bulundu. Görünüşe göre Semmler intihar etmişti. Polis, adamın para cüzdanında üstünde kutuda bir balığa benzeyen bir işaret olan bir kart buldu.» Başkan, Proteus kartının fotokopisini dosyadan çıkarttı ve Spada'nın önüne koydu. «Bu size herhangi bir şey hatırlatıyor mu?»

«Ne yazık ki hayır.»

«Balık mesajını damadınıza sorsak, belki daha iyi olacak.»

«Ondan uzak durun diyorum size!» Spada birden kontrolünü kaybetmişti. «Çektikleri yetmiyor mu?»

Başkan omuz silkti ve dikkatini tekrar dosyaya verdi.

«Garip bir rastlantı daha var. Aynı Onbaşı Pascarelli, tutuklu Chavez'e de başka bir mesaj ilettiğini itiraf etmiş. Bu mesajda da şöyle deniliyor: 'Kaplan etrafı kokluyor' Ne demek istediğimi bilmem anlatabiliyor mu-

yum Bay Spada? Neden birine kaplan da öbürüne balık?»

«Gayet iyi anlıyorum ama korkarım bunların anlamı konusunda size yardımcı olamayacağım.»

«Öyleyse başka bir olasılığı ele alalım: Sizi öldürmek isteyen kişilerin Arjantinli olmayıp, El Tigre ile herhangi bir şekilde ilişkisi olan kişiler olduklarını kabul edelim.»

«Böyle bir şey için herhangi bir neden göremiyorum. Onlarla yaptığım anlaşmanın koşullarını yerine getirdim.»

«Öyle mi?...» Başkan bir süre susup bekledi, sonra birden konuyu değiştirdi. «Arjantin'de nasıl bir kimlik kullandınız?»

«Sahte bir kimlik.»

«Bu kimlik belgelerle destekleniyordu herhalde?»

«Gayet tabii.»

«Bu belgeleri nasıl elde ettiniz?»

«Karşılığında çok yüksek bir bedel ödedim.»

«Bay Spada. Biz sizin ve ailenizin hayatını korumaya çalışıyoruz.»

«İtiraz ediyorum! Siz böyle bir şey yapmıyorsunuz. Siz Amerika Birleşik Devletleri'nde, iç güvenlik alanında hiçbir yetkiye sahip bulunmayan CIA'nın dosyalarındaki eksik bilgileri tamamlamak için benden bilgi sızdırmaya çalışıyorsunuz. Kızıma ve damadıma karşı iğrenç davranışlarda bulunan başka bir hükümrân devletin sınırları içinde kanun dışı eylemlerde bulunduğumu açıkça itiraf ediyorum. Gerekirse bunları gene yaparım; hatta daha da ileriye giderim! Benim yerimde olmanız siz de aynı şekilde davranırsınız! Oyun oynamayı bırakalım artık. Beni nasıl koruyacaksınız?»

Başkan soğukkanlılıkla, «Korkarım elimizden fazla bir şey gelmeyecek,» dedi. «Personel ve bilgi sıkıntımız var. Ben özel muhafızlar tutmanızı öneririm. Bu çeşit hizmetleri yapan kişiler vardır. Bazıları da işlerinde son derece ustadır... Ah, bir soru daha soracaktım. Siz, düşünür Hugo von Kalbach'ın Münih'de öldürülmesi sırasında onun yanında bulunmuyor muydunuz?»

«Evet. Birlikte operaya gidiyorduk.»

«Ama cenaze törenini beklemediniz.»

«Alman polisi kendi güvenliğim açısından ülkeden ayrılmamı istedi.»

«Öyleyse onu öldüren kişinin, daha sonra Amsterdam'da intihar eden Gebhardt Semmler olduğunu öğrenmek ilginizi çekecektir.»

John Spada, «Öyleyse Tanrıdan onun cehennem alevlerinde yanmasını dilerim,» dedi. «Artık izninizi rica edeceğim Başkan. Sanırım birbirimizin zamanını boşuna harcıyoruz.»

Anna'yı almak için otele gitmeden önce bir yere daha uğraması gerekiyordu. Bu kez içten karşılandı. Anatoly Kolchak'ın her zamanki alaycılığı da olmasa, büyük bir coşkuyla karşılandığını da söyleyebilirdi.

Spada'yı çalışma odasına alan Anatoly Kolchak, «Kızınızın ve damadınızın başına gelenlere son derece üzüldüm dostum,» dedi. «Eşinize, üzüntüsünü bütün kalbimle paylaştığımı iletebilir misiniz?»

«Teşekkür ederim Sayın Elçi.»

«Yaptıklarınızdan ötürü size büyük saygı duyduğumu da belirtmek istiyorum. Olayın ayrıntılarını okuduğum zaman diplomatlığa hiç de yakışmayan bir heyecan duydum. Ayrıca böyle bir hareketi Mosvova'da değil de, Buenos Aires'de gerçekleştirdiğimize sevindim.»

«Şansımız yolunda gitti. Ancak biraz geç kaldık.»

«Sizi kolay kolay affetmeyeceklerdir.»

Spada ifadesiz bir sesle, «Beni öldürmek istiyorlar,» dedi. «Birkaç gün önce bombalı bir mektup gönderdiler.»

«Gayet tabii bu gibi girişimlerini sürdürecekler. Hükümetler küçük düşürülünce çok hassaslaşırlar. Yoldaşlarımızın size yardım etmelerine memnun oldum.»

«Bunu haber aldınız mı?»

«Biz hemen her şeyi haber alırız dostum. Şu sırada da bir yardıma ihtiyacınız olup olmadığını öğrenmek isterim. Bu kez herhangi bir ücret söz konusu değildir. Siz de bize yardım ettiniz.»

John Spada, «Hâlâ Lermontov'u istiyorum,» dedi.

«Ah, evet Lermontov.» Büyükelçi gözlüğünün camlarını ipek bir mendille iyice parlattı ve tekrar burnunun üstüne oturttu. «Üzgünüm... gerçekten çok üzgünüm ama artık bu konu tamamıyla kapanmıştır. Henüz çevreye duyurmadık ama Lermontov geçen hafta öldü.»

«Öldüğünde hâlâ tutuklu muydu?»

«Ne yazık ki evet.»

«Öyleyse, sizin de söylediğiniz gibi artık bu konu kapanmıştır.»

«Pek öyle sayılmaz Bay Spada. Bana verilen talimat üzerine -talimat sözcüğünü bilhassa kullanıyorum, çünkü bu işe büyük değer verdiğim dostluğumuzu karıştırmak istemiyorum- her neyse bana verilen talimat gereğince, yapılacak olan bazı iş anlaşmalarındaki kişisel yardımınız karşılığında, başka Musevi aydınlarla da ülkeden ayrılmaları için vize verilmesi düşünülebilir... Tamam, artık görevimi yaptım. Cevabınızı iletacağım.»

Spada ağız kulaklarında gülerek, «Nyet!» dedi. «Nyet. Nyet.»

«Çok memnun oldum.» Anatoly Kolchak rahatlamıştı. «Budalalarla uğraşmak zorunda kalıyorum. Ama çılgınlıklarında yine de bir yöntem var. Bu işle uğraşan herkes az da olsa sonunda yozlaşıyor.»

«Bir şey sormak istiyorum Sayın Elçi.»

Kolchak muzipçe «Sovyet savaş düzeni ve mahşer günü dışında ne isterseniz sorabilirsiniz.»

«En çok neden korkarsınız?»

«Kişisel mi, siyasal mı?»

«Her iki alanda da.»

Kolchak bu soruyu bir dakika kadar hiç sesini çıkartmadan düşündü, sonra cümleler ağır ağır ağızından döküldü.

«Zaten gerçekleşmiş olan ve etkilerini üstümüzde hissettiğimiz bir şeyden. İnsan dilini o denli alçalttık ki, artık duyduklarımıza ya da okuduklarımıza inanmak mümkün olmuyor. Size 'evet' diyorum ama aslında 'hayır'ı kastediyorum. Tutumumuz budur diyor, sonra başka bir pazarlık yapıyoruz. Siz 'yiyecek'den söz ediyorsunuz, ben 'bomba' anlıyorum. Bir çılgınlar dili yarattık. Siz televizyonda tren kazasında parçalanmış cesetler gösteriyorsunuz. Bir an sonra inanılmayacak derecede güzel bir kadın yerleri nasıl cam gibi parlatabileceğinizi gösteriyor. Herkes hayal gördüğünü sanıyor. Cesetler gerçek değildir. Parlak bir yüzeyin üstünde kan damlaları olamaz...»

«Peki ya etkileri Sayın Elçi?»

«Bu etkileri siz de hissettiniz dostum. Mantık uçup gidiyor. Geriye sadece şiddetin kara büyüü kalıyor ve

çılgınlar dili bunu bile değiştiriyor... 'samanalevi savaş', 'sınırlı hareket', 'temiz atom bombaları!' Bu oyunu oynayanlarla işbirliği yaptığımız için hepimiz suçluyuz... Evet, biliyorum! Moskova'dakiler benim böyle konuştuğumu duyarlarsa, kellemi isterler; ama yine de gerçek budur...» Utanmış gibi cümlesini bitirmeden sustu ve birden konuyu değiştirdi. «Söyler misin dostum, hayatının tehlikede olduğunu bildiğine göre, nasıl davranmayı tasarlıyorsun?»

«Size bir soru daha sormayı Sayın Elçi. Yarım saat önce FBI Başkanının söylediği bir şeyle ilgili. Katillerimin Arjantinli değil de, Güney Amerika Devrimci Cuntası'ndan olmaları mümkün mü?»

Büyükelçi bir an düşündükten sonra üzgün üzgün gülümsedi.

«Sizin FBI Başkanı çok zeki. Amerikalılar yatakta diktatörlerle, devrimci hükümetlerle olduklarından daha rahat ederler, Suçu solun üstüne yıkmak, işlerine yarayacaktır... İlk cevabım, hayır olacak. Devrimci Cunta'dan yana tehlikede değilsiniz. Ancak biz, birarada mutlu yaşayan büyük bir yoldaşlar ailesi değiliz. Onun için sözümü senet kabul etmeyin. Ben size sorayım: Devrimci Cunta'nın kellenizi istemesi için herhangi bir neden var mı?»

Spada, «Bildiğim kadarıyla yok,» dedi. «Ama belki Arjantin'deki güvenlik görevlileri bir neden uydurup, onları ikna etmişlerdir.»

«Mümkündür. İşte sözünü ettiğim çılgınlık bu. Birkaç yere sorup size kesin bir cevap veririm.»

«Teşekkür ederim Sayın Elçi.»

«Lermontov için özür dilerim.»

«Hiç olmazsa tımarhaneden kurtuldu!»

«Oysa siz ve ben hem bu tımarhanede yaşayıp, hem de aklımızı kaybetmemek zorundayız dostum. İyi şanslar!»

«Amore?»

«Che c'é?»

«Akşam yemeğine dışarıya çıkmamız şart mı?»

«Hayır. Ne yapmak istiyorsun?»

«Yatakta kalıp, sana sarılmak.»

Washington D.C.'de bir otel yatağında sarmaşdo-laş yatıyorlardı.

Spada dudaklarını karısının göğsüne yaklaştırdı ve alçak sesle, «**Sto tanto contento, tanto tranquilla,**» dedi.

«**Anch'io amore... tanto tranquilla...** Otele geldiğimiz zaman önce bu odadan nefret etmiştim. Şimdi ise dışarıya çıkmak istemiyorum.»

«Tekrar başbaşa olmamız çok güzel bir şey.»

«**Dolce come zucchero!**»

«**Femmina! Sei tutta femmina, Anna mia.**»

«Seninle İtalyanca konuşmak hoşuma gidiyor.»

«Yatakta hep İtalyanca konuşursun.»

«Eh. Tabii bana konuşacak zaman bırakırsan!»

«Konuşmamız gerekiyor Anna.»

«Hangi konuda?»

«Yaşantımızı nasıl düzenleyeceğimiz konusunda.»

«Konuşacak bir şey yok.» Anna kollarını ve bacaklarını Spada'nın vücuduna doladı. «Bu konuda çok düşündüm. Eski yaşantımızda bir değişiklik yapmayacağız. Yatağımızın başucunda muhafızlar, kameralar ve alarm zilleri istemiyorum. Biliyorum! Önce çok korktum ama artık korkmuyorum. Hayat çok kısa. Onun için şimdi yaptığımız gibi tadını çıkartmaya bakalım...»

«Hey! Çok değişmişsin. Ne oldu?»

«Sen yokken Roma'ya telefon edip Andrea Amca ile konuştum. Ona olanları anlattım ve çok kaygılandığımı söyledim. Önce beni azarladı. Kocasını erkekliğinden yoksun bırakmaya hiçbir kadının hakkı olmadığını söyledi. Sonra İtalya'nın durumunu, öldürülenleri ve kaçırılanları anlattı. Her hafta böyle olaylar oluyormuş. Şöyle dedi: 'Anna bir şeyi unutmamanı istiyorum. Kanına karışacak bir mikrop, bir damar tıkanması, seni bir kurşundan daha çabuk öldürebilir. Ama en kötü düşman korkudur...' Burada seni beklerken bütün bunları tekrar düşündüm. Korktuğum için sevişmekten vazgeçtiğimizi, nefret ettiğim tipte bir kadın olduğumu hatırladım. Sonunda sen de bu kadından nefret edecektin... Bunun için yaşayacağız amore! Sen istediğini yapacaksın. Birlikte çok güzel vakit geçiriyoruz. Her zamanki gibi tiyatroya, konserlere, operaya gideceğiz. Teresa ve Rodo kendi hayatlarını kuracaklar. Onlara ömürlerinin sonuna kadar hastabakıcılık yapamayız... **Capisci, amore C'é il mio cuore che parla.**»

«**Son tanto grato.**»

«Come grato? Ti lo debo, marito mio.»

«Birbirimize borçlu değiliz. Sadece aşkla bağlıyız.»

«Böyle mi?»

«Ah, evet, evet!...»

Ama bu zevkli anlardan sonra bile ona, Binbaşı Henson otel dedeklifleriyle koridorlarda devriye gezerken, Korkuluk'un lobide nöbet beklediğini söylemedi.

Garipti ama aile yaşantısındaki değişikliğe nasıl alışacağını öğreten, aile işlerinden hiç anlamayan Korkuluk olmuştu. Washington'dan ayrılmadan önce yaptıkları gizli ve kısa bir toplantıda şöyle demişti: «...Artık kendini kuşatma altında gibi hissetmekten vazgeçmelisin. Mümkün olan her türlü önlemi aldın. Hiçbir şey yokmuş gibi işine devam et. Durmadan başını çevirip arkadan biri geliyor mu, diye bakmayı bırak, çünkü gelen biri olsa bile zaten bir şey göremezsin. Gözünle göremediğin zamanlar bile Henson'a ve bana güvenmeyi öğrenmelisin. Bu işin bizim mesleğimiz olduğunu unutma. Üstelik mesleğimizde başarılı olduğumuzu sen de kabul edersin... Ama bir kere işin bir garantisi olmadığını kabul edebilirsen, çok daha sakinleşirsin...»

Spada söylenenleri başıyla onayladıktan sonra sormuştu: «Sen aileme yönelik tehlikeyi nasıl değerlendiriyorsun?»

«Tehlike çok büyük değil.» Korkuluk kesin konuşuyordu. «Avrupa'da olsaydık kaçırılacağınızdan korkmamız gerekirdi. Ama burada adam kaçırmak pek moda değil ve fazla kâr getirmiyor. Bana kalırsa, karın için tehlike, kızın ve damadın için olduğundan daha büyük. Kızınla damadın zaten sakata çıkarılmışlar. Onlara yenisaldırmak yarar sağlamayacağı gibi, saldıranlar için kötü propaganda olur. Hayır! Başlıca hedef sensin!»

«Bu ne kadar sürer?»

Korkuluk omuz silkti. «Kim bilir? Belki de yıllarca. Stalin'in Troçki'yi öldürmek için ne kadar beklediğini düşün. Korkarım ülserin varmış gibi buna alışmak zorunda kalacaksın... hafif şeyler yiyecek, tatlı şeyler düşünecek ve elinden geldiği kadar üzülmemeye çalışacaksın.»

Spada gülerek, «Doğrusu insanın içini rahatlatıyorsun,» dedi.

«Rahatlatmak başka konu. Ben asıl seni yaşatmak için para alıyorum.»

«Yakında tekrar yolculuğa çıkmak, Proteus gruplarıyla ilişki kurmak isteyebilirim. Proteus üyelerinin belirli zamanlarda rapor göndermelerini istiyorum.»

«Yolculuğa ne zaman çıkmayı düşünüyorsun?»

«Bir ay ya da altı hafta sonra.»

Korkuluk, «Ne kadar geç olursa, o kadar iyi olur,» dedi. «Çevrende koruyucu bir perde oluşturmak için zamana ve güvenebileceğim adamlara ihtiyacım var. Henson iyi bir örgütleyicidir ama bir Anglo-Sakson gibi düşünüyor.»

«Peki ya sen?»

«İlk tanıştığımızda söylemiştim Bay Spada. Ben bir matematikçiyim. Her şeyi anlarım ve hiçbir şey hissetmem.»

Bu insanı ürküten bir düşünceydi ama yine de bir parça umut veriyordu. Anatoly Kolchak, hayallere inanan kişiler tarafından yönetilen bir dünyadan söz etmişti. Korkuluk herhangi bir hayale inanmazdı; yine de yaşamanın kara lanetine dayanacak cesarete sahipti.

Anna New York'a döner dönmez sosyal yaşantılarını canlandırmaya girişti: Uzun zamandır ihmal edilen arkadaşlar için bir kokteyl parti, Lincoln Center'da seyredilen bir sürü tiyatro ve konser. Teresa ile Rodo'nun yazlık evde oturmalarını kararlaştırdılar. Kendilerine bir yaşam biçimi çizmek için ayrı bir yere ve sessizliğe ihtiyaçları vardı. Spada haftalarını Poseidon Press ile Raymond Laboratuvarları arasında geçiriyordu. Arada sırada da henüz ölmediğini hatırlatmak için şirkete kısa ziyaretler yapıyordu.

Onu artık işe yaramayan bir adam ya da zararlı bir ilinti sayan çalışma arkadaşlarının, onun borsada hâlâ bu kadar etkili olduğunu ve istediği anda borsayı altüst edebileceğini anladıkları anda düştükleri şaşkınlığı görünce bayağı eğleniyordu. İşte Maury Feldman ile Mike Santos'a yaptığı bu ziyaretlerden birinde Max Liebowitz ile aylardan beri ilk kez karşı karşıya geldi. Max Liebowitz'in, elinde salata tabağıyla uzun masada kendine bir yer aradığını gördüklerinde daha yeni oturmuşlardı. Spada onu

yanlarına davet etti. Liebowitz'in biraz sıkıldığı anlaşıyordu ama kendine hakim olmasını bildi ve boş sandalyeye oturdu. Maury Feldman hemen espriyi yapıştırdı.

«Borsa için iyidir Max. Spada Holding'in bütün büyük hissedarlarının büyük bir uyum içinde tıknmaları. Bugün borsa kapanmadan hisselerimiz birden yükselir.»

«Ben hisselerin şimdiki durumundan memnunum.» Liebowitz ince alaya aldirmamaya karar vermişti. «Hisseler gerçek değerlerinden biraz düşük. Böyle olunca kimse kâr elde etmek için hisselerini toptan piyasaya sürmeye kalkışmaz.»

«Ben yeni hisse satın almaya her zaman için hazırım Max.» Spada onu iğneliyordu. «Raymond Laboratuvarlarında da işler oldukça iyi gidiyor.»

«Ne kadar iyi?» Max avının üstüne atılmaya hazırlanan bir av köpeği gibi hazır duruma geçmişti.

«Bilmem, on beşten satın almıştık... Birkaç ay daha zaman tanırırsanız yirmi beş değerimiz olacak... Ama gayet tabii size hizmetim pahalıya maloluyor.»

Max Liebowitz hemen Maury Feldman'a döndü. «Ona ne kadar para ödüyoruz?» Maury ise bir kahkaha attı.

«Sakin ol! Artık şakadan da anlamaz olmuşsun Max.»

«Yanlış anladım da.» Liebowitz sinirlenmişti. Mike Santos'a döndü. «Duyduklarıma göre Pentagon'da eskisi kadar gözde değilmişiz.»

Spada sakın halini hiç bozmadan, «Bunu ben açıklayayım.» dedi. «Dışişleri Bakanı Hendrick ve FBI ile konuştum. Şirkette birisinin beni ortadan kaldırmaya çalıştığını ima ettiler. Anlarsın işte, oraya buraya edilen telefonlar, yanlış kişilerle dostluk kurduğum yolunda yapılan üstü kapalı imalar.»

Max Liebowitz daha da sinirlenerek, «Çılgınlık bu,» dedi. «Hangi kuş kendi yuvasını pisleyecek kadar aptal olabilir?»

«Ama olanları görüyorsun Max.» Feldman onu yatıştırmak ister gibi elini koluna koydu. «Bir adamı bir kere siyasal alanda gözden düşürmeyi başarırsan, onu atış galerisindeki hedef tahtası haline getirirsin. Onun başına geleceklerin kimseyi ilgilendirmedığı gibi bir hava yaratırsın... Spada'yı öldürmek istiyorlar. Evine bir bombalı mektup göndererek bunu bir kere denediler de.»

Max Liebowitz çok sarsılmıştı. Çatalıyla bıçağını elinden bıraktı ve su bardağına uzandı.

«Ve sen, bu işi düzenleyenlerin bu şirkette mi çalıştıklarını söylüyorsun?»

«Hayır Max.» Spada sabırla izah etmeye çalıştı. «Bu ikisi birbirinden ayrı şeyler. Bana yönelik tehdit ülke dışından geliyor ama kendi ülkemde de gözden düşmemin, dışardakilere yararı dokunur. Bunu sen herkesten iyi bilirsin. Sen Siyonist lobiyi destekliyorsun, çünkü Bay İyi'nin her zaman için Bay Kötü'den daha fazla şansa sahip bulunduğunu biliyorsun.»

«Demek Washington'da ortalığı kimin karıştırdığını merak ediyorsun?»

«Evet, öyle.»

Max Liebowitz, «Bu ben değilim,» dedi. «Yönetim kurulu odasında, evet. İş iştir. Ama dışarıda, hayır! Ben kimseye bir şey söylemedim. Annemin başı üzerine yemin ederim.»

«Böyle dediğine göre sana inanıyorum Max.»

«Doğru söylüyorum.»

Mike Santos, «Öyleyse evin içindeki düşman kim?» diye sordu.

Maury Feldman, «Bilmiyoruz,» dedi. «Söylentiler her zaman adsız çocuklardır.»

«Bilmek zorundayız.» Max Liebowitz gene heyecanlanmıştı. «Biri kapımızın önünü pisletiyor ve bu hepimize zarar veriyor! Örneğin aldığım haberlere göre Minotaur Radar Sistemi için girdiğimiz ihaleyi kaybedebiliriz.»

«Bunu bilmiyordum.» John Spada çok şaşırmıştı. «Bu işin çantada keklik olduğunu sanıyordum. Sen ne diyorsun Mike?»

Mike Santos sakın sakın, «Max durumu abartıyor,» dedi. «İhalelerin daha iki komisyonda ele alınması gerekiyor.»

«Ama ilk komisyonda başımız belada, öyle mi?»

«Bela diye bir şey söz konusu değil John. Bizi biraz zorluyorlar, hepsi o kadar.»

«Başka bir şey daha var.» Liebowitz şikayetlerini arka arkaya sıralamaya başlamıştı. «Norden Trust, bu satah Spada Holding'in elli bir hissesini piyasaya sürdü.»

John Spada, «Öyleyse, bunları herhalde ben satın almışımdır,» dedi. «Piyasaya sürülen her holding hissesi-

ni adıma satın almaları için talimat verdim. Tabii sen benden önce davranırsan o zaman başka Max.»

Max Liebowitz, «Senden önce davranmadım,» dedi. «Satış elaltından yapılmış. Morgan Guaranty bunları başka bir kişinin adına satın almış.»

«Norden Trust'in bize dost olduğunu sanıyordum.» Spada şaşırmış ve öfkelenmişti. «Niçin önce bana teklif etmemişler?»

Max Liebowitz, «Ya da bana,» dedi. «Ben de onlarla bir sürü iş yapıyorum.»

«Bana kalırsa,» -Maury Feldman bir ekmek dilimini parmaklarıyla didikliyordu- «kusura bakma ama Mike, bana kalırsa bize şimdikinden daha fazla bilgi vermek gerekiyor.»

Mike Santos, «Bu konuda daha fazla bilgim yok,» diye kestirip attı. «Size Washington'da fazla gözde olmadığımızı söyledim ve yeniden bazı köprüler kurmaya çalışıyorum. Hisse satışlarına gelince -lanet olsun!- daha bu sabah olmuş.»

Maury Feldman ısrar ediyordu. «Bence bu sabah değil, hiçbir zaman olmamalıydı. Sana böyle şeyleri önlemen için para veriyoruz.»

«Gün sadece yirmi dört saattir Maury.»

Spada, «Öyleyse başkalarını da görevlendir!» dedi. «Bırak zarflara yapıştırılacak pulları da başkaları yalsın.»

«Yavaş olun!» Santos kıpkırmızı olmuştu. «Bazı buhranlar atlattığımızı unutuyorsunuz. Bu buhranları ben yaratmadım ama pislik benim masamın üstüne düştü. Elimden geldiği kadar temizlemeye çalışıyorum ama yine de zaman alıyor ve çok titiz davranmak gerekiyor.»

«Bize Minotaur ihalesini anlat.» Max Liebowitz, salatayı ağzına tikiştirdi. «Hangi noktada zorluk çıkarıyorlar?»

Mike Santos istemeye istemeye, «Güvenlik» dedi. «İş ikinci komisyonda görüşülmeye başlamadan önce, John için verilen güvenlik izninin kaldırılmasını istiyorlar. Ben de bunu devam ettirmek için savaşıyorum.»

John Spada, «Ama bunu bana söylemedin,» diye itiraz etti. «Bu konunun hallolduğunu sanıyordum.»

«Ben de sonunda hallolacağını umut ediyorum.»

Maury Feldman kuru bir sesle, «Umut ancak din

adamlarına yakışan bir erdemdir,» dedi. «Umutla karnını doyuramazsın.»

Spada, «Bana bunu açık açık söylemen gerekirdi,» dedi. «Artık büyüdüm. Okuma yazma da biliyorum!»

Max Liebowitz, «Ben de bu pislikleri kimin yaydığını ve hisselerimizi kimin satın aldığını öğrenmek istiyorum,» dedi.

Mike Santos kısa ve kesin konuştu. «Artık izninizi rica edeceğim. Küçük bir çocukmuşum gibi beni azarlayıp, kulaklarımı çekmeniz hoşuma gitmiyor! Yemek için teşekkürler baylar!»

Peçetesini buruşturarak masanın üstüne attı ve kalıp gitti. Üç adam birbirlerine baktılar. Max Liebowitz yapmacık bir üzüntüyle başını salladı.

«Çok yazık! Conan Eisler belki bunun kadar zeki değildir ama oyunun kurallarını çok iyi bilir.»

Maury Feldman, «Mike'ın da kuralları bildiğinden eminim,» dedi. «Belki bu kuralları kendi bildiği gibi değiştirmek istiyordur.»

John Spada, «Kimin yararına?» diye sordu.

«Elli bin hisse.» Max Liebowitz, tabağındaki salata-yı temizledi sonra ağzını peçetesiyle sildi. «Bu çok iyi bir başlangıç sayılır. Bu hisselerin kimin elinde olduğunu öğrenmeyi gerçekten çok istiyorum.»

Maury Feldman ile birlikte arabaya biner binmez, Spada kaygılarını dile getirdi: «Bunu düşünmek bile korkunç ama sence Mike arkamızdan bir dolap çeviriyor olabilir mi Maury?»

Feldman keyifsizce omuz silkti. «Yüksek yerler çoğu kişinin başını döndürür. İnsan büyüklük hayaline kapılabilir.»

«Bana güvenlik izni konusunda yalan söyledi.»

«Yalan, hukukta kullanılması hiç hoş kaçmayan bir kelimedir. Ama onun gerçekleri biraz saptırdığını kabul ediyorum.»

«Peki ya hisseler? Haberi olması gerekirdi...»

«Acaba bu hisseleri kendisi mi satın aldı?»

«Tanesi otuz beş dolardan elli bin hisse. Bu bir milyon yedi yüz bin eder. Bu kadar parayı bulmasına imkan yok; üstelik bu iç ticarete girer ve onu bu yüzden kapının önüne koyabiliriz.»

«Tabii kanıtlayabilirsen. Ancak Morgan Guaranty müşterisinin adını asla açıklamayacağına göre, bu hemen hemen imkansız bir iş. Ayrıca senin de söylediğin gibi bir milyon yedi yüz bin büyük, hem de çok büyük bir para... Tabii faturaları başkası ödüyorsa, o zaman başka.»

«Anlayamıyorum Maury. Ona bu parayı ne karşılığında verebilirler?»

Maury Feldman sakın sakın, «Sana karşılık,» dedi. «Sana ve Proteus'a karşılık. Bu işin bir piyasası olduğunu biliyoruz, öyle değil mi?»

«Aman Tanrım!... Ama hayır! Buna inanmam. İçimizde hiç hain olmadı bugüne dek.»

«Ama enflasyon var. Bugün artık Yehudalara 30 parça gümüşten daha fazla para veriliyor.»

Bazen kaypak olmak iyiydi; Spada Holding gibi dev bir şirketin karışık işleriyle uğraşırken kaypak olmak, steno bilmek gibi yarar sağlayabilirdi. Ancak örgüt içinde bir hain, hatta fazla hırslı bir üye olabileceği tehlikesini ne Spada ne de Maury Feldman hafife alabilirlerdi. Örgütün temeli o denli geniş, elde edilen bilgiler o denli değerli ve iş yapma olanakları o denli çeşitliydi ki, kötü niyetli bir yönetici titizlikle gerçekleştireceği bir suiistimal sayesinde milyonlar kazanabilirdi.

Proteus örgütünün özüne yönelik tehlike ise daha da büyüktü. Mike Santos henüz örgütün eylemlerine karıştırılmamıştı ama bu örgütün varlığını ve yapısını bilmesi bile onun elinde büyük bir silahtı. Spada ve Feldman bu konuyu tam iki saat tartıştılar. Bu arada Maury'nin resimleri daha erotik ve daha hayret verici oldu.

Sonunda Spada bıkkınlıkla durumu özetledi: «... Birinci şık: Mike'a büyük bir haksızlık yapıyor olabiliriz. İkinci şık: Mike yozlaşmıştır ve onu ortadan kaldırmanız gerekebilir. Üçüncü şık: Mahkemeye verecek kanıtlara ihtiyacımız yok, onu doğru dürüst suçlayabileceğimiz birkaç bilgi elde etmemiz yeter. Böylece onu kimle ve nasıl bir oyun oynadığını anlatmaya razı ederiz.»

«Demek hakkında soruşturma yapacağız.»

John Spada kararlı bir tavırla, «Bu işi bana bırak,» dedi. «Soruşturma sona ermeden, banyoda hangi cins sabun kullandığını bile öğrenirim!»

«Soruşturma sonucunda temiz çıkmazsa, onu bir balon gibi patlatırız.»

John Spada, «İntihar etse onun için daha hayırlı olur,» dedi. «Böyle bir şey varsa onu ellerimle gömebilirim.»

Washington'dan döndüğünden beri çevresinde örülü olan cam duvar artık parça parça olmuştu. Emniyetli sığınaktan çıkmış, yine fırtınanın karanlığına sürüklenmişti. Maury Feldman'ın bürosundan çıkınca otuz blok ötedeki evine yürüyerek gitti. Yolda kendini mantıklı davranmaya, geceki toplantı sırasında sakin olmaya zorladı.

Anna'ya bir şey söylemeyecekti. Niteliğini henüz kendisinin bile anlayamadığı haberlerle onu allak bullak etmenin anlamı yoktu. Spada Holding'de dönen işleri en iyi şekilde bilmesi gereken kişi olan Kitty Cowan'a telefon etmeyi düşündü. Ama sonra ona da bir şey söylememeye karar verdi. Kitty'nin sadakatine güvenebilirdi ama sinirlerine güvenemiyordu. Üstelik cam kulede zamanından önce bir patlama olmasını da istemiyordu. İşinde usta ve soğukkanlı bir danışmana ihtiyacı vardı. Bunun için yolunun üstündeki ilk bara girdi ve Manhattan'da bir numaraya telefon açıp, Korkuluk'un kendisini araması için bir mesaj bıraktı.

Eve geldiğinde, Anna sokaktaydı. Bir not bırakıp, berbere gittiğini ve Carlos'un arabayla kendisini alacağını bildirmişti. Çalışma odasındaki masanın üstünde ise taahhütlü bir mektup duruyordu. Mektubun üstündeki pul ve damga, İsviçre'den postalandığını gösteriyordu ama mektup Kurt Deskau'nun elyazısıyla Münih'den yazılmıştı. Deskau'nun elyazısı okunaksız, üslubu da biraz tutsuk ve dolambaçlıydı, bunun için Spada'nın mektubu sökmesi biraz zaman aldı. Zaten mektup da fazla cesaret verici değildi.

Sevgili dostum,

Önemli bir alışkanlığımı bozup, hassas konuları kağıda döküyorum. Bu mektubu okuduktan sonra imha et. Bana siyaset muhabirliği için değil, polis olduğum için para ödüyorlar.

Arjantin'deki faaliyetlerinin hikayesini Avrupa gazetelerinden izledim. Büyük tehlikelere atıldığını ve hâlâ da bazı tehditler altında bulunduğunu biliyorum ama damadını kurtarabilme çok sevindim. Zaten seni tehdit eden tehlikeler nedeniyle bu mektubu yazmak zorunda kaldım.

Polisliğin artık uluslararası bir iş haline geldiğini söylememe gerek yok. Bütün bildiklerini aktarmamakla birlikte, bütün ulusal kuvvetler birbirleriyle haberleşme halindedirler. Uçak kaçırımlar, terör eylemleri, uyuşturucu madde kaçakçılığı, kaçak katiller ya da büyük soygunlar gibi ortak çıkarları ilgilendiren konularda işbirliği yaparız.

Moro olayı ve Moro'nun kaçırılmasına bazı Alman teröristlerin de karışmış olabileceği olasılığı üzerine kısa bir süre önce İtalya'ya gittim. Stockholm, Amsterdam, Viyana'ya da uğradım ve Paris'de üç günlük bir uluslararası polis seminerine katıldım. Bu arada bazı önemli bilgiler elde ettim. İyi bir kâtip gibi bunları numaralayıp sıralıyorum.

Birincisi : Çok kötü bir iş yapmışsın. Arjantinlilerin aillene saldırmakla büyük bir aptallık yaptıklarını herkes kabul ediyor ama korkunç derecede zengin bir adamın siyasi amaçlı yeraltı örgütleriyle ilişki kurması pek çok kişiyi korkutuyor. Belki bana güleceksin ama suçlularla polislerin birlikte bir özel yaşantıları vardır ve yabancılarından hoşlanmazlar.

İkincisi : Herhalde hükümet ajanlarının seni tehdit ettiğini biliyorsundur. Güney Amerika'da yönetim aleyhinde yıkıcı faaliyetlerden hoşlanmazlar; hele böyle faaliyetlere girişen kişi, dininden dönmüş bir kapitalist olarak adlandırdıkları biri olursa.

Üçüncüsü : Aşırı sol kanat için de bir hedef teşkil ediyorsun. Bunun nedeni ise seninle Gebhardt Semmler arasında herhangi bir ilişki bulunduğundan kuşkulananmaları değil. Ancak onlar artık dikkatlerini uluslararası şirketlere çeviriyorlar ve eylemlerini Amerika Birleşik Devletleri'ne de sıç-

ratacaklar. Kurumlar ve yüksek düzeydeki yöneticilerle ilgili kara listeleri gördük. Bu listelerin pek çoğunda senin de adın var.

Dördüncüsü : Semmler'in para cüzdanında bulunan Proteus kartı Avrupalı meslektaşlarımın son derece merakını uyandırdı. Bunun yeni bir terör grubunun işareti olduğuna inanıyorlar. Bence bu kartı bırakmakla büyük bir ihtiyatsızlık ettin. Bu tiyatroya davranışın nedenini anlayabiliyorum ama ben senin yerinde olsaydım, asla böyle bir şey yapmazdım.

Şimdilik bu kartın gerçek anlamını çıkartamadılar, ancak resmi makamlar bu işle yakından ilgileniyor. Polisler anlamı anlaşılmayan ayrıntıların üstüne düşmek için eğitilmişlerdir. Ben başka bir tehlike de seziyorum. Bu işaret insanları meraklandırıyor. Aşırı bir grup, bu işareti kendine sembol seçer de bu grubun eylemlerinden ötürü biz Proteus üyeleri suçlanırsak ne olacak? Adamlarının sana fazlasıyla sadık olduklarını biliyorum. Ancak her örgütte bazı gevşek ağızlar ve ihanetler olabilir. Bu konuda iyice düşünmeni rica ediyorum. Mümkünse buluşup bu konuda daha ayrıntılı bir biçimde konuşmak isterim.

Son olarak da Erwin Hengst'in belgelerinin hâlâ üzerinde olduğunu sanıyorum. Bu belgeleri bir daha kullanmayacaksan, bana iade etmeni rica edeceğim. Ama eğer kullanacaksan, lütfen bana önceden haber ver ki, burada durumu idare edebileyim.

Keşke sana daha iç açıcı haberler verebilseydim. Ancak İtalya böyle bir karışıklık içindeyken, Almanya da sağa büyük bir dönüş yapacak gibi geliyor bana. Seminerde bir Rus ile konuştum. Şöyle dedi: «Bizim ayrılıkçılara fazla sert davrandığımıza inanıyorsunuz. Kendi kazanınız iyice kaynamaya başlayıncaya kadar bir bekleyin bakalım!» Ne diyeyim? Şimdiden paçalarımız tutuştu.

Umarım yakında görüşürüz. En içten sevgilerimle,

Kurt

Spada mektubu iki kere baştan sona kadar okudu sonra küçük küçük parçalara bölüp bir kül tablasının içinde yaktı. Bütün kalbiyle Korkuluk'un bir an önce telefon etmesini diliyordu. Artık konuşmaları gereken pek çok şey vardı.

Mike Santos hakkında yürütülecek soruşturma, bir beyin ameliyatı kadar inceden inceye planlandı ve büyük bir titizlikle uygulandı. Riskler çok büyük olduğu için hata payı bırakmamaları gerekiyordu. En ufak bir hata, masum bir adamın saygınlığını bir daha elde edemeyeceği şekilde yitirmesine yol açabilirdi. Ağızdan kaçırılacak bir tek söz, dünya borsalarını altüst edebilirdi. Hakkında soruşturma yapılan kişinin durumun farkına varması halinde ise Proteus örgütünün tümü tehlikeye düşerdi. Bütün bunlardan ötürü, mesaj, yıllardan beri ilk kez Kuzey Amerika örgütüyle yayıldı: «Proteus'dan balıklara... lütfen Michael Santos hakkındaki her türlü bilgiyi ulaştırın...»

Morgan Guaranty'deki bir balık, Spada hisselerini satın alan kişilerin listesinin peşine düştü. Nassau'da başka bir balık, vakıfları ve yeni kurulan şirketleri inceden inceye araştırmaya başladı. Elektrik süpürgesiyle cam kuleye gelen bir elektronik uzmanı, Santos'un bürosuna dinleme aygıtları yerleştirdi. Santos'un günlük hayatında kimlerle konuştuğu, nerelere gittiği saptandı ve soruşturmalar başladı. Banka hesapları elden geçirildi. İşe gidip gelirken hangi yollardan geçtiği, hangi doktora, hangi dişçiye ve hangi berbere gittiği belirlendi.

Mike Santos çok faal bir adam olduğundan, bu büyük çapta bir harekattı. Spada'nın parası ve Proteus örgütünün olanakları olmasaydı, bu hareketi Spada'nın süre olarak belirlediği iki hafta içinde tamamlamak da olanaksız olacaktı. Ancak sonunda soruşturma tamamlandı ve Anna hafta sonunu Teresa ve Rodo'yla birlikte geçirmek için yazlık eve giderken, Spada raporu Maury Feldman ve Korkuluk'la tartışmak üzere New York'ta kaldı.

«... Garip bir durum» Maury Feldman daktiloyla ya-

zılmış sayfaların üstüne eğilmişti. «İlk bakışta temiz gözüküyor. Vergi beyannameleri dahil, her türlü parasal durumu kendi gelirini büyük bir başarıyla yönettiğini gösteriyor. Kumar oynamıyor. Aylık taksitler dışında kimseye borcu yok. Görünüşte düzenli bir aile hayatı var. Yaptığı telefon konuşmaları ve yazdığı mektuplar, bildiğimiz kadarıyla işle ilgili...»

Korkuluk, «İki nokta dışında,» dedi. «Her çarşamba gecesi kentte kalıyor. Regency'de adına ayırılmış bir odası var. Raket Kulübü'nde tenis oynuyor -zaten eve de kentte kalmasına mazeret olarak bunu gösteriyor- sonra Doğu Yakası'ndaki bir daireye gidiyor -adres burada yazılı- bu daire ise Marina Altamira adında bir kadına ait. Burada bir saat kadar kalıyor, sonra otele dönüyor, barda birkaç içki içiyor ve odasına çıkıp yatıyor. Garip olan nokta, ziyaret ettiği kadının altmışın üstünde olması...»

«Bu kadın hakkında neler biliyoruz?»

«Raporda yazılanlar dışında bir şey bilmiyoruz. Öleli yirmi yıl kadar olan Arjantinli bir işadınının dul eşi. Kocasının Morgan Guaranty tarafından yönetilen yatırımlarının geliriyle geçiniyor. Birleşik Devletler vatandaşsı ve haftada birkaç gün küçük bir galeride elle yapılmış eski sanat eserleri satıyor.»

«Santos ile ne gibi bir ilişkisi var?»

«Bunu henüz bilmiyoruz. Ancak bundan sonraki madde çok daha aydınlatıcı. Spada Holding'in şu elli bin hissesi... İşte zincirin halkaları. Morgan Guaranty bunları müşterisi hesabına Norden Trust'dan satın almış. Müşteri ise Bahama Adalarında, Nassau'da kurulmuş olan Altamira Investments Limited adında bir şirket. Bu şirketin hisselerinin sahibi, iki ay önce Madam Marina Altamira tarafından Michael Santos adındaki bir adam yararına kurulmuş bir vakıf olarak gözüküyor. Şirket hakkında biraz soruşturma yaptık. İki milyon dolar kadar cirosu var.»

John Spada, «Peki ana para nereden geliyor?» diye sordu.

Korkuluk omuz silkti ve teslim olur gibi ellerini iki yana açtı.

«Bu konuda her türlü tahmin yürütülebilir! Bana kalırsa sermaye Nassau'ya bir bavul içinde geldi.»

«Demek son iki ay içinde Arjantinli bir dul, Mike Santos'a iki milyon dolar hediye etti. Acaba neden?»

Maury Feldman sırtarak, «Cinsel bir nedenden olmasın?» dedi.

«Dünyada hiçbir aygır iki milyon dolar etmez.» John Spada şaka kaldıracak halde değildi. «Şimdi ne karar veriyoruz?»

Korkuluk, «Belki vakıf yasalarında bir cevap bulabiliriz,» dedi. «Bay Feldman siz bir uzmansınız. Vakıf sahipleri fonları istedikleri gibi yönetirler ve kazanç sağlayan kişinin vakfı yönetmeye yasal olarak bir hakkı yoktur, öyle değil mi?»

«Evet, doğru.»

«Demek Bay Santos'a sadece ve sadece uygun bir hizmette bulunduğu zaman para verileceğini kabul edebiliriz.»

«Aman Tanrım!» John Spada bir hayret ıslığı koyuverdi. «Ne kadar, ne kadar güzel bir düzen! Kendi katilimize para ödöyoruz!»

Maury Feldman soğukkanlılıkla, «Henüz herhangi bir şey kanıtlamadık,» dedi.

Korkuluk, «Yaşlı bayanın dairesine bir dinleme aygıtı yerleştirmeden de herhangi bir şey kanıtlayamayız,» dedi. «Bu da gözüktüğü kadar kolay bir iş değil, çünkü crasi bir kale gibi korunuyor. Kilit kilit üstüne vurulmuş ve alarm tertibatı var. Bu kentte, özellikle yalnız yaşayan yaşlı kadınların nasıl tedbirler aldıklarını bilirsiniz. Yine de Henson'a bu konu üzerinde çalışmasını söyledim.»

«Bu arada Mike Santos konusunu ne yapacağız.»

«Hiçbir şey.» Spada idam kararı veren bir yargıç kadar soğukkanlıydı. «Gelenek böyle değil mi? Yehuda bile otuz parça gümüşünü almadan önce Son Yemeğe davet edilmişti. Bay Mike Santos için de daha azını yapmak yakışık almaz.»

Maury Feldman, «Ağzımda pis bir tad var,» dedi. «Biraz konu değiştirmek istiyorum. Opera'da **Trovatore** için iki biletim var... İlgilenen var mı?»

John Spada, «Ben gelirim,» dedi. «**'Ai rostri monti'**de pek duygulanırım.»

Korkuluk, «Ben zaten gelmem,» dedi. «Ne yazık ki ben operayı gülünç buluyorum. Ayrıca Henson beni Sign

of the Dove adlı bir restorana davet etti. Madam Altamira cumartesi geceleri akşam yemeğini hep burada yemiş. Gayet tabii operada da korunacaksınız Bay Spada.»

«Peki ya Mike Santos?»

Korkuluk, «Onun cumartesi neler yaptığını rapordan öğrenebilirsiniz,» dedi. «Her cumartesi golf oynar, karısıyla birlikte kulüpte yemek yer ve daha sonra da karısıyla sevişir. Sevişme seslerini dinlemek ister miydiniz?»

John Spada şaşkınlıkla, «Operayı gülünç bulduğunuza göre, kızıymış Mike Santos'u nasıl buluyorsun acaba?» dedi.

Son perde on ikiye çeyrek kala sona erdi. Geceyarısı olduğunda Spada ile Feldman caddede kol kola yürüyorlardı. Orta yaşlı bu iki kibar bay yoldan geçenleri de 'Ai nostri monti'nin titrek sesli bir çeşitlemesini söyleyerek eğlendiriyorlardı. Sabahın birinde ise Spada Regency Bar'daki piyanistle bir diyet çalarken Maury Feldman Bowit Teller'dan bir moda uzmanıyla ciddi bir tartışmaya dalmıştı. John Spada saat iki buçukda biraz yalpalayarak, apartmanının kapısından içeri girdi. Kapıcıya el sallayarak iyi geceler dilerken, iki adam yanına yaklaştı.

«Bay Spada?»

«Ta kendisi. Size nasıl bir yardımım dokunabilir beyler?»

«Emniyet Müdürlüğünden geliyoruz Bay Spada. Kor-karım size kötü haberlerimiz var.»

Şafak sökerken yazlık ev, üstünde kara dumanlar tüten korkunç bir harabeye dönmüştü. Tanınmayacak derecede yanmış üç ceset, yeşil plastik torbalara konup terasa atılmıştı. Cesetlerin yanında da ateşte yarı yarıya erimiş altı gaz tenekesi duruyordu.

Geceyarısından biraz sonra olduğunu söylemişlerdi. Aile erken yattığından evin bütün ışıkları sönmüştü. İki güvenlik görevlisi nöbet bekliyordu. Biri kapının önündeki caddede devriye geziyor, diğeri de kumsalda dolaşıyordu. Alevleri ilk gören kumsaldaki adam olmuştu. Eve vardığında birinci kâat tamamen tutuşmuş durumdaydı

ve alevler dış duvardaki asmaya tırmanıyordu. İçerdekileri kurtarma umudu yoktu. Evin sakinleri -ne kadar garip ve ruhsuz bir kelime- yataklarında ölmüşlerdi. Kundakçılar -iki kişi oldukları sanılıyordu- evin her yanına gaz dökmüş sonra da evin her iki yanındaki ormana dalıp, gözden kaybolmuşlardı. Soruşturmayı yöneten dedektifler, yanarak ölmenin sanıldığından daha acısız bir ölüm tarzı olduğunu ısrarla belirtiyorlardı. Ateş oksijeni yok ederdi. Çoğu kişi boğularak çabucak öldürdü. Spada arkasını döndü ve çimlerin üstüne kustu.

Profesyonel ve katı tutumlarına rağmen Spada'ya anlayışlı ve nazik davrandılar. Onu bahçedeki bir sıraya oturtular ve plastik torbalar ambulansa yerleştirilirken, onunla yakından ilgilendiler. Doktor küçük çantasını araştırdı ve ona uyku hapları verdi. Bir polis arabasıyla onu kente geri getirdiler ve uslu bir çocuk gibi Carlos tarafından yatırılıp, uyku ilaçlarını yutuncaya kadar beklediler. İsteği üzerine Maury Feldman'a telefon ettiler ama Feldman geldiğinde John Spada ölü gibi uyuyordu.

Aklını kaçırmamasının tek nedeni, dehşetin bu denli büyük oluşuydu. Niçin böylesine korkunç bir dehşete başvurulduğunu anlayabilmesi için mantıklı düşünmesi gerekiyordu. Bu dehşeti zihninden, ne dökülecek gözyaşları, ne de feryatlar silebilirdi. Bunun için olaydan hemen sonra John Spada ile görüşenler -polis, adli tabip, gazeteciler, iş arkadaşları, Kitty Cowan, Korkuluk, Mike Santos- onun sinirlerinin bir granit kadar sağlam olmasına hayret ettiler. Başsağlığı dileklerini ciddi bir nezaketle kabul etti. Soruları en küçük ayrıntılara kadar büyük bir soğukkanlılıkla cevaplandırdı. Önüne sine, kendi ailesine ve Vallenilla'nın ailesine yazılan getirilen bütün işleri, veraset ilamlarını, Anna'nın aile mektupları, dini tören ve cenaze için yapılacak hazırlıkları, Poseidon Press ile Raymond Laboratuvarlarının günlük işlerini, büyük bir başarıyla halletti.

Ağlamadı. Öfkeye kapılmadı. Kimseyi kınamadı. Eğer bir şey hissettiyse, bütün duygularını gri, somurtkan bir maske arkasında gizledi ve Kitty ile Maury Feldman bile kendilerinin uzaklaştırıldıklarını hissettiler.

Geceleri dairesinde tek başına yemek yiyor, sonra

Carlos odasına çekilince dışarıya çıkıp Batı Yaka'sında küçük bir otele gidiyor ve burada saatlerce Korkuluk'la bir odaya kapanıyordu. Sabah şafak sökene kadar haritalar, raporlar üzerinde çalışıyorlardı. Artık güneşten uzak, soğuk bir gezegenden bu dünyaya gönderilen ve tek amaçları yapılacak misillemenin karışık bilmecesini çözmek olan kankardeş gibiydiler.

Otel odasındaki bu toplantı ne kadar geç sona ererse ersin, her sabah saat dokuz buçukta Poseidon Press' de işbaşında oluyordu. Öğlen saat tam birde de Wilton'a gidiyor ve genç Raymond tarafından bulunan serumlarla kültürlere pazar araştırmak sorunuyla uğraşıyordu.

Nereye giderse gitsin, Nassau'daki balık tarafından gönderilen ve bir zarf içine koyup, göğüs cebine iğnelediği bir mikrofilm üstünden eksik etmiyordu. Mikrofilm, yazlık evdeki yangından iki gün sonra, tanıklar huzurunda imzalanan bir belgenin kopyasıydı. Belge «Vakıf Senedinin Yeniden Düzenlenmesi» başlığını taşıyor ve Marina Altamira'nın, vakıf yönetiminden ayrılarak, vakıf fonlarını ve Altamira Investments Limited şirketinin hisselerini kullanma hakkını Mike Santos'a devrettiğini belirtiyordu.

John Spada'nın buzlarla dolu olan dünyasında tek sıcak şey, bu minik filmdi. Sanki hayattaki bütün umutlarını bu filme bağlamıştı ve bunu kaybettiği anda hiçlikte kaybolacağına inanıyordu.

Cenaze törenine de katıldı. Kitty Cowan ile Maury Feldman, St. Patrick Katedraline onunla aynı arabada gittiler ve ilk sıraya, onun yanına oturdular. John Spada'nın yan yana dizilmiş üç tabutu görünce nasıl bir şok geçirdiğini hissettiler. Kitty sessiz sessiz ağladı. Maury Feldman burnunu gürültüyle sildi ve sonra başını avuçlarının arasına aldı. Ölümlere karşı son görevlerini yerine getirmek ve John Spada'nın kaybolan sevgi ve süreklilik umutlarının gömüldüğü bu törende hazır bulunmak için ülkenin dört bir yanından gelen kalabalık, ona ne kadar acıdiklarını belirten sözler fısıldaşıyorlardı. Sonra Kardinal konuşmaya başladı: «Tanrım onların ruhlarını huzura kavuştur, ölümsüz ışığını onların üstünden eksik etme.»

John Spada «Amin,» demeye çalıştı ama kelime gırtlığına takılıp kaldı. Kardinale bakmaya çalıştı ama

gözlerini pirinç masalar üzerine yerleştirilmiş üç tabuttan ayıramıyordu. Bir süre sonra tabutların şekilleri bulanıklaştı, adeta bir sis tabakasının ardında kaldı. Dua da kış günü kumsala vuran dalgaların sesi gibi geliyordu artık kulaklarına.

Kardinalin sözleri güzel ama duygudan yoksundu. Gerek her inançtan olanların, gerekse hiçbir şeye inmayanların kabul edebilecekleri, titizlikle hazırlanmış bir vaaz veriyordu. İnanan insana Tanrı her zaman yardımcı olurdu. İnsanın barbarca eğilimlerinde mantığa uygun tek şey umuttu. Kötülük yapana bile merhamet göstermek gerekirdi. Kardinalin avutmak amacıyla söylediği son sözler ise aslında acı veriyordu.

«... Ve kardeşimiz John Spada için dua edelim. Tanrı bu perişan anında ona, acısına cesaretle katlanacak gücü ve onu sevdiklerinden vahşicesine ayıran kişileri bağışlayacak cömertliği ihsan etsin. Anna, Teresa, ya da Rodolfo için yas tutmayacağız. Onlar artık huzura kavuşmuşlardır. Şefkate ihtiyacı olan John Spada ile ilgilenmeliyiz... Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına. Amin.»

Son dua için hep birlikte ayağa kalktıklarında, John Spada sallandı. Maury Feldman ona destek olabilmek için kolunu omuzlarına doladı. Kitty Cowan da elini sıkı sıkıya yakaladı ve fısıldadı: «Biraz daha dayan John. Çok yakında hepsi bitecek.»

Ama hemen bitmedi. Birbiriyle bağlantısız olaylar adeta sonsuza dek sürdü : Geride kalanların kutsanması, cenaze alayı, Anna'nın tabutunun taşınmasına yardım etmesi ve tabutun niçin bu kadar hafif olduğunu düşünmesi, Westchester'deki Gate of Heaven mezarlığına kadar arabayla yapılan uzun yolculuk, son dualar, tabutların üstüne atılan ilk toprak. Mike Santos'un Anna'nın mezarının öbür yanından kendisine baktığını görünce bir an kendine hakim olamayacağını sandı. Şeytanca bir dürtüyle, onun gırtlığına sarılmak, onu elleyle boğmak ve karanlık ağızlı çukura fırlatıp atmak istedi.

Sonunda Tanrıya şükür, her şey sona erdi. Maury Feldman, onun Kitty ile birlikte arabanın arka koltuğuna binmesine yardım etti ve ön tarafa geçip oturdu. Ölümler kentinden ayrılıp, canlılar kentine doğru yol alırlar-

ken, Maury kararlı bir sesle, «Bu kadarı yeter hayatım,» dedi. «Bu gece seni yalnız bırakmayacağız.»

Kitty Cowan, «Yemeği bizde yiyeceğiz,» dedi. «Bu gece sarhoş olmalıyız.»

«İyi bir fikir gibi gözüküyor.» John Spada belli belirsiz başını salladı. «Zaten artık kafam çalışmıyor.»

Sonra birden baraj yıkıldı. Başını Kitty'nin omzuna dayadı ve Manhattan'a varıncaya kadar hıçkıra hıçkıra ağladı.

Cenaze töreninden dört hafta sonra bir pazartesi sabahı, Kitty Cowan Spada Holding'den istifa etti. Mike Santos beklenacağı gibi çok üzüldüğünü belirtti, ona iyi şanslar diledi ve Spada hisselerini satmayı düşünüp düşünmediğini sordu. Kitty böyle bir niyeti olmadığını belirtti. Kendisi için bir veda partisi düzenlenmesini de istemedi. Çok pratik bir kadındı, parayı alıp, kaçmayı tercih ediyordu. Gelecek için ne gibi planlar yapmıştı? Avrupa'da uzun bir tatil. Ya daha sonra? Henüz karar vermemişti. Şansı yolunda giderse zengin bir talip ya da kendisiyle birlikte aylak aylak dolaşacak birini bulabilirdi. Poseidon Press'de Spada ile birlikte çalışmayı düşünmüyor muydu? Şimdilik hayır... Mike kusura bakmazsa, masasını boşaltmak, dosyaları teslim etmek ve hafta sonunda işten ayrılmak istiyordu. Mike Santos da böyle ayrılmasının herkes için daha iyi olacağını kabul etti.

Aynı gün öğleden sonra John Spada, Raymond Serum Laboratuvarlarına Avrupalı bir müşteri getirdi. Dr. von Paulus adındaki müşteri Paris'de çeşitli dillerde bilimsel yayınlar yapan bir kurumu yönetiyordu. Bay Raymond'un basilin inatçı eğilimleri konusundaki çalışmalarıyla özellikle ilgileniyor ve bu konuda bazı bilgiler yayınlamak istiyordu... Bu arada kültür ve toksinlerin mikroskobik slaytları için iyi bir dış pazar da bulunabilirdi. Fransa'da, her ünlü bakteriyoloğun çalışmalarından örnekler bulunan American National Collection of Type Cultures'ün bir benzerini gerçekleştirmek istiyordu. Dr. von Paulus Spada ile birlikte arabaya binip Laboratuwardan ayrılırken, belgelerle dolu bir dosyayı, slaytlarla dolu bir paketi ve canlı botulinus kültürleriyle

dolu altı cam tüpün titizlikle yerleştirildiği mühürlü kötüyü da birlikte götürdü.

Ertesi gece Spada, Max Liebowitz'i evine bir kokteyl içmeye çağırdı. Max anlatılanları büyük bir ağırbaşlılıkla dinledi.

«...  nce bana anlattığına memnun oldum John,» dedi. «Seninle birbirimize hiçbir zaman çok yakın olmadık ama bu, bu korkunç olayın düşmanımın başına bile gelmesini istemem. Senin için i im kan ağlıyor!»

«Uzaklaşmak zorundayım Max. Artık dayanamıyorum. Bir süre her şeyden uzaklaşıp, kendimi toplamam gerekiyor.»

«En doğru kararı vermişsin. Merak etme biz işlerden gözümüzü ayırmayız.»

«Seninle bu konuda da konuşmak istiyorum Max. Uzun bir süre geri d nmeyebilirim. Hisselerim için Maury Feldman'a vekalet verdim. Sanırım onunla  alışabilirsin.»

«Onunla çalışmak seninle çalışmaktan daha kolay.» Max Liebowitz alaylı alaylı güldü. «Yine de kusura bakma ama artık senden daha çok hoşlanıyorum. Sen gerçek bir erkeksin!»

«Buna memnun oldum Max, çünkü bana g venmen gerekiyor. Herhangi bir soru sormanı ya da bir açıklama talep etmeni istemiyorum.»

«Evet sana güveniyorum. Artık anlat bakalım.»

«Mike Santos'un gitmesi gerekiyor.»

«Ya!...» Max porselen bir buda heykeli gibi yüz ifadesinde hiçbir değişiklik olmadan, başını salladı. «Bunu kabul ediyorum ve nedenini sormuyorum. Her zaman onun yerine yakışmadığını düşünmüştüm. Ama Mike Santos bu işe ne diyor?»

«Henüz bilmiyor. Seyahate çıkmadan önce söyleyeceğim. Conan Eisler işi en çabuk ne zaman devralabilir?»

«İki; bilemedin    ay içinde. Eski sözleşmesinin süresi doldu. Yeni bir sözleşme imzalaması için görüşmeler yapılıyor. Bir an önce işe başlayacağını sanıyorum... Ama daha önemli bir konu var. Santos'u ne zaman uzaklaştırabilirsin? Beş yıllık sözleşmesi var.»

«Bunu söz konusu yapacağını sanmıyorum.»

«Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?»

«Soru sormak yok Max. İnan bana böylesi daha iyi. Gerekirse hiçbir şey bilmediğine yemin edebilirsin.»

«Bu arada Conan Eisler'a ne diyeyim?»

«İşin boşalmak üzere olduğunu ama gevezelik ederse bu fırsatı kaçıracağını söyle.»

«Bu fırsatı kaçırmaz! Lütfen söyler misin, skandala yol açacak bir durum var mı?»

«Bir skandal var Max. Hem de tahmin edebileceğinden çok daha büyük bir skandal. Ama ben bunu örtbas edebileceğime inanıyorum.»

«Maury işin ne olduğunu biliyor mu?»

«Evet. Senin bütün bunlardan uzak kalman gerektiğine o da inanıyor.»

«Kitty Cowan'ın istifa ettiğini duydum.»

«Ben önerdim Max. Santos haberi aldığı zaman onun çevrede bulunmasını istemedim.»

«Kitty Cowan'ın skandaldan haberi var mı?»

«Hayır.»

«Kitty'yi severim. Çok güzel bir kadındır... sana da her zaman büyük bir hayranlık beslemiştir.»

«Biz çok eski arkadaşız Max.»

«Üstüme vazife değil ama sen de bilirsin John. İyi bir evlilikten sonra yalnızlığın zor olduğunu söylerler.»

«Çöpçatanlığa mı başladın Max?»

«Böyle bir şey yapmaktansa intihar etmeyi tercih ederim. Ama Kitty evlenmek için iyi bir kadındır.»

«Ama o benden iyisini bulabilir... üstelik ben fazla yaşamayabilirim.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Hâlâ peşimdeler Max. Üstelik mümkün olduğu kadar acı çekerek ölmemi istiyorlar.»

«Kim bu kişiler?»

«Bu benim sırrım Max.»

«Ama elin kolun bağlı oturup, kurşunun beynine saplanmasını bekleyemezsin!»

«Ben de bunun için uzaklaşıyorum.»

Max Liebowitz bıkkın bir tavırla, «Bazen,» dedi, «Bazen hayvanların gerçekten hayvanat bahçesinin yönetimini ele geçirdiklerine inanıyorum... Benden başka bir istediğin var mı?»

John Spada, «Sessizlikten başka bir şey istemiyo-

rum,» dedi. «Hiçbir şey duymadın ve hiçbir şey bilmiyorsun.»

«Aman bu sırlar! Bunlar yüzünden kabus görüyorum. Ama emin olabilirsin. Kör ve sağır gibi davranacağım!» Kadehini Spada'nın şerefine kaldırdı. «Sana iyi yarınlar dilerim John!»

Ertesi sabah Mike Santos, John Spada'dan elyazısıyla yazılmış bir mesaj aldı.

Sevgili Mike,

Bir süre yolculuk etmeye ve kendimi toparlamaya karar verdim. Yolculuğumun ne kadar süreceğini ve nerelere gideceğimi bilmiyorum. Sanırım en ıyısı gözlerimi kapatıp haritaya bir iğne batırmak ve sonra şansıma neresi çıkarsa, oraya gitmek!

Raymond Laboratuvarlarında işler düzene girdi, seyahate çıkmadan önce sana notlarımı ve tavsiyelerimi göndereceğim.

Gelecek çarşamba gecesi, bazı özel dost ve çalışma arkadaşlarıma veda etmek için evimde küçük ve gayriresmi bir parti veriyorum. Parti saat sekizde başlayacak. Resmi bir kıyafet giymen gerekmiyor. Açık büfe hazırlatıyorum. Bu arada da birkaç içki içeriz. Gelmeni gerçekten çok istiyorum. Bundan sonra çok uzun bir süre buralara uğramayabilirim.

Gelip gelemeyeceğini bildirmek için bana bir telefon ediver. Beni evde bulamazsan, Carlos'a haber bırak.

Yakında görüşmek üzere,

John

Mike Santos çok düzenli bir adamdı. Spada'nın evine telefon etti ve Carlos ile konuştu. Sonra partinin tarihini takvimine işaretledi ve takvimin kenarına not aldı: «10.15'de alındı, 10.20'de kabul edildi.» Bundan hemen sonra da özel telefonuyla kendisine ilk iki milyonunu veren altmış yaşındaki bayanla konuştu. Bu konuşmanın bandı öğlen vakti John Spada'nın eline ulaşmıştı.

Artık bir ailesi bulunmadığı için günlerin en korkuncu pazar oluyordu. Dairesi boştu. Carlos, karısı ve hizmetçi gezmeye gitmişlerdi. Onu İnanç, Umut ve Merhamet Kilisesine götürüp, eline bir dua kitabı vererek dua etmeye zorlayacak olan bir Anna yoktu. Tanrı varsa bile şu anda kendi yarattığı insanların bu kadar berbat oluşu nedeniyle utancından, yüzünü gösteremiyordu ve suskunluğa gömülmüştü. Sokaklar öğlene kadar bomboştu. Yataklarında yalnız yatmayan kişiler geç saatlere kadar uyuyorlardı. Yalnız yatanlar ise koşuya çıkıyor, Pazar fıkralarını okuyor ya da barlar ve dükkanlar açılıncaya kadar bisikletle tur atıyorlardı.

Aslında şikayet etmemesi gerekiyordu. Bu kıtada ne-reye gitse, bir konuk olarak sevinçle karşılanırdı. Evinde bir düzine yemek daveti verebilirdi. Bir harem kurabilir, kredi kartını gösterdiği anda Haiti, Honolulu ya da Honduras'a uçabilirdi. Telefonda kaç kere kendisine küfreden Kitty Cowan'ı da arayabilirdi.

«Tanrı aşkına John! İkimizden biri kaçık ama emin ci kaçık olan ben değilim! Hayatını böyle boşa harcamazsın. Bir tiyatroya git! Geneleve git. Vegas'a git! Bir basketbol takımı satın al! Ama bir şey yap...! Senin o koca evde tek başına olduğunu düşünmeye dayanamıyorum! Buraya gel sana yemek pişireyim ya da pişirdiğim yemekleri beğenmiyorsan, beni lokantaya götür. Paran yoksa, şarabı da ben ısmarlayabilirim...»

Her seferinde reddetmişti. Acı ve sıkıntı kurşun gibi bütün ağırlığıyla inmişti üstüne. Savaşırdı. Komplo kurabilirdi; ah evet, entrikalı, hem zevkli hem de acı veren bir iş olan komplo kurmak, savaşmaktan daha da iyiydi. Ama bugün başkaydı. Uyandığında yeni ve acı bir yalnızlık hissetmişti. Bir kadınla beraber olmak istiyordu. Goriller ormanında hiç olmazsa hâlâ erkek olduğunu hatırlatabilecek bir kadına ihtiyacı vardı. Gazeteleri okudu, ekmek kızarttı, kahve yaptı, duş aldı, traş oldu, en şık spor kıyafetini giydi, pencereden bomboş olan Park Avenue'yu seyretti ve epeyce tereddüt ettikten sonra Kitty Cowan'ın telefon numarasını çevirdi.

«Kitty? Ben John. Şu anda ne yapıyordun?»

«Üstümden damlayan sularla halıyı yıkamakla meşgulüm. Bir önerin mi var?»

«Plaza'da bir yemek?»

«Palmiyelerin altında mı? Katiyyen olmaz!»

«Haydi gel kırlara gezmeye gidelim. Hava çok güzel.»

«Bu trafik sıkışıklığında şehirden çıkıncaya kadar akşam olur. Bak ben sana ne diyeceğim. On bir buçuğa doğru bana gel. Bir içki içeriz, sonra sana yemek pişirim. Daha sonra eğer canımız çekerse, Beşinci Cadde'de yürüyüşe çıkar, vitrinlere bakarız.»

«Harika bir fikir. Gelirken bir şey getirmemi ister misin?»

«En iyi şarabından iki şişe. Buzdolabında biftek var.»

«On bir buçukta sendeyim.»

«Bekliyorum. Artık kapat telefonunu. Halı sıırıslıklam oldu.»

Haftalardan beri zevk aldığı ilk yemek, para ya da kötülük amacı gütmeyen ilk konuşmaydı. Tatlı tatlı eski günleri andılar. Uzun zamandır unuttukları gülünç olaylara kahkahalarla güldüler. Kitty bulaşığı yıkarken, divana uzandı, pabuçlarını ayaklarından fırlattı ve derin bir uykuya dalıncaya kadar uykulu uykulu konuştu. Uyandığında oda karanlıktı. Kitty divanın hemen yanında yere oturmuş, saçlarını düzeltiyordu.

Gözlerini kırptırdı ve «Merhaba küçük Kitty,» diye mırıldandı.

«Merhaba büyük John. Uzun bir uykuydu.»

«Saat kaç oldu?»

«Önemli mi?»

«Sanırım değil.»

«O kadar rahat uyuyordun ki, seni uyandırmaya kıyamadım.»

«Teşekkür ederim. Haftalardan beri ilk kez kendimi dinlenmiş hissediyorum.»

«Kalkma. Rahatına bak.»

«Vitrinlere bakmak istediğini sanıyordum.»

«Boşver vitrinleri. İstediklerimi Paris'den satın alabilirim.»

«Paris? Ah, evet unutmuştum. Sen Paris'e gidiyorsun.»

«Önce oraya gitmemi sen tavsiye etmiştin.»

«Öyle mi dedim?»

«Yarın gidiyorum.»

«Bunu da unutmuşum. Özür dilerim.»

«Özür dileme. Bavullarımı topladım zaten.»

«Kitty yavrum...»

«Efendim?»

«Ben de yolculuğa çıkıyorum.»

«Biliyorum. Söyledin.»

«Nereye ya da neden gittiğimi öğrenmek istemiyor musun?»

«Neden gittiğini biliyorum. Humpty-Dumpty'nin parçalarını bulup yapıştırıracaksın. Gideceğin yerin de fazla bir önemi olduğunu sanmıyorum.»

«Herhalde benimle birlikte gelmek istemezsin?»

«İsteyebilirim.»

«Sen önden gitmek zorundasın. Sonra bir yerde buluşuruz.»

«Niçin?»

«Birlikte gitmemiz senin için tehlikeli olabilir. Hâlâ peşimde olduklarını biliyorsun.»

«Biliyorum.»

«Belki de bu iyi bir fikir değil. Tehlikede olmanı istemediğim için sana işten ayrılmanı söyledim.»

«Tehlike umurumda bile değil. Ben yalnız seninle ilgileniyorum şimdi.»

John Spada Kitty'nin yüzünü avuçlarının arasına aldı ve onu hafifçe dudaklarından öptü. Kitty geri çekildi, dizlerinin üstünde doğruldu ve meydan okudu.

«Söyle bakalım Bay Spada, nereye gideceğiz?»

«Çok uzun bir yol katedeceğiz Mis Cowan. Tokyo, Bangkok, Delhi, Moskova... Aklına neresi gelirse, oraya uğrayacağız. Bir süre için bunu büyük bir piknik sayabilirsin.»

«Peki ya daha sonra?»

John Spada kararlı bir tavırla, «Senden ayrılacağım.» dedi. «Bunu başından kabul etmelisin. Senden ayrılacağım. Samara'da bir randevum var bu randevuya yalnız gitmek zorundayım.»

«Samara nerede?»

«Her insan için değişik bir yerde.»

«Demek bana böyle bir anlaşma teklif ediyorsun; bir piknik ve bir ayrılış?»

«Bu bir anlaşma değil sevgili Kitty. Bu çılgın bir rüya. Neyse söylediklerimi unut!... Aklıma gelmişken,

sana bir şey söylemek istiyordum. Vasiyetnamemi değiştirdim. Avukatların da açıklayacağı gibi bundan sonra başlıca varisim sensin. İşleri öyle bir ayarladım ki, vergi memurlarına fazla bir şey vermek zorunda da kalmayacaksın. Geri kalanıyla da üstüne başına bir sürü şey alabilirsin.»

«Böyle konuşma lütfen! Senden bir kuruş bile istemiyorum. Yalnızca senin yaşamını ve tekrar gülmeni istiyorum John Spada.»

«Vay, vay vay! Ben de zaten neyi ne zaman söyleyeceğimi bir türlü bilemem.»

«Mirasın senin olsun! Bana bir piknik teklif etmiştin. Bunu kabul ediyorum.»

«Peki ya ayrılmayı?»

«Onu da kabul ediyorum.»

«Emin misin?»

«Eminim. Ama uzun zamandan beri pikniğe çıkmamıştım. Bana yere örtüyü falan nasıl sereceğimizi anlatman gerekecek. Yani...»

«Ne demek istediğini anlıyorum sevgili Kitty. Bak sana ne yapacağımızı söyleyeyim. Sen yarın uçakla Paris'e gideceksin. Önceden planladığın gibi alışveriş yap, etrafı dolaş. Sonra Roma'ya geç. Grand Hotel'de sana bir yer ayırtacağım. Orada ben gelinceye kadar bekle. Ondan sonra birlikte istediğimiz yere gideriz.»

«Yatakodasında hayaletler olmayacağına söz ver.»

«Hayaletler olmayacak yavrum; sadece anılar.»

«Korkuyorum.»

«Niçin?»

«Ben artık genç bir kız değilim John ve çok uzun süredir yalnız yaşıyorum.»

«Ben de bir delikanlı sayılmam ve benliğimde yaşayan adamdan hoşlanmıyorum.»

Kitty Cowan, «Üşüdüm,» dedi.

«Ben de üşüdüm. Haydi gel birbirimizi ısıtalım.»

Onu kucaklayıp, yatak odasına götürürken, içinden hafif bir ses fısıldıyordu: «Mümkün olduğu, beraber olabildiğimiz sürece.»

Poseidon Press'de, Maclean'in bürosunda oturmuşlar kahve içip listeyi son bir kez kontrol ediyorlardı. Spada,

«Çarşamba gecesi vereceğim partiden hemen sonra gece uçağıyla Avrupa'ya gidiyorum,» dedi. «Bütün Proteus gruplarıyla ilişki kurup, sana bilgi aktarmalarını sağlayacağım için yurt dışında uzun bir süre kalacağım.»

Maclean, «Bize bıraktığın parayla ne kadar idare edebiliriz?» diye sordu.

«Sonsuza kadar. Bir vakıf size gelirinden yılda iki milyon verecek. Vakıf senedi Poseidon'un kâr amacı gütmeyen bir şirket olduğunu belirtiyor ve bağış şeklinde ek gelir sağlamanıza da izin veriyor. Bu konuda herhangi bir sorunuz olursa, Maury Feldman cevaplandırabilir.»

«Şimdi işlere geelim.» Lajos Forman notlarını karıştırdı. «Siyasi tutuklular hakkında çok bilgi elde edeceğimiz anlaşılıyor. İlişki kurduğumuz bütün örgütler bize tutukluların listelerini ve bu tutukluların özgeçmişleriyle ilgili bilgiler gönderdiler. Baskı rejimini gerçekleştiren kişiler ve kurumlar hakkındaki diğer bilgiler ise belli nedenlerden ötürü çok daha az ve bunlar yayınlanmadan önce iyice kontrol etmemizi gerektiriyor.»

Andrew Maclean, «Böyle olacağını zaten biliyorduk,» dedi.

Spada da başını sallayarak onayladı.

«Zaten önce tutukluları düşünmeliyiz. Suçlamadan önce merhamet; Rodo bana böyle söylemişti ve haklıydı... Şimdi çok önemli bir nokta var. Her ülkedeki siyasi tutukluların tam bir listesi Ağustos'un son haftasına kadar elimde olmalı. İsim listesi çıkartmanın mümkün olmadığı yerlerde, en yetkili kişilerin ağzından sayı belirtecek ve bu bilgiyi hangi kaynaktan aldığınızı bildireceksiniz. Siyasi tutukluların nerelerde bulunduklarını ve bu tutukevlerinden büyük kentlere başlıca ulaşım yolunun nerelerden geçtiğini belirleyeceksiniz. Üstünde hiçbir işaret bulunmayan düzbeyaz kağıda daktiloyla yazılmış bir ana liste istiyorum. Bin kadar da ciltlenmiş ve dağıtımına hazır kopyeye ihtiyacım var. Bunları nerelere göndereceğinizi sizlere daha sonra bildireceğim. Ben olmazsam bile balık isimli başka biri size bilgi verir. Tamam mı?»

Lajos Forman, «Ağustos'un son haftasının ne özelliği var?» diye sordu.

«Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Eylül ayının üçüncü salısında toplanıyor.»

«O zamana kadar hazır oluruz.» Maclean kendinden

emindi. «Bu çok işe yarayacak bir ana belge olacak. İlk olarak yirmi bin basmamızın iyi olacağına inanıyorum...»

John Spada, «Kaç tane basmak istediğine sen kendin karar vereceksin,» dedi. «Beni yalnız ilk bin ilgilen-diriyor... Size şimdi açıklayacağım konu ise hayati bir önem taşıyor. Şu kapıdan çıktığım anda Poseidon ile artık kanuni hiçbir ilişkim kalmayacak. Poseidon özerk bir örgüt olacak ve siz de burayı özerk bir biçimde yöneteceksiniz. Başıma gelebilecek herhangi bir şey, hakkımda söylenebilecek ya da yazılabilecek sözler, sizi herhangi bir şekilde etkilemeyecek. Fonlar benim kontrolümden çıkmıştır. Poseidon Press'in gelecekte izleyeceği siyaseti, dünyada meydana gelecek olayların ışığında siz belirleyeceksiniz. Ben bu silahın dökümüne yardım ettim. Şimdi ise silah artık sizin elinizdedir...»

«Veda eder gibi konuşuyorsun.» Lajos Forman kaygılıydı.

John Spada, «Artık beni öldü sayın,» dedi.

Maclean ona endişe ve üzüntüyle baktı.

«Bu işin yeni hayatının amacı olmasını istediğini sanıyordum!»

«Öyleydi Mac. Hâlâ da öyle. Ama olanlardan sonra artık kendimi bu işe uygun görmüyorum. Beni hedef seçtiler, lekелendim. Artık sizler için bir yardımcı değil, bir tehlikeyim. İşte böyle baylar... burası sizindir! Sizlere uzun süreli ve saygı duyulacak çalışmalar dilerim.»

Andrew Maclean, «Biz de sana şans dileriz, John,» dedi. «Fırsat bulursan ara bizi.»

John Spada, «Benden haber alamazsanız bile Proteus'dan alacaksınız,» dedi.

Lajos Forman, «İyi yolculuklar,» dedi. «Bu yolculuğun sonunda huzura kavuşmanı dilerim.»

En zor görüşmeyi Maury Feldman ile yaptı. Arkadaşlıkları çok eskilere dayanıyordu ve o denli basit ama aynı zamanda da o denli karmaşık bir ilişkileri vardı ki, bu ilişkiyi yarı-doğrular ve kaçamaklı cevaplarla sona erdirmek gaddarca bir şey gibi gözüküyordu. Ancak hayatları boyunca böyle davranmak temel bir kural olmuştu. Maury Feldman, bu temel kuralı adeta milyonlarca yıl önce Mott sokağındaki ayakkabı dükkanında koymuştu.

«İki konuda fikrim asla değişmez. Ben yasalar için yaşarım ve yasalara hizmet ederim. Geri kalan her konuda tartışabilirim. Bunun için eğer senin avukatlığını yapacaksam, iki koşulum var: Bana asla yalan söyleme ama bana asla savunamayacağım bir gerçeği de anlatma... Savunamayacağımdan kuşku duyduğun cinsten bir gerçek söz konusuysa, bir bilmece gibi konuş, ben bunu işime gelen biçimde yorumlarım. Ama bana asla bir cırayet işlediğini ya da bir belgede bilerek ve isteyerek tahrifat yaptığını söyleme. Benim bildiğim kadarıyla sen, bir jüri aksine karar verinceye dek suçsuzsundur. Anlaştık mı?»

Anlaşmışlardı. Şimdi ise Maury'nin bu kuralına uymak her zamankinden daha gerekliydi. Bunun için Maury'nin dairesine gelirken bir de hediye getirdi: Bir zamanlar Toskanya Grand Düküne ait olan on yedinci yüzyıldan kalma taşlı bir yüzük. Yüzüğün zümrüt taşının üstüne bir Eros resmi oyulmuştu.

Maury Feldman yüzüğü hayranlıkla inceledi sonra fısıldar gibi, «Harika,» dedi. «Ama bunu hak etmek için ne yaptığımı anlayamıyorum.»

Spada sırtarak, «Bir şey yapmadın,» dedi. «Bunu hak etmediğini bilince, daha da beğeneceğini düşündüm. Buna bir veda hediyesi diyebilirsin.»

«Ne diyeceğimi bilemiyorum. Sen bir prens olarak doğmuşsun John. Çok duygulandım. Fazla uzun kalma. Seni özleyeceğim.»

«Birbirimizi kandırmayalım Maury. Çarşamba geceyarısı buradan çok uzaklarda olacağım. Döndüğümde de, tabii eğer geri dönersem, benden uzak durmanı istiyorum... Beni tanıman bile senin için tehlikeli olabilir.»

«John ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum ama vazgeç. Bunu arkadaşım olduğun ve seni çok sevdiğim için söylüyorum. Senin yasa dışı bir adam olmanı istemiyorum. Bilirsin, yasa dışı olmak çok kolaydır. Bir adım atın mıydı, şehirden ormana dalıverirsin.»

«Bütün ailem öldü Maury! Bunun bir bedeli olmalı.»

«Tanrı 'intikam yalnız benim işimdir,' dedi...»

«Sen benim intikam almak için mi gittiğimi sanıyorsun. Hayır yok böyle bir şey! Hiçbir şey anlayamamışsın! Ben hep intikamın bir işe yaramadığına inanırım. Ama ölülerimin bir bedeli olmalı! Ve Tanrı adına

yemin ediyorum ki, bu bedeli elde edeceğim! Sadece kiralık katiller değil, terör grupları ve böyle dehşetlere olanak veren sistemler de bu bedeli ödemeliler!... Tanrı aşkına, ben uygar bir adamım. Oysa altı ay içinde beni bir barbar haline getirdiler. Şimdi de yarattıkları canavara katlanmak zorundalar!...»

«Ne yapacaksın John?»

Spada başını salladı.

«Anlaşmamızı hatırlıyorum Maury. Birbirimize yalan söylemeyeceğiz ama sana savunamayacağın bir gerçeği de söylemeyeceğim. Bu gerçekle ise asla başa çıkamazsın.»

«Ne diyeceğimi bilemiyorum.» Maury Feldman çaresizlik içinde omuz silkti. «Ne olursa olsun senin dostumum. İstedığın zaman da senin avukatlığını yaparım.»

«Bu davayı tek başıma savunacağım Maury ve yemin ediyorum, kazansam da, kaybetsem de bu dünya mahkemeye çıktığım günü asla unutamayacak.»

Feldman, «Bir içkiye ihtiyacım var,» dedi. «Brandi?»

«Teşekkür ederim.»

İçkiyi bardaklara boşaltırken Feldman'ın eli titriyordu. Bardaklarını birbirlerinin şerefine kaldırdılar ve sessizce ilk yudumlarını içtiler.

Spada daha sakın bir sesle sordu: «Mike Santos hakkındaki raporu okudun mu?»

«Evet.»

«Fikrin nedir?»

«Seninle aynı fikirdeyim. Ne yapmayı düşünüyorsun?»

• «Kanıtları önüne serecek ve onu işten kovacağım.»

«Bu işi bu kadarla bırakamazsın. Bu adam bir cani. Ailenin katledilmesinde suç ortaklığı yaptı! Onu ömür boyu hapishaneye kapatmak için elde yeterli kanıt var.»

«Ama ben bu kanıtları mahkemeye sunmak için burada olmayacağım. Yapacak daha önemli işlerim var... Bunun için Mike Santos ile ilgilenmeyi Tanrı'ya bırakıyorum.»

«Sana inanmıyorum hayatım.»

«Yarın veda partisine sen de geleceksin. Gözlerinle görürsün. Ben evden çıkıp doğru Kennedy Havaalanı'na gideceğim. Mümkünse beni arabayla havaalanına götürmeni istiyorum.»

«Gayet tabii... Kitty Roma'da buluşacağınızı söyledi. Seni tebrik ederim. Böylesi ikiniz için de daha iyi. Ona iyi bak ha?»

«Amerika'da sen ve Kitty dışında ailem diyebileceğim kimse yok.»

Maury Feldman, «Ben de bunu söylemek istiyordum,» dedi. «Çok uzun zamandan beri bir aradayız. Bir çok orospu çocuğunun gelip, geçtiğini gördük... Şimdi ayrılacağımızı düşünmekten bile nefret ediyorum.»

«Kitty'yi sağ salım sana geri gönderirim.»

«Gelmek istemeyecektir.»

«Onu razı ederim.»

«Kendimi çaresiz hissettiğim zamanlar karnım acır. Bana yemek ısmarlayacak mısın?»

«Eski günlerin anısı için Gino'da spagetti ve şarap. Nasıl beğendin mi?»

Maury Feldman somurtarak, «Beğenmeyip de ne yapacağım,» dedi. «Haydi gidelim.»

Spada'nın veda partisi vereceği gün, akşamüstü saat beşte, Ruiz Patino adında bir adam Yedinci Caddede bir masaj salonundan çıktı. İple bağlanmışa benzeyen, sarsak, çarpuk çarpuk bir adam hemen peşine düştü ve Lunfardo dilinde konuşarak, «Yürümeye devam et,» dedi. «Seninle konuşmak istiyorum.»

«Sen de kim oluyorsun?» Ruiz Patino yolda yanına yaklaşanlardan uzak durmak üzere eğitilmişti.

Karargahtan geliyorum. Sen beni tanımazsın ama ben seni tanıyorum. Adın Ruiz Patino. Marina Altamira hesabına çalışıyorsun. Son işin bir yazlık evdeydi. Yardımcın da Vespucci'ydi. Konuşmak zorunda değilsin. Sadece yürümeye devam et. Altamira denilen kadın bizi atlattı. Bizi satıyor... yani seni ve Vespucci'yi de ele veriyor. Altamira ve Santos adındaki Amerikalı FBI ile anlaşılıyorlar.»

«Aman Tanrım! Buna inanamam!»

«İnanmazsan kendini parmaklıkların arkasında bulursun... Sana bir zarf vereceğim. Bu zarfı al ve cebine koy. Odana dönmeden önce de açma. İçinde on bin dolar var. Beşi senin, beşi de Vespucci'nin. Zarfın içinde Santos'un bir resmini ve Park Avenue'da bir evin adresini de

bulacaksınız. Bu gece saat dokuz buçuktan sonra Santos bu adresteki bir partiden çıkacak. İkinizden biri onun icabına bakabilir. Öbürü de Altamira'yı temizler. Sonra ikiniz de bir iki haftalığına New York'tan uzaklaşırsınız. Vespucci nerede?»

«Evinde. Saat yedide buluşacaktık.»

«Öyleyse daha epeyce vaktimiz var. Ucuna susturucu takılmış tabancalarla iş basittir. Bir sorun çıkmaz. İşte zarf. Parayı eşit bölüştürmeyi unutma. Bu para karargaha ait. Böyle hilelerden hoşlanmazlar. Haydi artık gidebilirsin.»

Sözünü bitirir bitirmez, hızla karşı kaldırıma geçti ve Beşinci Caddeye çıkan sokağa saptı. Ruiz Patino bir süre şaşkın şaşkın onun arkasından baktı, sonra boşvermiş gibi omuz silkti. Bu işlerde fazla meraklı olmak tehlikeliydi. Üstelik on bin dolar yazlık ev işinden aldıkları paradan çok daha fazlaydı.

John Spada'nın veda partisi sönük geçiyordu Anna'nın ılık ve sevgi dolu kişiliğiyle renklendirdiği partilere benzemiyordu pek. Anna'nın zamanında herkes durmadan içer, yüksek sesle konuşur, neşeli kahkahalar atardı. Spada kadın konuklarla ilgilenirken erkekler de Anna'ya kur yaparlardı.

Bu gece ise bir kutlama değil bir yas yaşıyor, bir anma töreni düzenleniyordu adeta. Spada odada dolaşıp duruyor ama varlığıyla havadan sudan konuşmaların akışını bozmamak yada kısa bir süre önce meydana gelen korkunç olayları hatırlatmamak için hiçbir grubun yanında fazla kalmıyordu. Von Kalbach'ın evindeki gibi kendini uğursuz bir yabancı gibi hissetmeye başlamıştı. «Keşke Kitty burada olsaydı,» diye düşündü. Sözünü esirgemeyen Kitty'nin içten tavırları hiç olmazsa odadaki soğuk havayı dağıtırdı.

Mike Santos geldiğinde, Spada onun kendine bu kadar güvenmesine bir kere daha hayranlık duydu. Santos geç kaldığı için özür diledi. Kulüpteki oyun her zamankinden uzun sürmüştü. Partiye gelmeyen karısının en iyi dileklerini ve sevgisini ilettili. Kendine güvenen bir tavırla gülümseyerek, konukların arasında dolaştı. Tam bir sanayi prensiydi.

Spada'ya karşı da samimi, son derece nazik ve ilgiliydi. Spada hiçbir konuda kaygılanmamalıydı. Tatilin tadını çıkartmaya bakmalıydı. Spada dünyanın neresinde ne isterse istesin, Mike Santos bu isteği derhal yerine getirmeye çalışacaktı. Bir armağan bile getirmişti; üstünde Spada'nın adının ilk harfleri kabartma olarak işlenmiş olan bir çift altın kol düğmesi. Spada ona ciddi ciddi nezaketle teşekkür etti ve adamın yüzüzlüğüne büsbütün hayret etti.

Bu olayı uzaktan izleyen Maury Feldman yanlarına yaklaşıp, Spada'yı bara doğru götürdü ve, «Ne yapacaksın?» diye sordu.

John Spada, «Daha bir şey yapmayacağım,» dedi. «Sen keyifle yemeğini yemeye bak.»

«Lokmalar gırtlığıma takılıyor.» Maury öfkeliydi. «Adamın küstahlığına dayanamıyorum!»

«Her domuzun bir Martinmas'ı vardır!» Buenos Aires'de Arjantin devlet başkanına da aynı sözleri söylemişti.

«Bu deymi daha önce de duydum. Ama yirmi yıldır bı türlü ne anlama geldiğini öğrenemedim.»

Eski bir İspanyol atasözüdür. İspanya'da domuzlar St. Martin gününde kesilip kızartılır.»

Maury Feldman, «İnsan yaşadıkça neler öğreniyor,» dedi ve tekrar kalabalığın arasına karıştı.

Her zamanki gibi neşeli ve dünyadan habersiz gözüken Alison Hirschfeld, kolunu çekti ve «Sen benden daha cesursun John.» dedi.

«Eğlenmene memnun oldum Alison.»

«Senin Bay Santos da sıkı adam! Çok çekici ve etkileyici. İşinde de başarılı mı?»

«Çok başarılı.» Spada sabırlı olmaya çalışıyordu. Alison aklına gelen her şeyi söyler ama hiçbir şeyi unutmazdı. «Spada Holding'i iyi ellere teslim ediyorum.»

«Güzel. Bu çok iyi!... Carlos acaba bana bir martini daha hazırlayabilir mi? Şaraptan nefret ederim.»

«Ben sana elimle bir martini hazırlarım.»

Martiniyi hazırlarken hiç olmazsa sinirlerini biraz olsun yatıştırabilecekti. Ama daha içkileri karıştırırken, Mike Santos ellerini çırparak herkesi susturdu ve «Baylar, bayanlar,» dedi. «Şerefe içmemizi istiyorum!...»

Spada yumruğunu bütün gücüyle barın üstüne indirdi ve kendine hakim olmaya çalıştı.

«...Şerefine içmemizi istediğim kişi için ise süslü, nezaket kelimeleri kullanmam gerekmez. Cesur John Spada'ya! Tanrı'dan onun bir an önce ve sapasağlam eve dönmesini diliyoruz!»

Herkes birden alkışlamaya başladı. «Şeref, şeref,» diye bağıştılar ve kadehlerini kaldırıp içtiler. Sonra da «Konuşma isteriz,» diye tutturdular.

John Spada gürültünün dinmesi için ellerini kaldırdı ve kısa bir konuşma yaptı: «Teşekkür ederim Mike. Teşekkür ederim sevgili dostlarım! Bir daha asla eski günlere dönemeyeceğimizi biliyorum... Ama gelmeniz beni çok mutlu kıldı ve sizlere çok teşekkür ederim. Sizler benimle iyi günlerimi paylaştınız ve kötü günlerimde de yine yanımdasınız. Ne zaman döneceğimi ancak Tanrı bilir, ama döndüğüm zaman bütün bayanları şu anki kadar güzel, bütün beyleri de şimdikininki iki kat daha şişman ve zengin bulmayı umuyorum. Tanrı hepinizin yardımcısı olsun!...»

Konuşmayı uygun bir biçimde bitirmişti. Bravo diye bağıştılar. Kadınlar yanaklarından öptü, erkekler elini sıkıp, omuzuna bir şaplak attı ve ona şans dilediler. Konuklar birer birer kalkmaya başladıkları zaman Spada Santos'u bir kenara çekti ve, «Sen ayrılma Mike,» dedi. «Maury ve seninle birlikte son bir içki daha içmek istiyorum.»

«Gayet tabii John. Gayet tabii!»

Son konuk da gittikten sonra Spada, «Carlos buraları toparlasın,» dedi. «İçkilerimizi kütüphanede içelim.»

Maury Feldman, «Saat onu çeyrek geçiyor,» dedi. «Biz de fazla gecikmeyelim.»

«Bavullarımı hazırladım Maury. On beş dakika sonra çıkarız.»

Onları kocaman deri koltuklara oturttu, kendisi de çalışma masasının kenarına ilişti. Üstünde Spada amblemi olan bir kağıtla, bir tükenmez kalem aldı ve bunları Santos'a uzattı.

«Son bir belge daha var Mike. İmzalaman gerekiyor.»

«Ne belgesi John?»

«İstifa mektubun. İmzala.»

«Anlayamıyorum.» Santos şaşkınlıkla bir Spada'ya, bir Maury'ye bakıyordu. «Benim beş yıllık sözleşmem var.»

John Spada, «Sözleşmen iptal edildi,» dedi.

«Bunu yapamazsın!»

Maury Feldman, «Yaptı bile,» dedi. «Kağıdı imzala Mike.»

«Hayır!» Santos ayağa fırladı.

Spada, «Öyleyse kovuldun,» dedi.

«Bunu da kabul etmiyorum. Bir nedeni olması lazım.»

Maury Feldman, «Sana dört neden sayabilirim,» dedi. «Anna Spada; Teresa ve Rodo Vallenilla; Nassau'da senin cinayeti düzenlemenin bedeli olan iki milyon dolarlık yatırım.»

Mike Santos bembeyaz oldu. Dili tutulmuştu. Düşecekmiş gibi sallandı.

John Spada, «Holdeki aynada kendine bir bak Mike,» dedi. «Umarım göreceğin yüzle yaşamaya katlanabilirsin. Umarım öbür dünyada kavuştuğunuz zaman baban hâlâ sana gülümser.»

«Bu, bu... çılgınlık bu!» Santos sonunda kendinde konuşacak gücü bulabilmişti. «Blöf yapıyorsunuz. Bu kadar eminseniz, neden polis çağırıp, beni hemen tutuklatmıyorsunuz?»

Maury Feldman yorgun bir sesle, «Elimizde kanıtlar var,» dedi. «Nassau'daki vakıf senedinin kopyaları, Marina Altamira'nın New York'da uzun zamandan beri Arjantin hesabına çalışan bir ajan olduğuna dair belgeler, senin kadınla bazı konuşmalarının bantları, yazlık evi yakan iki adamı da tanıyoruz; adları Patino ve Vespucci'dir... Bu kadarı yeter mi?»

Spada sakin bir sesle, «Bunu neden yaptın Mike?» diye sordu. «Sadece para için olduğuna inanmıyorum.»

«Size hiçbir şey söylemeyeceğim.» Santos meydan okuyordu. «İki seçeneğiniz var: Polis çağırıp beni tutuklatırsanız, hiçbir şekilde direnmeyeceğim, ama aksi halde, bu evden özgür bir insan olarak çıkıp gideceğim.»

Maury, «Adamımız cesur,» dedi.

John Spada, «Adamımız bir Yahuda'dır,» diye cevap verdi. «Gözünü para hırsı bürümüş, iki yüzlü bir katildir... iki milyon dolar için adam öldürdü!»

«Blöf yapıyorsunuz. Daha tek bir belge, tek bir satır bile görmedim!»

«Al da bak!»

John Spada şişkin bir zarfı ayağının dibine fırlat-

tı. Santos zarfı aldı, küçümser gibi elinde tarttı, sonra bir kahkaha attı.

«Oyunu şimdi anladım! Proteus örgütünü bildiğim için beni mahkemeye vermeye cesaret edemiyorsunuz, çünkü bu hikayeyi bütün dünyaya yayıp, adamlarınızı tehlikeye düşürebilirim. Bunun yerine, benim saygıdeğer bir Viktorya çağı kahramanı gibi bileklerimi kesmemi ya da beynime bir kurşun sıkarak intihar etmemi istiyorsunuz. Boşuna uğraşıyorsunuz! Beni çukura atarsanız, ben d Spada Holding'i ve Proteus örgütünü birlikte sürüklerim.» Zarfı Spada'ya geri fırlattı. «Yarın sabah yine masamın başında olacağım Maury. Seni kahve içmeye beklerim. Sana da iyi yolculuklar John. Arada sırada bize bir kart at. İyi geceler baylar!» Topuklarının üstünde döndü ve bir aktör kadar gösterişli bir tavırla odadan dışarıya çıktı.

Kapı arkasından kapanırken Maury Feldman, «Şimdi ne yapacağını merak ediyorum,» dedi.

«Hiçbir fikrim yok. Ama önce seninle bir konuda anlaşalım. Üçümüz burada son bir içki içtik, sonra Mike ayrıldı. Nereye gideceğini söylemedi. Gerçek bu, öyle değil mi?»

Maury Feldman, «Savunabileceğim bir gerçek,» dedi.

Uçak hızla yükselirken, Korkuluk yanındaki koltuğa oturdu.

«İş tamam.»

«Emin misin?»

«Evet. Santos'u senin evinden çıktıktan sonra izledim. Yirmibirinci Sokakta bir telefon kulübesine girdi. Patino onu kulübenin içinde vurdu. Henson Altamira'nın dairesini gözlüyordu. Vespucci, eve girip dört dakika sonra tekrar dışarıya çıkmış. Henson ve ben arabayla havaalanına gelip bekledik. Seni izleyen biri olduğunu sanmıyoruz.»

«Henson nerede şimdi?»

«O İngiliz Havayollarıyla gitti. Londra'da buluşacak ve Avrupa hareketini orada planlayacağız. Sonra ben bir uçağa atlayıp, Güney Amerika işini ayarlayacağım. Döndüğünde New York'da olurum.»

«Mal?»

«Henson'da bir miktar var. Bende de. Bu da senin.» Spada'ya içinde dört püro bulunan deri bir püro kutusu uzattı. «Cam tüpler püroların içinde. Her birinin sarılı olduğu kağıtta kültürlerin nasıl üretileceği yazıyor. Çok basit bir iş. Mutfakta bile yapabilirsin... Planında herhangi bir değişiklik var mı?»

«Hayır. Harekete hazır olduğum zaman size haber veririm. Konuşmam kesilirse, ne yapılması gerektiğini herkes çok iyi anlamalı.»

«Adamlarımız bunu anlarlar. Diğerleri içinse bir şey söyleyemem.»

«Bu işi bunun için yapıyoruz. Diğerleri cevabı kendileri bulacak.»

Korkuluk, «Öyle mi dersin,» dedi. «Ben nelerle karşılaşacağını senin de pek anladığını sanmıyorum. Her kentin lağımlara inecek bir fare avcısına ihtiyacı vardır ama kentte yaşayan hiç kimse fare avcısını evine yemeğe davet etmez.»

«Ne demek istediğini anlıyorum. Ama ben kendimi son derece sakın hissediyorum.»

Gerçeği söylüyordu. Gerçekten sakindi ve umutsuzluğun sessiz biçimi bile olsa, kendini yine de huzur içinde hissediyordu.

Ailesinin katledilmesi onu yeni bir boyuta itmişti. Bu yeni boyutta kendini her türlü kanun, mantık suçluluk duygusu, felsefi ve dini kaygıdan uzak hissediyordu. Artık tartışmasız ve mutlak olarak bu boyuttaydı. Kimse onu geri çağıramazdı. Kendi isteğiyle bile geri dönemezdi, çünkü son yaşam dakikasında zihni mıknaşıya tutulan bir demir parçası gibi tutsak olmuş, iradesi bir ölü iradesi gibi donmuştu. Böylesine zorunlu bir kesinlik olmasaydı, planladığı eylemi gerçekleştirmesi zaten olanaksız olurdu.

Fareler çok fazla sayıda ve aşırı derecede vahşiydiler. Yaşadıkları lağım da çok karanlık ve karışıktı. Üstelik kent ve kentte yaşayanlar, garipti ama bu farelerin müttefikleri gibiydiler. Kendi gizli korkularını, birbirine yaptıkları zalimlikleri haklı çıkartmak için, adeta, bu farelerin daha da fazlalaşmalarını istiyorlardı. «Kötü olan biz değiliz,» diyorlardı. «Bizleri kötü olmaya fareler zorluyor. Kendi kardeşlerimizi cehennem çukurlarına, biz atmıyoruz. Bu, onlara mikrop bulaştıran ve bizleri

kendimizi korumak için onları yoketmek zorunda bırakan farelerin kabahatı.» Bunun için de fare avcısı, belki kağıt üzerinde saygıdeğer bir hizmetkardı ama kentte yaşayanlar ona para ödemeye istekli gözükmüyorlardı. Parayı ödemediklerine göre de, Fareli Köyün Kavalcısının Hamelin kasabası sakinlerine verdiği ders tekrarlanacaktı: Tepeler açılıp onların çocuklarını yutacaktı ve çocuklarını bir daha göremeyeceklerdi.

Bu Proteus örgütünün adına layık bir hareketti. Tanrının işleri gibi gerçekleştirilmesi basit, sonuçları ise korkunç olacaktı. Stratejik bir tatbikat gibi planı çok önceden hazırlamışlardı. Gerekli olanaklara sahipti. Püro kutusundaki cam tüplerde, sonsuza dek çoğaltılabilecek olan kültürler vardı. Bu kültürlerden bir düzine büyük kentin su kaynaklarını zehirleyecek kadar toksin elde edebileceklerdi. Spada'ya sadece bunu gerçekleştirmeye yetecek cesaret ve inanç gerekliydi ki, zaten bunları da geçirdiği korkunç ameliyat sonucunda elde etmişti. Sadece yıldızların ışığıyla aydınlanan karanlıkta Atlantik'l geçerken, kendisini bu kesin kararı vermeye iten nedenleri düşündü.

İnsanların çoğu iyi niyetli düşünüyor ama iş eyleme geldi mi, iki yüzlü davranıyordu. Sokakta öldürülen bir çocuğun ardından kanlı gözyaşları döküyor, yetersiz beslenmeden yüz binlerce kişinin ölümünü ise vicdanları sızlamadan doğal bir şey olarak kabulleniyorlardı. Bir cankurtaran sandalının kaybolması, büyük bir trajediydi, bir ırkın soykırım sonucunda yok olması ise alelacele okunarak, üstünde durulmadan geçirtilen bir paragraf. Bir tren kazasında altmış kişinin ölümü bir felaketti, temerküz kamplarında ve gaz fırınlarında altı milyon kişinin ölümü ise tarihi bir istatistik. Yardımseverler deprem kurbanlarına bir ton yiyecek gönderir, ortadan kayboluveren yirmi bin rejim ayrılıkçısı için ise seslerini bile yükseltmez, parmaklarını kıpırdatmazlardı.

Anlayamadıklarını söylüyorlardı. Siyasal trafiğin çok yoğun olduğu dünya çok karışıktı. Öyle miydi gerçekten! Lanet olsun!... Bu dünyanın ne kadar basit olduğunu şimdi öğreneceklerdi. Kendisini bir fanatik olarak lanetleyebilirlerdi ama madem böyle düşünüyorlardı, niçin arkasında ordu olan bir diktatörün ticaret adına

dünyayı birbirine katan bir silah tüccarının elini eteğini öpmüşlerdi? Diktatörün en güçlü silahı korkuydu. Şimdi aynı silahı onlara karşı kullanacaktı; hem de tek bir savaşta değil, evrensel bir tepkiyle.

Ölüm tehdidini onların başı üstünde sallayacak ve onların bu tehdidi bir an bile unutmalarına izin vermeyecekti. Herkesin anlayabileceği kadar basit ama acımasız konuşacaktı: «Hapishanelerinizin ve Eğlence Saraylarınızın kapılarını açın; siyasi tutukluları gün ışığına çıkarın; yoksa ben, dünyada kaybedecek tek bir şeyi bile kalmamış olan John Spada, bütün kentlerinizi bir-biri ardından birer mezarlığa çevireceğim.»

Londra'ya varır varmaz, tüm izlerini silmeye başladı. Göçmen masası ve gümrükten geçtikten sonra 2 numaralı terminale gitti, Erwin Hengst adına Zürih'e bir uçak bileti aldı. Oradan yine Hengst'in pasaportunu kullanarak Roma'ya uçtu, Roma Havaalanı'nda bir araba kiraladı ve doğru Andrea Amca'nın Frascati'deki villasına gitti.

Andrea Amca ile Lisa Hala onu son derece duygusal bir şekilde karşıladılar. Paskalyadan bu yana meydana gelen tüm olayları en küçük ayrıntısına kadar anlatmak zorunda kaldı. Ama her şeye rağmen anlattıkça rahatladığını farketmişti. Andrea Amca ile Lisa Hala, kabilenin yaşlıları, **anziani**'ydiler. Kendisinin geçmişle olan bağları, danışman ve avutucularıydılar. Onlarla birlikte olduğu zaman, hiç olmazsa gerçeği söyleyebiliyordu. Onlar kendisini ahlak kurallarına, yasa maddelerine göre değil, vahşi bir geçmişin ışığında yargılıyorlardı. Aileden olduğu için kendisini takipçilerden, sorguculardan koruyacak, rahatça uyumasını sağlayacak, gizli yolculuklar yapmasına yardımcı olacak ve sonunda Tanrı'nın günahlarını affetmesi için dua edeceklerdi.

Uzun öykü sona erdiğinde Lisa Hala gözlerini kuruladı, akşam yemeğini hazırlamaları ve ağızlarını sıkı tutmaları için hizmetkarlara talimat vermeye koşturdu. Signor Giovanni burada değildi. Buraya hiç gelmemişti. Üzüntüden perişan bir haldeydi ve kimse onu rahatsız etmemeliydi. Andrea Amca koluna girdi ve güneşin batı-

şını seyretmesi için onu terasa çıkarttı. Spada cebinden çıkarttığı zarfı yaşlı adama uzattı.

«Bu vasiyetnamem Amca. Maury Feldman'a da gerekli talimat ve yetki verildi. Öldüğüm zaman Maury Feldman Proteus dosyalarını kasadan alacak ve örgütü eskiden benim yaptığım gibi yönetecek.»

Andrea Amca kolunu sıkı sıkıya yakalayarak, onu taş parmaklığa sürükledi. Buradan Tiber'e doğru uzanan bağlar ve zeytinlikler olduğu gibi gözükiyordu. Üzgün bir sesle, «Sen daha ölümden söz etmeyecek kadar genç-sin Giovanni,» dedi. «Üstelik yeniden bir aile kuramaya-cak kadar da yaşlı değilsin. Ömrünün sonuna kadar yas tutamazsın.»

«Yas bitti Amca. Proteus üyeleriyle bağ kurmak ve yapacağımız yayınlar için gerekli istihbarat ağını örgüt-lemek amacıyla bir dünya gezisine çıkıyorum. Uzun za-mandan beri tanıdığım bir kadınla birlikte gidiyorum. Beni bu kentte bekliyor.»

«Onu da buraya getirmen gerekirdi.»

«Hayır Amca. Bu ilişki sadece onu ve beni ilgilendi-riyor. Ailenin dışındadır.»

«Madem öyle,» -Andrea Amca'nın rahatladığı bel-li oluyordu-«kableden uzakta keyfinize bahın... Ama lütfen söyler misin, hayatında bir kadın da olduğuna göre, neden hâlâ ölümden söz ediyorsun?»

«Kendimi alıştırıyorum,» dedi Spada şakaya vurarak. «Böylece, artık kimse beni ölümle korkutamayacak.»

«Bu, bir kadınla birlikte yatağa götürülecek bir dü-şünce değil.» Andrea Amca yaramaz bir çocuk gibi gül-dü. «Kötü bir sonuca yol açabilir. Şimdi bak yeğenim...» Birden ciddileşivermişti. Ailenin büyüğü olarak bazı şeyleri öğrenmenin hakkı olduğuna inanıyordu. «Çok şey anlattın ama aslında hiçbir şey söylemedin. Bundan sonra nasıl yaşamayı düşünüyorsun?»

«Kumar oynayarak.»

«Banko ne olacak?»

«Bütün dünyanın durup dinleyeceği ve kendisini pençesine alan çılgınlığı anlayacağı tek bir an.»

«Peki dünyaya bunu anlatacak kişi sen mi olacaksın.»

«Evet.»

«Sesin bu kadar güçlü mü?»

«Olabilir.»

«Peki ya dünya söylediklerini dinlemezse?»

«O zaman çok insan ölecek.»

«Sen de onların celladı olacaksın?»

«Evet.»

«Çılgınlıktan söz ediyorsun. Aklının başında olduğundan emin misin?»

«Aklımın başımda olduğuna inanıyorum.. Burada seninle gayet mantıklı bir biçimde konuşuyorum.»

«Bu iş için Proteus üyelerini mi kullanıyorsun?»

«Evet. Sadece iyiniyet ve merhametin yeterli olduğuna inanan bazı üyeler var. Ama bazıları da, benim gibi artık savaşmanın zamanı geldiğine inanıyorlar. İşte bu adamlar Mahşer gününde yanımda olacaklar.»

«Onlara böyle bir iş için emir vermeye hakkın yok!»

«Ben onlara hiçbir zaman emretmedim Amca. Onlar, her zaman için belirli bir plana evet ya da hayır demektedirler özgür oldular.»

«Ben senin yanında olmayacağım Giovanni.»

«Zaten senden böyle bir şey istemiyorum Amca. Maury Feldman'dan da istemedim.»

«Ama senin kalkıştığın iş, hepimizi ilgilendiriyor.»

«Her zaman böyle oldu Amca. Daha başlangıçta Proteus ailesi için bir ilke belirlemiştik. Kardeşler arasında fikir ayrılığı olabilir ama onlar yine de kardeştir. Savaşta birbirleriyle savaşmaya zorlanabilirler ama aile yine de bozulmaz.»

Andrea Amca üzgün üzgün, «Kendini niçin ölüme hazırladığını anlıyorum,» dedi. «Seni çok sevmeme rağmen ben bile seni öldürmeyi gerekli bulabilirim.»

«Bunun için sana müteşekkirene olabilirim.» Spada kolunu yaşlı adamın omzuna dolayıp onu kucakladı. «Sen ve ben bu güne kadar hiç kavga etmedik. Lütfen şimdi de etmeyelim. Ben kasaplarla savaşmak istiyorum. Sen yaptığım işi onaylamıyorsun ve bu da senin hakkın. Ama hiç olmazsa hayatımın söz konusu olduğunu unutma...»

«Biliyorum, Giovanni. Biliyorum.» Andrea Amca sınırlıydı. «Ama ben çok ölü gördüm. Genç adamlarsa bir an bile düşünmeden tanklarını bu ölümlerin mezarlarının üstünden sürerlerdi.»

«Asıl trajedi ölmek değil Amca. Unutmak. İşte bunun için dünyaya unutamayacakları bir an yaşatacağım...

Ma noi due... almeno noi dobbiamo fare la pace, ha?... Hiç olmazsa biz ikimiz barış içinde olalım. Sabah erkenden ayrılmak zorundayım.»

«Yine Fosse Ardeatine'ye çiçek bırakacak mısın?»
«Evet.»

«Peki ölümlere ne diyeceksin? Yakında size yeni arkadaşlar mı katılacak diyeceksin?»

«Hâlâ diktatörlere karşı savaştığımızı ve hâlâ partizanlar arasında bir Spada bulunduğunu söyleyeceğim.»

Yaşlı adam titredi. Spada onu ısıtmak için kendine doğru çekti.

Andrea Amca hemen, «Bir şey değil,» dedi. «Güneş battığı zaman hep üşürüm.»

Kitty Cowan, «Rüya gibi,» dedi. «Güzel, sessiz bir rüya gibi...»

Ryoanji tapınağının bahçesinde durmuş, yüzyıllar önce büyük Soami tarafından yerleştirilen kara kayaların çevresinde dalgalar gibi kıvrılan beyaz kum denizini seyrediyorlardı. Güneş tepedeydi, kum yığınlarının gölgeleri keskin, kayalar ise sert ama yine de Budha'nın rüyaları kadar sakindi.

John Spada neden sonra cevap verdi. «İnsanın aradığı her şey var burada: Kavga yok, kandırma yok, sadece büyük bir sakinlik.»

«Tokyo'da o kalabalığın arasında ve neon ışıklarının renk cümbüşü içinde buradan bahsettiğin zaman, buranın bomboş ve hüzünlü olacağını sanmıştım.»

«Burayı bana ilk gösteren adam öldü şimdi.» Spada dalgındı. «Adı Takeshi Sahito'ydu. Garip, şiddet dolu bir hayatı olmuştu. Önce Çin-Japon savaşında asker olarak savaşmış, sonra da Tokyo'da büyük bir çetede fedailik yapmıştı. En sonunda da Zen rahibi oldu.»

«Nasıl? Neden?»

«Bana nedenini hiçbir zaman açıklamadı. Sadece günün birinde sessizliğe yürüdüğünü söylerdi... Bir süre sonra ben de gerçekten başka bir açıklamaya gerek olmadığını anladım. Japon meslektaşlarım beni buraya turistik bir gezi için getirdikleri zaman tanışmıştık. Takeshi bize çevreyi gezdirdi. Onunla çok iyi anlaştık. Ben

orun o muazzam sakinliğini çok etkileyici buluyordum. Sanırım o da benimle konuştuğça eski huzursuz benliğini hatırlıyordu. Bundan sonra Japonya'ya her gelişimde onu ziyaret ettim. Bir, iki kere de geceyi manastırda geçirdim. Her neyse, bu bahçeyi bana anlatan Takeshi oldu. Şöyle dedi: 'Kumlar hareketsiz olduğu için hareket ederler; kayalar sessiz oldukları için konuşurlar...'

Kitty Cowan alçak sesle, «Beni buraya getirmene çok memnun oldum,» dedi. «Ömrümde seni bu kadar sakin görmemiştim.»

«Ben henüz son vermedim.»

Kitty Cowan bu sözlerden bir anlam çıkartamamış ve şaşırmıştı.

«Neye son vermedin?»

«Takeshi'nin sık sık söylediği bir cümleyi düşünüyordum. 'Bir adam yolculuğa son vermeden varamaz.'»

«Nereye varamaz?»

«Yer olmayan bir yere, zaman olmayan bir zamana.» Spada onun şaşkın şaşkın baktığını görünce gülümsedi. «Bu bir Zen bilmece. Saçma gibi gözüktüğü için insanı şaşırtıyor. Sonra eğer şanslıysan, satori denilen bir an geliyor ve bunun hiç de saçma olmayıp son derece doğru ve anlamlı olduğunu anlıyorsun... Burada başka bir bahçe daha var. Bu bahçeyi anlamak daha kolay.»

Hafifçe kolundan tutarak onu döndürdü ve hareketsiz kum bahçesinden uzaklaştırıp, yeniden tapınağın içine soktu. Tapınağın arka kapısından bir parka çıktılar. Sedir ağaçları ve akça ağaçlarla dolu parkı, kayalarla çevrili havuzlar ve hanımelleriyle açalyalar süslüyordu. Onu, yanında kocaman taş bir lamba bulunan bir sıranın üstüne oturttu, aşağıdaki sakin suda yüzen altın sazları gösterdi ve yumuşak bir sesle, «Piknik hoşuna gitti mi Kitty Cowan?» diye sordu.

«Tanrım! Gün ve gecelerin her saniyesine bayıldım.»

«Erwin Hengst'in yanındayken de mi?»

«Erwin Hengst'in yanında olduğum için... Komik aslında. Önce bu işten nefret ettim. İsim bir Alman ismiydi ve ben büyük John Spada ile birlikte olmayı kabul etmişim, yoksa, -nasıl diyeyim bilmem- anlamadığım bir rolü oynayan bir aktörle değil. Anna ile senin sözünü ettiğimizi duyduğum o yerlere, Büyük Kanal'a, Leningrad'daki Manastır'a, Akropol'e, Tac Mahal'e, o ünlü otel-

lere beni niçin götürmediğini merak ettim... Hayal kırıklığına uğramıştım ama yine de, demek Anna ile olan geçmişini benimle paylaşmak istemiyor, diye düşünüyordum. Sonra senin tanıdığın yerlerde görünmek istemediğini ve bulunduğun kişilerin de böyle yerlerde görünmekten hoşlanmadıklarını anladım. Bunun için de pikniğin tadını çıkartmaya baktım...» Sözüünü tamamlamadı.

Spada ona cesaret vermeye çalıştı. «Peki ya daha sonra?»

«Daha sonra bana çok özel bir şey verdiğini, bana kendi kişiliğini açtığını anladım. Erwin Hengst bir rüya adamı, bir çeşit şairdi. Torcello'da, o eski bazilikada el ele tutuşup, Madonna'nın o harika mozaiklerini seyrettiğimiz günü hatırla. Hemen hemen yarım saat başbaşa ve hiç konuşmadan öylece durmuştuk... Gece de yataкта kurbağaların ve gece kuşlarının seslerini dinlemiştik. Sen bana eski Venedik dukaları, Adriyatik tüccarlarıyla ilgili öyküler anlatmıştın. Bu öyküler çocukken okuduğum peri masallarına benziyordu. İşte o zaman büyülenmeye başladım ve hâlâ da bu büyü'nün etkisindeyim. Semerkant, Bangkok, Singapur, Sydney; Reef adasındaki o güzel günler... Şimdi de burası! Kendimi birkaç haftada bir ömür boyu yaşamış gibi hissediyorum. Ve bu benim, Brooklynli Kitty Cowan!»

John Spada ciddi bir ifadeyle, «Şimdiyse, artık eve dönme zamanı geldi,» dedi.

«Ben de bundan korkuyordum.» Kitty'nin gözleri yaşardı. Çantasında mendil arandı ve gürültüyle burnunu sildi. «Lanet olsun! Lanet! Lanet! Böyle yapmayacağıma kendi kendime söz vermiştim. Oysa şimdi her şeyi berbat ediyorum.»

«Hayır!» John Spada, Kitty'nin gözyaşlarını kendi mendiliyle sildi. «Ben de fazla neşeli sayılmam ama şunu çok iyi bilmeni istiyorum ki, bu piknikten ben de en az senin kadar zevk aldım. Erwin Hengst'den hoşlandığına da sevindim.»

«O aptal Almanı seviyorum.»

«O da seni seviyor Kitty. Garip ama başka bir isim aşık olmayı kolaylaştırdı.»

«Peki ama o şimdi ne yapacak?»

«Bunu sormaman daha iyi olur yavrum, çünkü geri

döndüğünde seni sorguya çekecekler ve sen hiçbir zaman iyi bir yalancı olamadın. Bir Almanla tatlı bir macera yaşadın. Sonra ona veda ettin ve evine döndün. **Basta!** Macera çok güzeldi ama hiçbir kadın özel hayatını açıklamak zorunda değildir. Seni daha fazla zorlarsa, 'ıttanmıyor musunuz?' dersin.»

«Sana ne olacağını bilmemeye dayanamıyorum.»

«Sonunda öğreneceksin. Sana söz veriyorum.»

«Bu kadarının bana yeteceğine inanıyor musun?»

«Yetmeli.» Spada'nın sesi buz gibiydi. «Senden istediğim tek şey bu.»

«Peki ya o konuşmama izin vermediğin adamlar... onlar benden fazla mı biliyorlar?»

«Evet, ama sen büyük bir tehdit altında olacaksın. Lütfen yavrum! Güven bana!»

«Pekala, Ama söz ver, şimdi soracağım soruya cevap vereceksin.»

«Önce soruyu bir duyayım.»

«Mike Santos'a ne oldu? **Herald Tribune**'de sana onun ölüm haberini gösterdiğim zaman, bu konuda konuşmak istemediğini söylemiştin. Tamam! Ben iyi bir kızdım ve senin pikniğini berbat etmek istemiyordum. Ama artık öğrenmem gerekiyor. Karısıyla karşılaşırsam ne diyeceğim...?»

«O ölülerini gömdü. Yeniden mezardan çıkarma.»

«O bizim adamımızdı John...»

«Hayır! O hiçbir zaman bizim adamımız olmadı. Tatlı mı yoksa ekşi mi olduğunu anlamak için toprağı tadan köylü ataları hakkında yaptığı o büyük konuşmayı hatırlıyor musun? Sanırım Mike Santos için kendi hırsı dışında her şey ekşiydi. Yalnız zirvede mutlu olabiliyordu ve burada kalabilmek için hiçbir engel tanımıyordu. Anna, Teresa ve Rodo'nun öldürülmesi için komplo kurdu. Listesinde ben de vardım. Bu iş için kendisine verilen parayla Spada Holding'den büyük hisseler satın aldı. Her yıl hisselerini biraz daha artırıp, sonunda en güçlü kişi olacaktı.»

«Bu korkunç bir şey!... Kitty duyduklarına inanamıyordu.

«Korkunç ama gerçek.»

«Öyleyse onu kim öldürdü.»

John Spada, «Onu ben öldürttüm,» dedi. «Bunu kim-

se kanıtlayamaz. Zaten kanıtlamak için de kimsenin fazla uğraşacağını sanmıyorum.»

«Peki John Spada ne diyor bu işe?»

«Hiçbir şey. John Spada çoktan öldü. Zaten bunun için, seni pikniğe Erwin Hengst getirdi.»

«Bana gerçeği söylediğin için teşekkür ederim.» Kitty onu dudaklarından öptü. «Böylece işler daha kolaylaşıyor. Biliyor musun, John Spada'yı da severdim. Aynı lokmayı iki kere yemek her kadına kısmet olmaz. Teşekkür ederim sevgilim. Sanırım artık gitsek iyi olacak. Eve dönmeye hazırım.»

John Spada «Gitmeden önce sana son bir şey daha söylemek istiyorum,» dedi. «Bu işlerle Maury Feldman'ın hiç ilgisi yoktur. Onun için ona bir şey söylememeni istiyorum.»

«Zaten söylemezdim. Peri masallarıyla, aşkın dışın da her şeyi unuttum!»

Ağaçların arasında yürüyerek geri dönerlerken, serin bir rüzgar yaprakları hışırdattı ve nilüfer havuzlarının suyunu dalgalandırdı. Yazdı ama çok yakında Japonların «akça ağaçların alev aldığı zaman,» dedikleri sonbahar gelecekti.

Kitty Cowan'ın Tokyo'dan ayrıldığı gün, John Spada özel yaşantısına ait son işlerle ilgilendi. Bütün özel belgelerini, pasaportunu, kredi kartlarını, çek defterini bir paket yaptı ve taahhütlü olarak Maury Feldman'a postaladı. Bütün giyeceklerini gözden geçirdi, üstünde New York etiketi olanları bir kenara ayırdı ve sadece Avrupa'dan satın aldıklarını alakoydu. Amerikan Konsoloslukuna gitti ve Erwin Hengst adına bir form doldurarak, Amerika için turist vizesi istedi. Sonra bir taksiyle Nihonbashi'ye gitti ve burada bir çayhanede, Tokyo Üniversitesi'nden bir bakteriyologla iki saat konuştu.

Yemekten sonra Yoshiwara'da bir matbaacıya uğradı ve kutuda balık antetli kağıtlarla dolu bir paket aldı. Buradan da yaşlı bir kaligrafa gitti ve adam anladığı İngilizce bir mektubu, el yazısıyla kaleme aldı. Gece yalnızlığını gidermek için gürültülü bir gece kulübünde zaman geçirdi. Gecenin ikisinde, gürültüden yor-

gün bir halde otele döndü ve Kurt Deskau'ya bir mektup yazdı.

Sevgili Kurt.

Sana daha önce neden yazmadığımı anlayacağımdan eminim. Bir deprem kurbanı gibiydim. Şok geçirmiş donup kalmıştım ve aklımı oynatmak için çabalıyordum. Gösterdiğin dostluk ve benim güvenliğimle ilgilendiğin için sana çok teşekkür ederim. Artık son savaşımı vereceğim yolun sonuna yaklaşmak üzere olduğumu söylemek zorundayım. Bu savaştan büyük bir olasılıkla sağ çıkmayacağımı bilmeme rağmen son derece sakınım, çünkü en azından lanet olasıca adaletsizliğe herkesin önünde meydan okuyacağım.

Bana Erwin Hengst'in belgelerini soruyordun. Onları son bir kez kullanacak, sonra seni zor duruma düşürecek sorular sorulmasına fırsat vermeden bunları sana postalayacağım.

Başka söyleyecek bir şey kaldı mı? Sana, dünyanın sonuna gelmiş ve boşluğa bakan bir adamdan son bir selam gönderiyorum. Hiçbir şeyden pişmanlık duymuyorum ve küçücük, tek bir umudum var: Şimdi yapacağım şey, insanın kendi cinsinden olanlara gösterdiği vahşetin yolaacağı kaçınılmaz sonucu belirtecek.

İçten sevgiler ve sonsuz teşekkürler.

John Spada

Kalemi elinden bıraktı ve uzun zaman gözlerini ayırmadan imzasına baktı. Bu imzayı herhangi bir belgede son kez kullanıyordu. John Spada'nın yaşayanlar arasında yer aldığını gösterir son işaret bu.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun yıllık ilk toplantısı, Eylül ayının üçüncü salı günü yapılacaktı. Bu tarihten bir hafta önce, Birleşmiş Milletler posta odasına mühürlü bir paket geldi. Üstünde «Özel ve Acil» damgası bulunan paket, Genel Sekreter'e gönderilmişti. Yapılan güvenlik kontrolü sonucunda; paketin içinde bir mektup, daktiloyla yazılmış bir liste ve pamuklarla desteklenmiş küçük bir kutunun içinde birinde bir sıvı, diğerinde de beyaz kristal taneler bulunan, ağızları mühürlü iki cam kapsül bulunduğu anlaşıldı. Kapsüller derhal laboratuvara gönderildi. Güvenlik şefi, mektup ile listeyi Genel Sekreter'e eliyle ilettili. Gece saat sekizde, Genel Sekreter bu mektubu çalışma arkadaşlarına yüksek sesle okuyordu:

«Bu kağıdın başındaki işaret, deniz yaratıklarının çobanı, bilginin muhafızı ve çeşitli kılıklara girebilen tanrı Proteus'u temsil eder. Bu aynı zamanda kurucusu olduğum ve Proteus gibi çeşitli yerlerde, çeşitli kılıklarda faaliyet gösteren örgütün de sembolüdür.

«Bu mektubu ilk okuduğunuzda, 'Bu bir delinin işi, ' diyeceğinizi biliyorum. Ama sizden rica ediyorum, bu mektubu ciddiye alın. Sizin de göreceğiniz gibi, bu mektupta sizin ve çalışma arkadaşlarınızın desteklemediği herhangi bir öneri, Birleşmiş Milletler örgütünün sürekli tekrarlamadığı herhangi bir istek yoktur: Siyasi tutukluların serbest bırakılması, işkencenin ortadan kaldırılması, herkese söz, toplanma, adil yargılanma, hayattan zevk alma, özgürlük ve mutluluğu arama hakkının verilmesi.

«Sizin de bu isteklerde bulunduğunuz kayıtlara geçmiştir. Bu isteklerinizi kabul ettirememiş olmanız ise bütün dünyada derin bir üzüntü yaratan bir olaydır. Ama şimdi bu istekler kabul ettirilebilir. İşte bunun için, bu isteklerin gerçekleşmesini engellememenizi sizden ve çalışma arkadaşlarınızdan rica ediyorum.

«Bu mektupla beraber iki de cam tüp alacaksınız. Cam tüplerden birindeki sıvı, canlı A Tipi Botulinus kültürüdür. Toz ise öldürücü bir zehir olan Botulinus toksinidir. Yetenekli herhangi bir bakteriyolog, gerek kültürün, gerekse toksinin ilkel laboratuvar koşullarında bile çok çabuk üretilebileceğini ve az miktarda zehirin, büyük bir kentin su kaynaklarını zehirlemeye yeteceğini söyleyebilir.

«Hemen her ülkede faaliyet gösteren örgütüm, kültürlere, toksine ve laboratuvar olanaklarına sahiptir ve bu nedenle dünyada önüne geçilemeyecek bir dizi biyolojik felaket yaratabilir.

«Şu anda aklınızdan geçecek kelimeleri tahmin edebiliyorum: Korsanlık, şantaj, tedhiş. Başka bir kelimeyi daha düşünmenizi rica ediyorum: Yaptırım. Sayın Genel Sekreter, sizin elinize hiçbir zaman sahip olmadığınız bir güç veriyorum: Bir Birleşmiş Milletler kararını yaptırımla, affı olmayan bir cezayla kabul ettirme gücünü. Siz, kendinizi bu gücü kullanmaya hazır hissetmiyorsanız, bu gücü ben kullanacağım, sizin ve benim yasal isteklerimiz yerine getirilinceye kadar da kullanmaya devam edeceğim.

«Bu mektupla birlikte size bazı yerleri eksik olabilecek bir liste de gönderiyorum. Bu liste, insanlığın her türlü ilkesine karşı gelinerek tutuklanan sorguya çekilen ve işkence edilen kişilerin nerelerde bulunduğunu gösteriyor. Size tutukluların bir listesini de gönderiyorum ama bütün diktatörlerin silahı gizlilik olduğu için bu liste de eksiktir. Bu tutukevlerinin kapılarının açılmasını tutukluların serbest bırakılarak, yirmi bir gün içinde evlerine gönderilmelerini, bu kişilerin serbest bırakılmalarının Birleşmiş Milletler'in ata-

yacağı uluslararası örgütler tarafından denetlenmesini arz ve talep ediyorum.

«Bundan başka; bu isteğin, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun ilk toplantısında duyurulmasını ve Genel Kurul'un ertesi gün üyeler önünde bir konuşma yapmam için beni davet etmesini arz ve talep ediyorum.

«Tutukluların serbest bırakılması gerçekleştiği anda Proteus örgütünün elinde bulunan bütün kültür ve toksinlerin derhal imha edileceğini garanti ediyorum. Ben de derhal yurttaşı bulunduğum ülkenin yetkililerine teslim olacak ve bu ülkenin yasalarının uygun göreceği cezayı, itiraz etmeden kabulleneceğim. Ancak istek kabul edilmezse, felaketler dizisi başlayacaktır ve bu felaketlerin büyük çapta ve sürekli olacağından kimse kuşku duymamalıdır.

«Şimdi bir açıklamada bulunacağım. Ben sağ ya da sol herhangi bir partiye üye değilim. Ulusal bir davaya da hizmet etmiyorum. Sadece söz hakkından yoksun bırakıldıkları için konuşamayan kişilerin davasını savunuyorum. Kişisel bir çıkar gütmüyorum. Tutuklandığım anda benim için artık bir gelecek söz konusu olmayacaktır ama başladığım işi sona erdirebilmek için bunu sevinçle kabul ediyorum.

«Genel Kurul'un ilk toplantısından hemen sonra, kararı öğrenmek için size telefon edeceğim. Karar olumluysa, Genel Kurul, BM binası içinde dokunulmazlığımı garanti etmelidir. Karar olumsuzca, zaten söylenecek başka bir şey yoktur. Her günün bir gecesı olduğundan nasıl eminseniz, derhal eyleme geçileceğinden de aynı derecede emin olabilirsiniz.»

«Sayın Genel Sekreter'e,
Sonsuz saygılarımla,
Proteus»

Genel Sekreter mektubu elinden bıraktı ve çevresini saran çalışma arkadaşlarına baktı. Herkes sessiz ve somurtkandı. Güvenlik Başkanına hitap etti.

«Albay Malin? Lütfen bize durumu özetler misiniz?»

«Önce basit gerçekler. Bunun BM güvenlik görevlileri tarafından gerçekleştirilen bir ön soruşturma olduğunu unutmayın lütfen. Genel Sekreter yeri ve zamanı gelmeden dış örgütleri bu işe karıştırmamamızı istedi.» Albay Malin açık ve kesin konuşuyordu. «Paket New York'tan postalanmış. Mektup Japon kağıdına yazılmış ve işaret tahta bir damgayla basılmış. Tutukluların listesi IBM marka, kasetli bir elektrikli daktiloyla yazılmış. «Gotik harf» tipi kullanılmış. Kağıt, Birleşik Devletler sınırları içinde herhangi bir yerden temin edilebilir. Cam tüplerin içinde mektupta anlatılan maddeler... canlı botulinus kültürü, kristal botulinus toksini var... Toksini ve kültürü Bellevue Hastanesi'nin başbakteriyoloğuna gönderdim. Mektupta yazılanları doğruladı. Kültür A Tipi Botulinus. Toksin öldürücü. Tehdit gerçek. Mektup, yasal belgeleri kaleme alan kişilerin kullandıkları cinsten, eski tip bir el yazısıyla yazılmış. Bazı süsler, Roma yazısını kullanan Japon hattatlarını hatırlatıyor. Japonya'da bir Japon tarafından yazılmış olabileceği gibi, bizi yanıltmak için böyle bir izlenim yaratılmış da olabilir. Siyasi tutuklular hakkındaki bilgiler doğru ve Uluslararası Af Örgütüyle Kızıl Haç'ın elinde bulunan bilgilerden daha ayrıntılıdır. Böyle bilgilerle ilgilenen bütün örgütleri gözden geçirecek kadar zamanımız olmadı. Mektubun siyasetten uzak bir havası var. Tahsilli ve geniş kültüre sahip bir adama özgü bir üslupla kaleme alınmış... Bence, tehdidi gerçekten çok ciddiye almamız gerekiyor... İzin verirsiniz, bir noktayı daha belirtmek istiyorum... Bu Proteus'un Birleşmiş Milletler örgütünün nasıl çalıştığını bildiği meydana. Doğrudan doğruya, konuyu Genel Kurul'un dikkatine sunmak zorunda olan Genel Sekreter'e yazmış. Onun burada konuşmasına da ancak Genel Kurul karar verebilir... Yaser Arafat'ın konuşmasına izin verdiği gibi...»

«İşte böyle beyler.» Genel Sekreter, ses çıkarmadan bekleyen küçük gruba döndü. «Boyutu bilinmeyen bir örgütü temsil eden zeki, aydın bir adam tarafından kaleme alınmış ve bir felaketler dizisi tehdidiyle desteklenen bir istek mektubu... Ne cevap vereceğiz?»

Korkuluk, «Protokole harfi harfine uyarak cevap vereceklerdir,» dedi. «Genel Sekreter konuyu Genel Kurul'daki heyet başkanlarının dikkatine sunacaktır. Onlar da kendi hükümetlerini durumdan haberdar edecek ve talimat isteyecekler. Güvenlik Başkanı BM alanı içinde işlenen suçlardan sorumlu olan New York polisine bilgi verecek. Onlar da büyük bir olasılıkla FBI'ı haberdar edecekler. FBI da CIA ve diğer ABD istihbarat örgütlerinden bilgi isteyecek.»

John Spada, «Bundan sonra da benim izimi bulacaklar,» dedi. «Dünyadaki her polis örgütü benimle biraz sohbet etmeyi arzulayacak.»

«Planı sen yaptın.» Korkuluk omuz silkti. «Bu terör oyunu bir tiyatro değildir.»

Washington Meydanında güneşte oturmuş dama oynuyorlardı. İki de pantolon ve kazak giymişlerdi ve hiç göze çarpmıyorlardı. Spada saçını kısacık kestirmiş, üç günlük bir sakal bırakmıştı. Güneş gözlüğü takıyor ve bir bastona dayanarak, topallayarak yürümesini sağlayan özel yapılmış bir ayakkabı giyiyordu. İki blok ötede berbat pis bir otelde Erwin Hengst adıyla kalıyordu. Korkuluk'a göre, böylesine rahatsız bir yerde kalmak gereksiz bir mazohizmden başka bir şey değildi ama Spada basit bir mantık yürütmüştü. Onun karakterine bu kadar ters düşen bir şey yapacağını hiç kimse tahmin etmezdi. Bu şekilde, özgürce dolaşıp geceleri huzur içinde uyuyabilirdi. Ayrıca, böyle yaşarken, garip bir tatmin duygusu da duyuyordu. O, tamamen yabancı bir çevrede hayatta kalabilmeyi öğrenen yalnız bir kurttu.

Korkuluk iki taşını oynattı ve Spada'nın bir taşını aldı. Sakin bir sesle, «Diyelim ki Genel Kurul isteğini kabul etti ve sana BM binası içinde dokunulmazlık tanıdı,» dedi. «BM'ye nasıl gideceksin? Binanın dışında seni gördükleri anda tutuklayacaklarını unutma.»

«Bence Genel Kurul bu meseleyi tartışıp oybirliğiyle bir karara varmadan, konuyu etrafa yaymaya cesaret edemezler. Bir panik çıkmasını önlemek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır. Dokunulmazlık tanıyıp benimle görüşmeyi kabul ederlerse, Birleşmiş Milletler alanı içine helikopterle ineceğim.»

«Ve indığın andan itibaren de kapana kısılmış ola-

«caksın. Bu alandan çıkmaya kalkıştığın anda tutuklanacaksın.»

«Ama sen ve diğer üyelerimiz hâlâ serbest olacaklar. Zaten meselenin özü de bu. Bana artık gerek duyulmayacak.»

«Seni öldüreceklerini mi tahmin ediyorsun?»

John Spada, «Benden kurtulmak zorundalar,» dedi. «Kendi adamlarım ya da başka biri bu işi yapacak. Beni yargırlarsa, olay tekrar halkın diline düşecek ve dallanıp budaklanacak.»

«Seni öldürmektense, sorguya çekmeyi tercih edebilecekleri hiç aklına geldi mi? Onlara pek çok bilgi verebilirsin... ve emin ol sonunda istediklerinin hepsini anlatırsın.»

«Bunu da düşündüm.» Spada, Korkuluk'un bir taşını sıkıştırdı. «Rodo ile Teresa'ya yapılanları unutmadım. Bunun için de bazı önlemler aldım. Yanımda her zaman siyanür kapsülü taşıyorum.»

«Her şeyden emin olmakta yarar vardır.» Korkuluk bu işten hoşlanmış gibi başını salladı. «Seninle birlikte kahraman şehitler listesine katılmaya hiç niyetim yok.»

Spada gülerek, «Zaten ben de böyle bir şey beklemiyordum,» dedi.

«Tehdidi gerçekleştirebileceğine ya da gerçekleştirmek isteyeceğine inanmayabileceklerini hiç düşündün mü?»

«Niçin inanmasınlar?»

«Pandora'nın kutusunu açtığın anda bütün kötülükler etrafa yayılacak. Kimse bunları toplayıp tekrar kutuya kapatamaz. Bu, sonsuza kadar tekrarlanabilecek bir tehdittir. Her türlü katliamdan Proteus sorumlu gösterilebilir... Aslında bu benim hiç umurumda değil. Ben zaten insanın mahvolmaya mahkum bir tür olduğuna inanıyorum. Sadece bu işin yol açacağı sonuçları ne dereceye kadar hesapladığını öğrenmek istiyorum.»

Spada alçak sesle, «Efsaneye göre, Pandora'nın kutusunda kalan tek şey umuttur,» dedi. «Ben de, dehşet bir kere gözle görülür bir hal alınca, insanların bundan kaçınmak için ellerinden geleni yapacaklarını umut ediyorum... Böyle olmazsa, zaten sen haklısın. Biz kendi kendimizi mahveden bir türüz.»

«Kendi kendinle çelişkiye düşüyorsun dostum.» Kor-

kuluk soğuk soğuk güldü. «Kendi idamını kaçınılmaz olarak görüyorsun. Kendini işkencecilerden korumak için bir ölüm hapı taşıyorsun. Bu nasıl bir umuttur?»

«Fazla bir umut olmadığını kabul ediyorum. Bu Hobson'un karşı karşıya kaldığı bir seçim: Huzurlu bir ölüm ya da uzun bir kölelik.»

«Sevgili Spada, bütün aşırımcılar gibi sen de asıl meselenin farkında değilsin. Sen sıradan insanların anlayamayacağı kadar radikal bir seçim yapıyorsun. Musa İsrailoğullarını kölelikten kurtardığı zaman ona şükran mı duydular? Asla! Mısır'ın sovanları ve et kazanları için gözyaşı döktüler. Özgürlük onlar için anlamını kavrayamayacakları bir lükstü.»

«Öyleyse sen niçin şu anda karşımda oturuyorsun?»

Korkuluk, «Bana iyi para veriyorsun,» dedi. «Üstelik bu iş büyük bir kumarhanede büyük bir oyun seyretmeye benziyor. Senin, bankoyu hiçbir zaman yenemeyeceğini biliyorum ama buna ne kadar yaklaşacağını seyretmek beni büyülüyor.»

Çarklar önce yavaş yavaş, sonra saatler ilerledikçe giderek artan bir hızla dönmeye başladı. Birleşik Devletler Başkanı, önce her ulusun bir diğeri kadar tehlikeye maruz olduğunu ve bunun askeri bir harekatı kamufle edecek bir oyun olmadığını kesinlikle belirtmek için SSCB Başbakanını kırmızı telefonla aradı. İkisi de her gün telefonlaşarak birbirlerini gelişmelerden haberdar etmeye söz verdiler. Avrupa, Ortadoğu ve Doğu'daki devlet başkanlarıyla da benzer konuşmalar yapıldı.

Daha sonraki tartışmalarda dilden düşmeyen tanımı ilk yapan ise İngiltere Başbakanı oldu: «Her kimse bu Proteus, bizim Rus ruleti oynamamızı istiyor.»

Birleşik Devletler Başkanı, BM'deki ABD Büyükelçisi için bir brifingin kararlaştırıldığı ilk Beyaz Saray toplantısında bu tanımı süsleyerek kullandı.

«... Korkunç bir kumar oynamamız isteniyor baylar. Yolcularla dolu bir uçağın düşürülmesi gibi tek bir tehlikeyle değil, sonsuz bir devre halindeki biyolojik işgal-ler tehlikesiyle karşı karşıyayız. Hepimiz senaryoyu biliyoruz. Proteus da bunu bildiğimizi biliyor. Bunun için

de tabancayı masanın üstüne koyuyor ve bizleri bu tabancayı kendi şakağımıza ya da onun şakağına dayamaya davet ediyor. Ona hiçbir şekilde zarar veremeyiz, çünkü o kendisine yapabileceklerimizden korkmuyor. Oysa onun bize yapabileceklerini düşünmek bile insana dehşet veriyor... İlk soru. Proteus'un kim olduğu, örgütünün çapı ve niteliği hakkında bir bilginiz var mı?»

«Örgütünün çapı ve niteliği hakkında hiçbir şey bilmiyoruz.» Cevap veren FBI başkanıydı. «Proteus, bu örgütün birçok yerde ve birçok kılıkta faaliyet gösterdiğini iddia ediyor. Ben onun doğru söylediğini kabul ediyorum. Adamın kendisine gelince...» Masanın üstüne iki fotokopi koydu. «Bu Proteus'un mektubunun başındaki işarettir. Diğerisi ise Amsterdam'da intihar ettiği söylenen Alman terörist Gebhardt Semmler'in para cüzdanında bulunan bir kartın fotokopisidir.»

«Demek görünüşe göre, gerçekten var olan bir tedhiş örgütüyle karşı karşıya bulunuyoruz?»

«Görünüşe göre bu mümkündür Sayın Başkan. Ancak fotokopilere bir daha bakmanızı rica ediyorum. Bu işareti kelimelerle nasıl tanımlarsınız?»

«Şey... ters dönmüş bir kutunun içinde bir balık.»

«Çok doğru! Kutuda bir balık.»

Dışişleri Bakanı Hendrick, «Ama bu bir kutu değil,» diye itiraz etti. «Tamamlanmamış kare, P harfinin eski bir yazılışıdır. Balık, P harfinin içinde yer alıyor. Proteus deniz yaratıklarının koruyucusudur. Çok ince düşünülmüş.»

«Ve şimdi çok yersiz kaçıyor.» FBI başkanının sesi sertti. «Başkanın tanımına dönelim tekrar: Kutuda balık.»

«Peki bu ne anlam taşıyor?»

«Arjantin'deki hapishane kaçışını hatırlayalım. Rodolfo Vallenilla adında bir adam kaçırılmıştı. Bu hareketi Spada'nın düzenlediğini biliyoruz. Hapisten kaçırılmadan önce Vallenilla'ya şifreli bir mesaj iletilmişti. Mesaj kısıydı: Kutuda balık.»

«Aman Tanrım! Yani...»

«Lütfen!» FBI başkanı bir el hareketiyle onun sözünü yarıda kesti ve tutukluların listesini aldı. «Bu liste, siyasi tutukluların durumuna ve baskı rejimlerinin

faaliyetlerine dikkati çekmek için kısa bir süre önce New York'ta kurulan bir yayınevi tarafından hazırlanmış. Bu yayınevi Uluslararası Af Örgütü ve Kızıl Haç gibi örgütlerden bilgi topluyor ve topladığı bu bilgilere kendi kaynaklarına dayanarak ekler yapıyor... Listeye bakarsak, yayınevinin çok doğru ve kesin bilgiler veren kaynakları olduğu da anlaşıyor. Yayınevinin adı Poseidon Press...»

«Lütfen sadede gel!» Başkan sinirlenmeye başlamıştı.

«Üç noktaya dikkat çekmek istiyorum Sayın Başkan.» FBI başkanı her zamanki gibi kibardı. «Bir: Rodolfo Vallenilla, John Spada'nın damadıydı. İki: Gebhardt Semmler, Alman düşünürü Hugo von Kalbach'ı öldürmüştü. John Spada bu cinayetin görgü tanığıydı ve Semmler'in intihar ettiği ileri sürüldüğü sırada da Amsterdam'da bulunuyordu. Üç: Poseidon Press, John Spada tarafından kurulmuştu. Poseidon, Proteus'a güçlerini ve yeteneklerini veren deniz tanrısıdır. Kutudaki balık bütün bu olayları birbirine bağlıyor... Spada'nın ailesinin, ve şirkette onun yerini alan adamın başına gelenleri düşünün. Hepsi öldürüldü. Demek ki şimdi elimizde ne var?»

Dışişleri Bakanı Hendrick, «Suç nedeni,» dedi. «Umutsuzluğa kapılan zengin ve güçlü bir adam.»

Başkan kuru bir sesle, «Ve mahkemede hiçbir zaman kabul edilmeyecek olan bir sürü dolaylı kanıt,» dedi. «Ama yine de devam edelim. Bütün bunlar çok mantıklı geliyor. Spada şu anda nerede?»

«Bilmiyoruz Sayın Başkan. İngiltere'ye vardığı tarihi ve bir giriş belgesi doldurduğunu biliyoruz. Ama bundan sonra izi kayboluyor.»

«Peki İnterpol ne diyor?»

«Bir sorun var Sayın Başkan. Bir Amerikan yurttaşının dünyayı tehdit ettiğini ima edersek, yönetim çok güç bir duruma düşebilir.»

«Bu tam bir felaket olur.» Başkan kesin kararlıydı. «Tanrı aşkına bundan kimsenin haberi olmasın...»

«Bütün bu soruşturmayı sonuçlandırmanın bir tek yolu var.» Dışişleri Bakanı Hendrick de aynı derecede kararlıydı.

Başkan, «Söyle bakalım,» dedi.

«Proteus kimliğini açıklamak, konuşmak, teslim olmak istiyor. Neden böyle yapmasına izin vermiyoruz?»

FBI Başkanı duyduklarına inanamamış gibi hayretle ona baktı.

«Yani bir teröristin Birleşmiş Milletler binası içinde, fidiye koşulları konusunda pazarlık yapmasına izin mi verelim?»

«Bu daha önce de yapıldı. Yaser Arafat belinde tateus'un da bunu bildiği aşikar.»

«Ayrıca Proteus'un tehdidi, Arafat'inkinden daha da büyük.» Başkan ayağa kalktı ve sinirli sinirli odada dolaşmaya başladı. «Size bir şey söyleyeyim mi, ben aslında Proteus'a sempati duyuyorum. Göreve başladığımdan bancayla Genel Kurul'a geldi ve bir konuşma yaptı. Proberi gerçekleştirilmesini istediğim bir davayı savunuyor. Bu açıdan bakılınca o bir düşman değil, dosttur. Ancak Bunun için şimdi meselenin esasına geliyoruz. BM'de bu sorun hakkında ne yönde oy kullanacağız? Dostlarımızın isteğini gerçekleştirmek için başvurduğu yolu onaylar gibi bir tutum takınmamız söz konusu bile olamaz. zın oy vermeleri için ne yolda kulis çalışmaları yapacağız?»

«Bence bu soru zamanından çok önce sorulmuştur Sayın Başkan.» FBI Başkanı açıkça meydan okuyordu. «Bugün çarşamba. Genel Kurul toplanana kadar daha bir haftamız var. Hiç olmazsa bize biraz zaman tanıyın...»

«Ne yapmanız için zaman tanıyayım? Bulamadığınız bir adamı tutuklamanız için mi? Siz daha gözünüzü bile kırpmadan, kanıtsız tutuklandığı için serbest bırakılacak olan bir sanığı sorguya çekmeniz için mi? Onu tehdidini gerçekleştirsin diye zorlamanız için mi? Siz Sayın Dışişleri Bakanı! Sizin cevabınız nedir?»

«Bir şey sormak istiyorum Sayın Başkan. Diyelim ki Proteus'un Genel Kurul'da konuşma isteğinde bizi tehdit eden bir yön yok. Böyle bir durumda, onun konuşmasına izin verir miydiniz?»

«Verebilirdim.»

«**Peki Ruslar, Çinliler, Brezilyalılar, Arjantinliler, Şilililer, Güney Afrikalılar da izin verir miydi?»**

«Olur mu hiç!» Başkan öne doğru eğildi ve yüzünü avuçlarının arasına alarak birkaç dakika sessiz ve dal-

gın oturdu. Sonra başını kaldırıp, onlara baktı. «Dünya-
daki her ülke, hükümranlığına ve güvenliğine yönelik
bir meydan okumayla karşı karşıyadır. Yine de...» keli-
meleri büyük bir titizlikle ve yavaş yavaş seçti. «... bun-
lar görece kelimelerdir. Bazı pis düzenlere karıştığımız
için, çok iyi bileceğimiz gibi, her hükümranlılık tam an-
lamıyla yasal sayılamaz. Her devlette de güvenlik dendi-
miydi kişinin güvenliği anlaşılmaz. Bunun için bu görece
kavramları mutlaka dengeleyelim: Proteus'un isteğini
reddedersek, yüzbinlerce belki de milyonlarca kişi dizi
halindeki felaketlerde ölecek. Nasıl karar vereyim?»

«Başarılı bir şantaj, ilk örneği taklit edecek olan di-
ğer şantajlara yol açarsa, nasıl karar verirsiniz Sayın
Başkan?»

Başkan bu meydan okumayı hazmederken, FBI
başkanı arkasına yaslanıp bekledi. Neden sonra cevap
verirken başkanın sesi, şöminenin üstünde gece yarısını
çalın saatın sesi gibi yumuşak ama kesindi.

«Olabilecekleri göre değil, şu anda varolan duruma
göre karar vermek zorundayım beyler. Proteus bize baş-
ka şans bırakmadı. Ben söz hakkı tanınması için oy kul-
lanalım diyorum. Genel Kurul'daki dostlarımızın da bi-
zimle aynı şekilde oy kullanmaları için kulis çalışmaları
yapacağız.»

«Oylamanın sonucu aleyhte olursa?»

«O zaman bu... bu kara ölümü önlemek için başka
bir çare kalmayacak.»

Bu sözleri izleyen sessizlikten sonra Hendrick sesi
titreyerek sordu. «Başka bir şeyi daha düşünmemiz ge-
rekiyor Sayın Başkan. Basına ne diyeceğiz?»

«Bu konuda karar vermek Birleşmiş Milletler'e düşü-
yor. Bana kalırsa, ben her şeyin açıklanmasından yana-
yım. Durumu bilmek herkesin hakkıdır. Belki onlar bize
daha iyi yol gösterebilirler.»

Cuma gecesi Maury Feldman'ın telefonu çaldı. Tele-
fon eden kişi kendisini Bay Mullet adıyla tanıttı ve
onunla bir sözleşme konusunda derhal görüşmek istedi-
ğini söyledi. Saat onda Maury Feldman, Bleecker Soka-
ğındaki pis bir mahzende John Spada ile karşı karşıya
oturuyordu. İlk işi tiksindiğini belirtmek oldu.

«Aman Tanrım! Bir serseriden farkın yok!»

Spada bir kahkaha attı. «Diğer insanların nasıl yaşadıklarını öğreniyorum. Sana Tokyo'dan gönderdiğim paketi aldın mı?»

«Evet. Kasama koydum.»

«Kitty nasıl?»

«İyi. Ancak benim gibi ona da bazı ziyaretçiler geldi. New York polisi ve FBI, senin nerede olduğunla çok yakından ilgileniyor.»

«Beni neden aradıklarını söylediler mi?»

«Hayır. Zahmet olmazsa, sen söyleyebilir misin?»

«Seni buraya zaten bunun için çağırttım.»

Maury Feldman hiç sesini çıkartmadan onun anlatıklarını dinledi. Sonra bakışlarını içkisine dikip, bir süre kımıldamadan oturdu. Neden sonra bir kâbustan uyanmak istiyormuş gibi sertçe başını salladı. Üzüntüyle, «Sen artık ölü bir adam sayılırsın John,» dedi.

«Ölüm arporu henüz imzalanmadı, Maury. Genel Kurul salı gününden önce toplanıyor. Hasta ise hâlâ hayatta ve umut besliyor.»

«Ne umudu?»

«Sulayın ikiye ayrılacağı ve Tanrı'nın kullarının ıslanmadan vaat edilen toprağı ulaşacakları umudu?»

«Hatırladığım kadarıyla Musa vaat edilen toprağı varamamıştı.»

«Ama yine de yasaları yaptı... On Emir'i gökten indirdi.»

«Ve kimse nereye gömüldüğünü bile bilmiyor. Benim ne yapmamı istiyorsun hayatım?»

Spada gömleğinin düğmelerini çözdü ve ucunda Proteus anahtarı bulunan altın zinciri boynundan çıkarttı. Bunu Feldman'ın avucunun içine koydu.

«Artık senindir Maury.»

«Bu olanlardan sonra bunu ne yapayım ben? Bu örgütü ilk kurduğumuz zaman amaç iyilik köprüleri kurmaktı. Sense bütün bu köprüleri havaya uçurdun!»

«Buna gerçekten inanıyor musun Maury?»

Tanrı aşkına John! Anlamıyor musun...»

«Sana ne anladığımı söyleyeceğim! Yalnızca iyi niyetin yeterli olmadığı bir zaman gelir. Masada uçurumunun kenarına gelip, 'Biz yeterince kaçtık. Artık bura-

da kalıp öleceğiz' dediğin bir zaman gelir. Ve belki, belki de ölmezsin ve karşındaki ordu geri çekilmek zorunda kalır. King David Otelini havaya uçuran adam şu anda İsrail'in Başbakanı. Tarih budur, Maury! Ölürsen bir canı olursun ve demediklerini bırakmazlar. Ama eğer hayatta kalabilirsen bir kahraman ve bir devlet adamı olursun. Beni hayal kırıklığına uğratma Maury.»

«Seniri ne istediğini anlayamıyorum.»

«Mahkemeye çıkacağım gün, yanımda olmanı istiyorum.»

«Tabii sana bu hakkı tanırılsa...»

«Tanımazlarsa zaten sorun yok. Artık senin müvekkilin olmayacağım. Bu işin içinden tertemiz sıyrılacaksın.»

«Sen masum insanları salgın hastalığın pençesine atarken!»

«Ödediğin vergilerin yarısı yeni bir soykırım için sermaye oluyor Maury ve sen her yıl gittikçe büyüyen ateşler yakılması için oy kullanıyorsun! Lütfen şimdi beni yarı yolda bırakma!»

«Neler söylüyorsun! Galiba aklımı kaçıracacağım! Zaten ben ne yapabilirim?»

«Başka avukatlar ne yapıyor? Arabuluculuk, tercümanlık, savunma!... Ve sakın ortada bir dava olmadığını söylemeye kalkma! Yad Vashem'i ve davalarını savunacak bir kimse olmadığı ve çarpışma çok geç başladığı için ölen milyonlarca kişiyi düşün.»

«Biraz düşünmem lazım.»

«Pekala! Genel Kurul'daki oylamadan sonra seni ararım.»

«Seni anlamayı ne kadar istediğimi bilemezsin!»

«Aslında beni anlamak çok kolay Maury. Ben her şeyini kaybetmiş bir adamım. Kendi hayatımdan başka kaybedebileceğim bir şey yok... Artık gidelim mi?»

Hesabı ödedi. Masadan kalkıp sonbahar havasının serinliğine çıktılar. Köşede el sıkışıp ayrıldılar. Maury Feldman bir süre kaldırımında durup onun meleklerle dövüşen Yakup gibi topallayarak uzaklaşmasını seyretti. İçinden ağlamak geliyordu ve onu sevdiğini mi, yoksa ondan nefret mi ettiğini bilemiyordu.

İlk açıklama protokole uygun bir biçimde ve Genel Sekreterce Birleşmiş Milletler tarafından akredite edilmiş muhabirlere yapıldı. Basın toplantısının, Eylülün üçüncü salısından bir gün önceki pazartesi günü, New York saatiyle sabah dokuzda yapılması kararlaştırılmıştı. Böylece Genel Kurul'daki oylamadan önce, dünya kamuoyunun eğilimini en azından üstünkörü öğrenebilecek zamanları olacaktı. Genel Sekreter, açıklamayı son derece sakin bir sesle yaptı. Her muhabire istek mektubunun, kampların ve tutuklular listesinin birer kopyası ile içlerinde öldürücü madde bulunan cam tüplerin bir resmi verildi.

Genel Sekreter kısa konuştu: «Baylar, bayanlar! Elinizdeki belgelerin anlamı gayet açık. Tüptekiler, uzmanlar tarafından incelendi; geniş bir alana yayılabilecek, öldürücü sonuçlar doğuracak kültür ve toksin olduğu belirlendi. Bu tehdit karşısında bütün hükümetler, delegelerine yarın sabah saat onda başlayacak olan Genel Kurul toplantısında oy kullanmalarını bildirdiler. Yarınki toplantının amacı bütün üye ulusların görüşlerini öğrenmek ve kendini Proteus adıyla tanıtan kişinin bir konuşma yapmak üzere Genel Kurul'a kabul edileceğini mi, yoksa doğabilecek bütün sonuçlar gözönünde bulundurularak bunun red mi edileceğini oylama sonucunda saptamaktır. Fazla bir yorumda bulunmayacağım. Tehdidin bir blöf değil gerçek olduğunu kabul ediyoruz. Proteus'un bu tehdidi gerçekleştirebilecek olanaklara sahip bulunduğuna inanıyoruz. Proteus'un gerçek kimliği konusunda bazı ipuçlarına sahibiz ama elimizde kesin kanıt bulunmadığından, şu anda ismini açıklayamayız. Onun, öldürücü zehri nerede ve hangi yöntemle yayacağını bilmiyoruz ve bu konuda herhangi bir tahminde de bulunamayız.»

Çoğunlukla yerlerinde duramayan ve saldırgan olan muhabirler şimdi sessiz ve çekingendiler. Haber onları gafil avlamıştı. Her zaman kullandıkları taktikler şimdi yersiz ve gereksiz kaçacaktı.

İlk soruyu Tass muhabiri sordu: «Gerçek kimliğini bildiğinizi ama açıklayamadığınızı söylediğiniz şu Proteus bir Amerikan yurttaşı mıdır?»

«Yorum yok.»

«Efendim, süper güçler herhangi bir tepki gösterdiler mi?»

«Açıklayabileceğim herhangi bir tepki olmadı. Ülke ler adına yalnızca delegeleri konuşabilirler.»

«Efendim...» UP'nin kadın muhabiri saygıyla elini kaldırdı. «New York gibi bir kentte, su kaynaklarının zehirlenmesi sonucunda ölüm oranı ne olabilir?»

«Elimde herhangi bir rakam yok bayan. Sadece bunun büyük çapta bir felakete yol açacağını söylediler.»

Washington Post muhabiri, «Bu Proteus'u ve suç ortaklarını bulmak ve zehirli maddelerin yerlerini saptamak için hangi yollara başvuruluyor?»

«İlgili hükümetler gerekli önlemleri almışlardır. Ben bu konuda herhangi bir bilgiye sahip olmadığım için size ayrıntılı bilgi veremem. Herkesin elinden gelen çabayı gösterdiğine inanıyorum.»

«Sizin görüşünüz nedir efendim? Bir şantajcayı konuşma yapması için Genel Kurul'a davet eder misiniz?»

«Benim görüşüm mü? Bu konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmek istemiyorum.»

«Durumla ilgili herhangi bir yorumda bulunabilir misiniz?»

«Bir soru soracağım.» Genel Sekreter birden granit kadar sertleşmişti. «Sizlerin de okuyucularınıza ya da seyircilerinize sormak zorunda kalabileceğiniz bir soru Genel Kurul'da oy verecek olan biz değil de sizler olsanız, nasıl bir seçim yaparsınız? Bir şantajcıyla pazarlığa oturur musunuz, yoksa onunla ilişki kurmayı reddedip, insanların ve kentlerin yok oluşunu mu seyredersiniz?... Artık gitmem gerekiyor. Sizlere söylediğimden daha fazlasını bilmiyorum. Önümüzdeki iki günden sonra neler olacağını da tahmin edemem.»

Yetkililer herkesin panıge kapılacağını tahmin etmişlerdi. Böyle bir şey olmadı. Sanki insanlık dehşetle donup kalmış, acımasızca birbirini izleyen korkunç resimler gözünün önünde canlandıkça, felç olmuştu. Kaçabilecekleri bir yer yoktu. Kendilerinin hayatta kalma şansına yüzde kaç sahip olduklarını anlamak için başvurabilecekleri bir bilgisayar yoktu. İçlerindeki öfkeyi yöneltebilecekleri bir düşman da yoktu... Proteus'un

kendisi bile bir düşman sayılamazdı, çünkü onun bu denli büyük çapta meydan okuması içlerindeki hassas bir noktaya dokunuyor, garip bir sevinç, yersiz bir sempati duymalarına yol açıyordu. İyi ve kötü kavramları, birbirlerinden ayırt edilemeyecek derecede iç içe girmişti. Yasaya başvurulamazdı, çünkü yasanın insan ilişkilerine yapılan bu yıldırım müdahale karşısında iktidarsız kaldığı apaçık ortadaydı.

Herkesin gözlerinin önünde bir tek resim belirliyordu: Rus ruleti... bir sarhoşlar partisinde elden ele geçirilen ve içinde sürülü tek kurşun bulunan bir tabanca. Tık!... Tabanca ateş almıyor. Tanrıya şükür hâlâ yaşıyorum. Tık! Tık! Tık!... Tanrıya şükür hâlâ yaşıyorlar. Pat!... O öldü! Neyse zavallı soytarı, kendi hatasıydı! İnsanlar dolu tabancalarla oyun oynamamalı. Ancak çok sonra biri kendinde soracak cesareti bulabiliyordu: «Peki ama biz ne yapıyorduk? Bu çılgınlık anına nasıl geldik? Kafamız çalışmayacak kadar sarhoş olmadan önce neden hiç kimse bizi durdurmadı?»

Şamatacı başlıkların ve alelacele kaleme alınan yorumların ilk etkisi geçtikten sonra, mantığın umutsuz da olsa sakin sesi duyulmaya başladı. Proteus tarafından hazırlanan son, uygundu. İstenilse bütün bunlar önlenebilirdi. Bilge ve merhametli insanlar ve evet biz de yıllarca bunun önlenmesini istemiştik. Eğer uyarılarımız kulak arkası edildiyse bunun nedeni... bu noktada nedenler birbirine karışıyor, birbiriyle çelişen sözler söyleniyor, hukuk felsefesi yapılıyor, devletlerin hükümranlığından dem vuruluyor, ticari çıkarlar, siyasi kaygılar öne sürülüyordu.

Yine de son uygun olsa bile, bu uygun sona ulaşabilmek için uygun bir yol bulunamaz mıydı? Proteus'un bir eşkiya gibi dünyayı tehdit etmesi hatalıydı... Terörist, şantaj, korsan gibi etki yaratan sözleri dillerinden düşürmemişlerdi ama ya içgüdüsel bir tepkiyle ya da böyle talimat verildiği için yine de işin içinde biraz iyiniyet olduğunu belirten sıfatlar kullanmaya başlamışlardı. Hiçbir yazı işleri müdürü, biraz da böyle yazmak zorunda olduğunu itiraf etmek istemiyordu ama biri salgının kurbanı olabilecek bazı kişilerin resimlerini ortaya çıkartıp da, «Bunları basalım. Belki bunlar orospu ço-

cuğunu durdurabilir,» dediği zaman şiddetli protestolarla karşılaştı... «Ne yapmak istiyorsun? Birleşmiş Milletler'in basılmasını mı...»

Sonunda oylamanın sonucunu saptayan da öfkeli gruplar korkusu oldu. Öğleden sonra saat üçte, Genel Kurul'da oylama yapıldı ve az bir oy farkıyla alınan karar açıklandı: «İnsanlığa yönelik bu canavarca tehdidin bir an önce ortadan kalkması umuduyla, Proteus denilen kişiyi davet etmeyi, ona dokunulmazlık garantisi vermeyi, bu Genel Kurul'un olağanüstü bir oturumunda ona üyelere hitap etme hakkını tanımayı ve basının bu olağanüstü toplantıyı başından sonuna kadar izlemesine izin vermeyi kabul ediyoruz.»

John Spada saat beşte Genel Sekreter'e telefon etti ve kararı öğrendi. Ertesi sabah saat onda helikopter'e Birleşmiş Milletler alanına indi ve yanında Maury Felkman ile Genel Sekreter'in odasına gitti. Onu görenler, itinayla taranmış saçı ve şık beş yüz dolarlık kostümüne onun hiç de bir teröriste benzemediğini belirttiler. Buna da esprili biri şu cevabı verdi: «Bilmiyor musunuz, bütün cenaze levazımatçıları şık giyinirler?»

Genel Sekreter biraz soğuk davranmakla birlikte son derece kibardı.

«Bu iş sona erinceye kadar ikiniz de bu binada kalacaksınız. Size dokunulmazlık garantisi veriyoruz ama burada bulunduğunuz süre içinde, size verilen daireden dışarıya çıkmayacaksınız. Basın ve bazı delegeler sizinle görüşmek isteyebilir.»

«Hayır efendim!» John Spada bir an bile duraksamadan kesin bir tavırla reddetmişti. «Sadece bir kez ve Genel Kurul'da konuşacağım. Konuşmamı yapacağım ve delegelerin soruları olursa, bunları cevaplayacağım. Sonra da daireme dönüp, sonucu bekleyeceğim. İnşallah burada fazla uzun kalmam.»

«İnşallah Bay Spada.» Genel Sekreterin dua eder gibi bir hali vardı. «Sonuç olumlu olursa, sanırım arkadaşlarınızla haberleşmek isteyeceksiniz.»

«Bu gerekli olmayacak efendim. Onlara her iki durumda da nasıl davranacaklarına dair talimat verilmiştir. Tek tehlike herhangi bir ülkenin haberlere sansür uygulamaya kalkışmasıdır. O zaman arkadaşlarımla haberleşmem. Ve böyle bir durumda zehirleri daha önce-

den saptanan bir takvime göre belirlenen yerlere boşaltırlar.»

«Aman Tanrım!»

«Bazı hükümetlerin son birkaç gündür yaptıkları gibi haberlere sansür koymaya ya da hiç vermemeye kalkışacakları herhalde sizin de aklınıza gelmiştir efendim. Onlara, yarın da aynı şekilde davranırlarsa, neler olabileceğini anlatmak sanırım yerinde olur.»

«Ama onları kendi halkı tarafından yargılanma durumunda bırakıyorsunuz. Bunu kabul etmeyeceklerdir.»

«O zaman doğacak sonuçları kabul ederler.»

Genel Sekreter Maury Feldman'a baktı. Feldman ise elinden bir şey gelmediğini belirtmek için omuz silkti.

«Özür dilerim. Söz hakkı benim değil Spada'nın.»

«Bir soru sormak istiyorum efendim.» Spada, Genel Sekreter'e döndü. «İsteklerimin kabul edilmesi halinde, gözlemcileriniz hazır olacak mı? Tutukluların serbest bırakılmaya başlanacağı günün daha önceden saptanmış olduğunu ve değiştirilemeyeceğini unutmayın.»

«Ama herhalde biraz zaman...»

«Hayır efendim. Terörist gruplarla pazarlıkta başvurulacak taktikleri çok iyi biliyorum... erteleme, tartışma, yeni koşullar. Bu durum bu gibi taktikleri engelleyecek.»

«Sinirleriniz çok sağlam olmalı Bay Spada.»

«Sizi temin ederim ki, öyledir efendim. Sizden bir ricada bulunabilir miyim? Yapacağım konuşmanın metnini ve dağıtılacak kopyaları hazırlamak için bir sekretere ihtiyacım var.»

«Bunu ayarlayabiliriz. Başka bir şey var mı?»

«Bir şey daha var. Bay Feldman'dan bir vasiyetname hazırlamasını istedim. On milyon dolar tutarında olduğunu tahmin ettiğim kişisel servetimi, Birleşmiş Milletler denetiminde bir vakfa bırakacağım. Bu on milyon, serbest bırakılan tutukluların ve ailelerinin yeniden hayata kazandırılmasında kullanılacak. Tutuklular serbest bırakılmaya başladıktan sonra bu vasiyeti imzalayacağım.»

«Ya tutuklular serbest bırakılmazsa?»

«O zaman, korkarım zaten paranın fazla bir değeri kalmayacak. Para garip bir maldır: İnsanın geleceğine duyduğu güveni ifade eder. Bu güven bir kere ortadan

kalktığı anda, parayı piponuzu yakmak için de kullanabilirsiniz...»

«Tanrıya inanır mısınız Bay Spada?»

«Şu anda Tanrı benden uzakta bulunuyor efendim. Onu burada yeniden bulabilmek için dua ettim.»

«Ben de sizinle birlikte dua ediyorum Bay Spada. Bu yokluğu zaten yeterince uzun sürdü.»

John Spada Genel Kurul'un büyük salonunda ulusların delegelerinin, dünya basınının, galerileri dolduran seçkin dinleyicilerin karşısına çıktı. Herkes suskun ve asık yüzlüydü. İşlerine burnunu sokan bu yabancıya karşı açıktan açığa düşmanca bir tavır takınmışlardı. Anlatılanları dinlemeye değil, bunları anlatacak olan adamın gücünü, kararlılığını ve bir kumarbaz olarak sinirlerini ölçmeye gelmişlerdi. Öyle olsun. Onlara kendini kanıtlayacaktı. Gerçeği duydukları anda buna inan-salar da inanmasalar da, her şey açıkça gözleri önüne serildiği zaman lehte de aleyhte de karar verseler, onlara kanıtlamak zorundaydı. Ama onlara değil, dış dünyaya, görüntüsü ve sözlerinin ulaşacağı yüzlerce milyona hitap edecekti. Hitap edeceği kişiler belki henüz kararlarını uygulamak gücünden yoksun bulunuyorlardı ama yine de anlatacakları hakkında kendi başlarına yargıya varacaklardı.

Genel Sekreter kürsüye geçti. Kısa ve açık bir konuşma yaptı.

«... İstemediğimiz halde, baskı altında tutulduğumuz için buradayız. Size hitap edecek olan adamın burada bulunmaya hakkı yoktur. Yine de ona burada bulunduğu sürece dokunulmazlık tanıdık, güvenliği için garanti verdik. Tehdit edilen bir kurulda özgürce konuşmasına da izin veriyoruz. Bayanlar ve Baylar, işte kendini Proteus adıyla tanıtan adam... Bay John Spada.»

Genel Sekreter kürsüden inerken alkışlar yükseldi. Spada kürsüdeki yerini aldığı anda da alkışlar birden kesildi, salona garip bir sessizlik çöktü. Spada önündeki kağıtları düzelterip mikrofону kendine göre ayarladı; sakin ama etkileyici bir sesle konuşmaya başladı.

«... Burada baskı altında bulunduğunuz doğrudur; ama sizler burada kendi evinizde ve rahat içinde sayılır-

sınız. Buraya istediğiniz zaman gelip, istediğiniz zaman gidebilir, rahatça tartışabilir, iyi yemekler yiyebilir, kendi şahıslarınız ve aileleriniz için dokunulmazlık isteğinde bulunabilirsiniz. Oysa sizden başkaları, hapislerde, toplama kamplarında, işkence odalarında, akıl hastanelerinde bulunan on binlerce kişi var. Bu kişiler özgür değildir. Bu kişiler en basit insan haklarından bile yoksun bırakılmışlardır. Ben bu kişiler adına konuşmak için buraya geldim. Ben bu kişiler için sizin özgürlüğünüzü geçici olarak ve çok sınırlı bir biçimde kısıtladım. Resmi bir belge imzalayarak, teslim olacağıma söz verdiğimi de unutmamanızı...»

Çok başka şeyler bekliyorlardı. Tehditler savuracağını ya da nutuk atacağını sanıyorlardı belki de. Henüz silahlarını ellerinden bırakmamışlardı ama evet dinleyeceklerdi. Spada onları ikna etmeye çalıştı.

«Ben sizlerin karşısında tek başına bir adamım. Sizler kalabalıksınız. Sizin arkanızda küçük ve büyük bütün ulusların birleşik gücü, serveti, orduları donanmaları, hava kuvvetleri, sivil ve gizli polisi var. Kısacası sizler korkunç bir güce sahipsiniz. Görünüşe göre benim de hiçbir gücüm yok.

«Ben ise gücüm olduğunu iddia ediyorum. Bu güç, kendileri adına konuşmamı isteyen sessizlerin, kendilerini savunmamı isteyen tutukluların, kendilerine karşı yapılan haksızlıkları dile getirmemi isteyen işkence kurbanlarının, hiç olmazsa mezar taşlarına gerçeğin yazılmasını isteyen ölülerin birleşik gücüdür. Benimsediğim ismin anlamı da budur: Yabancı bir ortamda yaşayanların çobanı Proteus; çeşitli kılıklara girebilen Proteus. Bana baktığınız zaman başka yüzler ve biçimler görmeyi istiyorum: Bir masanın üstünde ırzına geçilen, kanlar içindeki liseli kız; verilen ilaçlarla bir bunak, bir deli haline getirilen büyük bir bilimadamı; cansız bir et parçası haline gelinceye dek dövülen bir gazeteci; doğru dürüst bir beslenmeden, doğru dürüst giyeceklerden yoksun bırakılan ve sıfırın altındaki derecelerde çalışmaya zorlanan bir sürü tutuklu... Bana bu hakkı kimin verdiğini soracaksınız. Onlar verdiler. Bu hakkı bana veren ilk eller, Arjantin'de korkunç işkenceler gören kendi kızımdı. Kızımın elleriydi. Sonra karım, kızım ve damadım

katledildiler... Bu işe girişmem için daha fazla nedene gerek var mı?... Sizin otoritenizi kabul ettirme biçiminiz çok sağlam mıdır? Ben nasıl sizin otoritenizi kabul ettirme biçiminizi mecburen benimsiyorsam, siz de benimkini benimseyip, bunun nasıl sağlandığını sormadan, bundan iyi ya da kötü ne sonuçlar sağlanacağıyla ilgilenemez misiniz?

«Siyasetteki, sağ, sol, merkez, kapitalist, komünist, devrimci, gerici, ayrılıkçı gibi bazı sloganları kullanarak sizlere hakaret etmeyeceğim... Bu kelimeleri gerek bu yerde gerekse başka yerlerde fazlasıyla duydunuz. Bunlar mankenlerin üstüne asılan markalardır. Ben erkek, kadın, çocuk gibi başka kelimeler kullanacak ve bu erkeğe, şu kadına, onların çocuğuna neler yapıldığını göstereceğim.» Spada, dinleyicilerin huzursuzlanmaya başladıklarını farketti ve sertçe meydan okudu: «Sıkıldınız mı, yoksa utandınız mı? Bunları zaten biliyor musunuz? Öyleyse niçin bunlara karşı ayaklanmadınız? Bütün bunları sizler yapmadınız mı? Gayet tabii yapmadınız! Her zaman için pis işleri sizlerin vicdanını rahatsız etmeden yapacak birileri bulunur. Oturacaksınız! Sesinizi çıkartmayacaksınız! Dinleyeceksiniz!...»

Bir tek ülkeyi, bir tek rakamı, bir tek ayrıntıyı bile atlamadan listeyi okumaya başladı. Herkes yeniden susup olmuştu. Sonra tiksintiyle kağıtları yere fırlattı.

«Cesaretiniz varsa bunlara karşı çıkın? Yapabilirseniz bu iddiaları çürütün! Benim yalan söylediğimi kanıtlayın. Bundan mutluluk duyarım!.. Ama yapamazsınız. Bunu da çok iyi biliyorsunuz. Öyleyse ne yapacaksınız? Bizler sadece delege, kukla sesler, kukla vücutlarız diyorsunuz. Bizleri değil, patronlarımızı suçlayın diyorsunuz. Onları suçluyorum, Tanrım, onları bütün gücümle suçluyorum! Ama sizleri de suçluyorum, çünkü sizler de süs köpekleri gibi onların eteklerinin altına saklanıyor, onlar kızdığı zaman dişlerinizi gösteriyorsunuz. İşte bunun için sizleri tehdit ediyor, sizleri baskı altında tutuyorum. Amacım sizlere her canavarın aynada bir canavar göreceğini, her teröre terörle tepki göstereceğini kanıtlamak. Çağlar boyunca bu böyle devam edecektir. Amin!»

Spada'nın sesi salonda gökgürültüsü gibi gürlüyordu. Gökgürültüsünden sonra bir sessizlik oldu. Sonra

Spada'nın sesi tekrar ama bu kez içten bir yakarış şeklinde yükseldi.

«Bakın! Dinleyin! Size yalvarıyorum, kulak verin! Bunlar sizin erkek ve kız kardeşlerinizdir! Onların kanı sizin kanınızdır. Ben intikam değil bu korkunç haksızlığa bir son verilmesini istiyorum. Nesiniz siz? Kurbanlarınız yanarken, ateşin çevresinde dansedip şarkı söyleyen vahşiler mi? Ölen bir adamın ağzından zorla saçma sapan sözler almaya çalışan ortaçağ işkencecileri mi? Eğer böyleyseniz, o zaman sizleri tehdidi altında tuttuğum terör azdır bile. Ama eğer böyle değilseniz, hangi tanrıya tapıyorsanız, onun adına bu canavarlığa artık bir son verin! Unutmayın zaman ilerliyor! Çok az zamanımız kaldı!»

Bir an hepsine tepeden bakarak sessizce durdu ve sormaya cesaret edemedikleri soruları bekledi. Sonra salondan çıkıp kendisine verilen daireye gitti ve kendini yatağın üstüne attı sara nöbetine yakalanmış gibi bakışlarını beyaz tavana dikerek, kaskatı yattı.

Spada'ya bir ömür gibi gelen oldukça uzun bir zaman sonra Maury Feldman içeriye girdi ve yatağın ucuna oturdu. Başını okşadı ve alçak sesle, «Kardeşim, küçük kardeşim, çok iyi konuştun,» dedi.

«Hepsi de yayınlandı mı?»

«Burada ve Avrupa'da konuşmanın tamamı yayınlandı. Ama başka yerlerde nasıl verildiğini henüz bilmiyorum.»

«Tepki ne oldu?»

«Delegeleri soruyorsan, akılları başlarına geldi ve çok etkilendiler.»

«Basın?»

«Bunun asrın konuşması olduğunu söylüyorlar.»

«Yani?»

«Yani her zamanki gibi oğlum Johnny. Harika bir adam; şimdi içini deşelim ve asıl amacının ne olduğunu anlayalım... Kendini nasıl hissediyorsun?»

«Bomboş.»

«Çok iyi bir avukat olabilirdin.»

«Bunu söyleyen sen olduğuna göre, büyük bir iltifat sayılır. Şimdi ne yapacaklar?»

«Her zaman yaptıklarını: Danışacaklar, tartışacaklar ve sonunda işi hafife alacaklar.»

«Bunu yapabilirler mi?»

«Gayet tabii. Her cümlenin sonuna bir 'ama' koymaları yeter: 'Çok asil bir istek ama... Harika bir konuşma ama... Kanıtları çok etkileyici bir biçimde verdi ama...»

«Ama ne Maury?»

«Ama bu işin içinden sıyrılmana izin veremezler... bu asla olamaz.»

«Ne diyebilirler? Her şey kayıtlara geçti. Ne yapabilirler?»

«Seni yıpratacaklar. Tutukluların serbest bırakılması gereken tarihe daha on dört gün var. Bu çok uzun bir zaman. Belirlenen zamana kadar sana her saat kovalarla ter döktürecekler.»

«Yanımdan ayrılma Maury! Lütfen!»

«Olur ama arada sırada uyumam, tuvalete gitmem, telefon etmem gerekiyor. İşte böyle zamanlarda seni büsbütün sıkıştıracaklar. Buna dayanabilecek misin?»

«Dayanmak zorundayım. Kitty'ye telefon ettin mi?»

«Evet. Seni görmeye gelecek.»

«Nasılmış?»

«Gurur duyuyor. Bazı noktalar huzurunu kaçırıyor ama kesinlikle gurur duyuyor.»

«Bir içkiye ihtiyacım var.»

«Sana bir şişe bulmaya çalışırım. Bar servisine güvenemiyorum.»

«Beni zehirlemeye çalışacaklarını mı sanıyorsun?»

«Hayır ama yine de şişeyi kendi ellerimle açmak isterim.»

«Teşekkür ederim Maury.»

«Asıl ben sana teşekkür ederim. Sayende insanlığa olan inancımı yeniden kazandım ama yine de bu konuda fazla kumar oynayamam. Şu şişeyi getireyim.»

İkinci ziyaretçisi Genel Sekreter oldu. Her zamanki gibi kibardı ama bu kez daha içten davranıyordu.

«Tebrik ederim Bay Spada. Daha önce de pek çok güzel konuşmalar dinledim ama sizinki en etkileyiciydi.»

«Teşekkür ederim efendim. Bu konuşmanın ne dereceye kadar başarılı olduğunu söyleyebilir misiniz?»

«Bu konuda bir şey söyleyebilmek için henüz çok erken Bay Spada. Önemli olan salondaki tepki değil, delegeler raporlarını verip, ülkelerindeki yönetimlerin sorularını cevapladıktan sonra doğacak olan resmi tepki. Yine de size bir şey söylemek istiyorum: Bütün kalbimle blöfünüzün başarılı olmasını diliyorum.»

Spada bir kere daha, korkunun buzdan parmaklarının kalbini sıkıştırdığını hissetti. Bu spazm geçinceye kadar bekledi sonra, «Bu bir blöf değildi ve halen de değildir,» dedi.

«Ben blöf olmasını isterdim. Bu gece çok şeyler bashedınız Bay Spada. Bizim bu konuda on yıldır yapabildiklerimizin çok daha fazlasını. Bizim için sağladığınız yararları asla unutmayacağız. Bu yararların zamansız bir davranışla silinip gitmesini hiç istemem.»

«Bu zamansız değil, gerçekte saniyesine kadar zamanlanmıştı. Kendinizi kandırmayın. Çalışma arkadaşlarınızın sizi bir hayale sürüklemelerine de izin vermeyin.»

«Anlıyorum.» Genel Sekreter derhal resmileşti. «İyi-ce dinleyin Bay Spada. Elimizden geleni yapacağız. Bay Feldman, Bayan Kitty Cowan'ın sizi ziyaret etmek istediğini söyledi. Sizinle görüşmesine izin verdim.»

«Teşekkür ederim.»

«Bir konu daha var. Sovyetler'in Washington Büyükelçisi Kolchak da sizinle görüşmek istiyor. Onunla konuşur musunuz?»

«Ne istediğini biliyor musunuz?»

«Sormadım.»

«O zaman gelsin lütfen.»

Büyükelçi Kolchak ile Maury Feldman aynı anda içeriye girdiler. Spada onları tanıştırdı. Maury Feldman kadehlere içki doldurdu. Anatoly Kolchak kendine özgü üslubuyla oyunu açtı.

«Bu gece çok etkileyiciydiniz Bay Spada.»

«Teşekkür ederim Sayın Elçi.»

Maury Feldman, «Bunun şerefine içelim,» dedi. «Ama size bir şey sormak istiyorum Sayın Elçi. Bay Spada'nın konuşması Moskova televizyonundan yayınlandı mı?»

«Büyük bir bölümü yayınlandı.»

«Büyük bir bölümü demekle, neyi kastediyorsunuz?»
Anatoly Kolchak'ın cevabı hazırды.

«Cinayetlerin ve kurbanların listesi sanırım bazı başka ülkelerde de olduğu gibi yayından çıkarıldı. Bunun yerine, 'durumun diyalektik analizi' yayınlandı. Gayet tabii ben yayını seyretmediğim için bu analizin iyi olup olmadığını söyleyemem. Yine de yayının geri kalan bölümüne dokunulmadı.»

«Kaç kişi seyretti?»

Anatoly Kolchak, «Bilmiyorum,» dedi. «Sanırım televizyonu olan herkes seyretmiştir. Gayet tabii radyo dinleyen geniş bir kitleyi de unutmamalıyız. Daha seçkin bir grup, prezidyum, KGB, Moskova'daki üstlerimiz, yayından çıkartılan bölümü de izlediler. Sanırım yarın bu konudaki fikirlerini öğrenirim.»

John Spada sırt üstü yatağa uzanıp, ellerini başının altında kenetledi.

«Umarım gerçekleri görürler.»

«Bundan eminim. Zor bir hesap değil. İki yüz elli ile iki yüz seksen milyon arasında bir nüfusumuz var. Yapılan hesaplara göre botulinus zehirinin suya karıştırıldığı yarım milyonluk bir kentte, gerekli önlemler alınıncaya kadar yüzde on bir ölüm oranı bekleyebiliriz. Bu da nüfusun yüzde .003 ya da .004'ü demektir. Bunu onla ya da yirmiyle çarpabilirsiniz ama yine de önemsiz bir rakam çıkar ortaya Bay Spada. Savaş sırasındaki kayıplarımızla, yeni bir savaş olasılığında vereceğimiz tahmin edilen kayıpların sayısıyla oranlanınca, bu sayı... siz nasıl diyorsunuz... bir hiçtir!»

«Peki ya karınız ya da oğlunuz bu hiçler arasında yer alırsa?»

Anatoly Kolchak, «Çok üzülürüm,» dedi. «Ama yalnız insanların yüreği vardır. Devletler için böyle bir şey söz konusu değildir. Bunları sizinle alay etmek için değil, sadece nasıl bir şansla kumara atıldığınızı göstermek için söylüyorum. Aslında ben sizin haklı olduğunuzla inanıyorum ve bunun için de elimden geleni yapıyorum... Ama korkarım bu kadarı yeterli olmayacak.»

«Öyleyse halkınıza şunu söyleyin Sayın Elçi: Rusya'da altı kentin suları ardarda zehirlenecek! Moskova da bu kentlerden biri olacak!»

«Ben size inanıyorum ama Moskova'da inanmayabilirler. Yine de söylediğiniz için teşekkür ederim.» İçki-sini bir yudumda bitirdi ve odadan çıktı.

Maury Feldman kuru bir sesle, «İşte dürüst bir adam,» dedi.

«Hepsi öyledir, saygıdeğer adamlar!»

«Hepsi böyle değildir oğlum Johnny! Asil gözüken bazı orospu çocukları vardır ve bunların bazılarıyla çok yakında tanışacaksın.»

Korkunç yorgun olmasına rağmen o gece bir türlü doğru dürüst uyuyamadı. Rüyasında hep tartışmalar görüyor ve bir türlü meselenin özünü anlayamıyordu. Sabah erken kalktı ve kendini zorlayarak on beş dakika **jımnastik yaptı. Sonra** bir banyo yaptı, traş oldu, giyindi ve Maury Feldman'ın kapısını çaldı. Maury, yargıç olmaya çalışan avukatlara benzeyen son derece resmi tavırlı iki kişiye kahve ikram ediyordu. Onları tanıştırdı.

«Bay Adams, Bay Jewison... Müvekkilim Bay Spada. Bu baylar Amerika'nın BM delegasyonundalar. Sizinle konuşmak istiyorlar ama önce beni görmelerinin daha uygun olacağını düşünmüşler.»

«Biraz kahve alabilir miyim?»

«Gayet tabii. Biraz daha kahve getirtirim.»

Spada kanapenin köşesine oturdu ve «Evet baylar, size ne gibi bir yardımım dokunabilir?» diye sordu.

«Size bazı sorular sormak istiyorum.»

Feldman, «Soruları unutun,» dedi. «Müvekkilime soruları cevaplandırmamasını öğütledim. Bay Spada'ya biraz önce bana söylediklerinizi anlatmanız sanırım daha iyi olur.»

«Nasıl isterseniz.» Adams birden rahatlamış gibiydi. «BM'nin bağımsızlığını ve dokunulmazlığını korumak konusunda son derece titiz olduğunu herhalde biliyorsunuz Bay Spada. Amerikan istihbarat örgütlerinin BM sahasına girmesi ve BM'nin işine karışması büyük bir tepki yaratır. Biz burada akredite olduğumuz için, nasıl söyleyeyim, aracı olarak görev yapıyoruz. Sizinle, bu iş sona erince teslim olma öneriniz hakkında konuşmak istiyoruz.»

«Evet?»

«Teslim olmanızın ne sonuçlar doğuracağını biliyor musunuz?»

«Gayet tabii. Tutuklanacağım.»

«Mahkemeye çıkarılıncaya kadar hapsedileceğinizi ve kefaletle serbest bırakılamayacağınızı da herhalde biliyorsunuzdur?»

Maury Feldman, «Bu mümkün ama kesin değil,» dedi. «Yasa hükmünün ne yönde olacağını kimse önceden bilemez.»

«Biz de, Bay Spada'nın hapishanede ne gibi tehlikelerle karşılaşacağını önceden bilemeyiz. Söylenenlere bakılırsa, onun ölümünü isteyen pek çok kişi var ve hapishaneler, istenmeyen kişiler için hiç de güvenilir yerler değildir. Bunun için sizinle bir anlaşma yapmayı öneriyoruz.»

«Nasıl bir anlaşma?»

«Bizimle işbirliği yapmayı kabul eden kişilerle daha önce çok kereler yapılan cinsten bir anlaşma: Kaçmanızı sağlayacak, size yeni bir kimlik verecek ve size başka bir yerde hayata yeniden başlama şansını tanıyacağız.»

Feldman sôğuk bir sesle, «Yani affedeceksiniz,» dedi.

«Evet, böyle de diyebilirsiniz.»

«Peki benden nasıl bir işbirliği bekleniyor?»

«İsimler ve yerler. Toksinlerin nerelerde üretildiği, kimlerin elinde bulunduğu... bu cins bilgiler.»

John Spada, «Kısacası arkadaşlarımı satacağım,» dedi. «Size bir soru sormak istiyorum Bay Adams. Şu anda hapishanelerde bulunan yüz binlerce masum kişi yerine, niçin suçunu itiraf etmiş olan bir caniyi affediyorsunuz?»

«Çünkü isteklerinizin yerine getirilmemesi halinde acı dolu ve korkunç bir ölümle tehdit ettiğiniz daha yüz binlerce masum insan var.»

«Öyleyse istekleri kabul edin ve tehdit ortadan kalksın. Bir tek imzayla af çıkartmak mümkünken, niçin intikam meleğinin af kağıdını kanla yazmasını bekliyorsunuz?»

Adams içine nüfuz etmek ister gibi onu uzun uzun süzdükten sonra, «Siz kendinizi bir intikam meleği olarak mı görüyorsunuz Bay Spada?» diye sordu.

«Hayır, Bay Adams. Ben sadece güç dengesini birazcık değiştirdim. Ben daha önce kimsenin aklına gelmeyen pazarlığı mümkün kılmak için yeterli ağırlık koydum.»

«Demek pazarlık etmeye hazırsınız?» Bay Adams biraz fazla hevesli gözüküyordu.

Spada cevap verme fırsatını bulamadan Maury Feldman atıldı: «Siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Spada burada kestane satmıyor. Kral ya da Papa olmaya da çalışmıyor. İnsan haklarından yoksun bırakılan kişilere bu hakların tanınmasını istiyor. Siz bu hakkı vermediğiniz takdirde, bu hakkı sizden zorla almaya çalışacağını ve bunun için gerekli olanaklara sahip bulunduğunu açıkça söylüyor. İşte pazarlığın bu tarafı bu kadar. Karşı taraftan da bir tepki gelmesi gerekir: evet, hayır, ya da belki!»

«Çok güzel avukat bey. Ama daha fazlasına ihtiyacım var. Toksin nerelerde imal edildi ve nerelere yerleştirildi Bay Spada?»

«Böşuna!» Spada başını salladı. «Başlangıçtaki tutumumu değiştirmeyeceğim. Siz siyasi tutukluları serbest bırakacaksınız, ben de toksini vereceğim.»

Bay Adams, alçak sesle, «Bu konuşma sona ermeden önce şunu çok iyi anlamanızı istiyorum,» dedi. «Size hayatta kalabilme fırsatını verebilecek tek kişiler bizleriz. Bunu iyi düşünün Bay Spada.»

«Bunu düşündüm Bay Adams. Keşke bunun, benim için önemli olduğunu söyleyebilsem. Ama değil. Ayrıca Proteus efsanesini unutuyorsunuz: Sırlarını ifşa etmesi için Tanrıyı yakalayıp bağlamanız lazım. Oysa tam yakaladığınızı sandığınız anda o şekil değiştirir...»

Bay Adams bir cevap vermek için ağzını açtı ama Maury Feldman bir el hareketiyle onu susturdu.

«Bana kalırsa yanlış yoldasınız Bay Adams. Müvekkilimin ulusları tehdit etmesine haklı olarak karşı çıkıyorsunuz. Ama siz de onu aynı şekilde tehdit ediyorsunuz. Bizi bu duruma getiren de zaten bu tutum değil midir? Devlet için bir yasanın, yurttaş için ise başka bir yasanın geçerli olması düşünülemez.»

Bay Adams bu noktayı tartışmayacak kadar basiret gösterdi. Daha fazla itiraz etmeyerek omuz silkti.

«Oyunun adı bu, öyle değil mi? Her zaman böyle oldu, her zaman da böyle olacak.»

John Spada, «Eğer buna inanıyorsanız, kaç kişinin öleceği sizi niçin ilgilendiriyor?» dedi. «Dünyamız zaten fazlasıyla kalabalık.»

«Sanırım bu bir görüş meselesi.» Bay Jewison ilk kez konuşuyordu. «İncil'de de böyle yazmaz mı? Bir tek kişinin halk uğruna ölmesi beklenir.»

John Spada, «Ben zaten buna gönüllü oldum,» dedi. «Size yalnız bunu kabul etmek kalıyor.»

Genel Sekreter öğleden sonra onları görmeye geldi. Yorgun ve sinirli bir hali vardı. Kelimeleri dikkatle seçerek, büyük bir ciddiyetle açıklamaya başladı.

«... Bay Spada, çok kritik bir durumdayız. Bunu atlatabilmek için sizin işbirliğinize ihtiyacımız var. Genel Kurul bu durumla ilgilenmesi için özel bir komisyon atadı. Komisyon, Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği, Fransa, İtalya, Brezilya, Japonya, Çin, İsveç ve Suudi Arabistan delegelerinden oluşuyor. Komisyon üyeleri bu sabah yaptıkları ilk toplantıda üç ana konuyu ele aldılar. İlki: Bir anlaşmaya varılırsa, her iki tarafın da anlaşmanın koşullarını yerine getireceği yolunda garanti vermesi gerekiyor. Sizin uygun bir garanti verip veremeyeceğiniz konusu kuşku yaratıyor. İkincisi: Sizin adamlarınıza hitaben yaptığınız konuşmalarda, söylenen sözlerin gerçekten belirtilen anlamı taşıdığından üye ülkeler nasıl emin olabilirler? Üçüncüsü: Örgütünüzdeki belli başlı kişileri teslim etmeden, sadece tek başına teslim olmayı önermeniz, yeterli görülüyor. Kısacası, mektubunuz tehdit doluydu. Silahların sınırlandırılması ya da Ortadoğu barış anlaşması gibi başka konularda ve başka zamanlarda bu tehdidin tekrarlanmayacağından nasıl emin olabiliriz?»

Bir an bir sessizlik oldu sonra Maury Feldman yumuşak bir sesle, «Bu yerinde bir soru John,» dedi. «Bence bu soruyu cevaplamaya çalışmalısın. Ne de olsa, yakın geçmişimizin terör tarihi insana pek cesaret vermiyor. Başarılı bir şantaj daima başka şantaj girişimlerine yol açıyor.»

Spada bu sözleri başıyla onayladı. «Bunu biliyorum. Bunu en başından beri bildiğim için de Proteus örgütü-

nün bu hareketi gerçekleştirecek üyelerini seçerken, verilen emirleri harfi harfine uygulayacak kişileri seçmeye özen gösterdim.»

«Peki bu emirler neydi Bay Spada?» Genel Sekreter bir yargıç kadar titiz davranıyordu.

«Birinci ve en önemli emir, benim yalnız televizyonda yapacağım bir konuşmaya inanmalarıydı... yani basınla ulaştırılan ya da radyodan sesimle yayınlanan bir mesajı değil, sadece yüzümü, hareketlerimi görüp, dudaklarımdan çıkan sesi duyabilecekleri bir televizyon konuşmasını gerçek sayacaklardı. İkinci emir de söyleyeceğim kelimelerin sözlükteki anlamlarından başka bir anlama alınmamasıydı. İngilizce bilmeyenlere ise ne denilmek istendiği daha önceden kararlaştırılan bir hareketle iletilecek. Üçüncü emir ise, anlaşmanın gerçekleşmesi iletilecek. Üçüncü emir ise, anlaşmanın gerçekleşmesi halinde, ellerindeki bütün kültür ve toksinleri uygun bir yere bırakarak, bunların nerede bulunduğunun yerel polise bir telefonla bildirilmesi idi. Sonuncu emre gelince, bu bir anlaşmaya varılamaması ya da benim televizyonda gözüküp uygun kelimeleri söylememem halinde, zehirleri daha önceden kararlaştırılmış tarihte, daha önceden kararlaştırılmış yerlere dökmeleri idi... Yeterince açık konuştuğumu sanıyorum?»

«Çok açık Bay Spada. Ama kültürleri üretmek bu kadar kolay olduğuna göre, aynı olayın tekrarlanmayacağına dair bir garanti yok.»

Spada sertçe, «Bir garanti yok,» dedi. «Bu çok rastlanan bir basil. Bunu bahçenizin toprağından çıkartıp, her şeye yeniden başlayabilirsiniz. Gerekli bilgilere ve ustalığa sahip herkes bu işi yapabilir.»

«Bize ilk hedefleri söyleyebilir misiniz?»

«Hayır.»

«Adamlarınız arasında teslim olmayı kabul edecek başka kimse var mı?»

«Hayır.»

«Adamlarınız sizin teslim olacağınızı biliyorlar mı?»

«Evet.»

«Uzun süre sorguya çekilmeniz halinde, kendileri için de tehlikeli bir durum doğacağının farkındalar mı?»

«Bu olasılık uzun uzun tartışıldı ve gerekli önlemler alındı. Bu noktayı çok iyi anlamalı ve komisyona har-

fi harfine iletmelisiniz. Her şey Genel Kurul'da yapacağım son konuşmaya ve bu konuşmanın televizyondan kesilmeden, naklen verilmesine bağlı. Ülkelerden biri programı sansür etmeye kalkışırsa, diğer ülkeler tehlikeden kurtulurken, bu ülke salgına yakalanacaktır.»

«Diyelim ki, hastalık, kaza ya da teknik aksaklık gibi bir nedenle televizyona çıkamadınız?»

«O zaman hareket otomatik olarak başlayacak. Bu noktayı da meslektaşlarınıza çok açık bir biçimde belirtmelisiniz. Benim yaşamamı ve aklımın başında olmasını sağlamaları gerekiyor.»

«Onların başka türlü davranacaklarına gerçekten inanıyor musunuz Bay Spada?»

«Buna inanmak için sağlam delillerim var.» Spada'nın sesi kış rüzgarı kadar soğuktu. «Katiller çağında yaşıyoruz ve ben bu çağın kusursuz bir ürünüyüm... Devletin kayıtlarında sifıra indirilmiş bir adam... Başka bir şey var mıydı?»

«Tek bir nokta kaldı. Bay Feldman'ın, görüşmeleri sizin adınıza yürütmesine izin verecek misiniz? Kendi davranışınızı savunurken fazla sert konuşacağınızdan korkuyorum.»

Maury Feldman, «Zaten ben bunun için buradayım,» dedi. «Umarım hepimiz için bir felaket olmadan anlaşmaya varırız.»

John Spada, «Benim bir ricam var,» dedi. «Bayan Cowan'ın beni ziyaret etmesine izin veriyorsunuz. Bunun için teşekkür ederim. Ancak günah çıkartmak da istiyorum.»

«Rahiple mi görüşmek istiyorsunuz?» Genel Sekreter son derece şaşırmıştı.

Spada omuz silkip gülünse. «Bu çok mu şaşırtıcı bir istek? Ben iyi bir Hristiyanım ya da böyleydim. Aynı zamanda da kendimi sona çok yaklaştım hissediyorum. Bunun için kendimi hazırlamak istiyorum.»

«Mantıklı bir istek.»

Maury Feldman, «Rahip hepimize yardımcı olabilir,» dedi. «Sayın Genel Sekreter izin verirse, rahiple konuşup onu buraya getirebilirim.»

«İçeriye girebilmesi için size bir kart yazarım.» Genel Sekreter ayağa kalktı. «Şu sıralarda güvenlik önlemlerimiz çok sıkı. Bana rahibin adını söyleyebilir misiniz?»

«Rahip Pavel. Bir süredir kiliseden ayrılmış bulunuyor. Ancak onun sıkıntılı bir duruma düşürülmesini istemiyorum.»

Genel Sekreter kararlı bir tavırla, «Bu konuda emin olabilirsiniz,» dedi. «Bu yerde biraz Tanrının adının geçmesine ihtiyacımız var. Bay Feldman, anladığım kadarıyla sizi istediğimiz anda çağırabiliriz? Yapılacak çok iş var.»

Maury Feldman, «Bu işleri yapmak için zaman da çok az,» dedi.

«Bunun suçu müvekkilinizde,» Genel Sekreter başka bir şey söylemeden odadan dışarıya çıktı.

Kapı Genel Sekreterin arkasından kapanır kapanmaz Maury Feldman öfkeli ama alçak bir sesle patladı: «Tanrı aşkına John! Şimdi de hangi oyunun peşindesin? Korkuluk'u buraya çağırmak! Bu budalalık!»

John Spada sertçe, «Bu özel bir mesele,» dedi. «Onun bir borcu tahsil etmesini istiyorum.»

«Lunarcharsky'nin yerinde olsaydım, şu anda buradan en az bin kilometre uzakta olurdum.»

Spada yorgun bir tavırla, «Ama onun yerinde değilsin,» dedi. «Onun damarlarında kan yerine buzlu su akar, kalbinin yerinde de bir taş parçası vardır. Bunun için kendini burada evinde kadar rahat hissedecektir.»

Ertesi gün Kitty Cowan onu görmeye geldi. Spada Kitty'yi görünce şoke oldu. Kitty bitkin ve solgundu. Dudaklarının kenarlarında derin çizgiler belirmişti. Onu öptüğü zaman kollarını boynuna doladı ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Spada onu neden sonra yatıştıramadı.

Sonunda Kitty, «Üzür dilerim,» dedi. «Koca John Spada'yı bir tutuklu gibi buraya kapatılmış görünce, kendimi tutamadım.»

«Ben gayet iyiyim Kitty. İçkiler iyi, yemekler fena sayılmaz, üstelik çok yüksek poker oynuyorum. Ya sen nasılsın?»

«İpin ucunu kaçırdım. Artık hiçbir şey anlamıyorum. Seni televizyonda gördüğüm zaman, kendi kendime, 'Şu adama bak! İşte gerçek bir erkek. Ve ben bu adamı seviyorum!' dedim. Sonra başkalarının neler söylediğini

duydum, bu mikrobun ne korkunç şeyler yapabileceğini okudum... Bu mikrobun kullanmak tehdidinde bulunanın sen olduğuna inanmadım...» El çantasını karıştırdı ve bir gazete kupürü çıkarttı. «Şunu oku!»

Spada omuz silkti ve çok iyi bildiği bilgilere bir göz gezdirdi: Basilin ne kadar kolay elde edildiği; ne kadar küçük bir dozun bir insanı öldürebildiği; başdönmesi, bulantı, çift görme gibi semptomlar ve zehirin beyni etkileyerek ölüme yol açması; mikrop alan vakalarda en az yüzde 50 olan yüksek ölüm oranı: panzehirin sınırlılığı; su kaynaklarını korumanın zorluğu. Kupürü katlayıp iade etti.

«Oldukça doğru bir rapor.»

«Ve sen bu korkunç şeyleri masum insanlara, hatta kucaktaki bebeklere yapacak mısın?»

«Gerekirse, evet.»

«Buna inanmıyorum!»

«Senin neye inanıp, neye inanmadığın önemli değil. Önemli olan hükümetlerin, dışişlerinin ve BM Genel Kurulu'ndaki üyelerin buna inanmaları. Onlar kendilerini benim blöf yaptığımı inandırmaya çalışıyorlar ama blöf yapmıyorum.»

«Ne diyeceğimi bilemiyorum.» Kitty birden titremeye başladı. Ayakta durabilmek için masanın kenarına dayandı. «Biz senle dost olduk. Sevgili olduk. Hâlâ bazı geceler uyandığımda senin yanımda olduğunu sanıyorum... Şimdi ise birdenbire elinde baltayla bekleyen bir celladın karşısında buluyorum kendimi!... Tanrı aşkına! Başka bir seçenek, bir uzlaşma yolu olması gerek.»

«Öyleyse bu seçeneği onlar önersinler. Benim kararlılığımın azaldığını anladıkları anda çakallar gibi üstüme üşüşür ve beni parça parça ederler. Sen de bu oyunun kurallarını bilecek kadar uzun zamandır bu işin içindesin.»

«Evet öyle ama birden bakıyorum hiçbir şey öğrenmemişim gibi geliyor! Anna, Rodo ya da Teresa bunu yapmanı isterler miydi sence? Bunu yapmana izin verirler miydi?»

«Bilemiyorum. Onlara sormam da mümkün değil.»

«Ama ben buradayım ve ben soruyorum. Neden? Niçin?»

«Otur!» Spada birden sertleşmişti. Kitty, öfkeli bir

babanın karşısındaki küçük bir çocuk gibi hemen emre itaat etti. Spada onun saçını okşamak için elini uzattı. Kitty korkmuş gibi başını geri çekti. «Neden diye soruyorsun. Bu hileli bir oyun da ondan. Bu oyunu ancak tabancanı masanın üstüne koyduğun ve başının arkasında gözün olduğu zaman oynayabilirsin. Sen bile bir bakıma düşman sayılırsın sevgilim, çünkü benim dikkatimi dağıtıp, beni yumuşatıyorsun. Bunu göze alamam. Dikkatim dağıldığı anda öldürmek için saldırırlar... Ama bas-kiya yeterince uzun bir süre karşı koyabilirsem, ilk yumuşayan onlar olacak, çünkü onlardan hiçbiri benim kadar bağımsız değil. Hepsini bağlayan bir şeyler var... Basın, hükümetleri, işlerini kaybetmek istemeyen halk, seçmenler. Bir canavarmışım gibi sana dokunmamı bile istemiyorsun. Bunun farkındayım. Beni, yine Genel Kurul'da konuşma yaptığım zamanki halimle görmeye çalışsana. Söylediklerim gerçektir. Bu gerçekleri John Spada dile getiriyordu... Seni seviyorum yavrum. Onların önüne çıktığım zaman, senin, benden nefret etmeni de istemiyorum. Ama benden nefret edeceğini bilsem bile kararım- dan vazgeçmeyeceğim!»

«Ben senden asla nefret edemem John.» Ona dokunmak için çekinerek elini uzattı. «Sadece bu iş benim için çok büyük, çok karmaşık ve kafamı karıştırıyor.»

«Öyleyse en basit şekliyle düşün. Bak, dinle! Teresa ve Rodo'ya yapılanlar bir nefret ürünüydü. Onlar insanları aşağılamaktan, küçük düşürmekten, hatta insanlıktan çıkartmaktan hoşlanırlar. Benim yaptığımda ise hiç olmazsa hâlâ biraz sevgi var. Ben de bu sevgiye tutunuyorum... Ama bir kaybedersem, her şeyin sonu gelir. Sevgi olmayınca bir insan, çocukların arka sokaklarda tekmeleyerek parçaladığı kağıt bir toptan başka bir şey değildir. Lütfen, kendi iyiliğin için, bundan başka bir şey düşünme...»

Bütün kayıtsızlığına rağmen, hayatına yönelik tehdit gerçektir. Şimdi odasının dışındaki koridorun her iki ucuna da muhafızlar koymuşlardı. Yemeği özel olarak hazırlanıyor, içkisi mühürü bozulmamış şişelerde getiriliyordu. Maury Feldman vasıtasıyla ilettiği, bina içinde

biraz yürüyüş yapma isteği Genel Sekreter tarafından reddedilmişti.

Maury Feldman yorgun bir tavırla, «...Korkuyorlar,» diye açıkladı. «Bunun için de onları suçlamıyorum. De-
legeler ve BM'de çalışanlar bile istim üzerinde. Onlarla
elimden geldiği kadar çok konuşuyorum ama durumun
kendileri için ne anlama geldiğini daha yeni yeni anla-
maya başlıyorlar. Yapılan yüzde hesapları ve bazı risk-
lerin göze alınabileceği yolundaki konuşmalar, mikrobun
yayılacağı bir alanda karılarının ve ailelerinin buluna-
bileceği düşünülünce fazla anlam taşımıyor.»

Spada alaylı alaylı güldü. «Nasıl oluyor da, zehirlerin
nerede bulunduğunu ve nasıl suya karıştırılacağını bana
bir kere bile sormadın?»

«İleri görüşlülüğümden ötürü hayatım! Bu konuda
en ufak bir bilgim olduğuna inandıkları anda ben de
senin kadar tehlikede olurum. Rutubetli bir mahzende,
üstüme tutulan bir projektörün altında ter dökmeye ise
hiç niyetim yok. Aslında herkese gayet açık bir biçimde
anlattım: Bilmiyorum, bilmek istemiyorum ve senden de
bana anlatmanı istemedim, nokta.»

«Sence durumumuz nasıl sayılır?»

«Şu anda herkes hiçbir hükümetin terör tehdidine
boyun eğmemesi gerektiği savına sarılıyor, Almanlara
hatta değişik türde şantaj yapan petrol şeyhlerine bile
daha önce boyun eğdiler, şimdi de egecekler. Ama önce
kılıfını hazırlamaları, yuttaşlarının güvenlerini kaybet-
meineleri ve sokaklarda asayışı sağlamaları gerekiyor.
Ödleri patlıyor. En küçüğünden en büyüğüne kadar dün-
yadaki bütün istihbarat servisleri, senin zehirlerini ve
adamlarını bulabilmek için sokakları ve mahzenleri ka-
rış karış arıyorlar. Havaalanlarında güvenlik önlemleri
iki katına çıkarıldı. Gümrük ve göçmen masası memur-
ları milleti saatlerce sorguya çekiyor. Bir ülkeden başka
bir ülkeye gitmek artık bir kâbus haline geldi... Yani pa-
caları iyice tutuştu ama bakalım ilk ödünü kim verecek?
Ömründe yaptığın en akıllıca iş, burada dokunulmazlık
istemen oldu. Yoksa seni sırtüstü yatırır, her yerine elekt-
rik telleri bağlarlardı! Ama fazla güvenme, bunu yine
de yapabilirler!»

«Bunu nereden çıkartıyorsun?»

«En sık duyduğum cümlelerden biri, 'yasa tarafından

korunan bir yasa dışı.' Başka bir cümle ise, 'protokolle cinayet.' Bu cümleler fazla taraftar kazanmaya başlarsa, başına bir çuval geçirip seni buradan sürükleye. sürükleye çıkartırlar. Genel Sekreter şimdilik bütün gücüyle diretiyor ama o da insandır.»

«Teslim olacağıma söz verdim.»

«Zaten onları iyice köşeye sıkıştıran da bu oldu hayatım! Şimdi kara oyun oynanıyor. Programda, senin üstüne çıkacak bir role ihtiyaçları var. Şu ana kadar bu rolü bulamadılar ama buldukları anda...» Cümlesini yarım bıraktı ve üçlü bir seks sahnesi çizmeye başladı. «Seni uyarmadığımı söyleme sonra. Bu oynama hakkı, soylu piçlere ait olan soylu bir tenistir.»

«Aman Tanrım! Bana bir içki verir misin?»

«İçkini kendin al. Ben senin kâhyan değil, avukatınım!»

John Spada bir an şaşkın şaşkın ona baktı sonra kahkahalarla gülmeye başladı. Maury Feldman alaylı bir tavırla yavaş yavaş gülümsedi.

«İstersen daha da komik olabilirim.»

Kahkahadan boğulacak gibi olan Spada yaş içinde kalan gözlerini oğuşturarak sildi.

«Şu hale bak! Beni gerçekten kısıtırmaya çalışıyorlar, öyle değil mi? Bundan sonra da seni kullanacaklar.»

İki bardağa içki doldurdu ve birini Maury Feldman'a uzattı. İçkilerini hiç konuşmadan içtiler.

Sonra Felman bardağını masanın üstüne bıraktı ve donuk bir sesle, «Beni kullanıyorlar John,» dedi.

«Ne?»

«Gayet tabii. Burada kalmama neden izin verdiklerini sanıyorsun? Neden özgürce etrafta dolaşıp, delegeleler, gazeteciler ve diğer görevlilerle konuşabiliyorum? Aklın başına geldiğinde; benim, yani Park Avenue'nun Eflatun'u, Bilge Feldman'ın burada olacağını ve oturup bir anlaşma yazacağını hesaplıyorlar.»

«Yazacak mısın?»

«Evet.»

«Peki bu parlak gün ne zaman doğacak?»

«Sen istediğin anda John.»

Spada duyduklarına inanamayarak ona baktı. «Yoksa sen de mi?»

«Evet ben de,» dedi Maury Felman. «Bu çılgınlık yeterince uzadı.»

Elini göğüs cebine daldırıp, el yazısıyla yazılmış iki kağıt çıkarttı. Bu kağıtları Spada'ya uzatırken, «Benim önerilerim bunlar,» dedi. «İyice incele ve bana ne düşündüğünü söyle.»

«Bunları başka kim okudu?» Spada birden tedirginleşmiş ve huysuzlaşmıştı.

«İlk okuyan sen olacaksın.»

«Keşke sana inanabilsem.»

«İnanmıyorsan,» -Feldman'ın sesi buz gibiydi- «Kendine başka bir avukat tut.»

«Özür dilerim. Böyle konuşmaya hakkım yoktu.»

«Sanık baskı altında tutulduğundan yaptıklarından tam anlamıyla sorumlu tutulamaz. Ama artık kendini topla asker ve düşün! Bu iyi bir yazı. Bununla paçayı sıyrabiliriz.»

Maury Feldman'ın yazılı mütalaası kısa ve özlüydü.

«Biraraya gelen uluslar, onların geniş nüfusu ve kaynakları karşısında senin gücün yetersiz ve geçicidir. Onlara verebileceğin zarar korkunç ama dayanılabilir niteliktedir. Öte yandan, otoritelerinden bir biyolojik şantaj karşısında vazgeçmekle görecekleleri zarar onlar için dayanılmaz olacaktır.

Ben onların ve senin karşılıklı ödün vermeniz gerektiği sonucuna varıyorum. Onlar hükümlerliklerini teslim etmeyeceklerdir. Sen zehirlerini teslim etmek zorunda kalacaksın. Bunun karşılığında sana tutukluları verecekler. Ünlerini vermeyecekler. İlk ödünü onlar değil, sen vereceksin.

Koşullara gelince, bu koşulları aşağıda belirtilen biçimde düzenleyebileceğimizi sanıyorum: Uluslar saptanacak tarihte belirli sayıda tutukluyu serbest bırakmayı kabul edecekler. Bu tarihten önce sen tehdidinden vazgeçtiğini ilan edecek ve zehirleri ya teslim edecek ya da imha edeceksin. Bu noktada bir güçlük doğuyor. Kültür ve zehir çok çabuk üretilecek nitelikte olduğundan, bunların imha edileceği yolunda garanti vermen fazla önem taşımıyor. Ama bunu zamanı gelince tartışırız.

Bu önerinin yararlı yönleri şunlardır: Bir ke-re sen kesin ve manevi bir zafer kazanacaksın. İkincisi; iyi ya da kötü bütün hükümetler rezil

olmaktan kurtulup, ülkelerini yönetmeye devam edebilecekler kişiler ya da örgütler engellenmiş olacak.

Sonuç: Ya hep ya hiç tutumu senin başını daha da belaya sokmaktan başka işe yaramaz. Oysa bir uzlaşma bazı tutukluların affedilmesini sağlar.»

«Sıfıra sıfır, elde var sıfır!» Spada öfkeliydi. Hiçbir garanti verilmeden, bir jest yapıp silahlarını teslim ediyorum. Kesinlikle olmaz!»

«Koşulları değiştir öyleyse! Kendine daha uygun hale getir!» Maury Feldman bıkkındı. «Ama kaldırıp çöp sepetine atma. Bu bir başlangıç noktasıdır.»

«Pekala. Rakamlardan söz edelim. Diyelim, büyük bir kente yayılan zehir elli bin ölüyle sonuçlanıyor. Bana kaç canlı verecekler? Bire bir mi? Ölülerin sayısını nüfusla oranlayıp bu orana göre mi? Sonra onların verdikleri sözü tutacaklarına nasıl inanabilirim?»

«İyiniyetle. Onlar senin sözlerine nasıl inanacaklar sanıyorsun?»

«Tamam! Demek parayı nakit ödeyeceğiz. Gözlemciler tutukluların istasyona getirildiğini bildirecekler. Biz de zehirleri nerelerde bulacaklarını söyleyeceğiz.»

«Böyle olursa halkı iki hareketin birbiriyle bağlantısız olduğuna inandıramazsın. Ulusların kazanması gerek. Sen ise kaybetmek zorundasın.»

«Adamlarımla sadece televizyon vasıtasıyla temas kurabilirim. Mesajı şahsen iletmem şart.

«Demek seyirciler senin tükürdüğünü yaladığını görecekleler.» Feldman omuz silkti. «Neyse, bence bu zehirlenerek ölmek kadar kötü sayılmaz.»

«Garantiler konusunda konuşalım.»

«Ben senin yerinde olsam, bu konuya hiç girmem. Zaten ne demek istediğini fazlasıyla açık anlattın. Mektubundaki sürekli biyolojik tehditle ilgili bölümü hatırla. Sence bunu unutabilirler mi? Bu davayı savunmak çok zor hayatım. Kendini kandırma. Her neyse... Kararını verdin mi? Bu fikri satmaya başlayayım mı, yoksa?...»

John Spada, «Satışa başla,» dedi. «Ama zehirlerin hâlâ elimizde olduğunu unutmalarına asla izin verme.»

BM'de sadece iskelet kadronun kaldığı cumartesi öğleden sonra Maury Feldman Korkuluk'u onunla görüşmeye getirdi. Siyah bir rahip cübbesi giymiş olan ve romanlardaki köy papazlarına tıpi tıpına benzeyen Lunarc-harsky'yi gördüğü zaman insan meşum bir komedi oynandığı hissine kapılıyordu. Uсталıklı bir makyajla öylesine değişmişti ki, yakından çekilmiş bir fotoğrafta bile onu tanımaya imkan yoktu. Elinde yıpranmış bir dua kitabı tutuyor, eski püskü atkısının ucu, cebinden sallanıyordu. Sesi bile dinsel bir heyecanla dolu gibiydi.

İlk sözleri: «Günah çıkartmak istediğinizi söylediler, oğlum» oldu. «Burada rahatça konuşabilir miyiz?»

Feldman sertçe, «Konuşabilirsiniz,» dedi. «Genel Sekreterle her şeyden önce bu konuda anlaştım. Dinleme cihazı yerleştirilip yerleştirilmediğini anlamak için oda her gün uzmanlar tarafından aranıyor. İkinizi dini tören için başbaşa bırakıyorum!»

Feldman odadan çıkınca Korkuluk, Spada'yı müzedeki bir eşya gibi baştan aşağıya süzdü, sonra beğeniyle başını salladı.

«Fena sayılmaz! İyi dayanıyorsun. Nasıl gidiyor?»

«Zor. Daha da zorlaşacak. Dışarıda hava nasıl?»

«Çabuk değişiyor. Daha doğrusu kiminle birlikte bulunduğuna bağlı... Tutuklular konusunda sempati ve bir noktaya kadar anlayış var. Ama suya zehir karıştırılmasından söz edildiği zaman salt öfkeyle karşılaşıyorsun. Bence Broadway'de daha yüz metre yürümeden seni parça parça ederler...»

«Ama eğer kazanırsak?»

«Görüş, senin sonunda pes edeceğin yolunda. Benimle hangi konuda görüşmek istedin?»

«Arjantin'deki iki dostum hakkında. Binbaşı O'Higgins ile Devlet Başkanı. Bir gün hesaplaşacağımıza söz vermiştim. Bu işi ayarlamayı istiyorum.»

«Bundan zevk duyarım. Onlara süslü bir davetiye gönderelim mi?»

«Hayır. Bırak hüküm günü haberleri olsun.»

«Gerçek bir Hristiyan gibi konuştun. Kendi hüküm günün seni kaygılandırıyor mu?»

«Evet, kaygılandırıyor. O gün gelmeden, savunma için bir konuşma hazırlamayı umut ediyorum.»

Korkuluk, «Sanırım iyi bir fikir,» dedi. «Tanrı adına

konuşmayacağım, çünkü var olduğuna inanmıyorum; ama gelecek kuşakların okuması için yararlı bir belge olur bu... Tabii geride bunu okuyacak kuşak kalırsa...»

Maury Feldman'ın hazırladığı ilk kısa belge, memnuniyet yaratmıştı. Bu belge, «İlk umut ışığı, görüşmelere başlamak için bir temel taşı» olarak niteleniyordu. Feldman bu işi eşeği dövmek için bir yandan sopa ararken, bir yandan da önüne havuç uzatmaya benzetiyordu.

John Spada, «Şimdi ne olacak?» diye sordu.

«Etraf cehenneme dönecek! Sen de anlaşmalar yaptın, bilirsin! İnsanları taslak üstüne taslakla terlettin. Üyeleri çeşitli dillerde konuşan ve her üyenin, evindeki büyüklere rapor vermek zorunda bulunduğu bir komisyonun önünde oturduğunu düşün. Tanınan süre sona erene kadar daha bir hafta vakitleri var. Bu süreyi en iyi şekilde değerlendireceklerinden emin olabilirsin. Neden şöyle rahatına bakıp, biraz kitap falan okumuyorsun?»

«Kitap okuyorum.» Spada gülümseyerek Machiaveli'nin **Prens** kitabını kaldırıp gösterdi. «Okuyalı yıllar olmuştu. Cesaret verici olmasa bile eğitici... Bir konuda birbirimize karşı çok dürüst davranmamızı istiyorum.»

«Ben bugüne kadar birbirimize hep dürüst davranmışımızı sanıyordum.»

«Öyle. Ben de zaten bunun böyle devam etmesini istiyorum.»

«Devam et.»

«Uzlaşmaya yanaşacaklarından emin misin?»

«Uzlaşmak isteyeceklerine inanıyorum ama emin olamam.»

«Ya uzlaşmak istemezlerse?»

«O zaman son kararı sen vereceksin.»

«Zehiri suya karıştırmaya karar verdim diyelim. O zaman sen kimden yana olacaksın?»

«O zaman burada bulunmayacağım.» Maury Feldman son derece ciddiydi. «Çekip, gideceğim. Ben yasaya hizmet ederim. Müvekkillerimi yasa çerçevesinde korurum. Müvekkillerimle suç ortaklığı yapamam ve yapmayacağım.»

«Zaten ben de senden böyle bir şey istemeyeceğim. Ama senin görüşün benim için önemli Maury. Tahmin edebileceğinden daha önemli. Sen savaş sırasında adam öldürdün, kışlaları, evleri bombayla havaya uçurdun. Birçok kişi öldü... Beni yargılayan gerektiği zaman bunları unutma... Başka bir sorum daha var.»

«Kolay olsun lütfen.»

«Keşke olabilse. Bir devlet, bir kişiden daha mı az suçludur? Yargılayacak bir mahkeme olmadığı için devleti suçluyamaz mıyız? Canavarlıkların önüne alacak bir çare yok mudur?»

«Yoktur. Ancak daha fazla kan dökülebilir. İşte ben bunun için pis resimler çiziyorum. Bunlar beni dünyanın en büyük pisliğinden uzaklaştırıyor... İnsanın kendi cinsinden olana yaptığı pislikten. Başka sorun var mı?»

«Son bir tane daha var. Eğer bir anlaşmaya varılması mümkün olur da bu anlaşmayı imzalamam için bana getirirsen, benim bu anlaşmaya uyacağımı garanti edebileceğini biliyorsun, onlar için de garanti verebilecek misin?»

Son derece alaylı bir tavır takınmasına rağmen Feldman'ın cevabında yine de acı bir çaresizlik seziliyordu.

«Ben bir avukatım. Çok iyi belgeler hazırlarım. İnsanları ise Tanrı yaratır. Onun yarattığı bir şey için garanti verebilecek durumda olduğumu sanmadım hiç. Ne hüznü değil mi?»

BM binasındaki odasında günler ve geceler geçtikçe, John Spada'nın içindeki hüznün daha da arttı. Artık onu gerçekten terletiyorlardı. Koşullar, istisnalar, rakamlar, izlenimler, ek maddeler, yardımcı maddeler ve göndermelerle dolu yığınla kağıt gönderiyorlardı. Bunları okumaktan gözleri sulanıyor, başı dönüyordu.

Maury Feldman ile gittikçe daha az birlikte olabiliyordu. Maury her an o komisyona, öbür alt komisyona çağrılıyor, çevirmenlerle, Elçilik avukatlarıyla, katiplerle ve yasal işlerle ilgilenen diğer kişilerle beraber oluyordu. Her gelişinde sakalları uzamış ve yorgun oluyor, yeni bir özet hazırlanması saatin kolu kadranda amansızca ilerlerken yeni bir karar verilmesi gerektiğini belirtiyordu. Onu da terletiyorlardı ve Maury Feldman son ve şiddetli bir patlamayla bunu itiraf etti:

«Önce sayılar. Rusya bir sayı kararlaştırıyor, sonra Arjantin daha fazla vermediği için vazgeçiyor. Şilililer Kübalıların da kendileri kadar tutukluyu serbest bırakmasını istiyorlar. Güney Afrikalılar ile Koreliler, Doğu Almanlarla Çeklere karşı çete kuruyorlar. Verdikleri insan değil de sığır sanırsın. Sonra gözlemciler: Hangileri kabul edilir, hangileri kabul edilmez nitelikte. Bazıları Kızıl Haç'ı istiyor. Bazıları ise Uluslararası Af Örgütü-tünü kabul ediyor. İranlılar din adamlarından oluşan gruplara karşı çıkıyorlar. İngilizler siyasi tutuklularla, teröristler arasında kesin bir ayırım yapılmasını istiyor-lar... Sonra zaman unsuru, tutukluların nerelerde teslim edilecekleri, serbest bırakıldıkları zaman nerelere yerleş-tirilecekleri ve buhran sona erdiği zaman geri verilme-melerinin nasıl sağlanacağı var... Kendimi bir tımarha-nede gibi hissediyorum! Herkes çok daha fazla zamana ihtiyaç olduğunu söylüyor.»

«Bu noktaya ne zaman değineceklerini merak edi-yordum.» Spada'nın yüzü asıktı. «Bilinen bir yöntem, öy-le değil mi? Tanınan süreyi uzat. Bir kere süreyi aşılar mı, ilk buhran geçmiş demektir. Rahatça soluk alıp, ikin-ci sürenin de uzatılması için yeni çareler düşünebilirler. Bu kez bunu yapamayacaklar Maury.»

«Ben de böyle dedim John. Sanırım inandılar. Bir çıkış yolu önerdim. Sen kabul edersen, onlara da kabul ettirmeye çalışacağım.»

«Anlat bakalım.» Spada eliyle kağıt yığınını işaret etti. «Her şey bunlardan daha iyidir!»

Feldman ihtiyatla, «Anlatmaya başlamadan önce en büyük engeli aklından çıkarma.» dedi. «İki olayı birbi-rinden ayırmamızda ısrar ediyorlar. Önce tehdidin kal-dırılması gerek: af sonra çıkartılacak. Anlaşıldı mı?»

«Anlaşıldı ama...»

«Amasını mamasını bırak. Sadece dinle! Verilen sü-re salı günü New York saatine göre tam öğlede sona eriyor. Örneğim şu: O zamana kadar basına oyalayıcı şey-ler, yani görüşmelerin umut verdiğini, yakında bir an-laşmaya varılacağını falan söylüyoruz. Adamlarına te-levizyon yayını beklemeleri bildiriyor. New York saa-tiyle sabah dokuzda sen televizyona çıkıyor bir konuşma yapıyorsun. İyi niyet gösterilmiştir. İnsanı duygularla dav-ranılmıştır. Bunları göz önünde tutarak, tehdidinden vaz-

geçiyorsun. Zehirin nerede olduğunu bildirmeleri için adamlarına çağrıda bulunuyorsun. Yirmi dört saat sonra iyiniyet gösterisi olarak ilk tutuklu grubu serbest bırakılıyor. Her ülkeden yüz tutuklu. Gözlemciler bu tutukluların teslim alınışını denetlemek için zaten hazır bekliyorlar. Bu arada daha fazla sayıda tutuklunun serbest bırakılması için görüşmeler sürüyor.»

«Bunların hepsi yapacağım konuşmada olacak mı?»

«Olacak. Böylece kamu önünde söz verecekler. Daha sonra yan çizmeye çalışsalar bile bu yine de bir başlangıçtır.»

«Neden tutuklular konuşmanın yapıldığı anda serbest bırakılmıyor?»

«Tanrı aşkına, hükümrانlık sorunu diyorum sana! Bunu yüz kere konuştuk!»

«Yapacağım konuşmanın metnini kim hazırlayacak?»

«Sen hazırlayacaksın ama onlar da onaylayacaklar.»

«Pekala bunu bir deneyip görelim. Ama son koşulları görene kadar tavrımı değiştirmeyeceğim»

«Güzel. Şimdi durumu onlara iletirim.»

«Biraz daha kal da birlikte akşam yemeği yiyelim.»

«Hayır, teşekkür ederim. Son zamanlarda hiç iştahım yok. Dışarda leş kargaları bekliyor.»

«Onlara daha ölmediğimi söyle.»

Ölüme çok yaklaşılmıştı ve bunu biliyordu. Onu duvarın dibine sıkıştırmışlardı ve kılıçlarının keskin ucu, gırtlığına dayanıyordu. Bir kere silahını elinden aldıkları anda, oyun bitti demektir. Bir grup tutuklu serbest bırakılsa bile bu tek ve son kazanç olacaktı... Gardiyanların dünyanın düşkünler yurduna geri göndermekten memnuniyet duyacağı önemsiz, tükenmiş ve bitmiş tutuklular. Verdikleri sözün bir değeri yoktu. Verilen sözlerin kaçamaklı ve vazgeçilebilecek nitelikte olduğunu anlayacak kadar çok sayıda belge görmüştü. Bu belgeler hakkında belirli bir yargıya varmak bir yana, belgelerden bir anlam çıkartabilmek için en az on yıl oyalandı ve bu arada bir avukatlar ordusu beslerdi insan.

Merhamet? Anatoly Kolchak bunu gayet açık bir şekilde belirtmişti: Ruslar, Amerikalılar, Şilililer, Çinliler, bunların hepsinin kalbi vardı; ama devletler, uluslar, cuntalar, bunlarda kalp diye bir şey söz konusu olamazdı. Bunlar, boş, içleri çocukların kömürleşmiş kemikle-

riyle doldurulmuş putlardı. Nedendir bilmiyordu ama birden aklına Rudolf Hess'in bir fotoğrafı geldi. Spandau hapishanesindeki bu yaşlı, perişan deliye en ufak bir acıma bile çok görülüyordu. Oysa ondan bin kat daha suçlu olan kişiler özgürce yaşayıp dolaşıyorlardı. Devlet böyle çalışırdı. Siyaset böyle yürürdü. En son noktasına, iğrenç bir saçmalığa kadar itilen iktidar oyunu böyleydi.

Maury Feldman'ın umutlarına rağmen, teslim olma belgesinde hangi kelimeleri kullanacağı konusunda üç gün daha uğraştılar. Kaybedilmiş bir dava için başka vaız, daha fazla propaganda istemediklerini söylüyorlardı. Tehdidi, iyiniyet jestinden ayırmayı kabul etmişti. Zaten onlar bu ikisini birleştirmesine izin vermiyorlardı. Davasının ne olduğunu bir kere belirtmişti. Bunun hangi noktada başarısızlığa uğradığına kısaca değinebilirdi, fazla bir açıklama yapmaya kalkışırsa, yayını yarıda keseceklerdi.

Sonra yeni bir istekle karşısına çıktılar. Suç ortaklarının adlarını ve zehirin yerini açıklamalıydı. Ama bu noktada inat etti. Dostlarını ele vermeyecekti. Daha önceden kararlaştırdıkları televizyon yayınıyla ilgili bir değişiklik de yapamazdı, çünkü böyle bir şey olursa, arkadaşları baskı altında davrandığını anlarlardı. Ya kabulleneceklerdi, ya da iş kökünden bozulacaktı. Kabullendiler ve ondan nefret ettiler. Nefretleri yapmaya niyetlendiği iş için kararlılığını daha da artırdı. Süre sona ermeden bir gün önce gece saat yedide belgeyi imzaladı.

Maury Feldman belgeleri dosya çantasına yerleştirdikten sonra kahverengi bir zarf çıkarttı. «Bundan daha önce söz etmedim,» dedi. «Elde edebileceğimi sanmıyordum. Yeni bir isme çıkartılmış yeni bir pasaport. Hayatta kalabildiğin sürece bu pasaportla her istediğin yere gidebilirsin... Senin mahkemeye çıkarılmanı ve bütün tartışmanın yeniden başlayarak kendilerini zor duruma düşürmesini istemedikleri için adamlarımız da bunu kabul ettiler.»

Spada zarfı bir an için eline aldı, sonra geri uzattı. Sesi titriyordu. «Teşekkürler Maury... Her şey için çok teşekkür ederim. Ama bunu kabul edemem. Kabul edersem, davayı sattığımı, canımı kurtarmak için kötü bir anlaşma yaptığımı sanacaklar. Bu şerefsizliği asla göze alamam.»

Maury Feldman, «Kendi hayatın söz konusu, hayatım,» dedi. «Seninle aynı fikirde olmadığımı söylemek bana düşmez.»

«Sana bir şey vereceğim Maury. Bunu okuyup, Kitty'ye de göstermeni istiyorum. Yarın bunları söyleyebilmeyi umut ediyordum. Yine de bunu kimse senden iyi anlayamaz.»

Spada, Feldman'a sarıldı, Latin usulü kucaklaştılar. Tanıştıkları günden bu yana Maury ilk kez kontrolünü kaybetti. Hemen kendi kendini lanetledi.

«Tanrım! Musevilerle İtalyanlar... Bizler dünyanın en sulu gözlü insanlarıyız!»

Spada sırtarak, «Haydi kendini kasma,» dedi. «Sana gözyaşları için de para ödeniyor!»

«Bu kez para almayacağım.» Maury avutulmak istemiyordu.

«Haydi canım, böyle yapma! O kadar iş yaptın...»

Maury Feldman, «Bu kez de meslek aşkı için yaptım,» dedi. «Üstelik bu kadarı sana borçluydum. Davayı kaybettiğimiz için özür dilerim. Yarın mahkemede görüşürüz.»

Bir saat sonra Anatoly Kolchak o her zamanki kibar ve nazik haliyle içeriye girdi. Evet, bir içki içmek isterdi. Artık o muazzam, fırtınalı tartışma sona erdiğine göre, dostça birkaç dakika konuşmak istiyordu.

«John...» Anatoly Kolchak, John Spada'ya ilk kez ilk adıyla hitap ediyordu. «Gelmek zorundaydım. Sana saygı duyduğumu belirtmek zorundaydım.»

«Teşekkür ederim Anatoly.»

«Ayrıca sana bir şey söylemek istiyordum. Sen kaybetmedin. Sandığından çok daha fazla şey kazandın. Keşke tam bir zafer olsaydı diyorum ama ben sadece varolanın hizmetkarıyım. Belki benim çocuklarım var olabilecekleri tadarlar.»

«İşte bu sözlerin şerefine içilir.»

«Kendini nasıl hissediyorsun?»

«Bomboş.»

«Yarın ben de salonda olacağım. Salonda bir dostun bulunduğunu unutmamamı istiyorum.»

«Unutmam... Bir şey öğrenmek istiyorum Anatoly, sözlerini tutacaklar mı?»

«Tutar gibi gözükecekler. Oyun böyle, değil mi?»

«Evet, oyun böyle.»

«Sonra nereye gideceksin?»

«Henüz bunu düşünmedim.»

«Sahte bir pasaportla ömrünün sonuna kadar bir kaçak gibi yaşayamazsın. Onun için yapabileceğim bir şey varsa, lütfen şöyle... Belki halkının okuma yazma bilemeyecek kadar cahil, yağmur ve mısır ürünü dışında başka bir şeyle ilgilenmeyecek kadar basit olduğu küçük bir cumhuriyet bulabiliriz. Yani bir şeyler ayarlanabilir.»

«Teşekkür ederim dostum. Böyle bir şey gerekmeyecek.»

«Teşekkür edecek bir şey yok. Bu gece iyi uyumaya bak. Yarın kötü bir gün olacak ama aşk maceraları ya da mali skandallarda olduğu gibi her şey yakında unutulur.»

«Biliyorum. Sorun da bu zaten. İnsanlar çabuk unuttuyorlar.»

«Böyle olmasaydı, siyasi kariyere atılmak, ölüm hücresine birinci sınıf bir bilet almak demek olurdu.»

Büyük salonda yine bütün ulusların temsilcileri bir araya toplanmışlardı. Ama bu kez, ilk seferki gibi korku dolu ve üzgün değillerdi. İçten içe seviniyorlar; iynin kötüye; düzenin kargaşaya; gerçekçilik sanatının gerçekleşmesi olanaksız düşlere karşı zafer kazanacağı son sahneyi bekliyorlardı.

Bu kez Genel Sekreter bir tanıtma konuşması yapmadı. John Spada elinde tek bir sayfa kağıtla kürsüye yaklaşırken, fısıltılar yavaş yavaş kesildi. Spada kağıdı kürsünün üstüne koydu, eliyle düzeltti ve ifadesiz, me- zardan gelir gibi bir sesle okumaya başladı.

«İnandığımı değil, söylemem kararlaştırılan sözleri söyleyeceğim. İnsani bir davayı savunmak için hiç kimseden yardım görmeden, tek başıma, dünya ulusları, yasa kuralları ve kurulu düzene karşı mücadeleye giriştim. Bu davayı savunurken tehdide başvurdum çünkü yasa maddeleri ve kurulu düzen de bizleri sürekli tehdit eder. Sessizlerin davası olan davamı kaybettim.

«Bu dava bir temel sorun yüzünden kaybedildi: Kişinin toplumdan daha önemli olup olmadığı, bir ulusun hükümrancılığının, bu ulusun sınırları içinde yaşayan halkın özgürlüğünden daha az önem taşıyıp taşımadığı. Siz, uluslar, aleyhimde karar verdiniz. Halkın da aynı karara katılıp katılmadığını bilmiyorum çünkü onların ne söylediklerini duymadım.

«Bundan sonraki mesajım, dostlarım ve iş arkadaşlarım içindir... 'Proteus'dan balıklara; teslim olun! Proteus'dan balıklara; teslim olun! Proteus'dan balıklara; teslim olun!' Bundan böyle ben de sessizlere katılıyorum.»

Kameraman çekime devam etti. Son hareketin de senaryonun bir bölümü olduğunu söylemişlerdi. Spada sol elini dudaklarına götürdü. Sonra kürsünün üstündeki su bardağını aldı ve su içti. Bardağı tekrar kürsüye bıraktı. Yüzünün korkunç bir acıyla buruştuğunu gördüler; sonra yüz kırk dokuz ulusun delegelerinin gözleri önünde, yere yıkıldı.

Park Avenue'daki apartman dairesinde Maury Feldman, John Spada'nın son sözlerini yüksek sesle okuyordu.

«...Dünyadan ayrılacağım günün arefesinde kendimi çok sakın hissediyorum. Bu garip bir şey, çünkü her şeye rağmen hâlâ Tanrı'ya herhangi bir şekilde hesap vermek gerekeceğine, dünyada yaptığımız iyiliklerle kötülüklerin yargılanacağına inanıyorum. Yapmış olduğum hiçbir şeyin affedilmesini istemiyorum. Yine de bu durumun korkunç ve kaçınılmaz bir mantıki yönü olduğunun farkındayım. Gücümden yararlanmak benim için bir alışkanlık haline gelmişti. Bana, yapılanlara boyun eğmek değil, bir şeyler yapmak öğretilmişti. Bir kere bir şey yapınca da, ne kadar uzun ve korkunç olursa olsun, sonuçlarının sorumluluğunu yüklenirdim.

«Çocukluğumdan beri Hristiyan ahlakıyla büyüdüm: Düşmanlarını affet, seni lanetleyenleri kutşa, sana acı çektirenler için dua et. Bunların doğru olduğuna inandım ama gerçek şu ki, bunlara hiçbir

zaman tam anlamıyla boyun eğmedim ve bunları kendi hayatımda uygulayamadım. Kızıma yapılanlara sesimi çıkartmadan katlanıp, çare bulmayı görünmeyen bir Tanrı'ya bıraksaydım, olayların ne şekilde gelişeceğini çok kere kendi kendime sordum, hâlâ da soruyorum. Bu sorunun cevabını bilmiyorum. Sanırım kurban ben olsaydım, bu işi yapanı affedebilirdim. Ama bir tanık, başkalarının çektikleri acıları kendi içinde duyan biri olarak? Tanrı beni affetsin! Dünyada böyle bir boyun eğmeyi sağlayacak kadar inayet olduğuna hâlâ inanmıyorum. Eğer masumu korumak için yasadan yararlanamıyorsak, misillemeden başka hangi silah var elimizde?

«İşte bunun için ben de karşılık verdim! Adam öldürdüm. İnsanları ölümle tehdit ettim. Uzun yolu yürüyüp, dünyanın kenarına kadar geldim ve yürüdüğüm yolun bir çıkmaz sokak olduğunu gördüm. Bir adım daha attığım anda döne döne boşluğa yuvarlanacaktım. Onun için geri çekildim. Bunun nedeni korkaklık değildi. Yapacağım son hareketin masumların anlamsızca katledilmesinden başka işe yaramayacağını anlamıştım. Oysa geri çekilirken bile, diğerlerinin benim gibi davranmayacaklarını biliyordum. İlkbahardan sonra yaz geldiğinden nasıl eminsem, günün birinde çılgın bir generalin, köşeye sıkışmış bir komisyonun, sifonu çekip insanlığı boşluğa, hiçliğe gönderivereceğinden de aynı şekilde emindim. Dehşet burunlarının dibinde gören insanlığın evrensel bir tepkiyle bu dehşeti kovacağına inanarak, kumar oynuyordum. Bu kumarı kaybettim.

«Her şeye rağmen, hiç olmazsa dostlarımın, umutsuzluk ve çaresizlikten intihar etmediğimi bilmelerini istiyorum. İntiharım, dini bir görev, işkence sonucunda ele verebileceğimi bildiğim arkadaşlarım için yapılmış bir bağıştır... Hiç kimse sanmasın ki işkence, kukuletalı işkenceciler tarafından kızgın demirlerle yapılan ortaçağa özgü bir canavarlıktır. Zaman zaman bunlar da yapılıyor ama içinde yaşadığımız aydın çağda aslında bunlar gereksiz bir sadizmdir. Bir insanı ışıktan, ses-

ten, kendini ifade etmek olanağından yoksun bıraktığınız anda onu birkaç gün içinde çıldırtabilirsiniz. Psikoterapik ilaçlar kullanırsanız, bu iş daha da çabuk yapılabilir. Ve bizler, özgür, aydın, uygar kişiler bile bu gibi vahşetlere başvuruyoruz. Herhangi bir ahlak kuralının bizleri böylesine alçalmaya boyun eğmeye zorunlu kıldığına inanmıyorum.

«İşte bunun için ben bu dünyadan ayrılıyorum. Ayrılırken de bu dünyada bana verilen sevgiye, bir zamanlar gördüğüm ışığa ve evet, hatta kaybettiğim mücadeleye bile şükran duyuyorum. Sizlerden Proteus üyelerini bir arada tutmanızı istiyorum... Kalbi iyilik dolu olanları ve dövüşkenleri. Her ikisine de ihtiyaç vardır. Birbirleri olmadan yaşayamazlar. Zorbalar, diktatörler, ormandan gelen homurtuyu duymalıdırlar. Kurbanları da karanlıktan gelen şarkı sesini. Ciao, Maury! Ciao, Kitty! Andrea Amcama sevgilerimi iletin ve ona da yazdıklarımın bir kopyasını verin. John Spada ölecek, ama Proteus hâlâ zincire vurulmamıştır ve... Denizde kaç balık olduğunu kim bilebilir?...»

Maury Feldman okuduğu yazıyı masanın üstüne koydu. Gerçeğin Konuşması kitabını aldı, istediği sayfayı buldu ve duayı mırıldanmaya başladı:

«İnayetle dolu olan Tanrım, sonsuzluğa giden John Spada'nın ruhunun Şehinah'ın kanatlarında, kutsal kişilerin gökkubbe kadar saf ruhları arasında barınmasına izin ver. çünkü bu kutsal kişiler onun ruhuna kucak açmışlardır. Onu sonsuza dek kanatlarının sırları arasında gizle ve ruhunu yaşam bağıyla bağla. Huzur içinde yatsın...»

Andrea Amca. «Amin.» dedi. «Yeğenime gösterdiğiniz dostluk için size teşekkür ederim.»

Maury Feldman mumu söndürürken, her zamanki sözünü esirgemeyen haliyle, «Onu severdim,» dedi. «Onu özlüyorum. Doğrusu çok kendine özgü bir adamdı... Ve haklıydı. Tamamen yenildiği söylenemez. Proteus hâlâ zincire vurulmadı!»

Andrea Amca kendi kendine konuşur gibi, «Bütün

efsaneler gibi o da insanlar tarafından yaratılmış,» dedi. «Ve de bir kusuru var. Proteus deniz yaratıklarının çobanıdır. Ama onun krallığında bile büyük balıklar hâlâ küçük balıkları yerler ve sonsuza dek bu böyle devam edecektir...»

Kitty Cowan, her zamanki patavatsızlığıyla, «Amin!» dedi. «Yorgunum, üstelik karanlıktan da korkarım. Siz kibar beyler, hanginiz beni evime kadar geçireceksiniz acaba?»

Andrea Amca, «Ben seni götürürüm,» dedi «Seni ailede tutmak isterim, Caterina!»

“Bu roman Proteus adlı bir gizli örgütün öyküsüdür. Kolları dünyanın en uzak köşelerine kadar uzanabilen bir gizli örgütün. Devlet adamlarından, öğretim üyelerine; iş adamlarından yazarlara; aristokratlardan komünistlere kadar her türden insan vardır bu gizli örgütün üyeleri arasında. Bir tek şey birleştirir onları; teröre, evrensel boyutları gittikçe artan teröre karşı olmaları; çözüm için dökülen kanların yerine daha insanca bir çıkış yolu bulma çabası. Proteus, pek çok değerli insanı zorbalığın ve işkencenin elinden kurtarmıştır.

Siyasal düşüncesine bakmadan, hiç bir çıkar hesabı yapmadan. Bu kez kurtarılacak olan kişi, Arjantin'deki faşist diktanın eşiyle birlikte en ağır işkencelerden geçirdiği bir yazardır. İlerici, demokrat bir gazeteci. Üstelik de bu güçlü gizli örgütün başkanının damadı... Washington'daki

Sovyet Büyükelçisinden, Amerika

Başkanına; Arjantin Devrimci Örgütünden cuntaya uzanan bir savaş başlar; kiran kırana bir savaş. Zorbalığın bütün hesaplarını altüst eden bir biçimde yönetir olayları Proteus. Soluk soluğa okuyacağınız, bitmeden elinizden bırakamayacağınız bir roman.”